

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

4

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

19 Haziran 2014 Perşembe

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

GÖRÜŞME TUTANAKLARI

19 Haziran 2014 Perşembe

---0---

K O N U

Sayfa

İş Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde
Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı Alt Komisyon raporu ve
metni (Devam)

1:156

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

BİRİNCİ OTURUM

1:39

Madde 3 (Devam)

1

Önerge

1

Bülent KUŞOĞLU

(Ankara)

1:2

Faruk ÇELİK (Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı)

(Şanlıurfa)

2

Önerge

2

Gerekçe

2:3

Faruk ÇELİK (Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı)

(Şanlıurfa)

3

Önerge

3:4

Gerekçe

4

Faruk ÇELİK (Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı)

(Şanlıurfa)

4

Önerge

4:5

Gerekçe

5

Önerge

5

Gerekçe

5

Önerge

5:6

Adil ZOZANI

(Hakkâri)

6:7, 8:10, 15:17,

19:21, 25

Abdullah Levent TÜZEL

(İstanbul)

7:8, 11:12

Hasip KAPLAN

(Şırnak)

8

MADEN-İŞ Sendikası Temsilcisi

9

Faruk ÇELİK (Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı)

(Şanlıurfa)

10:12, 16, 20:21,

22, 23, 24:25,

26:27

Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu Temsilcisi

12

İzzet ÇETİN

(Ankara)

12:15, 25, 27

Uğur AYDEMİR

(Manisa)

17:18

Rahmi Aşkın TÜRELİ	(İzmir)	18, 24, 25:26, 28
Eyüp ALEMDAR (TÜRK-İŞ Teşkilat Sekreteri)		18:19
Ünal KACIR	(İstanbul)	21:22
Mahir YİĞİT (Türkiye Maden İşçileri Sendikası Gn.Bşk.Yrd.)		22:23
Müslim SARI	(İstanbul)	23
Haydar AKAR	(Kocaeli)	27
Önerge		28
Rahmi Aşkın TÜRELİ	(İzmir)	28
Madde 4		29
Musa ÇAM	(İzmir)	29
Hasip KAPLAN	(Şırnak)	29:30
Müslim SARI	(İstanbul)	30
Faruk ÇELİK (Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı)	(Şanlıurfa)	30:31
Önerge		31
Gerekçe		31:32
Faruk ÇELİK (Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı)	(Şanlıurfa)	32
Önerge		32
Gerekçe		32
Önerge		33
Gerekçe		33
Önerge		33
Gerekçe		33:34
Tekriri müzakereye ilişkin önerge		34
Madde 3 (Devam)		34
Önerge		34
İzzet ÇETİN	(Ankara)	34:35
Faruk ÇELİK (Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı)	(Şanlıurfa)	35:36
Rahmi Aşkın TÜRELİ	(İzmir)	35:36
Önerge		36
Faruk ÇELİK (Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı)	(Şanlıurfa)	36:37
Madde 5		37
Musa ÇAM	(İzmir)	37
Önerge		37:38
Gerekçe		38
Yeni madde ihdasına ilişkin önerge		38:39
Gerekçe		39
İKİNCİ OTURUM		40:105
Tekriri müzakere yapılmasına ilişkin önerge (Madde 3)		40
Adil ZOZANİ	(Hakkâri)	40:42, 45:46
Halil ETYEMEZ (Çalışma ve Sos.Güv.Bakan Yrd.)		42, 50
Sümer ORAL	(Manisa)	42
Rahmi Aşkın TÜRELİ	(İzmir)	42:44, 48
Ayşenur İSLAM (Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı)	(Sakarya)	42:43
Ali Kemal SAYIN (Çalışma Genel Müdürü)		43, 47:48
Uğur AYDEMİR	(Manisa)	44
İzzet ÇETİN	(Ankara)	44:45, 46:47, 49
Süreyya Sadi BİLGİÇ	(Isparta)	47:48
Adnan YILMAZ (Madencilik Sektörü Başkanlar Konseyi Birliği Hukuk Müşaviri)		49
Salih KOCA	(Eskişehir)	49:50
Madde 6		50

Halil ETYEMEZ (Çalışma ve Sos.Güv.Bakan Yrd.)		50, 51:52, 52, 55:56
Adil ZOZANİ	(Hakkâri)	50
Musa ÇAM	(İzmir)	50:51, 55, 58
İzzet ÇETİN	(Ankara)	51:52, 53:54, 57
Recai BERBER	(Manisa)	52:54, 55, 56:57
Rahmi Aşkın TÜRELİ	(İzmir)	54:55, 58
Mahir YİĞİT (Türkiye Maden İşçileri Sendikası Gn.Bşk.Yrd.)		56, 58, 59
Ayhan YÜKSEL (Maden Mühendisleri Odası Başkanı)		57
Maliye Bakanlığı Temsilcisi		58
Celal TOZAN (TÜRK-İŞ Sos.Güv.Danışmanı)		59
Önerge		59
Gerekçe		59
İzzet ÇETİN	(Ankara)	59:60
Önerge		60
Gerekçe		60
Önerge		61
Adil ZOZANİ	(Hakkâri)	61:65
Aykut ERDOĞDU	(İstanbul)	65
Önerge		66
Gerekçe		66
Önerge		67
Gerekçe		67
Önerge		67:68
Gerekçe		68
Önerge		68:69
Gerekçe		69
Adil ZOZANİ	(Hakkâri)	69
Önerge		69:70
Gerekçe		70
Madde 7		70:71
Halil ETYEMEZ (Çalışma ve Sos.Güv.Bakan Yrd.)		71, 73, 83:84
Musa ÇAM	(İzmir)	72
Adil ZOZANİ	(Hakkâri)	72:73
Bülent KUŞOĞLU	(Ankara)	73, 83
İzzet ÇETİN	(Ankara)	73:75, 88:89, 92
Aykut ERDOĞDU	(İstanbul)	75:76, 88
Müslim SARI	(İstanbul)	76:77, 85:86, 86:87
Özgür ÖZEL	(Manisa)	77:78, 79:80
İlknur DENİZLİ	(İzmir)	79, 80
Rahmi Aşkın TÜRELİ	(İzmir)	80, 82:83
Erkan AKÇAY	(Manisa)	81:82
Önder İNCE (Maliye Bak. Bütçe ve Mali Kont.Gn.Md.Dai.Bşk.)		84:86, 89:91, 92
Vahap SEÇER	(Mersin)	87, 89
Mehmet GÜNAL	(Antalya)	87:88
Süleyman ÇELEBİ	(İstanbul)	89
Hasip KAPLAN	(Şırnak)	89, 91:92
Önerge		92
Hasip KAPLAN	(Şırnak)	93
İzzet ÇETİN	(Ankara)	93
Mehmet GÜNAL	(Antalya)	93:94

Bülent KUŞOĞLU	(Ankara)	94
Gerekçe		94
İzzet ÇETİN	(Ankara)	95
Aykut ERDOĞDU	(İstanbul)	95:96
Adil ZOZANİ	(Hakkâri)	96
Musa ÇAM	(İzmir)	96:97
Önerge		97:98
Gerekçe		94
Gerekçe		94
Süleyman ÇELEBİ	(İstanbul)	99
Önerge		99:100
Gerekçe		100:101
Önerge		101
Gerekçe		101
Önder İNCE (Maliye Bak. Bütçe ve Mali Kont.Gn.Md.Dai.Bşk.)		102, 103:104
Bülent KUŞOĞLU	(Ankara)	102
İzzet ÇETİN	(Ankara)	102:103, 104
Cengiz DELİBAŞ (Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu Danışmanı)		104:105
ÜÇÜNCÜ OTURUM		106:156
Ahmet ŞAĞAR (TOBB Başkanlık Özel Müşaviri)		106
Ahmet ARSLAN	(Kars)	106
Madde 8		106:107
Ali Kemal SAYIN (Çalışma Genel Müdürü)		107, 110:111
Erkan AKÇAY	(Manisa)	107, 110, 111
Musa ÇAM	(İzmir)	107:108, 112
İzzet ÇETİN	(Ankara)	108:109, 110:111, 113:114, 115, 121
Önder İNCE (Maliye Bak. Bütçe ve Mali Kont.Gn.Md.Dai.Bşk.)		108:109
Adil ZOZANİ	(Hakkâri)	109, 111:113, 117:118
Süleyman ÇELEBİ	(İstanbul)	109:110, 114:115, 116
Halil ETYEMEZ (Çalışma ve Sos.Güv.Bakan Yrd.)		110, 112:113, 114, 116:117, 119
Ferhan TUNCEL (TÜRK-İŞ Temsilcisi)		115, 118
Cengiz DELİBAŞ (Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu Danışmanı)		115, 116, 117
Av. Hüseyin ÖZ (HAK-İŞ Hukuk Müşaviri)		115:116, 120, 122
Adnan KESKİN	(Denizli)	118:120
Uğur AYDEMİR	(Manisa)	120
Arif ŞİMŞEK (Çalış.ve Sos.Güv.Bak.İş Teftiş Kurulu Bşk.Yrd.)		121:122
Önergeler		123
Gerekçeler		123:124
Önerge		124
Ali Kemal SAYIN (Çalışma Genel Müdürü)		124
Önerge		124:125
Önergeler		125

Gerekçe		126
Madde 9		126:127
Ali Kemal SAYIN (Çalışma Genel Müdürü)		127, 136:137, 141
İzzet ÇETİN	(Ankara)	127:129, 135:136, 137
Erkan AKÇAY	(Manisa)	129
Bülent KUŞOĞLU	(Ankara)	129:130, 140
Rahmi Aşkın TÜRELİ	(İzmir)	130:131, 138
Musa ÇAM	(İzmir)	131
Müslim SARI	(İstanbul)	131:132, 141
Süleyman ÇELEBİ	(İstanbul)	132:133, 134
Av. Hüseyin ÖZ (HAK-İŞ Hukuk Müşaviri)		133:134
Adil ZOZANİ	(Hakkâri)	135
İbrahim BAYLAN (Kamu İhale Kurumu Temsilcisi)		137:138, 140
Ahmet ARSLAN	(Kars)	139, 141
Mehmet MUŞ	(İstanbul)	140
Vahap SEÇER	(Mersin)	140
Önergeler		141
Gerekçeler		142
Önerge		143
Gerekçe		143:144
Önerge		144
Gerekçe		144:145
Önerge		145
Gerekçe		145:146
Madde 10		146:147
Musa ÇAM	(İzmir)	147
Rahmi Aşkın TÜRELİ	(İzmir)	149, 154
Erkan AKÇAY	(Manisa)	149:150
Mehmet YÜKSEL	(Denizli)	152:153
Mehmet MUŞ	(İstanbul)	153
Sümer ORAL	(Manisa)	154
Adil ZOZANİ	(Hakkâri)	154:155
Süreyya Sadi BİLGİÇ	(Isparta)	155:156

Açılma Saati: 11.19

Kapanma Saati: 00.17

19 Haziran 2014 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.19

BAŞKAN: Recai BERBER (Manisa)

BAŞKAN VEKİLİ: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

SÖZCÜ: Vedat DEMİRÖZ (Bitlis)

KÂTİP: İlkur DENİZLİ (İzmir)

---0---

BAŞKAN – Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri, Sayın Bakan, kamu kurum ve kuruluşlarımızın değerli bürokratları, yazılı ve görsel basınımız ile sivil toplum kuruluşlarımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Komisyonumuzun 36'ncı Birleşimini açıyorum.

Gündemimizde İş Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı Alt Komisyon raporu ve metni bulunmaktadır.

Değerli arkadaşlar, dünkü toplantımızda tasarının 3'üncü maddesinin görüşmelerini sürdürüyorduk, o esnada ara verildi.

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Tam önergelere geçmiştik.

BAŞKAN – Şimdi, kaldığımız yerden devam edeceğiz.

3'üncü maddeyle ilgili altı önergemiz var, okutuyorum:

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/931 esas numaralı Kanun Tasarısının 3. maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Vahap Seçer	Bihlun Tamaylıgil	Musa Çam
Mersin	İstanbul	İzmir
İzzet Çetin	Adnan Keskin	Rahmi Aşkın Türeli
Ankara	Denizli	İzmir

Madde 3- 4857 sayılı Kanunun 41 inci maddesinin sekizinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

"Yer altı işlerinde çalışan işçilere fazla çalışma yaptırılmaz."

BAŞKAN – Önerge hakkında siz mi konuşacaksınız Bülent Bey, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ama, bir uğultu var salonda, henüz toplantının başladığını fark etmediler galiba arkadaşlarımız.

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen, biraz sükûnet...

Buyurun Sayın Kuşoğlu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım, Sayın Bakan, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları ve sivil toplumun değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, dün akşam görüşmeler sırasında bazı tatsızlıklar yaşandı. Onları tekrar etmek istemiyorum ama tekrar olmaması gerektiğini özellikle belirtmek istiyorum. Kim haklı, haksız, bunlara da girmek istemiyorum ama Plan Bütçe Komisyonuna bu tür olaylar, davranışlar yakışmıyor. Tekrarlanmaması için hepimizin azami gayret göstermemiz gerekir. Hepimizi üzmüştür dünkü olay, onu söylemek istiyorum.

Sayın Bakanım, size dün de ifade edemedim ama şöyle bir hadise var, dünkü tatsızlığın şöyle bir sebebi oldu: Bu kanunun çıkma nedeni, kamuoyunda anlaşıldığı şekilde algı, maden sektörüyle ilgili düzgün bir düzenleme yapılması; bu 301 ölümlü hadiseden sonra, bu sektörün çok daha iyi çalışabilir hâle getirilmesi. Toplantının başında -siz rahatsızdınız o zaman- Sayın Bakan tasarımı sunarken Hükûmet adına, burada madenci aileleri de vardı, geldiler; madenlerle ilgili sivil toplum kuruluşları, temsilcileri de vardı. Bizden birkaç şey istediler -haklı veya haksız- dediler ki: "1) Şehit statüsünde sayılsın, şehit statüsü verilsin madencilere ya da farklı bir şehitlik statüsü tanınsın madenciler için. 2) 1983 yılından beri Avrupa'da madenlerde tek bir kaza yok, ölümlü tek bir kaza yok -

1983'ten beri, bakın- bizde de olmasın, bizde de Avrupa'daki gibi bir mevzuat olsun, uygulama da Avrupa'daki gibi olsun. Allah rızası için bunları yapın." Burada, şu karşı milletvekili sıralarında oturuyorlardı madenci eşleri "Bunları Allah rızası için muhakkak yapın." dediler.

Şimdi, bizim yaptığımızın bununla bir ilgisi yok. Hem madenlerle ilgili çalışanları hem de maden sektörünü, işverenleri de işçileri de daha iyi duruma getiren bir tasarı yapmadık, beklentileri karşılamıyoruz. Beklentileri karşılayan bir tasarı yapmadık. Bu, sıkıntıya sebep olacak. Hâlbuki bunu bir an önce çıkarmamız lazım. Kurulan komisyon da, Soma'yla ilgili kurulan komisyon da bunun ayrılmasını, bir an önce böyle bir çalışma yapılmasını, tasarı hazırlanmasını, kanun olarak geçmesini istiyor. Düzgün, akıllı başında bir talep. Bunun bir an önce yerine gelmesi lazım.

Diğer konular, bakın, 106 madde var, daha da artacak, bunun bu ortamda geçirilmesi, Meclis kapanmadan önce, ramazan başlamadan önce yetiştirilmesi çok zor. Diğer kanunlarla bu işi zorluyoruz. Çok önemli konular var. 44 ayrı kanun şimdilik gündemde, daha fazlası da gelebilecek ve çok önemli konular var. Çok kritik konular var, devleti çok zora sokan, çok tartışılması, konuşulması gereken konular var. Onun için, bunları da gündeme alan bir çalışma yapalım. Bu konuda siz öncülük ederseniz memnun olurum. Onun için söz aldım.

Çok teşekkür ediyorum, sağ olun Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Kuşoğlu.

Önergeye Hükûmet katılıyor mu Sayın Bakanım?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Sayın Başkanım, tasarıda bu düzenleme var, mevcut şeyde. Dolayısıyla bu önerenin amacı zaten tasarıda mevcut. Dolayısıyla katılmıyoruz.

BAŞKAN – Hükûmetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/931 esas numaralı Kanun Tasarısının 3. maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Vahap Seçer	Bihlun Tamaylıgil	Musa Çam
Mersin	İstanbul	İzmir
İzzet Çetin	Adnan Keskin	Rahmi Aşkın Türel
Ankara	Denizli	İzmir

Madde 3- 4857 sayılı Kanunun 41 inci maddesinin sekizinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

"Bu Kanunun 42 nci ve 43 üncü maddelerinde sayılan haller dışında yer altı işlerinde çalışan işçilere fazla çalışma yaptırılmaz.

Yer altında çalışan işçilere, bu Kanunun 42 nci ve 43 üncü maddelerinde sayılan hallerde haftalık otuzaltı saatli aşan her bir saat fazla çalışma için verilecek ücret, normal çalışma ücretinin saat başına düşen miktarının yüzde yüzelli arttırılması suretiyle ödenir."

BAŞKAN – Söz isteyen yok.

Önergeye katılıyor musunuz Sayın Bakanım?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Katılmıyorum.

BAŞKAN – Hükûmetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Gerekçe...

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

İşverenin işçisine fazla çalışma yaptırabilmesi için fazla çalışma yasağının bulunmaması da gerekmektedir. Fazla çalışma yasakları, İK madde 41'in 6. fıkrası ile Fazla Çalışma Yönetmeliğinin 7. ve 8. maddelerinde belirtilmiştir. Yönetmeliğin 7. maddesine göre;

"a) İK 63. maddesinin son fıkrası uyarınca sağlık kuralları bakımından günde ancak 7,5 saat ve daha az çalışması gereken işlerde, b) İK 69. maddesinin 1. fıkrasındaki tanıma göre gece sayılan gün döneminde yürütülen işlerde (şu kadar ki, gündüz işi sayılan

çalışmalara ek olarak bu Yönetmelikte öngörülen fazla çalışmalar gece döneminde yapılabilir), c) Maden ocakları, kablo döşemesi, kanalizasyon, tünel inşaatı gibi işlerin yer ve su altında yapılanlarında fazla çalışma yasaklanış uygulanır ve fazla çalışma yapılamaz".

Yine Fazla Çalışma Yönetmeliğinin 8. maddesinde bu kez fazla çalışma yaptırılmayacak işçilerden bahsedilmiştir. İlgili maddede;

- a) 18 yaşını doldurmamış işçiler b) İş sözleşmesi veya toplu sözleşmesi ile önceden veya sonradan fazla çalışmayı kabul etmiş olsalar bile sağlıklarının el vermediği işyeri hekiminin veya Sosyal Sigortalar Kurumu Başkanlığı hekiminin, bunların bulunmadığı yerlerde herhangi bir hekimin raporu ile belgelenen işçiler c) İş Kanununun 88. maddesinde öngörülen Yönetmelikte belirtilen gebe, yeni doğum yapmış ve çocuk emziren işçiler d) Kısmi süreli iş sözleşmesi ile çalıştırılan işçiler (Kısmi süreli iş sözleşmesi ile çalışan işçilere fazla süreli iş sözleşmesi de yaptırılmaz)" hükmüne amirdir.

İş Kanununun 41. maddesinin 6. fıkrasında belirtilen fazla çalışma yasakları sağlık kuralları bakımından günde ancak 7,5 saat ve daha az çalışması gereken yerler ile gece çalışmaları sayılmıştır. Gerçekten de, iş sağlığının söz konusu olduğu durumlarda, fazla sürelerle çalışmanın ve fazla çalışmanın yapılmaması hem anayasanın hem de İş Kanununun bir gereğidir. Bu sebeple de zaten hem Yönetmelikte hem de İş Kanununda bu durumla ilgili olarak hükümler yer almaktadır. Yani fazla çalışma yasakları genel olarak iş sağlığı ve güvenliğine aykırı olabilecek durumlarla ilgili hallere özgülenmiştir.

Bu durumun tek istisnası 42 ve 43. Maddeler çerçevesinde yapılan fazla çalışmalardır. Yeraltında yapılan fazla çalışmalar sadece bu çeşit fazla çalışmalara sınırlandırılmıştır. Bu istisnai fazla çalışma biçimlerinin kullanımında uygulamada çeşitli sorunlar ortaya çıkmaktadır. İşveren işyerinin üretim artışlarını da bir zorunlu çalışma sayabilmektedir. Burada işverenler açısından maliyet unsuru devreye girmektedir.

Bu nedenle en azından zorunlu hallerde ve olağanüstü hallerde yapılan fazla çalışmanın ücretinin artırılarak uygulamadaki sıkıntıların giderilmesi ve işçilerin maddi açıdan tazmin edilmesi hedeflenmiştir.

BAŞKAN – Hükûmetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sordunuz mu Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sordum önce.

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Önce bir sorun, katılıyor mu efendim?

BAŞKAN – Sordum, gerekçeyi okutmadan sormuştum.

Hükûmet katılıyor mu Sayın Bakanım? Tekrar soralım.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANİ FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Efendim, burada zaten düzenlemeye fazla çalışmaya karşı yüzde 50 ödeme zorunluluğu var. Önergede yüzde 150 olsun diye bir talep var. Biz, mevcut düzenlemenin doğru olduğu inancındayız. Dolayısıyla katılamıyoruz.

BAŞKAN – Hükûmetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/931 esas numaralı Kanun Tasarısının 3. maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Vahap Seçer	Bihlun Tamaylıgil	Musa Çam
Mersin	İstanbul	İzmir
İzzet Çetin	Adnan Keskin	Rahmi Aşkın Türeli
Ankara	Denizli	İzmir

MADDE 3- 4857 sayılı Kanunun 41 inci maddesinin sonuna "Aşağıdaki fıkra eklenmiştir." fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

"Bu Kanunun 42 nci ve 43 üncü maddelerinde sayılan haller dışında yer altı işlerinde çalışan işçilere fazla çalışma yaptırılmaz.

Yer altında çalışan işçilere, bu Kanunun 42 nci ve 43 üncü maddelerinde sayılan hallerde haftalık otuz altı saati aşan her bir saat fazla çalışma için verilecek ücret, normal çalışma ücretinin saat başına düşen miktarının yüzde yüz elli artırılması suretiyle ödenir."

"İşçinin hafta tatilinde çalışması halinde çalışmadan hak kazandığı ücreti haricinde ayrıca çalıştığı her saat için normal ücreti yüzde yüz arttırılarak ödenir."

BAŞKAN – Önergeyle ilgili söz talebi? Yok.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Gerekçe...

Gerekçe:

4857 Sayılı Yasada haftada 6 günden fazla çalışmaları yasak edilerek 1 gün tatil yapmaları zorunlu kılınmıştır.

50' den fazla işçi çalıştıran tarım ve orman işlerinde çalışanlar da "hafta tatili" hakkından yararlanacaktır.

Nüfusu 10.000'in altındaki yerleşim yerlerinde bile haftalık 45 saatlik iş süresini tamamlayan işçiye müteakip 7 günlük zaman dilimi içinde işveren kesintisiz en az 24 saatlik dinlenme vermek zorundadır.

Postalar hâlinde çalıştırılan işçilerde haftanın bir günü 24 saatten az olmamak koşulu ile hafta tatili verilmesi zorunludur.

Kural olarak hafta tatilinden önceki 6 iş gününde kararlaştırılan günlük iş sürelerine uygun olarak çalışmış ve haftalık 45 saatlik iş süresini tamamlamış olması gerekir.

Kısmi süreli iş sözleşmeleriyle haftalık iş süresi 45 saatin altında çalışan işçi de müteakip 7 gün içinde ücretli hafta tatiline hak kazanır. Yeter ki haftalık iş süresi 6 iş gününe yayılmış olsun. 6 gün çalışmayan işçiler için ücretli haftalık tatil hakkı doğmaz.

Uygulamada Yargıtay; hafta tatiline hak kazanabilmek için; tatilden önceki 6 iş günlük sürede 45 saatlik haftalık iş süresinin tamamlanmasını şart görmektedir: Kural olarak tatilden önceki 6 işgününde çalışma sürelerine uygun olarak çalışmış olması gerekir.

Hafta tatilinden önceki 6 iş gününün hesabında:

- Çalışmadığı halde kanunen çalışılma süresinden sayılan haller,
- Ücretin ödensin veya ödenmesin, ulusal ve dini bayramlar ile yılbaşı gibi kanundan veya sözleşmeden kaynaklanan tatil günleri
- Evlenmeler, ana, baba, eş, kardeş, çocuk ölümünde verilen 3 güne kadar olan izinler
- Bir haftalık süre içinde kalmak üzere işverenin isteğine bağlı olarak verilen mazeret izinleri
- Hekim raporuyla verilen hastalık ve dinlenme izinleri çalışılmış gibi hesaba katılır.

Hafta tatilinden önceki 6 işgünü kanuni iş sürelerine uygun olarak çalışan işçilere bir iş karşılığı olmaksızın bir gündelik tutarında hafta tatili ücreti ödenir.

Hafta tatili ücreti asıl (çıplak) ücret üzerinden hesaplanır. Fazla çalışma ücreti ile prim ve ikramiye gibi diğer ücret ekleri ve sosyal yardımlar, hafta tatili ücretinin hesabında göz önünde tutulmaz.

Mevcut düzenlemede hafta tatili günü de çalıştığı hallerde işçiye hafta tatili ücreti dışında %50 artırımlı ücret ödemek zorundadır. Yani işçinin kendisine bir iş karşılığı olmaksızın ödenen bir gündelik hafta tatili ücretine ek olarak ödenmesi gereken %50 artırımlı bir buçuk gündelikle birlikte toplam 2,5 gündelik tutarında ücret ödenir.

Ancak uygulamada bu tür çalışma sürekli olarak tartışılmakta ve hafta tatili çalışmasının niteliği tartışma konusu olmuştur. Bu nedenle teklifimiz ile bu konuya açıklık getirilmektedir.

BAŞKAN – Hükümet önergeye katılıyor mu Sayın Bakan?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Sayın Başkanım, yanlış anlaşılmasın açısından söylüyorum, bu saat başı yüzde 50 fazla ücret alması meselesi düzenlemede var ama bunun daha da artırılması yani mevcut şu talep, önergedeki talep toplu sözleşmeye konu bir konudur yani toplu sözleşmede bu yüzde 100'e de çıkarılabilir, yüzde 150'ye de çıkarılabilir. Dolayısıyla, sendika temsilcileri de buradalar, toplu sözleşmelerde bu konularda taban üzerine artı düzenlemeler yapılabilir.

Dolayısıyla, katılamıyorum.

BAŞKAN – Kanun tabanı belirtiyor çünkü, üstünde her zaman olabilir.

Hükümetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonuna

Görüşülmekte olan 1/931 Sıra Sayılı "İş Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı"nın 3. Maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Vahap Seçer

Rahmi Aşkın Türelİ

İzzet Çetin

Mersin

İzmir

Ankara

Aydın Ağan Ayaydın

İstanbul

MADDE 3- 4857 sayılı Kanunun 41 inci maddesine sekizinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

"Bu Kanunun 42 nci ve 43 üncü maddelerinde sayılan haller dışında yer altı işlerinde çalışan işçilere fazla çalışma yaptırılamaz.

Yer altında çalışan işçilere, bu Kanunun 42 nci ve 43 üncü maddelerinde sayılan hallerde haftalık otuzaltı saati aşan her bir saat fazla çalışma için verilecek ücret, normal çalışma ücretinin saat başına düşen miktarının yüzde elli artırılması suretiyle ödenir. Yukarıda belirtilen fazla çalışma yasaklarına uyulmaması halinde, ilgililer hakkında yapılacak idari ve cezai yaptırımların yanı sıra yasadışı çalıştırılan her bir saat için ücret en az yüzde yüzelli artırılarak ödenir.

Bu oranlar toplu iş sözleşmeleriyle artırılabilir."

BAŞKAN – Önergeyle ilgili söz talebi? Yok.

Sayın Bakanım, önergeye katılıyor musunuz?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Gerekçe mi?

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Gerekçe...

Gerekçe:

Madenlerde ve yeraltı işlerinde fazla çalıştırma yapılamayacağına ilişkin düzenlemeye bu yasağa uyulmaması hâlindeki idari ve cezai yaptırımların yanı sıra ücretin en az yüzde yüz elli artırılarak ödenmesi ve bu oranların TİS ile artırılabilmesi olanağı düzenlenmiştir.

BAŞKAN - Hükümetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Kanun Tasarısının 3 üncü maddesinde yer alan " otuz altı" ibaresinin "otuz", "yüzde elli" ibaresinin " yüzde yüz" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Sümer Oral

Mehmet Günel

Erkan Akçay

Manisa

Antalya

Manisa

BAŞKAN – Sayın Bakanım, katılıyor musunuz önergeye?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Katılmıyoruz.

SÜMER ORAL (Manisa) – Gerekçe...

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Yapılan düzenleme ile, yeraltında zorunlu nedenler ve olağanüstü haller dışında otuz altı saatten fazla çalışılmayacağı, bu nedenlerle çalışılacak sürelerde de normal çalışma ücretinin saat başına düşen miktarının yüzde elli artırılması suretiyle ödeme yapılacağı düzenlenmiştir.

Zorunlu nedenler kavramı içerisinde üretimin artırılması gibi ibareler yer almaktadır. Bu nedenle işveren zorunlu çalışmayı bir silah gibi kullanmaktadır.

Zorunlu ve olağanüstü hallerde verilen saat başı yüzde elli artış miktarı yetersizdir. Önergemizle; yeraltında haftalık fiili çalışma süresi 30 saate düşürülmekte, normal çalışma ücretinin saat başına düşen miktarına ödenecek ücret yüzde elliiden yüzde yüze çıkartılmaktadır.

BAŞKAN – Hükümetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan İş Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısının 3'üncü maddesinde geçen "yüzde elli" ibaresinin " yüzde yüz" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz

Adil Zozani

Hasip Kaplan

Hakkâri

Şırnak

BAŞKAN – Sayın Bakanım, önergeye katılıyor musunuz?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Zozani, buyurun.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) - Biraz önce Sayın Bakanın verdiği bilgi, maalesef tasarı metninde olmayan bir bilgi yani bu yüzde 50 artırımın taban bir artırım olduğuna ilişkin bir ibare yasada yok. Eğer o maksatla bir düzenleme yapılmış ise ve Toplu İş Sözleşmesi Yasası'nda da benzer bir uygulama varsa o zaman buna ilişkin Sayın Bakanın bir önerge göndermesi gerekir, bir taban belirlemesi yok burada çünkü. Sabitliyor burası.

BAŞKAN – 2-3 yevmiye alındığını biliyorum.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) - Hayır, burada daha önce böyle bir düzenleme...

BAŞKAN - En az 3 misli alındığını biliyorum toplu sözleşmede, benim yaptığım toplu sözleşme geçmişte.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sayın Berber, daha önce yasada böyle bir düzenleme de yok. Şimdi, yeni bir düzenleme yapıyoruz burada. O zaman “Yüzde 50’den aşağı olmamak üzere” diye bir belirleme koyması gerekir; bu bir, düzenleme bu.

İkincisi, yer üstü işler ile yer altı işlerin fazla mesai artırımlarının eşit olması adaletli değildir.

BAŞKAN – İşler farklı mıdır diyorsunuz?

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Şu anda eşitliyorsunuz, aynıdır yani şu anda yer üstünde fazla mesai yapan da toplu sözleşmede aynı artırım hakkına sahip. Bu adaletli bir düzenleme değil ki.

Diğer bütün maddelerde konuşmamak için, bu konuya ilişkin olarak dünden kalma bir tartışmaya da kendi cephemizden bir değerlendirme getirmek istiyoruz.

Şimdi, biz işin şu tarafında değiliz: Kim kiminle görüştü, ne görüştü, ne yaptı; bizi ilgilendiren bir konu değildir. O görüşmelerin hiçbir faslı biçim açımızdan tartışma konusu olmaz, değildir ancak verilen sözlerin yerine getirilip getirilmemiş olması bizim açımızdan önemlidir, biz burayı önemsiyoruz. Nihayetinde, Soma faciasından bugüne kadar çok şey konuşuldu, çok şey söylendi, iktidar, muhalefet, herkes bu konuda mutlaka bir şeyler söyledi ama muhalefetin söylediklerinden ziyade Hükûmet adına, devlet adına verilen sözlerin yerine getirilip getirilmediği çok önemlidir.

Bu düzenlemeyle, yaklaşık 15 maddede düzenlemeler yapılıyor, Soma faciası nedeniyle maden iş kolundaki çalışma koşullarıyla ilgili düzenlemeler yapılıyor ancak bu altı saat meselesi dışında, yer altındaki çalışmalarda çalışan insanların can güvenliğiyle ilgili hiçbir tedbir yok. Bakın, hiçbir tedbir yok. Mesele “Ya öldünüz, size iki maaş fazla verelim, bu defa susun.” meselesi değil. Zaten o söz de yerine getirilmedi, o anın heyecanıyla, o anın o duygu atmosferi içerisinde verilmiş sözler olarak kaldı. Ben gitsem, orada bunu söylesem “Size en azından bir üç maaş ödenmesini sağlayacağım.” dersem bu vaat olmaz, bu bir muhalefet sözü olur ama iktidar partisi, Başbakan, bakanlar orada bu sözü verdiği zaman o devlet sözüdür. Bu, vadin ötesinde, bir sözdür. Ne pahasına olursa olsun bunun yerine getirilmesi gerekirdi.

Ayrıca, oraya ilişkin olarak yani çalışma koşullarının insan yaşamına elverişli duruma getirilmesine dair verilmiş sözlerin hiçbir şekilde unutulmaması gerekirdi. Bu, maddi anlamda verilmiş sözlerin çok çok ötesinde bir şeydir ama bu düzenlemelerin hiçbir buraya yansıtılmadı Sayın Bakan. Siz de söylediniz, Sayın Başbakan da söyledi, diğer bakanlarımız ifade etti, bunların hepsini söylediniz. Hükûmet adına, parti adına, siz gittiniz orada sözler verdiniz. İnsanlar geldi, burada toplantılar yaptınız, o toplantılarda bu sözleri verdiniz. Bütün bu sözlerin hepsinin toplamında önümüze çıkan tasarıda altı saat meselesi var, altı saati de siz burada esnettiniz.

BAŞKAN - Altı saat, orada hiçbir zaman hiçbir işçiyle konuşulmadı.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Esnedi.

BAŞKAN – Hiçbir söz verilmedi, ben hepsinde vardım, öyle bir şey yok.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Siz bir söz olarak verdiniz mi vermediniz mi?

BAŞKAN – Hayır. Altı saat hiçbir zaman... İşçilerin hepsine gidin, ben telefonlarını vereyim, hiçbirisinin öyle bir talebi de yok.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Biz bu altı saat meselesini Sayın Başbakanın ağzından duyduk Sayın Başkan.

BAŞKAN – Evet. O, Başbakanın söylediği, yoksa işçinin filan öyle bir talebi de yok.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Peki, Başbakan bunu niye söyledi?

BAŞKAN – Avrupa'daki çalışma saatleri nedeniyle...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Niye söyledi?

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Niye uymuyoruz?

BAŞKAN – Uyuyoruz, altı saat.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Uymuyoruz işte.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Sadece yer altına sıkıştırılıyor.

BAŞKAN – Neyse... Sayın Bakan söylesin.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Bakın, uymuyoruz.

BAŞKAN – Sayın Bakan cevap verecek.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Burada uyumluyor altı saat şartına. Bakın, eğer uyulmuş olsaydı, şey vardır yani yer altında çalışan insanlar açısından yer altı şartını mesai saati içerisinde koymak çok hakkaniyetli bir tutum değildir. Yer altında altı saat çalışacaksınız ama geriye kalan iki saati ne yapacaksınız? Yani yer altından çıkan, tulumunu çıkaran, kaskını bırakan madenci evine gitmeyecek. Bu düzenleme o yolu vermiyor, o imkânı vermiyor yani gelip orada kimliğini alan, kaskını çıkaran, tulumunu çıkaran işçi "Mesaim bitmiştir." deyip eve gitmiyor, iki saat daha bekletiyorsunuz.

BAŞKAN – Bir buçuk saat, günlük çalışma saati yedi buçuk saat, toplam kırk beş saat, kanuna göre. Aynı 3'üncü maddenin...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Haydi ben, yarım saatini daha hatırlınıza sayayım, bir saat bekletiyorsunuz. Niye bekletiyorsunuz?

BAŞKAN – Ben açıklamayım onu, burada madenciler varsa, sektöre varsa açıklasın. Onlar girmeden önce, girdikten sonra, bu çalışmanın hazırlıkları var.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Niye yapıyorsunuz? Bakın, o kadar çok vicdansızca bir düzenleme ki madencinin maden tünelineki yürüyüşü bile mesaiden sayılmıyor.

BAŞKAN – Sayılıyor.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Elinde kazmayı tuttuğu saat artık ona sayılıyor. Yani bu kadar vicdansız düzenleme yapılabilir mi? Aynen bu düzenleme o.

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Öyle bir şey yok, abartıyorsunuz.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Abartı değil, gerçek bu.

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Egzeje ere ediyorsunuz.

BAŞKAN – Sayın Bakan, ilgili kişiler cevap verecektir. Söz vereceğim tabii.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sizin de okuma yazmanız var, benim de var. Açın bakın, var mı yok mu?

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Ama sen yapamıyorsun, Sayın Kaplan konuşsaydı, iniyor, çıkıyor, bir şey ifade edebiliyor.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Bakın, bu konudaki düzenleme...

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Sen bir daha okur musun Zozani?

BAŞKAN – Sayın Zozani, anlaşılmıştır.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sayın Başkan, bu konudaki düzenleme, Hükümetin getirdiği düzenleme Hükümetin verdiği sözlerle uyumlu değildir. Bu şekilde geçirirseniz, bu şekilde devam ederseniz, kusura bakmayın, biz deriz ki: "Hükümet işçileri kandırdı."

ABDULLAH LEVENT TÜZEL (İstanbul) – Sayın Başkan, ben de birkaç söz söyleyebilir miyim?

BAŞKAN – Evet, vereceğim hemen.

Teşekkür ederim Sayın Zozani.

Buyurun Sayın Vekilim.

ABDULLAH LEVENT TÜZEL (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, Sayın Bakan; şimdi, fazla çalışmayla ilgili bir maddeyi görüşüyoruz. Yasanın 41'inci maddesinde zaten benzer şekilde bir düzenleme var yani fazla çalışmayı gerektiren koşullarda yüzde 50 artırımla saat başı ücret ödenir. Şimdi, bu düzenleme aynı şekilde yer altında çalışma için de getirilmiş. Bütün bu yasa kurmanın mantığında ne var? Yer altında çalışan işçilerin

koşullarının diğer normal çalışanlara göre, yer üstünde çalışanlara ya da herhangi bir işte çalışanlara göre çok daha ağır, çok daha meşakkatli, çok daha güç yani kelimenin anlamıyla sürünerek çalışıyor olmaları, havasız, kötü koşullarda çalışıyor olmalarından dolayıdır yani bu koşullarda çalışıyor olmanın artı...

BAŞKAN – Sayın Tüzel, siz girdiniz mi madene?

ABDULLAH LEVENT TÜZEL (İstanbul) – Evet.

BAŞKAN – Ben de girdim daha on beş gün önce. Öyle sürünerek falan girmedim, normal girdim.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Size kırmızı halı sermişlerdir.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Sizin ocak farklıdır belki.

BAŞKAN – Hayır, ben işçilerle beraber kazdım, kömür kazdım. Şimdi ben hayret ediyorum yani havasız değil de...

ABDULLAH LEVENT TÜZEL (İstanbul) – Ben sürünerek girilecek bir ortama girmedim ama daha önce madene girdim.

Bunlar işçilerin beyanı.

Sayın Başkan, bu sürünerek çalıştıkları işçinin kendi beyanı. Dün ben, siz yoktunuz, vefat eden bir işçinin kendi eşine anlattığı “Köstebek gibi çalışıyoruz.” diyor yani bu anlaşılır bir şey. Yani şu: Eğer yer altına çalışan işçiler için iyileştirici bir düzenleme yapılıyorsa, özellikle de onların çok daha ağır koşullarda çalıştığı... Normal bir işçiye verilen fazla çalışma ücreti yüzde 50 arttıysa, yer altında çalışana da aynı şekilde bir artış söylemenin, koymanın ne faydası vardır?

Sayın Bakan, bunu dikkatinize sunmak istiyorum yani yüzde 50 artış normal bir artıştan öte bir anlam taşımamaktadır. Bu nedenle, bu şey artırılmalı.

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – “42, 43’üncü madde olursa...” diyor.

ABDULLAH LEVENT TÜZEL (İstanbul) – O zaten, fazla çalışma...

BAŞKAN – “Fazla çalışma yaptırılmaz.” diyor zaten de, zorunlu hallerde...

Teşekkür ederim.

Cevap alalım.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Zorunlu haller hiç bitmeyecek ki.

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – 42, 43 ne diyor Sayın Zozani? Bilmiyorum, soruyorum ya!

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Altı saatte esnetme...

BAŞKAN – Sayın Kaplan, buyurun.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Aslında arkadaşlarımız çok net değildi, burada da uzmanlar var, ilgili arkadaşlar var, işçi konfederasyonları var, onları da dinlemek istiyoruz; bir.

İkincisi, Sayın Bakan, yukarıda Soma Komisyonu çalışıyor ve şu an Avrupa’dan madenci uzmanlardan oluşan bir heyet yukarıda dinleniyor. Sizden ricamız...

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Soma Komisyonu İç Tüzük’ü bilmiyor daha.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Bir tane İç Tüzük göndersene...

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Göndereceğim zaten, posta.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Oradaki, komisyondaki uzmanlar yer altında çalışmayla ilgili, gelsinler, burada biraz bizi aydınlatsınlar, dinleyelim onları. Bakın, yukarıdalar şu an, gelsinler.

Şimdi bakın, Soma’daki işçilerin her birisi genellikle Soma’ya iki saat, üç saat, bir saat mesafede köylerde kalıyor. Otobüse biniyor, madene geliyor ve madene, yerin altına girdikten sonra hesaplanıyor bu. Bu, doğru bir yaklaşım değil yani adil bir yaklaşım olması açısından, gerçekten bunu örnekleriyle, dünya örnekleriyle kıyaslayarak ...

BAŞKAN – İstanbul’da da bir buçuk saati serviste geçiyor. Allah’ını seversen ya!

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Yukarıda, Soma Komisyonunda bilgi veren, maden ocaklarında çalışan uzmanlar var, Avrupa’dan gelmiş. Buradaki işçi konfederasyonlarımızı dinleyelim, bir de onların örneği nedir, onu dinleyelim, ona göre düzgün bir şey yapalım derim.

Teşekkür ederim.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sayın Başkan, bir cümleyle bir öneride bulunacağım, ondan sonra bırakacağım.

BAŞKAN – Cevap alacağız.

Buyurun.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) - Şimdi, eğer buradaki yanlış ifade düzeltilmez ise biz, esasında toplu iş sözleşmesinin ilgili maddesini de boşa çıkarmış olacağız; bir.

İkincisi, bakın, maksadınız hasıl olsun diye size çok açık bir öneride bulunacağım...

BAŞKAN – “50’den az olamaz.” şeklinde...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Hayır, az olmaması gerekir, öyle bir ifade koymanız lazım en azından.

İkinci önerim şu: Bu altı saat çalışma süresinin artık tartışma konusu olmaması için kazmaya duyarlı buton şartını getirin. İşçinin kazmayı eline aldığı süreyi işveren rahat hesaplayabilsin diye, ona kolaylık olsun diye söylüyorum. Onun dışında, bu altı saatli tutturamazsınız. Kazmaya duyarlı buton uygulaması da bu düzenlemenin içerisinde olmalı, başka türlü tutturamazsınız.

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Kuyu başından girdi mi altı saat başlar.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) - İkinci mesele, şey var. Şimdi, sendikalar burada. Sendikaları bu konuda dinlemek istiyoruz. Maden Mühendisleri Derneği buradaysa dinlemek istiyoruz. Bunun için buraya geliyorlar yani bunları burada...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – İşçi sendikalarını şu an, bu maddede dinlemek zorundayız arkadaşlar.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) - Bu maddede hem Maden Mühendisleri Derneğini hem işçi sendikalarını dinlemek istiyoruz.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Maden Mühendisleri Odası var. Odayı dinleyelim. Madencileri dinliyoruz, Kalkınma Bakanlığını dinliyoruz, Planlamayı dinliyoruz....

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Dinlemediğimiz kimse kalmadı zaten.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Burada Maden Mühendisleri Odası ve işçi sendikaları konfederasyonundan arkadaşlar gelsin, dinleyelim.

BAŞKAN – MADEN-İŞ yetkilisi burada mı?

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Zaten resmî davetlinizdirler Sayın Başkan.

BAŞKAN – Bir saniye, lütfen... Söz vereceğim.

MADEN-İŞ ten...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Maden anıtının açılışı vardı. O nedenle, sendika başkanı arkadaşlar birazdan gelirler.

MADEN –İŞ SENDİKASI TEMSİLCİSİ – Ben, MADEN-İŞ temsilcilerindenim, avukatım ama Sayın Başkan, bütün yöneticilerimiz, Sayın Vekilin söylediği gibi, Soma Komisyonundalar ve Avrupa’ dan gelen heyetle birlikteler.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) - O zaman, biz burada al el acele yasayı yapıp geçirdikten sonra Soma Komisyonu niye toplanıyor?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ne alakası var!

BAŞKAN – Lütfen, ne alakası var!

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Birbirimizden yararlanmayacaksın niye yapıyoruz ki!

BAŞKAN – Hayır, Soma Komisyonunun çalışma alanı başka, lütfen.

Ne yapacak? Kanun mu hazırlayacak Soma Komisyonu?

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) - O komisyon bir öneri paketi ortaya çıkarmayacak mı?

BAŞKAN – O önerilerin belki yüzde 90’ ı yönetmelikle, idari düzenlemelerle yapılacak konular.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Olur mu?

BAŞKAN – Kanun mu çıkaracak orası?

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Komisyon niye kurulur Sayın Başkan? Komisyon niye kurulur?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Komisyonun çalışmasını bitirmesini bekleyelim o zaman.

BAŞKAN – O zaman, yine getirir, değiştiririz. Dört ay sürecektir çalışmayı mı bekleyeceğiz?

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Komisyonun önerilerini alalım.

BAŞKAN – Komisyonun dört ay sürecektir, belki altı ay sürecektir çalışmasını mı bekleyeceğiz?

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) - Olur mu? O Soma Komisyonu niye kurulmuş bu Mediste? Komisyonun önerilerini dinleyelim.

BAŞKAN – Sayın Zozani...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) - Komisyon gitmiş.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Komisyonların görevi bu.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Komisyonun görevi bu, öneri oluşturmak.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Sayın Zozani, sen Soma'ya karşı mısın? Onu söyle.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Hayır, olur mu?

Komisyon önerisi gelecek buraya. (AK PARTİ, CHP ve HDP sıralarından karşılıklı konuşmalar)

İZZET ÇETİN (Ankara) – Soma'ya karşı olan sizsiniz! Önergelerle tıkdınız. Teklif 61 madde geldi, 105'e çıkardınız.

BAŞKAN – Sendika yetkilileri geldiğinde, yine bilgisine başvuracağız arkadaşlar.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – O zaman, bu maddeyi bu şekilde oylamayın.

BAŞKAN – Sayın Bakan cevap verecek.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Yukarıdalar, Soma Komisyonundalar.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Neyi bekleyeceksiniz ya! Böyle şey olur mu!

BAŞKAN – Arkadaşlar, Sayın Bakan söz istiyor.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sayın Başkan, tamam, Sayın Bakan konuşsun.

BAŞKAN – Konuşacak, söz vereceğiz. Açıklasın. Tatmin olmazsanız...

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Sayın Demiröz, insene aşağıya. Sen alt komisyon başkanıydın, hepsini dinledin, gerekenleri buradan söylesene! Siz dinlemediniz mi alt komisyonda?

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Biz yoktuk alt komisyonda, biz de dinleyelim.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Bu maddeyle ilgili olarak ilgililerin görüşlerine başvuracağım.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Herkesin görüşüne başvurduk.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) - O zaman, bu maddeyi -daha önce yaptığımız uygulamadır bu- geçeriz, oylamayız, ilgili kurumlar gelir, birlikte tartışırız, ondan sonra oylanır.

BAŞKAN – Arkadaşlar...

Sayın Zozani, siz sorularınızı, açıklamalarınızı yaptınız. Bununla ilgili olarak Hükûmetin, ilgili kurumlarımızın... Yani sendika uzman da buradaki arkadaşlar, bürokrat arkadaşlar başka bir şey mi? Sayın Bakan bu konuda yetkili değil mi?

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Öyle bir ayrımı ben koymuyorum, siz koyuyorsunuz.

BAŞKAN – Yetkili değil mi onlar da?

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Buradaki uzman arkadaşların önümüze getirdiği bu. Biz de bununla tatmin olmadık.

BAŞKAN – Müsaade edin, açıklasınlar.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) - Bakın Sayın Başkan, şu anda siz Divan görevini yapmamış oluyorsunuz.

BAŞKAN - Onların açıklamasına izin vermeyecek miyiz?

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Bakın Sayın Başkan, şu anda sizin tutumunuz Divan tutumu değil.

Müsaade edin...

BAŞKAN – Sayın Bakan açıklamasını yapsın, ondan sonra.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) - Sayın Başkan, şu anki tutumunuz Divan tutumu değil.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, buyurun siz.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) - Sayın Başkan, tutumunuz hakkında usul tartışması açılmasını istiyorum.

BAŞKAN – Lütfen, rica ediyorum.

Siz soru sordunuz, Sayın Bakana cevap hakkı doğuyor ya! Allah, Allah!

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Usul tartışması istiyorum.

BAŞKAN – İyi de Sayın Bakana cevap...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sayın Bakanı dinleyeceğiz ama tutumunuz hakkında usul tartışması istiyorum. Böyle devam edemezsiniz. Geriyorsunuz.

BAŞKAN – Peki.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Adil Bey, şimdi, amacımız üzüm yemek değil mi?

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) - Üzüm yok ortada.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) - Burada madencilerin aleyhinde, çalışanların aleyhinde bir durum söz konusu olabilir mi? Herkes sistemi... (CHP ve HDP sıralarından gürültüler)

İZZET ÇETİN (Ankara) – Önergelerle engellediniz.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Müsaade edin.

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen, Sayın Bakan dinlersek...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa)- Mesele, sistemi sağlıklı kurmak. Şimdi, şu konularda herhâlde bir ihtilaf yok: “Yer altında fazla çalışma yapılamaz.” diyoruz. Bu kesin hüküm yasamızda yer alıyor. “Ancak zorunlu nedenlerle eğer fazla çalışma yapılırsa yüzde 50 zamlı ücret verilecek.” diyoruz.

ABDULLAH LEVENT TÜZEL (İstanbul) – Zaten yüzde 50, düzenlemeden önce...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Efendim var, otuz altı saatin üzerinde var, doğru ama şimdi biz de diyoruz ki, anlaşılamayan konu, tartışmanın çıktığı nokta bu: “Bu, toplu sözleşmeye konu bir orandır.” Eğer bu mevcut tasarıdaki cümle tatmin edici değilse onu değiştirelim yani “Yüzde 50’den aşağı olamaz.” diyelim.

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – “42, 43’ün dışında fazla çalışma yaptıramaz.” diyorsunuz.

BAŞKAN – Bir saniye... Sayın Bakan açıklama yapıyor.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) - Bu cümle eğer oturmuyor diyorsanız -ki bize göre toplu sözleşmeye konudur- yüzde 50’nin üzerinde, toplu sözleşmeyle yüzde 150 de olabilir, 200 de olabilir, yüzde 70 de olabilir. Bunu belirleyebilirler. Tasarı kırk beş saatlik çalışmayı net bir şekilde otuz altı saate indiriyor, otuz altı saate. Şimdi, burada diyoruz ki: Nerede, hangi noktalar çalışma süresi kapsamına girecek? Ne zaman işçi bu otuz altı saati kullanmaya başlayacak?

Arkadaşlar, bunun için yeni bir düzenleme yapmıyoruz biz, mevcut İş Kanunu’muzda zaten düzenleme var. Bakın, İş Kanunu’nun 66’ncı maddesini okuyorum: “Çalışma süresinden sayılan haller... “ Bunu değiştirmiyoruz, bu zaten var. Ne diyor burada? “Madenlerde, taş ocaklarında yahut her ne şekilde olursa olsun yer altında veya su altında çalışacak işlerde işçilerin kuyulara, dehlizlere veya asıl çalışma yerlerine inmeleri veya girmeleri ve bu yerlerden çıkmaları için gereken süreler otuz altı saate dâhildir.” Bu var zaten.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Peki, ilk hâli niye değişti o zaman? Tasarının ilk hâli niye değişti?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) - Kırk beş saat otuz altıya indi, değiştirdik.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Hayır, daha önce, alt komisyondan önceki hâlini niye değiştirdiniz? Yani değişen ne?

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Niye değiştirdiniz Sayın Bakan?

BAŞKAN – Değişen şu arkadaşlar: Bakın, burada Madenciler Derneği yok mu arkadaşlar? Yok mu madencilere kimse? Onlar açıklasın.

Bakın, şöyle: Bazı madenlerde, özellikle birçok madende hem iş güvenliği açısından hem de işin yapımı açısından sadece hazırlık, üstünü değiştirme vesaire değil, onun dışında, iş görevlendirmesi vesaire nedeniyle en az yarım saat, kırk beş dakika eğitim vesaire veriliyor dışarıda. Dolayısıyla, kırk beş dakikası, yarım saati eğitim, dışarıda yani henüz işe girmeden önceki kısmı da bu altı saatin içine dâhil ederseniz ki öyle oluyordu o zaman, “Toplam çalışma süresi altı saat” dediğiniz zaman, her hâlükârda içerideki çalışma süresi dört-dört buçuk saatlere...

MÜSLİM SARI (İstanbul) - Yer altında çalışma nerede başlıyor, teknik olarak nerede başlıyor?

BAŞKAN – Girişte işte, Sayın Bakan söyledi.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Kapıdan girişte...

BAŞKAN – Girişten itibaren başlar. Sayın Bakan okudu 66’ncı maddeyi. (CHP ve HDP sıralarından gürültüler)

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) - Sayın Başkan, 66’ya...

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Açın da bakın...

BAŞKAN – Lütfen ya! Süreyya Bey... Lütfen, Sayın Bakan açıklıyor.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) - 66’ya aykırı bir durum söz konusu değil.

ABDULLAH LEVENT TÜZEL (İstanbul) – Sayın Bakan, müsaadenizle bakın...

BAŞKAN – Arkadaşlar, bakın, şunu söyleyeceğim...

ABDULLAH LEVENT TÜZEL (İstanbul) – Bir hususu Sayın Bakana hatırlatmak istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakan açıklıyor.

ABDULLAH LEVENT TÜZEL (İstanbul) – Bu yaklaşım, asgari ücret yaklaşımı aslında, aynen öyle, “Tabanı biz belirliyoruz, toplu sözleşmeyle artırılır.” diyorsunuz. Toplu sözleşme düzeninin hâli ortada. Eğer kamu otoritesi yer altındaki işçilere bir iyileştirme yapacaksa bunu bu şekilde...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) - Olabilir efendim, yüzde 100 yapabiliriz, hiçbir mahzuru yok ama...

ABDULLAH LEVENT TÜZEL (İstanbul) – Evet, öyle yapalım. Öyle olur.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) - Ben bunu doğru bulmuyorum. Toplu sözleşmede bu yüzde 150 de olabilir.

ABDULLAH LEVENT TÜZEL (İstanbul) – Toplu sözleşme yapılırsa...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Olmuyor işte Sayın Bakan.

BAŞKAN - Yapılıyor.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Nerede yapılıyor Sayın Başkan?

BAŞKAN – Ben yaptım.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) - Biz buna karşı değiliz ki. İfade yeterli değilse değiştirelim diyorum.

Sayın Başkanım, ihtilaflık bir durum yok. Arkadaşlar diyorlar ki: “Bu ifade tatmin edici değil.” Biz de diyoruz ki: Bir ifade...

BAŞKAN – “Yüzde 50’den az olamaz.” şeklinde redaksiyon yetkisi...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) - Olabilir.

BAŞKAN – Kendinizi tanıtır, mikrofonu açıyorum buyurun.

Bir saniye arkadaşlar, yetkili arkadaşlardan bilgi alıyoruz.

TÜRKİYE İŞVEREN SENDİKALARI KONFEDERASYONU TEMSİLCİSİ – Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonunun danışmanıyım.

Efendim, fazla çalışmayla ilgili İş Kanunu’nda iki düzenleme vardır. Bir, kırk beş saatin üzerindeki fazla çalışmaları “fazla çalışma” olarak nitelendirilir ve ücreti yüzde 50 zamlı olarak ödenir. Bu nispi emredici hükümdür. Bu, işçi lehine artırılabilir sözleşmelerle.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sözleşme varsa.

TÜRKİYE İŞVEREN SENDİKALARI KONFEDERASYONU TEMSİLCİSİ – Her zaman için istediğiniz miktarda artırabilirsiniz sözleşme olan yerlerde.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Olmayan yerlerde...

TÜRKİYE İŞVEREN SENDİKALARI KONFEDERASYONU TEMSİLCİSİ – Fakat, bir de İş Kanunu’muzda “Fazla sürelerle çalışma” diye bir tabir vardır. Bu da kırk beş saatin altında tespit edilen durumlarda kırk beşe kadar olan miktarı yüzde 25 zamlı ödenir, kırk beşin üstü yüzde 50 zamlı ödenir. Kanunda yapılan düzenlemeyle bu yüzde 25 yüzde 50’ye çıkarılmış oldu zaten, işçi lehine yüzde 25’lik bir artış sağlanmış oldu.

İkincisi, dediğim gibi, sözleşmelerle, nispi emredici hüküm olduğu için, bunu artırmak mümkündür. Burada bir şeyi daha gözden kaçırmamız lazım, “madenler” demiyoruz “yer altındaki çalışmalar” diyoruz. Dolayısıyla, inşaatlardaki, tünel inşaatlarında falan da bu çalışma saatlerini aşağıya çekti. Madende bilfiil çalışılan süreyi altı saatin de altına alırsak eğer, şu anda üç olan postayı bu düzenlemeyle dört postaya çıkardık, bu sefer altı postaya çıkarırız. Bu, Türkiye’de madenlerin kapanması manasına gelir. Yani artık bu madenlerin ekonomik olarak ayakta durması mümkün olmaz.

Saygılar sunarım efendim.

BAŞKAN – Arkadaşlar, iş güvenliği ile iş çalışma saatlerini karıştırmayalım. İş güvenliğini, çalışma saati üç saate indiği zaman iş güvenliği artmış olmuyor.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sayın Başkan, bir şey öğrenmek istiyorum.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – İş güvenliği sağlanmış mı oluyor altı saate inince?

Buyurun Sayın Çetin.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sayın Çetin, bir soru soracağım, ondan sonra size bırakacağım. Özür dilerim.

BAŞKAN – Buyurun; soru.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Şu anda yani demin sayın danışmanın sözünden... İsmi zikretmediği için...

TÜRKİYE İŞVEREN SENDİKALARI KONFEDERASYONU TEMSİLCİSİ – Cengiz...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Cengiz Bey'in ifadesinden, telaffuz şeklinden bu tasarının sahibi Türkiye İşverenler Sendikasıymış gibi algıladım. Öyle mi?

BAŞKAN – Hayır, insaf ya.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bravo.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Evet, aynen öyle. Bu tasarının sahibi Bakanlık değil, TİSK. Olacak iş değil.

BAŞKAN – Arkadaşlar, bu tasarı...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – “Yapmış olduk zaten.” diyor, “Çekmiş olduk.” diyor.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Olacak iş mi?

BAŞKAN – Hayır, bu düzenlemeyle...

MUSA ÇAM (İzmir) – Zaten Sayın Şahin öyle bir önerge verdi.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Ya, “Bunu bu düzenlemeyle çekmiş olduk.” diyor. Sahibi kendileri mi?

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, bu tasarıda...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Hayır, bir saniye. Öğrenmek istiyorum, tasarı onların mı?

BAŞKAN – Bir saniye... Tasarıda zaten yoktu bu.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – O zaman Hükûmetin yerine otursun.

BAŞKAN – Bir saniye... Tasarıda var mıydı bu?

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Hükûmetin yerine otursun.

BAŞKAN – Tasarıda var mıydı altı saat? Yoktu.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Bakın, dedi ki...

BAŞKAN – Altı komisyonda önergeyle indi. Tasarıda altı saat var mı?

İZZET ÇETİN (Ankara) – Var.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Vardı, tasarının ilk hâlinde vardı, geçti.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Önergeyle değişti.

BAŞKAN – Nerede var?

ABDULLAH LEVEN TÜZEL (İstanbul) – Vardı.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Söz bende Sayın Başkan.

BAŞKAN – Tasarının ilk hâlinde yok.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Başkan, bir izin ver.

BAŞKAN – Allah, Allah!..

İZZET ÇETİN (Ankara) – Bir izin ver.

BAŞKAN – Önergeyle değişti. Yapmayın.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Tamamı var.

BAŞKAN – Tamamı başka. Saat var mıydı, on altı saat var mıydı?

İZZET ÇETİN (Ankara) – Vardı.

BAŞKAN – Tasarıda yok.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Vardı tasarıda. Gel gözüne göstereyim.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Daha okumamışsınız. Vardı.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Başkan, söz benim. Değil mi, benim?

BAŞKAN – Sayın Çetin, sizin; buyurun.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Başkan, yoktu vardı; değdi değmedi değil. Ben size söyleyeyim: Önceki madde 7'ye bir bakın. Taslak; ilk 61 maddelik taslağın 7'nci maddesi, şimdiki..

BAŞKAN – Tasarının yani...

İZZET ÇETİN (Ankara) – ...görüştüğümüz tasarıdaki 6'ncı madde. Tasarıdaki. Diyor ki eskisinde: “Yer altı işlerinde çalışan işçiler için çalışma süresi haftada en çok otuz altı saat olup günlük çalışma süresi altı saatten fazla olamaz.” Var mıymış altı saat?

BAŞKAN – Evet, orada var, yer altı...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Ha, var. Şimdi de 3'üncü maddeyi görüşüyoruz, 3'üncü maddede var.

Sayın Bakanım, yani sağlık diliyorum tekrar, sizi burada sağlıklı görmek isterdik; onun için de sizi fazla da üzmem ama sizin de milletvekili olduğunuz dönemde, 2003 yılında on beş gün mart ayında görüştük, kalanını mayıs ayında görüşerek yasalaştırılan 1475 değişmeden önce, biraz evvel İşveren Sendikaları Konfederasyonu temsilcisi arkadaşımın söylediği konular bu İş Kanunu'nda yoktu. Bunları, taşeron canavarını yaratmak için siz İş Kanunu'na koydunuz. AKP'nin ilk Hükûmeti döneminde bu yasaya bunlar girdi. Yani oradaki fazla sürelerle çalışmaların fazla çalışma gibi uygulamasını, anlaşılmasını zor hâle getiren devri iktidarınızdır. Bunun sorumlusu sizlersiniz. Dün de söyledim, önce sorun yaratıyorsunuz, sorun canavara dönüşünce de “Gelin, çözelim.” diye feryat ediyorsunuz. Bu sorunu yaratan sizsiniz, sizin iktidarınız, sizin hükûmetleriniz.

Şimdi, İşveren Sendikaları Konfederasyonu temsilcisi arkadaşşıma söylüyorum, eski Çalışma Genel Müdürümüz: Sayın Genel Müdür, bu taslaktaki düzenlemeyi eğer şimdiki 6'ncı maddede –şimdi 3'ü görüşüyoruz ama 6'ncı maddeyle bağlantılı- “yer altındaki” kelimesini koydurarak emekçilerin kanına hükmediyorsunuz. Çok net söylüyorum.

Sayın Başkan, “yer altındaki” kelimesi, Sayın Bakan, taslakta yoktu, ilk taslakta yoktu. “Yer altındaki” kelimesini koyarak 6'ncı maddeye, 3'üncü maddedeki ilk fıkrayı yani “Yer altı madenlerinde çalışan işçilere fazla çalışma yaptırılamaz.” hükmünüzü ilga ettiniz, işlemez hâle getirdiniz.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Şahin yaptı bunu.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Kaldırılması gereken tek hüküm, 6'daki “yer altındaki” kelimesidir.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Hüseyin Bey bir açıklama yapsın.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Arkadaşlar, bir izin verin.

“Yer altındaki” kelimesini çıkarın, iki madde sorunsuz hâle gelecektir. Bu kadar basit. Doğru mu?

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sizin sözünüzle de paralel olur yani Sayın Başkan.

İZZET ÇETİN (Ankara) – “Yer altındaki” kelimesini çıkarın...

BAŞKAN – “Yer altındaki çalışma süresi” dir orada söz.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Bir kez daha söylüyorum Sayın Bakan.

Sayın Kacır, ne olursun, Bakan Bey beni bir dinlesin.

Sayın Bakanım, dinler misiniz.

BAŞKAN – Sayın Bakan dinliyor.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Bakan... Sayın Bakan... Bekliyorum.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Buyurun.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Bakan, önerim şu: Yani görüyorsunuz, kim tikiyor, o tikiyor, bu tikiyor. Biz muhalefet partisi milletvekilleri olarak, komisyon üyesi milletvekilleri olarak alt komisyona giderken “61 madde çok acil olarak çıkarılmalı.” diyerek o madde sayılarını...

(Mikrofon kapandı)

İZZET ÇETİN (Ankara) – ...önergeye boğup, 60, 70, 80 önergeyle madde sayısını 106'ya çıkararak bu madencilerin haklarını teslim etmemek, taşeron canavarının büyümesini engellemek ve milletvekili arkadaşlarınızı görevlendirip onların önerge yağmuruyla bu yasanın çıkmasını engelleyen AKP milletvekilleri. Biz inanıyoruz ki demokrasilerde çare tükenmez.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Madenci Anıtı'nı Olgunlar Sokak'ta...

BAŞKAN – Sayın Çetin...

İZZET ÇETİN (Ankara) – ...sendikacılarla birlikte biraz evvel açtık geldik.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Açın mikrofonunu kayda girsin Sayın Başkan.

BAŞKAN – Açık mikrofonu.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Kapalı.

BAŞKAN – Bir saniye.

Buyurun.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Böyle şeyler yapma Sayın Başkan. Yani benim mikrofonumu kapatmayın.

BAŞKAN – Siz kapatmışsınız herhâlde. Heyecandan kapatıyorsunuz.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Hiç bakmadım ben ona.

BAŞKAN – Heyecandan kapanınca tekrar açmam gerekiyordu, onu unutmuşum.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Yani Başkanlık Divanına yakışan bir Divan buluruz. Değilse dün öyle, bugün böyle... Yapmayın bunları.

BAŞKAN – Bakın, saati...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Bakan, demokrasilerde çare tükenmez. Sizler gerçekten taşeron sisteminin kontrol altına alınmasını ve de... Dün gerçi bir başka bakan arkadaşımız “Biz taşeron sisteminin ülkenin yararına olduğunu görüyoruz.” dedi burada. Taşeron sisteminin kölelik olduğunu da siz söylediniz. Aranızda bir anlaşır gelerseniz, ülkenin yararına mı, kölelik sistemi mi, biz de milletvekilleri olarak Hükûmetin nerede durduğunu görür, ona göre bir karara varırız.

Şunu söylemek istiyorum son cümle olarak: Bu hâliyle bu tasarının bu Komisyondan bile çıkabilmesinin olanağı yok, öyle gözükiyor Meclisin yasa gereği 1 Temmuzda tatile gireceğini gördüğüm zaman. Eğer madencilerle ilgili, taşeronla ilgili maddeler bir an evvel geçsin diyorsanız, dün reddettiğimiz önergeyi sizin milletvekilleriniz değişik biçimde yazsın, getirsin, biz de oy verelim, onları görüşelim, diğerlerini çekin, geçsin gitsin.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sayın Başkan, Divandaki tutumunuzla ilgili bir talepte bulundum.

BAŞKAN – Buyurun.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Şimdi, bu tasarı başladığı günden itibaren, özellikle alt komisyon çalışmaları bitip üst komisyon çalışmaları başladığı günden bu yana maalesef bizim Komisyonumuz kavgasız oturum gerçekleştiriyor ve bu kavganın tüm aktörleri de Divanda oturanlar.

BAŞKAN – Sayın Zozani...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Allah, Allah!..

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – İsterseniz ismen zikredeyim.

BAŞKAN – Hayır, gerek yok.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Bir saniye... Gerek yok diyorsunuz da niye gerekir...

BAŞKAN – Siz tabii, Divan adına açmaya, söz vermeye karar verirsiniz, vermeye kalkarsanız ister istemez oluyor.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Bir saniye... Bir saniye... Hayır, bakın, şimdi yine aynı tutumu devam ettiriyorsunuz.

BAŞKAN – Hayır, ne yapacağız yani.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Hâlâ bakıyorsunuz ki...

BAŞKAN – Siz karar vereceksiniz, biz uygulayacağız öyle mi?

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Yani görüşümü ifade etmeme bile müsaade edemiyorsunuz, tahammül edemiyorsunuz. Lütfen.

BAŞKAN – Buyurun. Estağfurullah. Ama ithamda bulunuyorsunuz.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – İthamda bulunmuyorum, şekil ortada diyorum.

BAŞKAN – Evet, şekil ortada.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Üç günün tablosunu ortaya koyun, buradaki bütün kavgaların aktörleri Divanda oturan arkadaşlarımız, sizler yani.

BAŞKAN – Evet, söyleyin.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Şimdi, Divan, Komisyon Divanı bir parti divanı değildir. Siz solunuzdakilerin hukuku kadar bizim de hukukumuzu orada temsil ediyorsunuz.

BAŞKAN – Esas sizin hukukunuzu temsil ediyorum.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Bakın, Sayın Başkan, sorularımız eğer size ise cevap verirsiniz; sorularımız Hükûmete ise Hükûmet bizim sorularımızın cevabını verir.

BAŞKAN – Tabii ki.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Eleştirilerimize siz değil, Hükûmet burada cevap vermek durumundadır.

BAŞKAN – Tabii ki.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Ama her konuştuğumuza siz müdahilsiniz, her konuştuğumuza siz düzeltme yapma ihtiyacı duyuyorsunuz.

BAŞKAN – Hayır, ama size dışarıdan o gelsin, bu gitsin deyince, buna Hükûmet karar vermeyecek yani.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Bakın, her konuştuğumuza siz düzeltme yapma ihtiyacı duyuyorsunuz. O zaman karşıda oturan 20 küsur arkadaşın işi burada ne? Konuşmayacaklarsa, müdahil olmayacaklarsa, görüş belirtmeyeceklerse, biz sadece Divanla muhatap olacaksak, bu arkadaşlara zahmet ettirmeyin, gelmesin arkadaşlar buraya. Biriniz oraya oturun, üçünüz oraya oturun, atıştıralım duralım. Tablo bundan ibarettir. Dolayısıyla, bu tutumunuzu lütfen gözden geçirin.

Bakın, gerçekten komisyonun çalışma koşullarını zafiyete uğratiyorsunuz. Dolayısıyla, bu tutumunuzu lütfen gözden geçirin.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Zozani, sağ olun.

Sayın Bakan, şimdi şöyle bir teklif var, siz de ona “Olabilir.” dediniz: “Yüzde 50’den az olmamak üzere” şeklinde bir redaksiyon yetkisiyle ya da buna önerge gerekir mi?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Altı saatle ilgili değil mi? 6’ncı maddeyle değil mi?

İZZET ÇETİN (Ankara) – Yok. Olmaz. Redaksiyonluk iş yok. Bir kelime her şeyi değiştiriyor Sayın Başkan.

BAŞKAN – Neyle ilgili?

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Tasarının ilk şekliyle...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Sayın Başkanım, bu 3’üncü maddede yüzde 50 fazla mesaiyle ilgili düzenleme var. Orada, o kavramda gerçekten toplu sözleşmeye konu olmayacak şeklinde anlaşılıyor ise bu düzenlemeyi yapalım dedik ama diğer konu 6’ncı maddeyle ilgili. Onu 6’ncı maddede tartışalım. Onun için bir değerlendirmeyi birlikte yapalım.

BAŞKAN – Onu 6’ncı madde geldiğinde...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Başkan, şöyle yapılabilir: 3 aynen kalır.

BAŞKAN – Sayın Çetin... Sayın Çetin...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Şöyle olur: 1475’in 36 ve 37’sinde -şimdi 42 ve 43’e paralel de- “Bu oranlar toplu iş sözleşmeleriyle artırabilir.” hüküm vardı.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Var.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Onu aynen koyun, bitsin iş.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Tamam yani. Biz zaten toplu sözleşme...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Yani toplu sözleşmede yerleşsin.

ABDULLAH LEVEN TÜZEL (İstanbul) – Yüzde 50’yi az buluyoruz, yüzde 50 artış zaten yasada var.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Doğru, yasada var zaten.

ABDULLAH LEVEN TÜZEL (İstanbul) – Yer altındakine artı bir şey verilmiş olunmuyor.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Yer altındakine bir şey verilmiyor.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Efendim, toplu sözleşmeye konu olduğu için diyoruz bunu. Ama bu cümle karşılamıyorsa o değişikliği yapalım ve 3’üncü maddeyi geçelim. “Yer altındaki” ilavesini de 6’ncı maddede değerlendirelim, tartışalım.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sendikaları dinleyecektik Sayın Başkan.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, 6’ncı maddeye geldiğimizde...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – 6’ncı maddeyle ilgili oylama yapılması taraftarıyım.

BAŞKAN – Sayın Zozani, burada altı saat bu maddede değil, 6’ncı maddede. Arkadaşlar henüz madde gelmeden görüş belirttiler. Bu maddeyle ilgili olarak Sayın Hükûmetin söylediği, altı saatten az olmamak üzere...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sendikaları dinleyecektik.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Devam edin Sayın Başkan.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Öneride bulunuyorum.

BAŞKAN – Altı saatten az olmamak üzere... Ben sizin önerinizi dikkate alıyorum.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Ben de diyorum ki oylandıktan sonra...

BAŞKAN – Hayır, 3’üncü maddede yok bu, 6’ncı maddede var.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Sayın Zozani, o madde yok.

BAŞKAN – Onu oylamıyoruz ki.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Ücret artışı konusunu biz sendikalarla görüşmek istiyoruz.

BAŞKAN – Hangisini?

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Ücret artışı yüzde 50 meselesini...

BAŞKAN – “Yüzde 50’den az olmamak üzere” diyoruz işte.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Şeyle konuşmak istiyoruz. Zaten yüzde 50 var.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım, ben de söz istiyorum.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – İşveren Sendikasını dinledik, işçi sendikasını da dinleyelim, madencileri de dinleyelim.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım, ben de söz istiyorum.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Anlaşıldı ki işveren sendikası orada tasarrufların sahibi...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım, söz istiyorum.

BAŞKAN – İşçi sendikaları yok mu burada, TESK? İşçi sendikaları da burada, konfederasyonlar burada. Lütfen ya.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ya, bir saattir basıyorum, görmüyorsunuz vallahi.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Aydemir.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sizin tutumunuz hakkında konuşacağım Sayın Zozani.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Benim mi? Buyurun.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Şimdi, Sayın Zozani konuşmasında “Karşıdaki arkadaşlar niye oturuyorlar?” diye bir telkinde bulundu.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sizi savunmak için söyledim.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Kavga ile konuşmayı birbirinden ayırmak lazım. Sayın Zozani, biz kavga yapmıyoruz, biz konuşuyoruz.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sizin hukukunuzu savunmak için; gerçekten sizin hukukunuzu savunmak için.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Biz, dünden, iki günden beri değil, biz on günden beri bu komisyonda konuşuyoruz. Bizim hukukumuzu koruyacaksanız, o zaman üslubunuzu önce bir düzeltceğiz Sayın Zozani. Hakaret ediyorsunuz yani ben size geldiğiniz ilk günden itibaren dedim ki: “Sayın Zozani, sizde bu hafta bir değişiklik var.” Hatırlıyor musunuz? Geldim yanınıza. Divana değil, önce bir kendinize bakın, hâl ve hareketlerinizi bir kontrol edin Sayın Zozani, sizde bir değişiklik var bu hafta. Gerçekten var. Bir kontrol edin kendinizi.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Bu kadar tutarsızlık insanın kimyasını bozar; kusura bakmayın.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – İkincisi, Sayın Çetin de “Yakışan Divan buluruz.” gibi bir cümle sarf etti.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Benim mikrofonumu kapatıyor. Olacak iş mi ya.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Değerli arkadaşlar, hakikaten Divanımız da, Komisyonumuz da çok güzel yakışıyor. Divana da, bu kadar sabırlı bir Divan olduğundan dolayı teşekkür ediyorum, hem Başkanımıza hem Divan Heyetine.

Üçüncüsü, Sayın Zozani, “Maden komisyonu burada yok, bu görüşmeleri yapamayız.” diyorsunuz. Öyle değil mi?

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – “Yapamayız” demedim, erteleyin...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – “Erteleyelim.” diyorsunuz. Maden komisyonuna göre mi Plan Bütçe Komisyonu kendi konularını belirleyecek veya çalışma saatlerini belirleyecek?

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Ya, siz direkt soru soramazsınız.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Maden komisyonu ne zaman kuruldu Sayın Zozani? Bir saniye, kesmeyin lütfen ya.

Sayın Zozani, maden komisyonu ne zaman kuruldu? Maden komisyonu 1 defa Soma’ya gittiler, geldiler hepsi maden mühendisi olmadılar. Onlar da bizim arkadaşlarımız, senin benim arkadaşımız yukarıdaki arkadaşlarımız da. Onlar altı ay çalışacaklar, bir sene çalışacaklar, üç ay çalışacaklar, kendileri belirleyecekler. En sonunda raporlarını bize sunacaklar. Ya biz onları bekleyeceğiz, ara verelim; çok acele ediyoruz ya, bunları dondurtturalım, ara verelim, onlar çalışmasını bitirsinler, bize raporlarını göndersinler, sonra mı biz yasayı çıkaralım; onu mu istiyorsunuz, bunu mu talep ediyorsunuz?

Kaldı ki “Sendikalar yukarıda.” diyorsunuz. Sendikalar bir kişiden ibaret değildir, bunun yardımcıları vardır.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bence muhasebeciler yapısın.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Plan Bütçe Komisyonu sendikaların başkanlarının gelmesini mi bekleyecek çalışmalarını yapmak için? Lütfedip de göndersinler birer tane arkadaşımızı. Ne diyorsunuz: “Sendikadan biri gelsin, sonra konuşalım, sonra devam edelim.”

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Zaten toptan kaldırırsanız rahatlırsınız.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Arkadaşlar, Plan Bütçe Komisyonuna göre herkes kendisini ayarlasın. Plan Bütçe Komisyonu başkalarına göre kendisini ayarlayamaz Sayın Başkanım.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Emrin olur.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Emir değil bu arkadaşlar. Plan Bütçe Komisyonunun çalışma şekli bellidir, saati bellidir, çalışma saatleri bellidir. Sendikalar lütfetsinler, elemanlarını göndersinler buraya.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Aydemir.

Değerli arkadaşlar, burada konfederasyonlarımızın temsilcilerinin olduğunu görüyorum. Herhâlde onların da söz talebi var, söz vereceğim.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Önce ben bir söz istiyorum.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sayın Başkan, söz hakkı doğdu, Sayın Aydemir’in...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sataşmadım ben ya.

MUSA ÇAM (İzmir) – Usul... Usul...

BAŞKAN – Sayın Türel, buyurun.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, Sayın Bakan, değerli arkadaşlar; problem şundan oluştu: Biz alt komisyonda bunu görüştük, eski hâliyle yani kanun tasarısında geldiği hâliyle görüştük.

BAŞKAN – Hangisini?

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Şimdi 6’ncı madde, üzerinde tartışıyoruz ya.

BAŞKAN – 6’ncı maddeyi daha görüşmüyoruz ki.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Ama hayır, şimdi gene orada konuşulduğu için söylüyorum.

Bu yer altında çalışma süresiyle ilgili, bununla bağlantılı olduğu için söylüyorum, bunları da gene konuştuk ya.

Şimdi, “Yer altında çalışan işçiler için çalışma süresi...” diye devam ediyordu 36. Şimdi, sonradan tekriri müzakereyle bu yeniden oraya “yer altındaki” diye eklendi. Eklenince, eklendiği saatler geç saatlerdi ve o zaman da burada konfederasyonlarımız, bu konuyla ilgili olarak görüş ve bilgi alacağımız kurumlar yoktu.

UĞUR AYDEMİR (İzmir) – Gel sel erdi.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - İlk baştaki hâliyle vardı, görüşüldü, üzerinde mutabakat sağlandı ancak ondan sonra tekrar önümüze getirildi Divan tarafından, burada arkadaşlarımızın önergeleriyle bu değişti ama değiştiği zaman TMMOB’un Maden Mühendisleri Odası da, işçi sendikalarımız, konfederasyonlarımız da hiçbiri yoktu. O yüzden, bunun üzerinde şimdi bu kadar tartışma çıkıyor. Yani burada onların...

Bir kere, buna karşıyız, eski hâliyle kalması gerektiğini söylüyoruz. Ayrıca da burada bunların kapsamlı biçimde tartışılmasına ihtiyaç var. Sayın Bakan, ondan oldu.

Sayın Başkan da biliyor, o yüzden yani burada şimdi gelmedi konu ama hep beraber tartışılıyor konular ancak sıkıntı budur.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, 6’ncı madde görüşülürken hem madencilerden hem işçi federasyonundan hem Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığından yetkili arkadaşlar burada olacaklar, haber gönderdim, gelecekler.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Davetiye çıkartalım.

BAŞKAN - Dolayısıyla, 6’ncı maddeye geldiğinde onu konuşuruz.

Sayın Bakanımız, bu 3’üncü maddeyle ilgili olarak eğer bu “yüzde 50” ifadesi kati bir ifadeyse “50’den az olamaz” şeklinde değiştirmek suretiyle sendikaların toplu sözleşmelerinde daha yüksek oranlarda yapılması konusuna imkân verecek yani lafzından da buna imkân verecek bir şekilde düzenleyelim derler.

Konfederasyon bu konuda ne diyor, işçi konfederasyonlarımız, onları bir dinleyelim, sonra da bu maddeyi...

TÜRK-İŞ TEŞKİLAT SEKRETERİ EYÜP ALEMDAR - Evet Sayın Başkanım, iyi çalışmalar diliyorum ben de. Ben Eyüp Alemdar, TÜRK-İŞ Teşkilat Sekreteriyim.

Türkiye Maden İş Sendikamız ve iki maden iş sendikamız geçen haftaki yani geçen günkü komisyon toplantısında bütün herkese, komisyon üyelerine bir rapor dağıttı. Bu raporda da “yer altı” ibaresinin uygun olacağını söyledi.

Gerekçe olarak şu: Her iki tarafın da uzlaşması gibi. Yani eğer “geçen süre altı saat süre” dediğiniz zaman bu dört saate düşeceğiyle ilgili...

ABDULLAH LEVEN TÜZEL (İstanbul) – Fazla çalışma ücreti konuşuldu, o değil.

BAŞKAN – O 6’ncı madde, ona gelmeyelim. Fazla çalışmayla ilgili olarak ne diyorsunuz?

TÜRK-İŞ TEŞKİLAT SEKRETERİ EYÜP ALEMDAR – Bu alt sınırın...

İZZET ÇETİN (Ankara) – TÜRK-İŞ “yer altında” kelimesi kalsın mı diyor?

TÜRK-İŞ TEŞKİLAT SEKRETERİ EYÜP ALEMDAR – Türkiye Maden İş Sendikamız öyle rapor vermiş.

BAŞKAN – Ya, arkadaşlar, 6’ncı maddede Sayın Çetin.

TÜRK-İŞ TEŞKİLAT SEKRETERİ EYÜP ALEMDAR – Yani bunların gerekçesi olarak da...

İZZET ÇETİN (Ankara) – İşçi sınıfına ihanet ediyorlar buraya gelmişler.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Çetin, kızarak şey yapmayın...

BAŞKAN – Sayın Çetin... Sayın Çetin, size geldi mi bu?

TÜRK-İŞ TEŞKİLAT SEKRETERİ EYÜP ALEMDAR – Sayın Başkanım, bu yüzde 50 konusunda zaten çalışmalarımız var. Bu artırılırsa biz memnun oluruz.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ederiz.

Sayın Zozani...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Şimdi, Sayın Aydemir...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Yazık ya!

BAŞKAN – Sayın Çetin... Sayın Çetin, lütfen. Milletvekilleri, komisyona katılan arkadaşlarla...

Sayın Çetin... Sayın Çetin...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sen necisin, konfederasyon yöneticisi değil misin?

BAŞKAN – Sayın Çetin...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Komisyona niye gelmiyorlar diye kızıyorsun, arkadaşlar gelmez...

BAŞKAN – Sayın Çetin...

İZZET ÇETİN (Ankara) – O işleri biz de yaptık.

BAŞKAN – Sayın Çetin, siz milletvekilisiniz, sendikacı değilsiniz artık. Sendikacı kökenli olabilirsiniz ama milletvekilisiniz. Lütfen ya.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Biraz insan çalışır gelir be. İşveren sendikasıyla Hükümet kol kola.

BAŞKAN – Evet...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sayın Başkan, AKP Grubuna ilişkin biraz önce sarf ettiğim sözler arkadaşların hukukunu korumaya dönük sözlerdir. Ben arkadaşların hukukunu koruyorum, o hukuku korumayı da kendime görev biliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Onlar da benim hukukumu korumak durumundalar.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Koruyoruz zaten.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Dolayısıyla, amacım o anlamda bir satışma değildir.

BAŞKAN – Kime karşı? Başkanlık Divanına karşı mı?

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Evet, Başkanlık Divanına karşı. Aynen öyle.

BAŞKAN – Biz burada herkesin hukukunu korumaya özen gösteriyoruz Sayın Zozani.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – İkinci, bence bu tasarinın özünü oluşturan, teşkil eden maddeleri görüşüyoruz. Bu tasarı bu maddelerden dolayı gündemimize geldi. Emin olun, gerisi benim açımdan teferruattır demem ama benim açımdan en aciliyet ifade eden maddeler bu maddeler. Bu maddeleri çıkarırken enine boyuna düşünelim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Düzenlemeleri ona göre yapalım.

BAŞKAN – Katılıyorum.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Komisyona ilişkin olarak, Sayın Aydemir, demin ifade etti, Medis araştırma komisyonu, Soma araştırma komisyonu çerçevesinde.

Sayın Aydemir, size tavsiye ediyorum, Medis araştırma komisyonunun kuruluş gerekçesine bir bakın. Bütün Medis araştırma komisyonlarının kuruluş gerekçesinde olduğu gibi Soma Medis araştırma komisyonunun kuruluş gerekçesi de bu iş kolunda yaşanan aksaklıkları, sıkıntıları araştırıp, açığa çıkarıp, çözüm önerilerini sunmaktır.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Aynen, katılıyoruz biz buna.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Şimdi, ben de diyorum ki: Bu arkadaşlar gittiler, geldiler. Elbette ki gidip gelmekle maden mühendisi olmadılar arkadaşlar ancak sizin gibi, bizim gibi olmanın ötesinde bu arkadaşlar doğrudan doğruya bu işle görevliler.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Yani bizim üyelerimiz orada.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sizin Manisa Milletvekili olduğunuzu biliyorum.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Hayır, ben komisyona üye olmak istedim ama Plan Bütçe Komisyonu üyesi olduğum için almadılar.

BAŞKAN – Sayın Aydemir... Sayın Aydemir...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Ya, müsaade edin, ben sizin Manisa Milletvekili olduğunuzu biliyorum. Lütfen.

BAŞKAN – Sayın Aydemir, Sayın Zozani tamamlasın.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Bugüne kadar Manisa'nın üzümüyle ilgili oldunuz, madenle hiç ilgili olmadınız.

BAŞKAN – Sayın Zozani...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Ya, siz hep üzümüyle ilgili oldunuz, hiç madeniyle ilgili olmadınız.

BAŞKAN – Sayın Aydemir, Sayın Zozani, ikili konuşma yapmayın.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Siz ne zamandan beri maden mühendisi oldunuz, ben onu anlamadım.

BAŞKAN – Lütfen...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Bugüne kadar bu komisyonda sadece incir ve üzümü gündeme getirdiniz, Soma'yı hiç gündeme getirmediğiniz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Maden ne kadar önemliyse üzüm de o kadar önemli.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – O zaman şunu söylüyoruz: Bu arkadaşlar gittiler ve bunların acil bir öneri paketi var. Gittiler, yerinde gördüler. Önerilerini dinlemeyi talep etmek ne zamandan beri "Bu görüşmeyi yapmayalım." anlamına gelebilir? Aha, buradalar arkadaşlar, bir kat yukarıdalar. Bir saatlik iştir.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Tamam. Ne yapalım, bekleyelim mi?

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Diyorum ki: O arkadaşların da görüşlerini alalım, ilgili kurumların görüşlerini alalım. Önemli maddeler bu maddeler zaten. Onun ötesindeki maddeler için ilgili kurum ve kuruluşlar zaten burada var, görüşmeyi yapabiliriz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Sayın Başkanım, Sayın Adil Bey, tabii ki yasama görevi tahtındaki bütün maddeler önemlidir, hiç onda şüphe yok ama ben size açıkça ifade ediyorum: Görüştüğümüz 3'üncü madde hiç de önemli madde değildir. Neden değildir? En kolay uzlaşacağımız madde. Ne diyorsunuz şimdi siz? Otuz altı saat...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Kolaysa niye uzlaşmıyoruz?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Çok kolay, bakınız ben söylüyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, 6'ncı maddede ayrıca şey yapalım mı?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Bir dakika. Hayır, onu demiyorum. Fazla çalışma ücretiyle ilgili düzenleme. Diyoruz ki: Yüzde 50, otuz altı saatle ilgili getirilen ilk...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Yüzde 100 yapalım diyoruz.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Müsaade edin...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – İbare olmadığı için... O zaman uzlaşalım Sayın Bakanım.

BAŞKAN – Ama bir söyleyin Sayın Zozani.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sayın Bakan, çok açık.

BAŞKAN – Sayın Zozani, mikrofonunuz kapalı. Şu anda Sayın Bakan açıklasın.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sayın Bakan duyuyor. Uzlaşma talebinde bulundu, ben de önerimi sunacağım.

BAŞKAN – Önerinizi söylediniz, o da...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Fazla mesai ücretini yüzde 100 yapalım.

BAŞKAN – Olur.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Maddenin içerisinde taban teklifi olduğu ifadesini ekleyelim, geçelim.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Efendim, olmayan bir yüzde 50'yi getirmişiz. Bu yüzde 50, otuz altı saatle ilgili; olmayan bir düzenleme. Müsaade edin. Hem otuz altı saat...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sayın Bakanım, işveren temsilcisi...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Hayır efendim, yasa burada, tabii söylüyorum. Otuz altı saat geliyor.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Yapmayın lütfen.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Ya, evvel otuz altı saat var mıydı?

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Otuz altı saat konuşmuyoruz.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Var mıydı otuz altı saat?

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Fazla mesai ücretini konuşuyoruz.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Otuz altı saatte o da yoktu.

BAŞKAN – O da yoktu.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Şimdi bakın, “altı saat” deyince siz 6'ncı maddeyi konuşabiliyorsunuz. “Fazla mesai” deyince, “Olmayan bir şey.”

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Ya...

BAŞKAN – Sayın Zozani, lütfen, bir tamamlasın Sayın Bakan.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Bakınız, cümlemizi tamamlayalım.

Otuz altı saat ve yüzde 50 fazla çalışma ücreti düzenlemesi getiriyoruz. Bu düzenleme eğer toplu sözleşmeye konu olmuyor diyorsanız, bu redaksiyon görevini verdim Başkanlık Divanına, düzenleme yapılsın. Sendikalarımız da burada. Toplu sözleşmeye konu olsun ve istediği kadar da artırsın, toplu sözleşme de bitsin.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ederim.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – En kolay uzlaşılacak maddedir bu. Bunu yüzde 100 demek de doğru değildir, 50... Toplu sözleşmeye konu hâle getirelim.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Taşeron işçisi sendikalı bile değil. Hangi toplu sözleşmeden bahsediyorsunuz? Toplu sözleşme yok ki bunda. Taşeron işçisinin sendika hakkı mı var?

BAŞKAN – Sayın Oral, söz sizindi herhâlde?

SÜMER ORAL (Manisa) – Yok, benim geçti.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Bütün çalışanlara toplu sözleşme hakkı getiriyor bu düzenleme.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, Sayın Kacır Komisyonumuzda.

Sayın Milletvekilim, buyurun.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Sayın Bakanım, Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; çalışmalarımızın hayırlı olması dileğiyle bir hususu gündeme getirmek istiyorum.

BAŞKAN – 6'ncı maddeyle ilgiliyse Sayın Kacır...

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Hayır, değil, 3'üncü maddeyle ilgili.

Şimdi, “yer altı işlerinde” diye bir ibare. Kanunun herhangi bir yerinde “yer altı işi” diye tarif edilen bir iş var mı? “Yer altı maden işleri” var zannediyorum da “yer altı işi” deyince, maden, tünel de bu yer altı işine giriyorsa, mesela...

BAŞKAN – Metrolar...

ÜNAL KACIR (İstanbul) – ...İstanbul'da yapılan dev, büyük alışveriş merkezlerinin zeminin altında 5 kat, 6 kat, 7 kat işler yapılıyor, orada inşaat işi yapılıyor. Bu da yer altı sayılacak mı, sayılmayacak mı? Bunun tarifi nerede? Yer altındaki işleri biraz daha açıklığa kavuşturmazsak bu çok daha genişleyebilir diye düşünüyorum.

Burada "Saat başına düşen miktarın en az yüzde 50 artırılması suretiyle ödenir." şeklinde düzeltilmesinin doğru ve yeterli olacağını düşünüyorum. Toplu sözleşmelerde bu daha da artırılabilir elbette.

Bir de sanki normal bir çalışma yapılacaktı da bu yapılsın mı yapılmazın gibi bir tartışma var. Hâlbuki kanunun 42'nci maddesi arızadan bahsediyor, arızaların giderilmesinden bahsediyor, makinelerin, araçların tamirinden, böyle zorunlu hâllerden bahsediyor. 43'üncü maddesi olağanüstü hâllerden, seferberlikten bahsediyor. Seferberlik var, şu var, bu var, mutlaka çalışmak gerekir, diğer şartlarda bu çalışmalar olacak. Yani burada sanki seferberlik mevzusu yok, arıza mevzusu yok, sadece üretimi artırmak için işverenin istediği zaman çalıştırabileceği gibi bir yorumlar yapılıyor. Zannediyorum, arkadaşlar bu 42'nci ve 43'üncü maddeleri yeterince okumamışlar.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

ABDULLAH LEVENT TÜZEL (İstanbul) – Sayın Başkan, sendika temsilcileri...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Şimdi geldi, bizim okumadığımıza hükmetti ya. Bakın, burada biraz önce işveren sendikası temsilcisi konuştu. Söz ettiği rapor bu.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Sanki yasak mı şimdi gelmek Sayın Zozani?

BAŞKAN – Hayır, işveren değil, işçi...

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Yani milletvekili her zaman gelebilir ve her zaman gidebilir. Yani ne demek...

BAŞKAN – Tamam, arkadaşlar burada.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Burada böyle bir şey yok.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, 6'ncı maddeyi muhalefetin talebi doğrultusunda enine boyuna tartışmak için bir ara verme talebimi yineliyorum. Dolayısıyla, 3'üncü maddeyi konuşuyoruz. Müsaade ederseniz...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Birbiriyle bağlantılıdır.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Değil.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, 3'üncü maddeyle ilgili olarak Sayın Bakanın...

3'üncü maddeyle ilgili olarak önerge var, okutuyorum...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Maden Mühendisleri Odasını dinlemeyecek miyiz Sayın Başkan?

BAŞKAN – Sayın Bakanım, önergeye katılıyor musunuz?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Sayın Bakanın katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Arkadaşlar, niye böyle yapıyorsunuz?

BAŞKAN – Önergeyle ilgili konuşuyoruz. Dinleyelim, önergeyle ilgili şey yapıyorum.

Kabul edilmemiştir Hükûmetin katılmadığı önerge.

Maddeyi oylamadan önce, Maden Mühendisleri Odasından kim vardı?

ABDULLAH LEVENT TÜZEL (İstanbul) – Ondan önce sendika bir beyanda bulunacak Sayın Başkan.

BAŞKAN – Arkadaşlar...

Mikrofonunuzu açıyorum. Lütfen kendinizi tanıtır ve 3'üncü maddeyle ilgili görüşünüzü soruyoruz yani fazla mesai ücretiyle ilgili.

TÜRKİYE MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI MAHİR YİĞİT - 3'üncü maddeyle ilgili biz yer altında çalışan... Çünkü konunun zorunlu sebepler desek, şu da desek, bu da desek, madenlerde, yer altı madenlerinde muhakkak fazla çalışmaya bir önyak olunuyor. Burada bizim temel düşüncemiz: Fazla mesailerin yüzde 100 olarak ödenmesi, 3'üncü madde.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Toplu sözleşme demeyin.

BAŞKAN – Sayın Zozani, ben bir şey demiyorum.

TÜRKİYE MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI MAHİR YİĞİT - Bunu yasayla standart hâle getirebilirsek, alt sınırı yüzde 100 yapabilirsek...

MEHMET YÜKSEL (Denizli) – Az, az 200 yapalım, yüzde 200 yapalım, az.

BAŞKAN – Talep bu.

Teşekkür ederim.

Başka bir şey var mı arkadaşlar?

TÜRKİYE MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI MAHİR YİĞİT - Bakın, biz toplu sözleşmeyle diğer madenlerde kamu kurum ve kuruluşlarında...

BAŞKAN – Ne alıyorsunuz?

TÜRKİYE MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI MAHİR YİĞİT - ...biz yüzde 100 zamlı alıyoruz fazla mesaiyi. Çok net söylüyorum.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Bakın, şimdi Sayın Bakan...

BAŞKAN – Sayın Zozani, arkadaşlar konuşuyor bir dinleyin ya, bir dinleyin biraz da.

Evet siz şu anda kamu maden sektöründe...

TÜRKİYE MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI MAHİR YİĞİT - Biz kamuda ve özel sektörün birçoğunda fazla mesaiyi toplu iş sözleşmesiyle yüzde 100 zamlı alıyoruz.

BAŞKAN – Sorun ne?

TÜRKİYE MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI MAHİR YİĞİT - Yani burada ama yer altı maden işletmelerinde...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Yüzde 50 uygulama bulunuyor ya.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Tamam, düzeltiyoruz zaten.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Biz de aynı şeyi söylüyoruz zaten.

BAŞKAN – Arkadaşlar bir tamamlasın arkadaşımız, lütfen milletvekili arkadaşlarımız. Hem çağırdık arkadaşları...

Buyurun.

TÜRKİYE MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI MAHİR YİĞİT - Biz Türkiye Maden İşçileri Sendikası olarak, yer altı maden işletmelerinde fazla mesailerde alt sınırın yüzde 100 olmasını talep ediyoruz. Bunun da yasal süreçte değerlendirilerek çözümünü istiyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Bakanım, buyurun.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Sayın Başkanım, bir durumu bakın... Değerli sivil toplum örgütleri sendikaları da buradalar. Bu bahsettiğimiz fazla çalışma zorunlu neden. Dedikleri gibi, aşağıda makine bozuldu, arızalandı, zorunlu nedenden dolayı yüzde 50 verelim ve bu gerekirse artırılsın “bu zorunlu nedenlerden dolayı” diye. Yoksa zaten mesai yaptırılmaz kuralı var. Efendim, fazla mesai yaptırılmaz hükmü var yasada ama aşağıda zorunlu bir neden meydana geldi maden ocağında, diyoruz ki: Burada saat başı fazla yüzde 50 ücret ödensin.” deniyor ve bu da toplu sözleşmeye konu olsun deniyor. Doğru bir düzenlemedir ama dersiniz ki bu zorunlu makine parkında meydana gelen sıkıntıdan dolayı bunu yüzde 100 yapalım, bizim için hiçbir mahsuru yok, yüzde 200 yapabiliriz.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Bakanım, mesaiyi nasıl kontrol edeceksiniz, yer altında çalışan işçi sayısını bilmiyorsunuz.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Bakınız bu dengeleri kurarken iş yerinin, iş güvenliğinin, işletmenin açık olmasının yani birçok nedenin birlikte düşünülmesi gerekiyor, yoksa burada bir düzenleme yapalım şeklinde bir genel bir yaklaşımla değil işin psikolojik boyutunu, işçi boyutunu, işveren boyutunu, sürdürülebilir boyutunu birlikte düşünmemiz gerek.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Sarı, buyurun.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Bakanım, “Fazla çalıştırılmaz, açık hüküm var.” diyorsunuz. Şimdi, ben de şunu merak ediyorum: Bu açık hüküm karşısında fazla çalışma oldu, bunun yaptırımı nedir, nedir yaptırımı?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Yok.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Nedir yaptırımı ve bu nasıl denetlenebiliyor yani, bunu merak ediyorum.

RAHİMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Sayın Başkan, ben de bir ekleme yapayım soruya Sayın Bakan cevap vermeden önce. Sayın Bakanım biz alt komisyonda da yönelttik bu soruyu, fazla çalışma nedeniyle fazla çalıştığı tespit edilen iş yerleri var mıdır dedik, hatta burada bir bakanlık temsilcisi dedi ki: “Gerektiğinde kapatmaya kadar gidiyor.” gibi bir şey söyledi. Biz dedik: O zaman bunları arkadaşlar bize versin. Değerli arkadaşlar hazırlık yaptı mı bakanlık bürokrasisi? Biz bu konuyu alt komisyonda ilettik, biliyorsunuz. Yani bu konuyla ilgili, fazla çalışma nedeniyle...

BAŞKAN – Fazla çalıştırılmaz hükmüne aykırı davranan işçiler için neler yapılıyor?

RAHİMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – ...denetlenen, tespit edilen iş yeri var mıdır, verilen cezalar nelerdir diye çünkü bu kâğıt üzerinde, bunun olmadığını biliyoruz hepimiz, sıkıntı burada.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Yasada da yok, düzenlemesi de yok, boşlukta, içtihat var bu konuda.

RAHİMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Düzenleme yok ama yapılıyor bu, bunu biliyoruz, o yüzden sıkıntımız burada. Gerekli denetim yapılmadığı için de bu kâğıt üzerinde kalıyor.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Önerge verin.

RAHİMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Söyledik aşağıda, ilgili belgeyle düzeltelim dedik, biz mi düzelterek, burada düzeltilecek.

BAŞKAN – Sayın Çetin, soru soruyorsunuz değil mi?

İZZET ÇETİN (Ankara) – Yok, paralel bir şey söyleyecektim.

BAŞKAN – Aynı şeyse...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Bu konu iş yasasında boşlukta, yaptırımı yok. İçtihatlarında “Eğer çalıştırmışsan ücretini ödeyeceksin.” diyor. Nasıl ödeyeceksin? Eski yasada, 1475 sayılı Yasa’da “Fazla çalışma ücreti normal çalışma ücretinin yüzde 50’ si fazlalaştırılarak ödenir, sözleşmeyle artırılabilir.” der idi. Şimdi o da kaldırılınca iyice gözüküyor. Yani burada yaptırılmaz hükmünde...

BAŞKAN – Yaptırım kuralım.

İZZET ÇETİN (Ankara) – ...hem ücretini ödemesi gerekir bir düzenlemeyle hem de cezai bir yaptırım olması gerekir. Yani işte 6’ncı madde burada devreye giriyor.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, fazla mesai yaptırılmaz hükmüne aykırı hareket edilmesi hâlinde yaptırılan mesainin 5 katı.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – 1.400 lira şu anda.

BAŞKAN – 1.400 lira ceza.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Aylık mı?

BAŞKAN – Hayır, hayır her bir saat için, fazla mesai yaptırılması için.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Her saat için.

BAŞKAN – İşçi başına.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Şimdi değerli arkadaşlar, saygı duyuyoruz da yasada bu müeyyideler zaten var, kanun var. 1.400 lira ceza var şu anda ama bu yeterli değil diyorsanız ayrı bir şey. Bunlar artırılabilir.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – İşçi başına ne kadar?

İZZET ÇETİN (Ankara) – 102/C?

RAHİMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Sayın Bakan, denetimlerde tespit edilen hususlar var mı, kesinleşmiş ceza var mı?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Yani her fiil ayrı bir kabahat, ayrı bir ceza olarak değerlendirilebilir yasa gereği.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, kaçınıcı madde bu yaptırım?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – 104’üncü madde.

BAŞKAN – Arkadaşlar, bir önergeyle 104’üncü maddedeki birçok konu ceza asgari ücretin katları şeklinde uygulanmış, burada da asgari ücretin 2 katı, 3 katı bir ceza uygulayalım.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Bugüne kadar verdiğiniz bir ceza var mı Sayın Bakanım?

BAŞKAN – Bir sorulmuş arkadaşlar: Bu konuda uygulamalar var mı Sayın Bakanım?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Bizim için engel yok yani onu diyorum, problem yok, olabilir, olur efendim yani yüzde 50 yüzde 100 olabilir, problem değil.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Sayın Bakanım, bugüne kadarki uygulamalarınızda bununla ilgili kestiğiniz cezalar var mı?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Ama tartışma bu değil. Yazılı olarak bildirelim size yani bunlarla ilgili uygulamaları yazılı olarak bildirelim. Mutlaka bize şikâyet olarak iletilmiştir. Yapılan teftişlerde bunun müeyyideleri, gerekenleri yapılmıştır, hemen size yazılı olarak bildirelim.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Bakan, 104'üncü madde...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Yasa dışı fazla mesai.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Hayır, 41, 42, 43'ü kapsamaz. Orada hangi maddeler yazılıysa onlarla ilgilidir. Hiç şey yapmayın. Yani bu boşlukta. 4857 görüşülürken de tartıştık, tutanaklarda var.

BAŞKAN – Sayın Çetin, bununla ilgili bir boşluk varsa burada “yaptırılamaz” hükmünden sonra gelmek üzere “yaptırılmasının tespiti hâlinde asgari ücretin 2 katı ceza uygulanır.” diyelim, geçelim ya. Yaptırım koyalım. Ya da 104'üncü maddesindeki cezalar uygulanır diyelim.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Başkan, katkı yapmak için, önerimi dikkate almıyorsunuz.

BAŞKAN – Buyur, önerin...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Diyorum ki: Burada bu madde bu hâliyle kalacak.

BAŞKAN – Kalsın.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Bir cümle ekleyeceğiz, diyeceğiz ki oraya: Sendikaların yüzde 50 artırılır önerisi var fazla çalışma ücretinin. Bu hüküm toplu iş sözleşmeleriyle artırılabilir dersiniz.

BAŞKAN – Tamam.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Buradaki ihtiyaç şu: Toplu sözleşmeden yararlanan sendikalı işçi oranı, işçilere genel oranı şu anda yüzde 5,5. Madenlerde de bu oran diğerlerinden farklı değil.

BAŞKAN – Daha fazladır.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Dün Şırnak'ta, Karaman'da gene işçi öldü. Geçen hafta Şırnak'ta 3 kişi öldü, ondan evvel gene Şırnak'ta 1 kişi öldü, Soma'da 301 kişinin ardından duyduklarımız bunlar yani bunu engelleyemiyorsun. Dün de söyledim Sayın Bakanım, maden ocağı kaçak olur mu ya? Kibrit kutusu mu o dolapta saklayacaksın? Ayakkabı kutusu mu orada içine bir şeyler koyacaksın? Bu ocak. Yani İşçi Sağlığı İş Güvenliği Kurulu karar verecek, diyecek ki: Burada tehlike var. 42'nci madde orada devreye girer Sayın Kacır. Savaş hâli, seferberlik hâli veya olağanüstü tabii afetler, 43'üncü madde orada devreye girer. Esas sorun 41'inci maddede. 41'inci maddede fazla çalışmaya engel olamıyoruz diyor sendika başkanı. Diyor ki: İstese de istemesek de fazla çalışacak. Biz de 6'ncı maddede onun fazla çalışmasına izin verdik. Altı saat yerine gününü dokuz saate çıkarttık, otuz altı saat yerine kırk beş saate çıkarttık. Onlar fazla çalışma, onun ücretini vereceksiniz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Çetin.

Bunun yaptırımını yoksa yaptırım konmasını teklif ediyorsunuz, evet.

Buyurun.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, arkadaşlar müsaade ederlerse biraz açıklığa kavuşturacağım bir şey var. Sayın Bakanım, üzerinde konuştuğumuz şey, şimdi yüzde 50, yüzde 150 deyince sanki hangi meblağlardan söz ettiğimiz düşünülüyor. Bakın, bizim önerdiğimiz, bizim teklif ettiğimiz ile sizin teklif ettiğiniz rakam arasında rakamsal karşılığı, yüzde 50 karşılığını demiyorum, otuz altı saati ay boyu kırk beş saate kadar fazla mesaiyle çıkardığımızı varsaysak bile sizin önerdiğiniz yani artı dokuz gün üzerinden hesabını yapıyorum, o madenlerde çalışan işçiler 1.200 civarında para alıyor.

BAŞKAN – Şimdi bu kanunla alamayacak artık, asgari ücretin 2 katı öneremiz var.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Bir saniye, bitireyim, mevcut üzerinden söylüyorum. Sizin önerdiğiniz dokuz güne 75 liradır, bizim önerdiğimiz dokuz güne 144 liradır. Yüzde 50, yüzde 200'ü bir kenara bırakalım, bu işin rakamsal karşılığı budur. Dolayısıyla biz, işverenlerin dükkânının kapısına kilit vurmuş olmuyoruz. Bu kadar açık, net yani.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Sayın Başkan, bir önerim olacak müsaade ederseniz?

BAŞKAN – Buyurun.

RAHİMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Şimdi bu tartışmalardan sonra çıkan sendikanın da önerisi çerçevesinde hem CHP Grubunda bir bu fazla çalışma yasağına uyulmaması hâlinde cezai hüküm getirilirse, artı ikinci bu yüzde 50 artışı az bulan, sendikanın da görüşü, “En az yüzde 100 artış yapılır.” şeklindeki bir düzenleme hâlinde bu madde üzerinde anlaşma sağlanmış olur.

BAŞKAN – “Fazla mesai yaptırılmaz” a yaptırım. Bir de...

RAHİMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Sayın Bakanım, fazla çalışmaya uyulmaması hâlinde bir cezai hüküm eklenirse, ikincisi de maden iş sendikaları da önerdi “En az yüzde 100 artış.” şeklinde bir fazla çalışma ücreti gelirse bu maddede anlaşmış oluyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Buyurun.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Sayın Başkanım, efendim, ben anlamakta zorlanıyorum, başka bir nedeni var mutlaka yani bu maddedeki tartışmamızın ben onun da farkındayım da. Bu madde gerçekten tartışılması gereken bir madde, saygı duyuyoruz, tartışalım da şimdi diyoruz ki, az önce Sayın Adil Bey anlatıyorsunuz, diyor ki bu madde: Zorunlu nedenlerle mesai.

BAŞKAN – Yoksa fazla mesai değil.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Fazla mesaiyi düzenlemiyoruz ki. Diyoruz ki: Aşağıda arızalanma oldu, bu zorunlu nedenden dolayı mesaiyi yüzde 50 verelim, madde bunu düzenliyor.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Biz de boşluk var diyoruz.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Ama bunun dışında diyorsunuz ki: Diğer mesai.

BAŞKAN – Fazla mesai.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Yani 36’nın üzerinde bir mesai söz konusu olursa.

RAHİMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Hayır, hayır zorunlu hâllerde, yine zorunlu hâllerde yüzde 100 olsun diyoruz.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Tamam.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Emsal yapalım.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Bir endişemi söyleyeyim: Bunun oranını yükselttiğimiz zaman işçi için de cazip geleceği için belki de çalışma saati de bu zorunlu durumu dikkate alarak artabilir. Yani bunun belki düşük olmasının yer altında otuz altı saatten fazla çalışmayı engelleyici bir durumu da olabilir. Bunu da tartışmanız açısından söyleyelim, değerlendirmeniz açısından söyleyelim. İsterseniz yüzde 200 yapalım derken bunu söylüyorum. İşçi için cazip gelir, iki saat de fazla çalıştırılabilir o zaman.

BAŞKAN- Zorunlu nedenlerle çalışma gibi.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Zorunlu nedenlerle çalıştık diye denebilir.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Çok damardan girmeye çalıştınız Sayın Bakan.

BAŞKAN – Doğru, Sayın Zozani, bunların hepsi fiiliyatta olan şeyler.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Hayır, efendim, bakınız bunlar olabilecek şeylerdir.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – İşçiler diyor ki: Zaten bizim bankaya borcumuz var, mecburen çalışacağız.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Sayın Başkanım, bu maddede yüzde 100 talebi var arkadaşlarımızın, yapabiliriz.

BAŞKAN – Önerge lazım bunun için herhâlde. Arkadaşlar, yüzde 100’den az olamaz şeklinde bunu düzenliyoruz ancak fazla mesai yaptırılmaz zorunlu mesai yaptırılmaz...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Mesai yaptırılmaz zorunlu hâllerde bu uygulanıyor.

BAŞKAN – Zorunlu hâllerde bu uygulanıyor da, Sayın Bakanım, fazla mesai yaptırılmış ise 104’üncü maddedeki cezalar uygulanır diye... 104 kapsamıyor diyorlar, 104 kapsıyorsa sorun yok.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Müslim Bey’in sorusu vardı az önce, konuyla bağlantılı olduğu için söyleyelim.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, buyurun.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Soma’da özellikle, dedik ya programlı teftişlerimiz var bizim, o teftişlerin çok ayrıntılı bir şekilde dokümanları var ama fazla mesaiyle ilgili 38’inci madde ve 102/B’ye göre, İş Kanunu 102/B, 102/C’ye göre 71 milyar, eski rakamla, 72 milyar liralık bir ceza uygulanmış fazla mesaiden dolayı, 72 bin lira bir ceza uygulanmış, 104’e göre de cezalar var. Toplam 507 bin liralık bir ceza uygulaması var yalnız Soma’daki 5 ocakla ilgili. Ayrıntıları da size takdim ederiz, bilginiz olsun.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Sayın Bakanım, ben bir şeyi anlamak istiyorum. Şimdi Soma’yla ilgili bir yasa, doğru...

BAŞKAN – Evet, Sayın Bakanım, o zaman herhâlde Hükûmet olarak yüzde 100 yapılmasını...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Başkan, neden ısrar ediyorsunuz anlamadım. Bizim konuşma hakkımız yok mu?

BAŞKAN – Estağfurullah.

Buyurun.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Buyurun demediniz ki, bir saattir söz istiyorum diyorum, bizim konuşma hakkımız yok mu?

BAŞKAN – Söz istemeden konuşuyorsunuz zaten de.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Şimdi konuşuyorum söz istemeden Sayın Başkan. Yani böyle ithamlarda bulunmayın, lütfen çok rica ediyorum.

Konuşabilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Aslında sizin önerinize katılıyordum, bir defa onu belirteceğim ama şu cümlelerin şöyle düzeltilmesini talep ediyorum uygun görülürse, Bakan da dinlerse tabii: Bu kanunun 42’nci ve 43’üncü maddelerinde sayılan hâller dışında yer altı işlerinde çalıştırılan işçilere fazla çalışma yaptırılmaz. Doğru, devam ediyorum, yapıldığı tespit edilirse her işçi için aldığı brüt ücretin 2 katı ceza uygulanır. Devam ediyorum, işçi için de yüzde 100 ücretlendirilir yani fazla mesaisi. Yani şimdi ceza vereceksiniz iş verene de çalışan işçinin hiç mi hakkı olmayacak burada?

BAŞKAN – Onu zaten veriyor, onu aşağıda düzenliyor zaten.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Yüzde 100 olarak verilir diye düzeltilsin.

BAŞKAN – Yüzde 100 zaten, Sayın Bakan da onu kabul etti zaten.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – 42, 43’ün dışında diyorum ağabey ya. Hakikaten burada kimseyi dinlemiyorsunuz ve kimseyi konuşturmuyorsunuz ya.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, bununla ilgili bir önerge var.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Cezalandırılmazın karşılığında çalıştırırsa ceza yok, parasını vermezse ceza var.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Yer altı madenlerindeki yüzde 50’lik oranı yüzde 100 yapıyoruz.

BAŞKAN – Evet, şimdi önerge hazırlanıyor değerli arkadaşlar, yer altı maden işlerinde yüzde 100 olarak. Yalnız Sayın Bakanım, burada yaptırım konusu 104 kapsamıyor deniyor, ödemezse yaptırım var. Yani fazla mesai yaptırırsa yok.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Ücrete ilişkin ceza 102’de düzenleniyor.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Efendim, arkadaşlarımız çalışıyorlar, o müeyyideleri artıralım.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Önerimin değerlendirilmesini talep ediyorum.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Artıralım efendim, onları. Bu maddeye değil, müeyyidelerin olduğu maddelere bizzat ifade ederek açık ifadede bulunarak.

BAŞKAN – Sayın Çetin...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Başkan, ben demin herhâlde Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu Temsilcisine biraz haksızlık yaptım, ondan özür diliyorum. Bu işin müsebbibinin TÜRK-İŞ olduğunu kavradım, kendisinden özür diliyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sendikaların kendi aralarındaki görüş farklılıklarını burada milletvekilleri olarak saygıyla karşılamamız lazım.

Teşekkür ederim.

Önerge hazırlanıyor.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Önümüze gelsin, bir görelim.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Ona göre 6'ncı maddeyi de değiştiririz.

BAŞKAN – Şimdi 104'üncü maddeyle, yaptırımlarla ilgili bir önerge hazırlanacak.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Sayın Başkan, bir konuyu belirtmek istiyorum izin verirsiniz. Şimdi, biz -alt komisyon Başkanımız da burada- alt komisyonda bazı tartışmalar olduğu zaman gerekli bilgileri alamadık. Yani o konuya ilişkin araştırma yapılmasını bürokrasiden istedik.

BAŞKAN – 6'ncı maddede yapacağız.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Sanıyorum onların hepsi gelmiştir, onları teyit edelim çünkü burada tekrar isteyeceğiz, yok, hazır değilse başka tartışmalar olacak. Sizden ricamız önümüzdeki bir görüşme şeyi içinde alt komisyonda talep ettiğimiz, burada bütün maddeler üzerinde gerekli bilgilerin bize hepsinin bize üst komisyonda toplantılar öncesinde iletilmesi. Buna ilişkin bir çalışma yapalım.

BAŞKAN- Tekrar ilgili kurumlardan isteyeceğiz efendim.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – İlgili maddeye gelmeden istemeyelim gene, neler istediğimiz belli, Sayın Başkan da burada, onların hepsi not edildi.

BAŞKAN – Önergeyi okutuyorum arkadaşlar:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan kanun tasarısının 3'üncü maddesiyle 4857 sayılı Kanun'a eklenmesi öngörülen fıkrada geçen "yer altında çalışan işçilere" ibaresini "yer altında maden işlerinde çalışan işçilere" şeklinde "yüzde 50 ibaresinin ise yüzde 100" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Vedat Demiröz

Bitlis

BAŞKAN – Sayın Bakanım, önergeye katılıyor musunuz?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN – Sayın Bakanın katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Önerge doğrultusunda 3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Bir dakika bir konu var. Sayın Bakanım, şimdi biz burada yüzde 100'e çıkardık ama burada ilgili maddede şunu diyordu: 4857'nin 42 ve 43'üncü maddelerine göre çalıştırılanlara zorunlu hâl ve olağanüstü hâllerde mesai ücretini yüzde 50 artırarak veriyorduk.

BAŞKAN – Yüzde 100 yaptık şimdi.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Bir dakika ama madeni koyduk buraya, madeni koyduğumuz anda diğer yer altında da burada yüzde 50 oluyordu, onların hepsi dışarıda kalıyor şu anda. Sadece maden oluyor, diğerlerinin bütün hepsi dışarıda kalıyor. Sayın Başkan, ne oldu diye... Hepsini yapıyorduk yer altı yüzde 50, şu anda madene yüzde 100 verdik, diğer yer altındaki yüzde 50'yi de kaldırmış olduk Sayın Bakan. Yani düzenleme beklediğimiz sonuca ulaşmadı burada.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Ama oylandı.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Hayır, oylandı işte.

BAŞKAN – Değiştiririz, Sayın Sarı sorun değil, değiştiririz.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Değiştiririz, bir görelim.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Başkan, 3'üncü maddeyle ilgili AKP Grubunun vermiş olduğu önergeyi görmedik, okumadık, oylandı.

BAŞKAN – Okuttum ben, lütfen ya.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Ama içeriği yok, böyle bir usul olabilir mi? Önergeyi görmeden okutuyorsunuz ya bir okuyalım, böyle bir şey olabilir mi ya?

BAŞKAN – Dağıtıyoruz.

Tekriri müzakereyle, 3'ü oylamıştım, döneceğim tekrar.

4'üncü maddeyi okutuyorum arkadaşlar:

MADDE 4- 4857 sayılı Kanunun 53 üncü maddesinin dördüncü fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Yer altı işlerinde çalışan işçilerin yıllık ücretli izin süreleri dörder gün arttırılarak uygulanır.”

BAŞKAN – 4’ üncü maddeyle ilgili söz talebi?

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Hayır, 3’ üncü maddeyi geçtik mi Sayın Başkan?

BAŞKAN – Tekriri müzakereyle görüşeceğiz önerge geldiğinde. Önergeyi tekrar görüşeceğiz arkadaşlar ya. Yani hiçbir şey kaçmıyor buradan, Komisyonumuz her şeye ayrıntılı bir şekilde karar verecek merak etmeyin.

Sayın Çam, buyurun.

MUSA ÇAM (İzmir) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Bu maddeyle yer altı işlerinde çalışan işçilerin yıllık ücretli izin süreleri dörder gün arttırılmakta. Şüphesiz böyle bir düzenlemeye karşı çıkmamız mümkün değil ancak bu düzenlemenin eksik ve yetersiz olduğunu da vurgulamadan geçmek mümkün değil değerli arkadaşlar? Zira, yılda dört gün fazla dinlenmek maden işçilerinin sorunlarını çözmeyecek, sağlıklarını da yaşamlarını da korumaya da yetmeyecektir. Dolayısıyla madenlerde işçi sağlığı ve iş güvenliğinin bir bütün olarak düşünülmesi ve ayrıca sadece yer altı işlerinde çalışan işçilerin değil, tüm işçilerin makul sürelerle yıllık izin kullanabilmeleri için gözden geçirilmiş Avrupa Sosyal Şartı’nın, Sayın Bakan, 2’ nci maddesinin üçüncü fıkrasına koyduğu çekinceyi kaldırmanız gerekiyor. Nedir bu 2’ nci madde üçüncü fıkra? Ücretli yıllık izin hakkı dört hafta olarak belirtmiş bunu.

Ayrıca 4’ üncü maddenin birinci fıkrası, Sayın Bakan, Avrupa Sosyal Şartı’ndan bahsediyorum Sayın Bakan, yine aynı şekilde çekinceli maddelerden bir tanesi. Çalışanların kendilerine ve ailelerine iyi bir yaşam düzeyi sağlayacak ücret hakkına sahip olduklarını tanımayı gerektiriyor, buna da çekince koydunuz.

Yine Avrupa Sosyal Şartı’nın 5’ inci maddesi, örgütlenme hakkı akit taraflar, çalışanların ve işverenlerin ekonomik ve sosyal çıkarlarını korumak için yerel, ulusal ve uluslararası örgütler kurmaya ve bu örgütlere üye olma özgürlüğü sağlamak veya desteklemek amacıyla ulusal yapının bu özgürlüğü...

BAŞKAN – Arkadaşlar, değerli arkadaşlar, Sayın Çam, bir saniye.

Değerli arkadaşlar, lütfen konuşmacıyı dinleyelim, sayın milletvekilimizi.

Buyurun.

MUSA ÇAM (İzmir) – Şimdi değerli arkadaşlar, bu madde maden işçisi arkadaşlarımıza dörder gün bir izin hakkı getiriyor. Buna bir itirazımız yok ama bu yetmez, buna bağlantılı olarak işçi sağlığı ve iş güvenliğinin temel maddelerinin garanti altına alınması gerekiyor ve Türkiye Cumhuriyeti Hükûmetinin çekince koyduğu Avrupa Sosyal Şartı’nın ilgili maddesi, 2’ nci maddenin birinci fıkrasına çekince koydu, oradaki çekince maddesi dört haftalık izin hakkını tanıyor, Avrupa Sosyal Şartı’nın ama Hükûmet buna çekince koydu.

Ayrıca, yine 4’ üncü maddenin birinci fıkrası çalışanların kendilerine ve ailelerine iyi bir yaşam düzeyi sağlayacak ücret hakkına sahip olduklarını tanımayı gerektiriyor. Yine buna da çekince koydu.

Yine Avrupa Sosyal Şartı’nın 5’ inci ve 6’ ncı maddelerine çekince koydu.

Şimdi, burada Sayın Bakandan öğrenmek istiyoruz: Sayın Bakan dün ILO’nun 176 Sayılı Sözleşmesi’nin önümüzdeki günlerde sosyal taraflarla görüşülerek Parlamentoya getireceğimizi söylediniz. Güzel bir şey, iyi bir şey ama Avrupa Sosyal Şartı’nın bu çekinceli maddelerini neden ortadan kaldırmıyoruz, bununla ilgili sizden iyi bir yanıt bekliyoruz.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ederiz Sayın Çam.

Sayın Kaplan, buyurun.

HASİP KAPLAN (Şırnak) - Sayın Başkan, gerçekten riskli iş kollarında, maden iş kolunda çalışan işçilerin izin sürelerinin artırılması doğru bir olay ama “Neden dört gün?” deyince, dünya standartlarına baktığımız zaman, ILO sözleşmelerine, Avrupa Sosyal Şartı’na, genel olarak maden sektörünün güçlü olduğu yerlerdeki örgütlenmelere baktığımız zaman dört haftalık izin olayı ve hakları gerçekten özenle korunmuş. Bizimki ise, Türkiye uluslararası sözleşmelerde bir çekince cumhuriyetine dönüyor. Çocuk Hakları Sözleşmesi’ni imzalıyoruz çekince koyuyoruz, Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi’ni imzalıyoruz çekince koyuyoruz, geliyoruz Avrupa Sosyal Şartı’nı imzalıyoruz çekince koyuyoruz. Sayın Bakanlığınızın adı Sosyal Güvenlik Bakanlığı değil mi Sayın Bakanım? Yani sosyal olmanın şartlarına çekince niye konur onu anlamış değiliz. Yani hakikaten hangi mantıkla bu çekinceler konuyor, niye konuyor yani bunu anlayamıyoruz, anlamakta zorlanıyoruz. İşçilere gelince çekince var, bir çocuk, ana dilindeki kültürünü yaşamak

isterse çekince var, Medeni ve Siyasal Haklar Sözleşmesi'nde çekince var, Ekonomik ve Sosyal Sözleşme'de çekince var. Türkiye G20 zirvesinin içinde bir ülke. Dünyanın Babacan'a göre 16, kimine göre 17'nci ülkesiyiz.

MUSA ÇAM (İzmir) – Bu dönemde temsilcilik bize geçiyor Avustralya'dan, G20 temsilcisi oluyoruz.

HASİP KAPLAN (Şırnak) - Ya, nasıl G20 temsilcisi olacağız? Şimdi, G20 temsilcilerini bence Şırnak'ta toplayın orada Şehri Nuh Otel'i var, o kömür ocağına getirelim, gösterelim, bir görsünler biraz yani biz nasıl kazanıyoruz, termik santralleri nasıl yapıyoruz bir görsünler.

Yani burada Sayın Bakan "Bu çekinceyi kaldıracağız." diye bir beyanda bulunun bir kere.

Arkadaşlar diyorlar ki: "Bunu altı güne çıkarın." Ben bunu anlamış değilim. Arkadaşlar, bu bir haftaya çıkarılır. Normal olarak dört hafta standardı var. Bunu artıralım, fazla da tartışmayalım. Sayın Bakanım, bu çekinceyi de kaldırsınlar, ayıp oluyor. Vallahi, çekince cumhuriyetine döndük yani.

Bu kadar Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Kaplan.

Maddeyle ilgili başka söz talebi yok.

Önergeler var.

Önergeyi okutuyorum.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Ben sadece bir soru soracağım.

BAŞKAN – Buyurun.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Yani, bu izin sürelerinin artırılmasının dört günle sınırlandırılmış olmasının mantığını ben soruyorum. Yani, niye dört gün? Mesela, niye beş değil, altı değil? Bunun bir mantığı var mı? Yani, bunun işle ilgili, işin niteliğiyle ilgili bir mantığı var mı? Mesela, bu niye on değil de dört?

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Ücretli izin olduğu için.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Niye ücretli izin?

BAŞKAN – Maddeyle ilgili bir açıklama olacak mı Sayın Bakanım? Arkadaşlardan bir açıklama...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Çok teşekkür ederim.

Bu 4'üncü maddede yıllık izin sürelerini düzenliyoruz burada.

BAŞKAN – Ücretli izin...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Evet, ücretli.

Bir yıl ile beş yıl arasında hizmeti olanlar, çalışanlar on dört günden on sekiz güne çıkıyor, beş yıl ile on beş yıl arasında hizmeti olanlar ise, çalışanlar ise yirmi günden yirmi dört güne çıkarılıyor ücretli izin. On beş yıl üzerinde çalışanlar için ise yirmi altı gün otuz güne iblağ oluyor. E tabii, şu söylenebilir: Yani, bu beş gün olsaydı... O zaman da niye dört veya yedi gün olmadı diye denebilir.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Mantığı var mı?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Mantığı, yer altında çalışan işçiler için daha avantajlı bir durum oluşturmak.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Peki, biz altı önergesini versek...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) - Biliyorsunuz, bu izin günlerini de diğer tüm unsurları da yer altında sayarak onlara yeni avantajlar sağladık. Hem izinli avantajı sağladık hem bu tatil günlerini yer altından sayarak ikinci bir avantajı yer altında çalışan bu emekçilerimize sağlamış olduk.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Yani, bunu mesela altıya çıkarma önergesi verdiğimizde de aynı mantık...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Altıya çıkardığınız zaman yirmi altı gün otuz iki gün olur, ayı aşabilir, belki yirmi altı otuz arasındaki dengeyi korumaya dönük bir yaklaşım olabilir yani; çok şey değil.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Bakanım, böyle taksit taksit yapacağınıza Avrupa Sosyal Şartı'ndaki çekinceyi kaldırın...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Avrupa Sosyal Şartı'yla ilgili çekincelerimizi periyodik olarak kaldırıyoruz. Bu konudaki şu andaki ikazınızı da dikkate alacağız. Tabii, demokratikleşme bir süreç. Türkiye, Avrupa Birliği süreciyle ilgili çok önemli mesafeler aldı. Amacımız bellidir. Avrupa Birliği süreciyle ilgili Türkiye'nin aksatmaya çalıştığı hiçbir konu söz konusu değil. Bu yasada da çok önemli düzenlemelerle -ki dün de ifade ettim- barajların aşağıya

çekilmesi bile, bu sürece yaklaşımımızın hangi düzeyde olduğunu gösteriyor. Sosyal Şart'la ilgili düzenlemeye de hemen arkadaşlarla, sizin ifadenizle baktım. Hangi maddeler ise bunları tekrar bir gözden geçirip kaldırılması konusunda gayret içerisinde olacağımızı ifade ediyorum ve bu madde Sayın Başkanım önemli bir düzenleme. Çalışanlarımız, maden işçilerimiz için önemli bir düzenleme, onların da beklentisini içeren bir düzenleme. Umarım hızlı bir şekilde, bu müjdeyi de kısa sürede, bu maddeyi geçirerek vermiş oluruz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakanım.

Maddeyle ilgili önergeler var, önergeleri okutuyorum:

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/931 esas numaralı Kanun Tasarısının 4. Maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Vahap Seçer	Bihlun Tamaylıgil	Musa Çam
Mersin	İstanbul	İzmir
İzzet Çetin	Adnan Keskin	Rahmi Aşkın Türel
Ankara	Denizli	İzmir

Madde 4- 4857 sayılı Kanunun 53 üncü maddesinin dördüncü fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

"Yer altı işlerinde çalışan işçilerin yıllık ücretli izin süreleri beşer gün arttırılarak uygulanır."

BAŞKAN – Gerekçeyi mi?

Sayın Bakanım, önergeye katılıyor musunuz?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Katılmıyoruz.

RAHİMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Gerekçe...

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Anayasamızın sosyal ve ekonomik hak ve özgürlükler bölümü yurttaşlarımızın refahını arttırmak için devlete sorumluluk yüklemiştir. Keza Türkiye'nin imzalamış olduğu uluslararası sözleşmeler çerçevesinde de yükümlülükleri bulunmaktadır. Bu yükümlülükler ne yazık ki yerine getirilmemekte, salt rekabet kaygısıyla toplumun çalışan kesimlerinin sorunlarının çözümüne yönelik etkin kanuni düzenlemeler yapılmamaktadır.

Son yıllarda birçok torba yasa geçti ama bu torba yasalarda emekçilerin, ezilenlerin, ekonomik krizlerden mağdur olanların, sendikaların sorunlarına demokratik, sosyal ve kalıcı çözümler bir türlü getirilemedi. 1999 yılı öncesinde emekli olmuş yurttaşlarımıza yönelik "sözde intibak" yasası TBMM tarafından bunun gerçek bir intibak yasası olmadığına dair eleştirilerimize rağmen kabul edildi. Çıkarılan yasanın gerçek bir intibak olmadığı en son Kamu Denetçisi Kurumu tarafından da dile getirildi. Sendikalar Kanunu getirildi, grev yasakları ve baraj uygulaması kalkmadı aksine işkolu barajı ağırlaştırıldı. Yeni yasa ile %1 barajda 12 sendika baraj altında kalmakta, 2018'te ise uygulanacak %3 baraj ile ise 29 sendika baraj altı kalacak duruma geldi.

Ülkemizde son dönemde uygulanan ve yaygınlaşan taşeron sistemi ile neredeyse bir tür taşeron Cumhuriyetine dönüştük. Binlerce işçi taşeron sistemi ile esnek çalışma biçiminde düşük ücret politikası, sosyal haklardan ve iş güvenliğinden yoksun şartlarda kölelik koşullarında çalıştırılırken kamuda ise taşeronlaşma her geçen gün arttı. 2002 yılında 387 bin olan taşeron işçi sayısı, 2014 yılında 1,5 milyonu aşmış durumdadır. Taşeron işçi sayısındaki dikkat çekici artışın en önemli sebebi, hizmet alım yönteminin doğrudan istihdam sağlamaya göre çok daha ucuza gelmesidir. Bu sebeple, Meclis dahil birçok kamu kurumu, hizmetleri taşeron firmalar aracılığıyla yürütmektedir.

Taşeron firmalar, daha çok kâr elde edebilmek için daha az işçi ile daha çok iş yaptırmaktadırlar. Asgari ücret karşılığı alınan ücret, 8 saatte karşılık gelmesine rağmen işçiler daha fazla çalıştırılmakta, çoğu zaman haftalık izin kullandırılmamakta, ücretleri düzenli verilmemekte, devletten alacağını hemen alan firmalar, işçilere geç ödeme yapmaktadır. Tazminat hakkı her yıl sonunda işe girdi çıktı yapılarak, yıllarca bir işte çalışmasına rağmen işçiler tek kurşun kırım tazminatı dahi alamamaktadırlar. Mesai sınırlaması olmaksızın çalıştırılan bu işçiler, fazla mesai durumunda mesai ücreti alamamaktadır. Yıllarca çalışmalarına rağmen ücretleri hep asgari ücret düzeyinde kalan taşeron işçilerin sorunlarının çözülmesi için adım atması gereken merci Çalışma Bakanlığı olmasına karşın, bugüne kadar taşeron işçilerin sorunlarını çözmek adına somut hiçbir adım atılmamıştır.

Taşeron sisteminin en ağırlıklı olduğu sektörlerden birisi de madencilik sektörüdür. Maden işkolunda çalışma şartları zor ve riskli olduğu için çalışanlar yıl içerisinde aşırı yorulmaktadır. Dinlenme hakkı çerçevesinde işkolunun da özelliği nedeniyle işçilerin yıllık izin sürelerinin artırılması hedeflenmiştir.

BAŞKAN – Hükûmetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Yani, Sayın Başkanım, bilemiyorum, güzel bir değerlendirme yaptınız herhâlde. Eğer muhalefet uygun bulursa 4'üncü maddede bu artırdığımız günler, ücretli izin günleri gerçekten olumlu bir düzenleme.

İki; bu, toplu sözleşmeye de konudur yani biz yasada “on sekiz gün” de desek, “yirmi dört” gün de desek toplu sözleşmede bunu artırmak mümkün, “bir ay” diye toplu sözleşmede karar altına alınabilir. Dolayısıyla son derece olumlu bir düzenleme.

6'ncı maddeye biraz zaman ayırmamız açısından, uygun bulursanız, bu maddeleri hızlı geçmemiz konusunda benim de istirhamım olacak efendim.

Sağ olun.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

MUSA ÇAM (İzmir) – Avrupa Sosyal Şartı'yla ilgili teklifimizi de ekleyelim buraya.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – O toplu sözleşmeyle sağlanıyor, bir aylık süre sağlanıyor.

BAŞKAN – Diğer önergeyi okutuyorum:

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/931 esas numaralı Kanun Tasarısının 4. Maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Vahap Seçer

Rahmi Aşkın Türeli

İzzet Çetin

Mersin

İzmir

Ankara

Aydın Ağan Ayaydın

İstanbul

Madde 4- 4857 sayılı Kanunun 53 üncü maddesinin dördüncü fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

"Yer altı işlerinde çalışan işçilerin yıllık ücretli izin süreleri altışar gün arttırılarak uygulanır."

BAŞKAN – Sayın Bakan, önergeye katılıyor musunuz?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Yeraltı işlerinde çalışan işçilerin yıllık izin süreleri yaptıkları işlerin tehlike ve riskleri nedeniyle arttırılarak kamu kesimindeki çalışanlarla eşit bir seviyeye çekilebilmesi için altışar gün arttırılması teklif edilmiştir.

BAŞKAN – Hükûmetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Hiç kimse el kaldırmadı kabul edildi aslında.

BAŞKAN – Arkadaşlar...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Hiç kimse kaldırmadı.

BAŞKAN – Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Tekrar oylattırıyorsun. Oylamayı yaptın, hiç kimse el kaldırmadı, bu taraf el kaldırdı.

BAŞKAN – Hayır, kabul etmeyenlerde...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Mehmet Bey de el kaldırdı.

BAŞKAN – Hayır, ben gördüm, Mehmet Bey “kabul etmeyenler” diye kaldırdı.

Teşekkür ederim.

Diğer önergeyi okutuyorum.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Bir ricam, anlaşılır olması asıldır, okurken duyalım.

BAŞKAN – Tabii, tabii, biraz daha...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Yani, sadece biz değil, Bilal oğlan da anlasın ya!

BAŞKAN – Diğer önergeyi okutuyorum arkadaşlar:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Kanun Tasarısının 4 üncü maddesinde yer alan "dörder gün" ibaresi "altışar gün" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Erkan Akçay	Mehmet Günel	Sümer Oral
Manisa	Antalya	Manisa

BAŞKAN – Önergeye katılıyor musunuz Sayın Bakanım?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Katılmıyoruz efendim.

SÜMER ORAL (Manisa) – Gerekçe...

BAŞKAN – Evet, gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

4857 Sayılı İş Kanununun 53 üncü maddesinin dördüncü fıkrasına göre; Hizmet süresi bir yıldan beş yıla kadar (beş yıl dahil) olan işçilere en az on dört gün yıllık ücretli izin süresi verilmektedir. Yapılan düzenleme ile yeraltı işlerinde çalışan işçilerin yıllık ücretleri izin süreleri dörder gün artırılarak uygulanmaktadır. Yani iş sözleşmesi ve toplu sözleşme ile belirlenmemişse beş yıldan az kıdeme sahip olan işçinin yıllık ücretli izin süresi 14 günden 18 güne çıkarılmaktadır. Yeraltı çalışma şartlarının ağırlığı düşünüldüğünde bu süre yetersizdir.

Önergemizle yeraltı çalışan işçilerin yıllık ücretli çalışma süreleri altışar gün artırılmaktadır.

BAŞKAN – Evet, Hükûmetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Başka önerge yok herhâlde.

RIZA AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Bir önergemiz daha, bir tane daha olacak.

BAŞKAN – Bir önerge daha var, okutuyorum:

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/931 esas numaralı Kanun Tasarısının 4. Maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Vahap Seçer	Bihlun Tamaylıgil	Musa Çam
Mersin	İstanbul	İzmir
İzzet Çetin	Adnan Keskin	Rahmi Aşkın Türel
Ankara	Denizli	İzmir

Madde 4- 4857 sayılı Kanunun 53 üncü maddesinin dördüncü fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

"Yer altı işlerinde çalışan işçilerin yıllık ücretli izin süreleri yedişer gün artırılarak uygulanır."

BAŞKAN – Sayın Bakan, önergeye katılıyor musunuz?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Katılmıyoruz.

RAHMI AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Gerekçe...

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Anayasamızın sosyal ve ekonomik hak ve özgürlükler bölümü yurttaşlarımızın refahını arttırmak için devlete sorumluluk yüklemiştir. Keza Türkiye'nin imzalamış olduğu uluslararası sözleşmeler çerçevesinde de yükümlülükleri bulunmaktadır. Bu yükümlülükler ne yazık ki yerine getirilmemekte, salt rekabet kaygısıyla toplumun çalışan kesimlerinin sorunlarının çözümüne yönelik etkin kanuni düzenlemeler yapılmamaktadır.

Son yıllarda birçok torba yasa geçti ama bu torba yasalarda emekçilerin, ezilenlerin, ekonomik krizlerden mağdur olanların, sendikaların sorunlarına demokratik, sosyal ve kalıcı çözümler bir türlü getirilemedi. 1999 yılı öncesinde emekli olmuş yurttaşlarımıza yönelik "sözde intibak" yasası TBMM tarafından bunun gerçek bir intibak yasası olmadığına dair eleştirilerimize rağmen kabul edildi.

Çıkarılan yasanın gerçek bir intibak olmadığı en son Kamu Denetçisi Kurumu tarafından da dile getirildi. Sendikalar Kanunu getirildi, grev yasakları ve baraj uygulaması kalkmadı aksine işkolu barajı ağırlaştırıldı. Yeni yasa ile %1 barajda 12 sendika baraj altında kalmakta, 2018'de ise uygulanacak %3 baraj ile ise 29 sendika baraj altı kalacak duruma geldi.

Ülkemizde son dönemde uygulanan ve yaygınlaşan taşeron sistemi ile neredeyse bir tür taşeron Cumhuriyetine dönüştük. Binlerce işçi taşeron sistemi ile esnek çalışma biçiminde düşük ücret politikası, sosyal haklardan ve iş güvenliğinden yoksun şartlarda kölelik koşullarında çalıştırılırken kamuda ise taşeronlaşma her geçen gün arttı. 2002 yılında 387 bin olan taşeron işçi sayısı, 2014 yılında 1,5 milyonu aşmış durumdadır. Taşeron işçi sayısındaki dikkat çekici artışın en önemli sebebi, hizmet alım yönteminin doğrudan istihdam sağlamaya göre çok daha ucuza gelmesidir. Bu sebeple, Meclis dahil birçok kamu kurumu, hizmetleri taşeron firmalar aracılığıyla yürütmektedir.

Taşeron firmalar, daha çok kâr elde edebilmek için daha az işçi ile daha çok iş yaptırmaktadırlar. Asgari ücret karşılığı alınan ücret, 8 saatte karşılık gelmesine rağmen işçiler daha fazla çalıştırılmakta, çoğu zaman haftalık izin kullandırılmamakta, ücretleri düzenli verilmemekte, devletten alacağını hemen alan firmalar, işçilere geç ödeme yapmaktadır. Tazminat hakkı her yıl sonunda işe girdi çıktı yapılarak, yıllarca bir işte çalışmasına rağmen işçiler tek kurşun kadem tazminatı dahi alamamaktadırlar. Mesai sınırlaması olmaksızın çalıştırılan bu işçiler, fazla mesai durumunda mesai ücreti alamamaktadır. Yıllarca çalışmalarına rağmen ücretleri hep asgari ücret düzeyinde kalan taşeron işçilerin sorunlarının çözülmesi için adım atması gereken merci Çalışma Bakanlığı olmasına karşın, bugüne kadar taşeron işçilerin sorunlarını çözmek adına somut hiçbir adım atılmamıştır.

Taşeron sisteminin en ağırlıklı olduğu sektörlerden birisi de madencilik sektörüdür. Maden işkolunda çalışma şartları zor ve riskli olduğu için çalışanlar yıl içerisinde aşırı yorulmaktadır. Dinlenme hakkı çerçevesinde işkolunun da özelliği nedeniyle işçilerin yıllık izin sürelerinin arttırılması hedeflenmiştir.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

4'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi, 3'üncü maddeyle ilgili bir tekriri müzakere önergesi var:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan kanun tasarısının 3'üncü maddesinin İç Tüzük'ün 43'üncü maddesi uyarınca yeniden görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Vedat Demiröz

Bitlis

BAŞKAN – Önergeye katılıyor musunuz Sayın Bakan?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Katılıyorum.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Başkan, söz istiyorum.

BAŞKAN – Tekriri müzakere önergesi...

Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi, 3'üncü maddeyle ilgili bir önerge var, okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonuna

Görüşülmekte olan kanun tasarısının 3'üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “yer altı” ibaresinin “yer altında maden” şeklinde, ikinci fıkrasında yer alan “yer altında” ibaresinin “yer altında maden işlerinde” ve “yüzde elli” ibaresinin “yüzde yüz” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Vedat Demiröz

Bitlis

BAŞKAN – Evet, önergeyle ilgili...

Sayın Bakan, önergeye katılıyor musunuz?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Katılıyoruz yani.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Çetin.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Başkan, kesin kanaatim oluştu. Siz maden ve taşeronla ilgili düzenlemelerde, bir an önce geçmesi, görüşülmesi konusunda samimi değilsiniz. Önerge, biraz evvel tartıştığımız, yüzde 50'yle birlikte, yüzde 100'e çıkartılması

konusunu içeriyor ama yine, bunun karşılığında, düzeni bozucu ya da kurulu sistemi ortadan kaldırıcı. Yer altı işleri niye yer altı madenle sınırlanıyor? Diğerlerinde de aynı şey. İlla kömür mü diyeceğiz oraya, “maden” derken?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – “6’da yer altıyı kaldırdınız.” demiştiniz az önce.

BAŞKAN – Kömür değil, bütün madenler...

İZZET ÇETİN (Ankara) – “Yer altı maden” derken, yer altında metroda çalışan işçiler var, metrolarda.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Burada, şimdi, 6’ncı maddeye bir zemin oluşturuyor.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Bu 6 değil. Bunu burada oylamayın “yer altındaki” diyerek. Sadece yapmanız gereken “yüzde 50” ibaresinin “yüzde 100” şeklinde değiştirilmesinden ibaret. Maddeye dokunup durmayın. Maddeyle oynamayın bu kadar fazla.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Çetin.

Sayın Türel, buyurun.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, şimdi, şöyle bir problem oldu burada. Şimdi, bakın, bütün maddelerde “yer altı işçileri” diye geçiyor. Şimdi, burada Sayın Bakan “yer altı madeni” dediğimiz zaman, diğer yer altında çalışanların hepsi dışarıda kaldı. Onlar, bırakın yüzde 100’den, yüzde 50’den de yararlanamaz hâle geldi yani bu yanlış oldu. Madde tekniği olarak yanlış yaptık bunu. Bunun dışındaki herkesi dışarıda bıraktık otomatikman.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Ama biz baştan söyledik, “50’yi 100 yapalım.” dedik.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Diğer madde...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Yani siz engelleme, obstrüksiyon yapıyorsunuz Sayın Bakan.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Hayır efendim.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Sayın Bakan...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Sayın Bakanımız şahit, bakınız, Sümer Bey dinlediler, daha dikkatli dinliyorlardı. “50’yi 100 yapalım.” dedik.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Evet.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Öyle değil miydi efendim.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Tamam.

MUSA ÇAM (İzmir) – Kaşıkla verip kepçeyle geri alıyorsunuz.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Ama, daha sonra, 6’ncı maddedeki “yer altı” ibaresinin...

BAŞKAN – Maden işleri olarak değiştirilmesi...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – ...madenlere münhasır olması şeklinde bir talep geldi, onun için dedim.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Yok, bununla alakası yok bunun.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Sayın Bakan, bakın...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Ama bütün...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Bakan, böyle bir talebimiz olmadı.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Peki...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Yok, yok. Bakın...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Onu da oradan çıkarın dedik, yer altındakini...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Sayın Bakan, burada...

BAŞKAN – 6’ncı madde yer altında maden işleri...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Anlaşıldı, siz bu kanun tasarısında samimi değilsiniz.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Arkadaşlar, bir dakika, sözümü bitirmedim.

Bakın, arkadaşlar, burada birkaç sakınca doğdu. Birincisi şu: Bütün maddelerin hepsinde “yer altı işçileri, yer altı işleri” diye söylüyor. Burada, bir tek bu maddede “yer altı işi, maden” dediğiniz zaman, otomatikman, bir kere, bir ayrı şey yapmış oluyorsunuz.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – 50’yi 100 yapalım.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – İkincisi: Yüzde 50’ydi. Şu anda siz, bu yaptığınızla yüzde 100’ü maden için çıkartırken diğer yeraltının yüzde 50 bile olması mümkün hâle gelmedi yani yanlış yazdık bunu. Teknik olarak yanlış yazdık yani bir eşitsizlik yaratıldı şu anda burada.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Bir madde sonra tekriri müzakere yapalım Sayın Başkan.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Yani burada, ya hepsini yüzde 100 artıracaksınız ya da madeni yüzde 100 ise öbürü yüzde 50 kalacaksa bile -öyle ifade etti- bizim düşüncemiz hepsinin yüzde 100’de. Yani bu yazım yanlıştır. Yani olmadı, bütün yaptığımız çalışmaların hepsine...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Bekleyebilir ya, bekleyebilir.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Tamam. Yok. Yani onu belirtelim çünkü sıkıntı oldu burada.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – 5’inci maddede...

BAŞKAN – Şimdi “yer altı maden” ifadesini çizdiriyorum. Yeniden önerge hazırlamak yerine, onu çizerek yeniden dağıttırıyorum önergeyi.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Tabii...

BAŞKAN – O şekilde, sadece yüzde 100 kalıyor. Evet, sadece yüzde 100 olarak önergeyi, üzerini çizerek değiştiriyorum, tekrar önerge hazırlatmıyorum.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) –Yani eski hâliyle, yer altında, eski hâliyle devam ediyor.

BAŞKAN – Evet. Eski hâliyle, yüzde 100 olarak.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Tamam, çok uygundur.

BAŞKAN – Şimdi okutuyorum, o şekilde okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonuna

Görüşülmekte olan kanun tasarısının 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “yüzde elli” ibaresinin “yüzde yüz” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Vedat Demiröz

Bitlis

BAŞKAN – Sayın Bakan...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Yalnız burada bir ibare daha olacaktı Sayın Başkan.

BAŞKAN – Yaptırım konusu...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Hayır, hayır... Bunun taban fiyat olarak kabulü, yüzde 100’den az olmamak üzere.

BAŞKAN – Artık yüzde 100 dediği mize göre, o zaten şu anda da yüzde 100, yüzde 50...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Artık bu engel değil -bak, az önce izinler için de söyledim- o da toplu sözleşme konusu. İş Kanunu’ndaki bütün konular...

BAŞKAN – O kapsıyor.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Burada sendikacı arkadaşlar.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Benimki yer altında çalışmak...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Yok. Arkanızda, bakın, hepsini sorun.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sormayacağım. Biz de bunu kabul edelim.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, sendikacılarla sorun.

BAŞKAN – Sayın Zozani, sendikacı arkadaşlar “Şu anda olmadığı hâlde yüzde 100 olarak toplu sözleşmelere koyuyoruz, zaten bir engel yok.” diyorlar. Dolayısıyla...

Şimdi, teşekkür ederim.

Sayın Hükümet katılıyor mu önergeye? Sayın Bakanım, önergeye katılıyor musunuz yüzde 100 olarak?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Sayın Başkanım, uygun bulursanız 3'üncü maddenin tekriri müzakeresini 6'ncı maddeden önce yapalım, 5'inci maddeden sonra yapalım. Benim teklifim, 5'inci maddeden sonra bir ara verelim, hem 6'ncı madde hem tekriri müzakerayı birlikte görüşmemiz isabetli olur.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Yani, burada bir uyumsuzluktan yana değiliz, bir birlikteliği sağlayalım.

BAŞKAN – Şimdi ben oylamıyorum o zaman.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Evet, 5'inci maddeden sonra, uygun bulursanız...

BAŞKAN – Yok. Tamam.

5'inci maddeyi okutuyorum arkadaşlar:

MADDE 5- 4857 sayılı Kanunun 56 ncı maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Alt işveren işçilerinden, alt işvereni değiştirdiği halde aynı işyerinde çalışmaya devam edenlerin yıllık ücretli izin süresi, aynı işyerinde çalıştıkları süreler dikkate alınarak hesaplanır. Asıl işveren, alt işveren tarafından çalıştırılan işçilerin hak kazandıkları yıllık ücretli izin sürelerinin kullanılıp kullanılmadığını kontrol etmek ve ilgili yıl içerisinde kullanılmasını sağlamakla, alt işveren ise altıncı fıkraya göre tutmak zorunda olduğu izin kayıt belgesinin bir örneğini asıl işverene vermekle yükümlüdür.”

BAŞKAN – Maddeyle ilgili önerge var.

MUSA ÇAM (İzmir) – Söz istiyorum.

BAŞKAN – Maddeyle ilgili mi? Önergeyi okutuyorum. Önergeyle ilgili...

MUSA ÇAM (İzmir) – Hayır, önergeyle ilgili değil, maddeyle ilgili konuşmak istiyorum.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Çam.

MUSA ÇAM (İzmir) – Teşekkür ediyorum.

Bu maddeyle alt işveren değiştirdiği hâlde aynı iş yerinde çalışmaya devam eden taşeron işçilerin yıllık izinlerini aynı iş yerinde çalıştıkları toplam süre dikkate alınarak kullanmalarının sağlanması amaçlanmış ve asıl işverene yıllık izinlerinin kullanılıp kullanılmadığını kontrol ve kullanılmasını sağlama yükümlülüğü getirmiştir. Hâlihazırda, zaten, Yargıtayın yerleşik uygulamasına göre, taşeron değiştirdiği hâlde aynı asıl işveren bünyesinde çalışmaya devam eden işçilerin yıllık izin ve diğer süreye bağlı haklarında İş Yasası'nın 6'ncı maddesi uygulanmakta ve işçilerin toplam hizmet süreleri esas alınmaktadır. Bu maddeyle taşeron işçilere yeni hak tanınmamaktadır bu düzenlemeyle. Zaten uyulması gereken Yargıtayın yerleşik uygulaması yasa metnine eksik bir biçimde aktarılmaktadır. Bu düzenleme eksiktir çünkü “aynı işyerinde” ifadesi kullanılarak mevcut durumun gerisine gidilebilecek bir düzenleme öngörülmüştür. Örneğin, işletme niteliği taşıyan kamu kurumlarında işçiler alt işveren değişirken aynı kamu kurumu, kuruluşu ya da işletmesinin farklı iş yerlerinde çalışabilmektedir. Dolayısıyla burada esas alınması gereken aynı iş yeri koşulu değil aynı asıl işveren olmalıdır orada. Öte yandan da bu düzenleme aynı taşeron şirket tarafından farklı iş yerlerinde çalıştırılan alt işveren işçilerinin sorununu da çözmemektedir. Sonuç olarak düzenlemenin bu gerçekler ışığında değiştirilmesi gerekmektedir. Ancak, taşeron işçilerin sorunlarının böyle palyatif yöntemle çözülmesi olanaklı değildir, sorunun kaynağına yani taşeron sistemine inilmesi gerekmektedir. Yani, buradaki “aynı iş yerindeki” yerine “asıl işveren” olarak eklenerek düzeltilmesi gerekiyor. Yoksa, aksi hâlde “aynı iş yerinde” demesi sorunu çözümüyor. Burada, taşeronlaşma eski tas eski hamam şeklinde devam edecektir arkadaşlar.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Şimdi, önerge var, önergeyi okutuyorum:

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/931 esas numaralı Kanun Tasarısının 5. Maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Vahap Seçer	Bihlun Tamaylıgil	Musa Çam
Mersin	İstanbul	İzmir
İzzet Çetin	Adnan Keskin	Rahmi Aşkın Türeli
Ankara	Denizli	İzmir

Madde 5- 4857 sayılı Kanunun 56 ncı maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Alt işveren işçilerinden, alt işvereni değiştiği halde aynı işyerinde çalışmaya devam edenlerin yıllık ücretli izin süresi, aynı işyerinde çalıştıkları süreler dikkate alınarak hesaplanır. Asıl işveren, alt işveren tarafından çalıştırılan işçilerin hak kazandıkları yıllık ücretli izin sürelerinin kullanılıp kullanılmadığını kontrol etmek ve ilgili yıl içerisinde kullanılmasını sağlamakla, alt işveren ise altıncı fıkraya göre tutmak zorunda olduğu izin kayıt belgesinin bir örneğini asıl işverene ve ilgili Bakanlığa vermekle yükümlüdür.

BAŞKAN – Sayın Bakan Yardımcımız, Hükûmet önergeye katılıyor mu?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI HALİL ETYEMEZ – Katılmıyoruz.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Gerekçe...

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Anayasamızın sosyal ve ekonomik hak ve özgürlükler bölümü yurttaşlarımızın refahını arttırmak için devlete sorumluluk yüklemiştir. Keza Türkiye'nin imzalamış olduğu uluslararası sözleşmeler çerçevesinde de yükümlülükleri bulunmaktadır. Bu yükümlülükler ne yazık ki yerine getirilmemekte, salt rekabet kaygısıyla toplumun çalışan kesimlerinin sorunlarının çözümüne yönelik etkin kanuni düzenlemeler yapılmamaktadır.

Son yıllarda birçok torba yasa geçti ama bu torba yasalarda emekçilerin, ezilenlerin, ekonomik krizlerden mağdur olanların, sendikaların sorunlarına demokratik, sosyal ve kalıcı çözümler bir türlü getirilemedi. 1999 yılı öncesinde emekli olmuş yurttaşlarımıza yönelik "sözde intibak" yasası TBMM tarafından bunun gerçek bir intibak yasası olmadığına dair eleştirilerimize rağmen kabul edildi. Çıkarılan yasanın gerçek bir intibak olmadığı en son Kamu Denetçisi Kurumu tarafından da dile getirildi. Sendikalar Kanunu getirildi, grev yasaları ve baraj uygulaması kalkmadı aksine işkolu barajı ağırlaştırıldı. Yeni yasa ile %1 barajda 12 sendika baraj altında kalmakta, 2018'te ise uygulanacak %3 baraj ile ise 29 sendika baraj altı kalacak duruma geldi.

Ülkemizde son dönemde uygulanan ve yaygınlaşan taşeron sistemi ile neredeyse bir tür taşeron Cumhuriyetine dönüştük. Binlerce işçi taşeron sistemi ile esnek çalışma biçiminde düşük ücret politikası, sosyal haklardan ve iş güvenliğinden yoksun şartlarda kölelik koşullarında çalıştırılırken kamuda ise taşeronlaşma her geçen gün arttı. 2002 yılında 387 bin olan taşeron işçi sayısı, 2014 yılında 1,5 milyonu aşmış durumdadır. Taşeron işçi sayısındaki dikkat çekici artışın en önemli sebebi, hizmet alım yönteminin doğrudan istihdam sağlamaya göre çok daha ucuza gelmesidir. Bu sebeple, Meclis dahil birçok kamu kurumu, hizmetleri taşeron firmalar aracılığıyla yürütmektedir.

Taşeron firmalar, daha çok kâr elde edebilmek için daha az işçi ile daha çok iş yaptırmaktadırlar. Asgari ücret karşılığı alınan ücret, 8 saatte karşılık gelmesine rağmen işçiler daha fazla çalıştırılmakta, çoğu zaman haftalık izin kullandırılmamakta, ücretleri düzenli verilmemekte, devletten alacağını hemen alan firmalar, işçilere geç ödeme yapmaktadır. Tazminat hakkı her yıl sonunda işe girdi çıktı yapılarak, yıllarca bir işte çalışmasına rağmen işçiler tek kuruş kıdem tazminatı dahi alamamaktadırlar. Mesai sınırlaması olmaksızın çalıştırılan bu işçiler, fazla mesai durumunda mesai ücreti alamamaktadır. Yıllarca çalışmalarına rağmen ücretleri hep asgari ücret düzeyinde kalan taşeron işçilerin sorunlarının çözülmesi için adım atması gereken merci Çalışma Bakanlığı olmasına karşın, bugüne kadar taşeron işçilerin sorunlarını çözmek adına somut hiçbir adım atılmamıştır.

Taşeron işçilerin ücretli izin haklarının etkili bir şekilde güvence altına alınması amaçlanmıştır.

BAŞKAN – Hükûmetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Kanun Tasarısının 5 inci maddesinin sonuna aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Erkan Akçay

Mehmet Günel

Sümer Oral

Manisa

Antalya

Manisa

" 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunun 62 inci maddesi kapsamındaki asıl işveren veya alt işveren; yıllık ücretli veya ücretsiz izin sürelerinde dahi işçileri herhangi bir partinin miting, gösteri, yürüyüş, panel vb. organizasyonlarına götüremez. Çalışanlarına bu organizasyonlara katılmaları yönünde bir telkinde bulunamaz. Çalışanlarına bir siyasi partiye üye olma veya oy verme yönünde baskı yapamaz, telkinde bulunamaz. Asıl işveren ve alt işverene ait ulaşım araçları bu organizasyonlarda görevlendirilemez. Siyasi partilerin organizasyonlarında emniyet görevlilerinin ulaşımı hariç olmak üzere kamuya ait ulaşım araçları tahsis edilemez. Bu

organizasyonlarda mesai saatleri içinde emniyet görevlileri hariç kamu görevlileri görevlendirilemez. Okul yöneticileri ve öğretmenler tarafından siyasi partilerin organizasyonlarına ilk ve orta öğretim öğrencileri götürülemez."

BAŞKAN – Sayın Bakanım?

SÜMER ORAL (Manisa) – Gerekçe...

BAŞKAN – Hükümet katılıyor mu önergeye?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI HALİL ETYEMEZ – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

4734 sayılı Kamu İhale Kanunun 62 inci maddesi kapsamındaki alt işverenler, asıl işveren veya hükümet üyelerinin telkin veya baskıları sonucu işçilerini iktidar partilerinin mitinglerine götürmekte veya çalışanlarına bu yönde telkinde bulunmaktadır. Çalışanlarına bir siyasi partiye üye olma veya oy kullanma yönünde telkinde bulunmakta, şirketin ulaşım araçlarını bu organizasyonlara tahsis etmektedir. İdarenin veya hükümet yetkililerinin baskıları sonucu kamu araçları siyasi organizasyonlara tahsis edilmekte, mesai saatlerinde kamu görevlileri ile ilk ve orta öğretim öğrencileri mitinglere taşınmaktadır.

Önergemizle hükümetin asıl işveren ve alt işveren ile kamu çalışanları üzerindeki siyasi baskısı azaltılmaktadır.

BAŞKAN – Hükümetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Başka önerge yok herhâlde.

5'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, oturuma saat 14.30'a kadar ara veriyorum.

Kapanma Saati: 13.29

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.56

BAŞKAN: Recai BERBER (Manisa)

BAŞKAN VEKİLİ: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

SÖZCÜ: Vedat DEMİRÖZ (Bitlis)

KÂTİP: İlkur DENİZLİ (İzmir)

---0---

BAŞKAN – Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri, Sayın Bakan, kamu kurum ve kuruluşlarımızın değerli bürokratları, yazılı ve görsel basınımız ile sivil toplum kuruluşlarımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Komisyonumuzun 36'ncı Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Gündemimizdeki kanun ve alt komisyon rapor ve metni görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

6'ncı maddeye gelmiştik ancak 3'üncü maddeyle ilgili bir tekriri müzakere vardı. 3'üncü maddeyle ilgili önergeyi okutuyorum:

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Kanun Tasarısının 3 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “yer altı” ibaresinin “yer altındaki maden” şeklinde, ikinci fıkrasında yer alan “yer altında” ibaresinin “yer altına maden işlerinde” ve “yüzde elli” ibaresinin “yüzde yüz” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Vedat Demiröz

Bitlis

İZZET ÇETİN (Ankara) – Bu önerge, dağıtılan önerge mi?

BAŞKAN – Dağıtılan önerge.

İZZET ÇETİN (Ankara) – El yazılı olan.

BAŞKAN – Evet, evet.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Dağıtılan önerge...

BAŞKAN – Sayın Zozani, buyurun, önergeyle ilgili...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Evet.

Sayın Başkan...

BAŞKAN – İsterseniz bir Sayın Bakanımıza soralım önergeyi.

Sayın Bakanım, önergeye katılıyor musunuz?

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI AYŞENUR İSLAM (Sakarya) – Önergeyi görmek istiyorum Sayın Başkanım.

Katılıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Önergeyle ilgili söz talebi...

Sayın Zozani, buyurun.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sayın Başkan, bu önerge üçüncü defadır okundu ve...

BAŞKAN – Değiştirdik tekrar şimdi.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Değiştirmediniz, ilk hâliyle tekrar okudunuz.

BAŞKAN – Sonra değişmişti, bir daha değiştirdik.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Değişen ne?

BAŞKAN – İlk hâline geldi.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – İlk hâline... Hayır, yani niye bunu tekriri müzakere... Bununla ilgili Sayın Bakan “Müzakere yapalım.” talebinde bulundu.

BAŞKAN – Evet.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Hangi arada müzakeresi yapıldı, kiminle yapıldı?

BAŞKAN – Hayır, müzakere... Biz tekrar görüşelim...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Bir saniye... Yani hangi arada... Sayın Bakan gitmeden önce ya da siz ara vermeden önce... Biz, Sayın Bakanın burada olacağını varsayarak geldik gene ama bize söylediğiniz şey şu... Biz bu önergeyi, 6'ncı maddeyi yani 3'üncü maddeyi 5'inci maddeden sonra değişiklik önermeleri...

BAŞKAN – 6'ncı madde.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – ...6'ncı madde ile birlikte tekriri müzakeresini yapalım, müzakere üzerine biz bunu tekrar konuşalım dedik.

BAŞKAN – Müzakere yapıyoruz şimdi zaten.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – E, şimdi müzakere...

BAŞKAN – “Müzakere” dediğimiz tekrar görüşme.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Bakın, bizim müzakereden anladığımız bu değil, Sayın Bakan da onu kastetmedi. Biz bir arada oturalım, ara verelim, bu madde ve önerge üzerinde değerlendirmemizi yapalım, ondan sonra kararlaştıralım. Şimdi, hangi baskıdır bu kadar sizi zorlayan, ben onu anlamakta zorlanıyorum.

BAŞKAN – Hayır, hayır, bir baskı yok, bir baskı filan yok.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Şimdi, niye bu kadar... Yani itirazlarımız çok açık ve net bu konuda. Niye ayırıyorsunuz? Yani, maazallah, bir tünel faciasında, tünel çökmesinde altında kalacak işçiyle maden ocağında kalacak işçi arasında ne fark olacak?

BAŞKAN – Burada işletmeler de dâhil olduğu için... Arkadaşlar açıklasın, Bakanlığımızın yetkilileri burada.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Hayır, yani gerçekten en son hangi sözünüzden tutup devamını getireceğiz, onu anlamakta zorlanıyoruz. Yani eğer siz başka türlü kendi aranızda müzakeresini yapmışsanız, tutumunuzda ısrar müzakeresi yapmışsanız onu bilmiyorum.

BAŞKAN – Hayır, yani bu konuda görüşleri tekrar alalım. Açıkçası “‘Yer altı maden’ mi, yoksa ‘yer altı’ mı?” şeklindeki müzakereyi şimdi tekrar tekriri müzakere olarak açmamızın sebebi o.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Hayır, ama, şimdi, zaten biz bunu tartıştık Sayın Başkan, siz tartışmaları ısrarla başa çekiyorsunuz, biz de baştan konuşmak durumundayız. Biz bunları tartıştık, niye tekrar başa çekiyorsunuz ki? Ben onu anlamıyorum. Yani siz bu iş uzasın istiyorsunuz.

BAŞKAN – Hayır, başa çekmiyoruz.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Biz de tartışalım, biz de saatlerce bu işin...

BAŞKAN – Hayır, tekriri müzakerenin amacı bu konudaki...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Biz de bu işin saatlerce hikâyesini yapalım, hikâyelemesini yapalım, yapabiliriz bunu ama tartışmayı başa çektiniz. Aynı önergenin siz kendi aranızda o zaman müzakeresini yaptınız. Muhalefet partilerinden kiminle uzlaştınız, ortaklaştınız?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Adil Bey, uzlaşmıyoruz, müzakere yapıyoruz tekrar.

BAŞKAN – Şimdi...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Bir saniye... Kiminle bunun müzakeresini yaptınız? Ortaklaştınız mı?

BAŞKAN – Hayır, hayır.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Soruyorum: Cumhuriyet Halk Partisiyle siz arkada bir araya mı geldiniz?

BAŞKAN – Hayır, arkadaşlar, öyle bir şey söz konusu değil. Sadece biz bunu tekrar tekriri müzakereyle, 6'ncı maddeyle beraber ele alalım diye konuştuk. Tekrar ele almamızın sebebi bu.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – İyi, tamam da ama yani yaptığımız tartışmaların tamamını başa çektiniz.

BAŞKAN – Açıklama yapsın arkadaşlar.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Siz bir araya gelip bunu konuştunuz mu? Merak ediyorum, gerçekten.

BAŞKAN – Bir araya gelip bunu konuşmadık. Sadece...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Sayın Zozani, biz söylüyoruz taleplerimizi her zaman, ne olması gerektiğini. Siz de bunun...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Size yönelik bir ithamda bulunmuyorum, ben merak ediyorum.

BAŞKAN – Şimdi, bu konuda Sayın Çetin'in de söz talebi var.

İsterseniz şöyle yapalım: Sayın Bakan, Bakanlık bir açıklama yapsın bu konuda, ondan sonra niçin getirdiğimiz anlaşılır.

Buyurun.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI HALİL ETYEMEZ – Sayın Başkanım, burada yer altındaki madenlere dönük bir düzenleme yapıyorduk. Oradaki fazla çalıştırma... Zaten fazla çalıştırma yasak ama zorunluluk hâllerinde çalışma durumunda da yüzde 50 şeklinde tasarıda getirilmişti. Hatta Sayın Vekilimizin de kendisinin önerisi yüzde 100 şeklindeydi, burada düzenlendi ama bu “yer altındaki maden” ifadesini özellikle madenleri kapsayacak şekilde olması dolayısıyla biz bunu bu şekilde düzelttik.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Çok güzel, güzel.

BAŞKAN – Metro işletmeleri de girmesin diye.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI HALİL ETYEMEZ – Evet.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Anlamak istiyorum, 6'ncı maddede de şöyle bir önergeniz olacak anlaşılır: “Yer altı işlerinde çalışan işçiler” ibaresi yerine “yer altı maden işlerinde çalışan işçiler” ibaresi olarak...

BAŞKAN – Evet, evet.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Değil mi?

BAŞKAN – Evet.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Ondan sonra, dönelim başa, başa dönelim. Bizim için hava hoş, tartışalım biz bunu.

BAŞKAN – Tartışmak için zaten açtık.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Başa dönelim, evet.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Oral.

SÜMER ORAL (Manisa) – Sayın Başkan, karıştırılan, anladığım kadarıyla, Adil Bey'in söylediği şu: Sayın Bakan, yani Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanımız sabahki oturumun sonunda dedi ki: “Bu 4, 5'i de oylayalım, tekriri müzakereyi de daha sonraya bırakalım, 6'yla birlikte edelim, o arada da bir değerlendirme yapalım.”

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – “Arada değerlendirme yapalım.” dedi.

BAŞKAN – Bu, kendi aralarında, yani Bakanlık olarak kendi aralarındaki değerlendirmeyi kastetti zannediyorum.

SÜMER ORAL (Manisa) – Şimdi Adil Bey'in öğrenmek istediği, bu arada bir değerlendirme ne oldu? Onu soruyor, tahminim bu.

BAŞKAN – Bakın, Sayın Bakanımız kendi bürokratlarıyla ve ekibiyle o değerlendirmeyi yaptı ve bu şekilde, bu önergenin “yer altı maden” şeklinde olması gerektiğini konuştular zannediyorum. Ben onu bekliyorum, yani onların bir açıklamasını bunun için istedim. “Niçin yer altı maden?” diye bir açıklama yapar mısınız? Niçin “yer altı maden” koyuyoruz? Neden sınırlıyoruz? Sınırlamıyorsak arkadaşların dediği gibi yapalım. Biz burada önergeyi... Bakanlık bu konuda ne diyor yani?

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Sayın Başkan...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Her yerde tehlike vardır.

BAŞKAN – Hayır, tehlike başka bir şey, bu madencilikle ilgili düzenleme olduğu için...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Şimdi, değerli arkadaşlar, bakın, burada olumlu bir şey yaparken iki şeyi bir araya karıştırdık. Burada güzel bir şey oldu, yani yüzde 50'yi fazla mesai, burada “42'nci ve 43'üncü maddeler kapsamında yer altında çalışanlara verilen fazla mesailer yüzde 50 artırılması suretiyle ödenir.” diyordu, bunun yüzde 100'e çıkarılmasına Sayın Bakan da “Evet.” dedi, biz de memnun olduk. Güzel ama onu yaparken bir taraftan “yer altında çalışan” deyince onu madenle sınırladığınız zaman alanı daraltıyorsunuz ve yer altında çalışan diğer işçilerin fazla mesaisi, o yüzde 50 ortadan kalkıyor. Ben orada, öncesinde de buna işaret ettim, buradaki sıkıntı bu. Yani iyi bir şey yaparken onu bir taraftan bozmayalım. Yüzde 50'yi yüzde 100 yapalım, bitirelim bu işi. Zaten bunlar istisnai hâller değil mi? Sayın Bakan, bunlar zaten istisnai hâller, belli, kanun söylüyor. Sayın Bakanım, dinliyor musunuz? Yüzde 50, zorunlu hâller ve olağanüstü hâller zaten kanunda sayılıyor; bunlar öyle her dakika olan şeyler değil. Bunda böyle bir şey varsa, yüzde 100'e artırıyoruz, güzel, hepsi için yapalım yer altının. Niye yalnızca madenle bunu sınırlıyoruz? Bir şey yok yani burada. Bu yüzden, bir şeyi düzeltirken bir şeyi bozmayalım; bunu söylemek istiyoruz.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI AYŞENUR İSLAM (Sakarya) – Şimdi, biz burada madenleri düzenlediğimiz için, yer altı madenleriyle ilgili bir düzenleme yaptığımız için onu açıklıkla söylüyoruz, ortaya koyuyoruz.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Yer altında çalışan işçilerle ilgili tüm maddelere bakın, hepsi “yer altında çalışan işçiler” diyor.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sayın Bakan, bütün maddelerde “yer altı.”

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – 1’inci madde öyle, 2’nci...

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI AYŞENUR İSLAM (Sakarya) – Yani o sehven yapılmış bir durum olabilir.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Orada tüm bu maddeleri değiştirmeniz gerekir.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI AYŞENUR İSLAM (Sakarya) – Yani ben şunu izah edeyim size: Kanunun hazırlığı sırasında yapmak istediğimiz şey buydu, şimdi bunu yapıyoruz. Yani orada “yer altı iş yerleri” tanımı sehven geçmiş olabilir ama yapılmak istenen şey yer altı madenleriyle ilgili bir düzenlemeydi, onu yerine getiriyoruz şu anda.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Sayın Bakan, bir tasarı geliyor. Yani tasarıda yanlışlık mı yapıldı diyorsunuz?

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Yani 25 bakan imzasını sehven mi attı Sayın Bakan?

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Kanun tasarısı demek, Hükümetin, bakanların imzasının olduğu, bürokrasinin görüşünün alındığı bir şey demek. Yani böyle bir şey olabilir mi?

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – 25 bakan, Başbakan dâhil, imzasını sehven mi attılar?

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Bir şey dediniz, şimdi bundan geri adım atılıyor.

ÇALIŞMA GENEL MÜDÜRÜ ALİ KEMAL SAYIN – Efendim, bu taslağı hazırlarken de bir şey söyledik, tekrar edeyim: Fazla çalışma, olağan fazla çalışma yasada her zaman için en az yüzde 50 artırımlı uygulanmak zorunda. Burada yapılan özel düzenleme de iş güvencesinde olsun, yıllık izinde olsun, bütün yer altındaki işçilere ilişkin artı düzenlemeler getiriyor, yani diğer işçilerin üstünde düzenlemeler getiriyor. Ancak, madendeki çalışanlarla ilgili, “zamlı ücretleri yüzde 100” olunca, deyince, haftalık çalışma süresiyle, bu düzenlemede madendeki işçilere ilişkin bu olsun isteniyor. Yoksa iş hukukunun bütün temellerini altüst etmiş oluruz. Sadece madene hasretmeyi o yüzden uygun görüyoruz Bakanlık olarak. Yoksa, yarın su altında çalışanlara ilişkin talep gelirse ne yapacağız Sayın Başkanım, sayın vekillerim? Yani, bu, inşaatla çalışanlarla ilgili gelirse... Bize de söylenen: Maden işçilerine ilişkin özel düzenleme yapılacak. Biz bunu yıllık izinde ve iş güvencesinde...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Kim size söyledi?

ÇALIŞMA GENEL MÜDÜRÜ ALİ KEMAL SAYIN – Efendim, yasa çalışması sırasında bu amaçla çalışıldı.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Muhalefet mi söyledi size?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Allah Allah! Muhalefet niye söylesin ya?

Sayın Başkanım, ben de söz almak istiyorum.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Bakanlık bunu düzenleyen, önümüze getirendir.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Tamam, ne var?

Sayın Başkanım, söz istiyorum.

ÇALIŞMA GENEL MÜDÜRÜ ALİ KEMAL SAYIN – Efendim, haftalık çalışma süresi otuz altı saate iniyor, günlük çalışma süresi altı saate iniyor. Bunları, o zaman, inşaat işçilerine, bütün işçilere bu hakkı tanıyacaksanız Meclisin takdirindedir ama iş hukukunun temel kurallarını altüst etmeyelim. İstisna sadece maden işleriyle ilgili, amaç buydu.

Arz ediyorum.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Bir dakika...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Söz istedim.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Hayır, bir devamını söyleyeyim. Sayın Aydemir, şimdi, bakın, dediğiniz gibi değil, niye olmadığını söyleyeyim. 6’ncı maddeyi alt komisyon metnindeki hâliyle, “yer altındaki” ibaresi eklenmiş hâliyle ben size okuyayım: “Yer altı işlerinde çalışan işçiler için yer altındaki çalışma süresi...” Madenciler yok ki gene burada, gene yer altında çalışanların yer altı... Diğerleri zaten giriyor burada arkadaşlar.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Şimdi düzeltilmiş olabiliriz.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Ya, düzeltilmiş hâli...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım, ben söz istiyorum.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Tekriri müzakereyle gelen hâli, burada da böyle. Yani neresini tutalım bunun ya? Tutulur yanı yok, ne dediği belli değil kanun tasarısının. Bak, burada da aynısı, “maden” yazıyor mu burada 6’ncı maddede bu hâliyle?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Tamam, anlatacağım şimdi.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – İtiraz ettiğiniz hâlinde de “maden” yazmıyor.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Değerli arkadaşlar, şimdi, yer altı işlerinde çalışan işçilerde kıdem şartı aranmaz. Tünelde çalıştı, göçükte kaldı, bir gün bile çalışsa, değil mi, kıdem şartı aranmadan bunlara ölüm aylığı, ölüm geliri bağlanacak.

Şimdi, 6'ncı madde... Madde 1 bu yer altının hepsini kapsıyor. 6'ncı maddede ne demişiz biz: “Yer altında çalışan madenlerde...” Şimdi, kazmayla kömür çıkaran ile tünelde makineyle çalışan adamı aynı, otuz altı saate koyarsak...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Böyle bir şey yok.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Hayır arkadaş, yer altı geniş.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Aydemir, sizdeki önerge ile bizdeki farklı sanki. Farklı mı?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Arkadaşlar “yer altında” dersek yine madencilere haksızlık yapmış oluruz. Madene gittiniz, az önce Komisyona anlatıyordunuz, Komisyon gitti, gördü. Kazmayla kömür çıkaran ile makineyle iş yapanı altı saat mi tutacaksın yerin altında? Aynı işi mi yapıyor ikisi beraber? Biz burada neyi ayırdık? Yer altı madeninde çalışan işçiler günlük altı saatten fazla çalışmasını istiyoruz, adam yoruluyor. Tabii, para da çok verdiğimizden sekiz saat de çalışmak isteyebilir. Onun da önünü kapattık, altı saatten fazla çalışmasını istiyoruz, temel amaç bu. Yeri geldi maddede “yer altı” kullandık, yeri geldi maddede “yer altındaki maden” dedik, ikisi birbirinden farklı işler. Arkadaşlar, bunu ayırmamız lazım. Yani, yer altı madeniyle başlayıp yer altı madeniyle mi bitireceğiz biz bu işi? Öyle bir şey olabilir mi?

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Siz öyle bitiriyorsunuz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Hayır, öyle bitirmiyoruz. Bak 1'inci maddede “yer altı” dedik, 6'ncı maddede “yer altındaki maden” diyoruz.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – 1'inci maddede...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bazen sizin gönlünüzü yapalım diye yanlış yapıyoruz, bizi yanlış yola sevk ediyorsunuz, Allah Allah!

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Rica ediyorum sizden...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Rica etmene gerek yok. Burada 6'ncı maddede “yer altındaki maden” olması lazım.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Başkan, on beş dakikadır söz istiyorum.

BAŞKAN – Söz istiyorsunuz, vereceğim.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Kabul ettim...

BAŞKAN – Sayın Zozani, gerek yok, tutanaklara geçmiyorum.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Birbirinden ayırmamız lazım, yer altı ile yer altı madenini ayırmamız lazım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Aydemir.

Sayın Çetin, buyurun.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Şimdi, Sayın Başkan, az evvel Sayın Çalışma Genel Müdürümüz doğru söyledi yani 41'inci maddede normal çalışma ücretlerinin yüzde 50 fazla ödeneceği zaten yazılı.

BAŞKAN – Hepsini için yazılı, genel anlamda. Burada özel bir düzenleme yapıyoruz.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Evet, hepsi için yazılı, genel anlamda.

Şimdi, 42 ve 43'üncü maddelere ilişkin ücretlerin yüzde 100 artırılmasına ilişkin önerge de elimizde. Burada bir tereddüt yok yani 3'üncü madde bu hâliyle tamam. Sıkıntı, 6'ncı maddeye ilişkin sıkıntı.

BAŞKAN – “3'üncü maddeyi önce bir görüşünüz. Bu önerge çerçevesinde uygun.” diyorsunuz.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Yani, 3'üncü maddede... Şöyle: Önergenize ben tekrar bakayım. Bakın, bana gelen biçimiyle önergenizi okuyarak söylüyorum...

BAŞKAN – Okundu önerge.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Bir: Alt komisyona gelen metniniz vardı, değiştirdiniz, şimdi önergeyle ikinci, üçüncü kez değişiyor:

“Görüşülmekte olan kanun tasarısının 3'üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan % 50 ibaresinin yüzde % şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Vedat Demiröz.

Bitlis”

Bu kadar, doğru mu okudum?

BAŞKAN – O değil.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – İkinci o.

BAŞKAN – O eski hâli. Onu biliyorsunuz sonra tekrar değiştirdik.

İZZET ÇETİN (Ankara) – En son hâli olarak geldi bu. Okuduğum mu doğru? Yani, önerge enflasyonundan...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Zaten yüzde 100 olsun istiyoruz biz.

BAŞKAN – Siz çizilmiş olanı mı okuyorsunuz?

İZZET ÇETİN (Ankara) – Evet, çizilmiş olanı okuyorum.

BAŞKAN – Ama, ondan sonra dağıttık.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Bir daha okuyayım arkadaşlar, biriniz takip edin de.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Sayın Çetin, ben bir bilgi vereyim. Arkadaşlar çizilmemiş hâlini okudular ama yanlışlıkla bürodaki arkadaşlar çizilmiş hâlini dağıttılar, sehven.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Ben çizilmiş hâli geldiği için...

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Yok, sehven dağıttılar ama...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Çizilmiş hâlini okuyayım arkadaşlar, neye “evet” neye “hayır” dediğimizi bir bilelim, lütfen.

BAŞKAN – Ben diğerini okuttum biliyorsunuz okuturken şimdi, madenler...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Şimdi, bunun içinde ne var? Çizilmemiş varsa bekleyelim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Var, dağıtıyoruz.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Hadi, bir getirin de görelim. Konuşmamı ondan sonra yapacağım.

BAŞKAN – Peki.

Sayın Zozani, buyurun.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sayın Başkan, Sayın Bakanım; bu tasarının 1’inci maddesinin müzakeresini biz yaptık ve iktidar partisi milletvekillerinin çoğunluk oylarıyla kabul ettik. Ben müsaadenizle oyladığınızı ve kabul ettiğiniz maddeyi okuyorum: “Madde 1- 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı Kanunun 18 inci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir. ‘Yer altı işlerinde çalışan işçilerde kıdem şartı aranmaz.’”

Biz bunu oylamışız. İbaremiz şu: “Yer altı işlerinde.”

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANİ AYŞENUR İSLAM (Sakarya) – Tamam.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Şimdi, 3’üncü maddede ne değişiyor da bu “yer altı işleri” yerine “yer altı maden işleri” oluyor?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Çok şey değişiyor.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Ne geliyor onun yerine? 6’ncı maddede de şimdi 3’teki... Hadi diyelim ki bu yüzde 100 fazla mesai ücreti meselesi ise ona amenna deriz ki madende çalışan işçilerin böyle bir ayrıcalığı olsun, oraya çok kafamı takmam. Ama, 6’ncı maddede de -biraz önce Sayın Bakan Yardımcısının ifade ettiği üzere- onun oradaki “yer altı işlerindeki” ibaresinin yerine “yer altı maden işleri” ibaresini ekleyerek getirirseniz işte bu tartışmada biz başa döneriz.

İZZET ÇETİN (Ankara) – İlk önerge geldi.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Burada önergeniz elimizde, biliyoruz ve bu önergede... Hatta, yani 4’üncü defadır bu önerge dağıtılıyor, hâlâ şu ibareyi ekletemedik; bakın “Yüzde 100’den aşağı olmamak üzere” ifadesi burada esasında Sayın Bakan tarafından da, Sayın Çelik tarafından da kabul edilen bir ifadeydi.

BAŞKAN – Tamam, redaksiyon yetkisiyle...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Ama bu bile düzeltilmiyor yani...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Yüzde 100 oldu işte.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Uğur Bey, bir parazit yapmayın.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – “Yüzde 100’den az olmamak üzere” ibaresiydi şeyde, onun için.

BAŞKAN – Tamam, anlaşılmıştır.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Biz konuşurken siz müdahale ediyorsunuz da Sayın Çetin, biz de bir kelime konuşalım.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Bir dinleyelim ne dediğini, onu diyorum ya!

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ya, çok baskı altına almaya çalışıyorsunuz Sayın Çetin bizi!

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Bunun, maazallah, yer altında yani tünelde çalışan işçilerin sorununa el atmamız için Soma gibi bir faciayı mı yaşamış olması gerekir? Ya da su altında çalışan işçilerin problemlerine el atmak için Soma gibi bir facia mı yaşamaları gerekir? Yani, niye... Aşağı yukarı aynı koşullarda çalışıyorlar. Burada sözünü ettiğimiz şey yaşam hakkıdır.

BAŞKAN – Metro işletmeleri dâhil değil mi buna?

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Nerede çalıştıkları değil, yaşam haklarına yönelik bir teminat oluşturabilmektir. Bu yasal düzenlemenin özü buydu, insanların yaşam hakkına bir güvence getirebilmektir. Ama, yaşam hakkı dışında her şey var bu işin içerisinde. Yaşam hakkını güvence altına alacak bir tedbir yok bu işin içerisinde. O nedenle “yer altı” ibaresi kapsayıcı bir ifadedir ve bundan vazgeçmemek lazım.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI AYŞENUR İSLAM (Sakarya) – 6’ncı maddeyi söylüyorsunuz.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – 6’ncı maddeyi diyorum.

BAŞKAN – Dolayısıyla 3’üncü maddeyi de...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Dolayısıyla, 3’üncü maddedeki düzenlemeyi de yapacağınız zaman... Zaten Sayın Çelik bu nedenle “Bu müzakereyi birlikte yapalım.” dedi. Yaşam hakkını siz güvence altına alıyor musunuz, almıyor musunuz?

BAŞKAN – Alıyoruz.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Alamıyoruz, almıyoruz.

BAŞKAN – Şimdi, yer altı otoparkı, yer altı metro işletmeleri siz dâhil olsun mu istiyorsunuz, olmasın mı?

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Bakın, söylediğim şey şu...

BAŞKAN – Metro işletmesi. Siz de bir saat metroya biniyorsunuz, size de artık şey yapalım.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Bakın, çok açık ve net söylüyoruz, bunu laf kalabalığına boğmak için...

BAŞKAN – Hayır, demiyorum yani bunları da kapsıyor o nedenle söylüyorum sadece.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Yer altında yapılan her türlü çalışmayı kapsasın diyoruz tabii ki. Yani, bunun...

BAŞKAN – Tamam, sizin görüş... Ben sadece onu söyledim.

Sayın Çetin de bu konuda söz istemişti.

Sayın Çetin, buyurun.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Başkan, şimdi, yani yeniden sadece madencilere özgü yapacağınız diye -biraz evvel Sayın Zozani’nin bir cümlesine olduğu gibi katılıyorum- bir çalışma yaşamını altüst etmenin hiçbir mantığı yok. Şimdi, biz yer altı işlerini tanımladığımız zaman “Yer altı işleri, maden ocakları işleri, elementer cıva bulunduğu saptanan cıva maden ocakları hariç, kanalizasyon ve tünel yapımı gibi yer altında yapılan işler.” diyor. Yani, şimdi, kanalizasyon ve tünel yapımı giriyor bunun içine sadece. Başka diğerleri en basit...

İLKUR DENİZLİ (İzmir) – Yer altı otoparkı inşaatı...

BAŞKAN – O da giriyor, tabii.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Evet, o da giriyor.

İLKUR DENİZLİ (İzmir) – Metro inşaatları...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Girecek. Onu diyoruz size.

İLKUR DENİZLİ (İzmir) – Onu söylüyorum zaten.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Kanalizasyon ve tünel yapımı yani bir kapalı otopark yapımı bunun şeyi değildir. Elinin altında, inşaatının altında...

İLKUR DENİZLİ (İzmir) – Yer altı otoparkından bahsediyorum.

BAŞKAN – O da giriyor.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Ya, yer altı otoparkı inşaat sırasında orada çalışan işçi, girecektir, girer, girmek zorunda.

Şimdi, arkadaşlar, bu hükmü parçaladığımız zaman doğru bir iş yapmayız. Ben iddiayla söylüyorum, hukukçu arkadaşlar da var, ilk 61 maddelik kanun tasarısındaki, 31 Mayıs’ta sevk ettiğiniz kanun tasarısındaki yazılımlarınız, hem 3’üncü madde hem 7’nci madde doğrudur. 3’üncü maddede “% 50” ibaresi yetersiz bulundu “% 100” e çıkarıldı.

Sayın Başkan, burada eğer gerçekten engelleme değilse amacınız, madencilerin sorunlarına pozitif yaklaşmaksa amacınız yapılması gereken tek şey var: Alt komisyonda bozduğunuz eski 7, oradaki 7'ci maddedeki, şimdiki 6'ncı maddedeki "yer altındaki" tabirini çıkarıp eski şekline döndürmenizdir. Bunun dışında siz, şimdi, kalkıp da Boğaz'daki tünel inşaatında çalışan işçileri yahut da - işte, son zamanlarda Karayolları pek çok tünel yapıyor iş makineleriyle- iş makineleriyle tünel yaparken oralarda kaza olmayacak diye bir garantimiz yok veya bir kanalizasyon hattı döşenirken... Geçtiğimiz yıl biz burada İş Sağlığı ve Güvenliği Yasası'nı görüşürken orada bir çukura düşen işçinin cesedi 300 metre ileride, kanalizasyonda çıkarıldı. Yani, onun çalışma koşulunun madencinin çalışma koşulundan çok daha iyi olduğunu kimse söyleyemez. Yani bir izin verirsiniz...

ADNAN KESKİN (Denizli) – Bu torbanın getirdiği güzellikler bunlar.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Bakan Yardımcım, bakın, örneğini veriyorum: Mediste İş Sağlığı ve Güvenliği Yasası'nı görüştüğümüz gece şuradaki bir şeye düşen bir yurttaşın cesedi 100-150 metre ileriden iki sonra çıkarıldı. Yani kanalizasyonda çalışma veya kanalizasyona düşüp ölme halleri diğerinden çok farklı değil. Onu ayırmaya kalkmanın mantığını anlayamıyorum ben. Sizin kendi iç mevzuatınızda da belirlediğiniz düzenleme yer altı işlerine "kanalizasyon ve tünel inşaatları" demiş. Yani oralardaki işçiler için de illa bir Soma mı olması gerekiyor? Neden bu kadar direniyorsunuz ben bunu kavrayabilmiş değilim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Çetin.

Süreyya Bey, buyurun.

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkanım, tabii, Sayın Bakanım da ifade etti, aslında bu yasanın çıkış noktası tabii ki... Daha doğrusu, şu görüşmüş olduğumuz torbadaki maden ve Soma'yla ilgili olan maddeler, Soma'daki kaza üzerine yapılan düzenlemeler ve bu düzenlemelerin en başlangıcına bakıldığında, burada bu yola çıkış noktası da yer altı maden işlerinde çalışan işçilerimizin iş şartları, iş güvenliği şartları ve özlüklerinin düzenlenmesine ilişkin olarak hareket edildi.

Şimdi, burada, tabii, bence işi uzatıyoruz. Hani "yer altı" dediğimizde, "yer altı işleri" denildiğinde işin çapı öylesine genişletiliyor ki...

BAŞKAN – İşte "genişlemiyor" diyor arkadaşlar.

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Nasıl genişlemiyor?

BAŞKAN – Nedir yani, İş Kanunu'nda yer altının tanımı nedir?

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sen genişlet bakalım Sayın Bilgiç.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Ne kadar genişletebiliyorsun?

BAŞKAN – Sayın Bilgiç, bir saniye istirham ediyorum.

Arkadaşlar, şu yer altı işlerini bir tanımlayın, neyi tartıştığımızı bir görelim ya.

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Neyi tartıştığımızı bilelim.

BAŞKAN – Yani yer altı işlerinin içinde madenden başka bir şey yoksa niye maden koyuyoruz? Lütfen yani bunu biz bilmiyoruz şu anda. İş Kanunu'nun ilgili maddesini...

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI AYŞENUR İSLAM (Sakarya) – Başka bir şeyler var.

BAŞKAN – Ne var arkadaşlar, bir söyleyin ya. "Yer altı işleri" tanımı var mı kanunda? Kanundan bu tanımı söyleyin, ona göre... Neyin girip girmediğini bilmeden tartışıyoruz ya.

ÇALIŞMA GENEL MÜDÜRÜ ALİ KEMAL SAYIN – Yer altı ve üstleri tanımı yok, "yer altı ve su altı işleri" diye yasa söyler ama içeriğinde neler olduğu yazmıyor efendim.

BAŞKAN – Tanımlamıyor mu?

ÇALIŞMA GENEL MÜDÜRÜ ALİ KEMAL SAYIN – Hayır, efendim, yer altı işleri ve su altı işleri...

BAŞKAN – Ne diyor? Ama yer altı ve su altı işleri tanımı yok mu kanunda?

ÇALIŞMA GENEL MÜDÜRÜ ALİ KEMAL SAYIN – Yok efendim.

BAŞKAN – Neleri kapsadığı yok mu?

ADNAN KESKİN (Denizli) – Herhâlde tüzük vardır, yönetmelik vardır.

ÇALIŞMA GENEL MÜDÜRÜ ALİ KEMAL SAYIN – Efendim, yani tanım kendi içinde var, "her ne şekilde olursa olsun yer altındaki işler" diyor yani yer altında yapılan bütün işler...

BAŞKAN – Sizin yönetmeliğinizde yer altı tanımı yapılmamış mı?

ÇALIŞMA GENEL MÜDÜRÜ ALİ KEMAL SAYIN – Efendim, yönetmelikte var ama çok açık yok.

BAŞKAN – Ne var?

ÇALIŞMA GENEL MÜDÜRÜ ALİ KEMAL SAYIN – Şöyle diyor: “Yer altı işleri: 1) Maden ocakları işleri, elementer civa bulunduğu saptanan civa maden ocakları hariç kanalizasyon ve tünel yapımı gibi...”

İZZET ÇETİN (Ankara) – Yer altında yapılan işler...

ÇALIŞMA GENEL MÜDÜRÜ ALİ KEMAL SAYIN – “...yer altında yapılan işler...” Sonra da...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Yer altında yapılan işler, o kadar!

ÇALIŞMA GENEL MÜDÜRÜ ALİ KEMAL SAYIN – Evet, o kadar. Buralarda günde en çok yedi buçuk saat çalışılabilir mevcut yönetmeliğe göre. Yani tünel yapımı dâhil, kanalizasyon dâhil “yer altı” dediğimiz zaman.

BAŞKAN – Onlar giriyor sadece.

ÇALIŞMA GENEL MÜDÜRÜ ALİ KEMAL SAYIN – Bir de maden ocakları işleri efendim.

BAŞKAN – Tamam, madeni zaten biz koyuyoruz. Yani madeni koymakla, “maden” demekle sadece tünel ve şeyi mi dışarıda bırakmış oluyoruz?

ÇALIŞMA GENEL MÜDÜRÜ ALİ KEMAL SAYIN – “Kanalizasyon ve tünel yapımı gibi...” “Gibi” diyor efendim orada bir de, yönetmelikte bile “gibi” ibaresi var.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI AYŞENUR İSLAM (Sakarya) – “Gibi” var efendim orada.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Elbette öyle diyecek. Vallahi Türkiye niye ileriye gidemiyor ben çok iyi görüyorum ya.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Müsaade ederseniz bir konuşayım.

BAŞKAN – Arkadaşlar, bir saniye söz vermiştim.

Sayın Bilgiç, sadece tanımını aldık, buyurun.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Sayın Başkan, söyleyeceğim şeyler arkadaşlara aykırı gelebilir belki ama ben düzenlemenin yer altı-maden olarak... Çünkü çıkış noktası ve işin başlangıç noktası, Soma kazası sonrasında yer altı kömür işletmelerinde bir düzenleme yapmak şeklindeydi. Benim önerim, sadece bunun yer altı-maden değil, yer altı madenlerde kömürü yani metalleri ve kömürü ayrıştırarak yani bir bakır, krom, bu tarz madenlerle kömür madenleri arasında çok farklılık var işletme açısından.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Onlar da ölsünler de o zaman onları da yazarız.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Bu manada, onların burada da ayrıştırılarak bu düzenlemenin yapılması gerektiğine ama yer altı olarak değil sadece, bunların da yapılması... Sadece yer altı olarak bıraktığınızda da iş öyle bir noktaya gidiyor ki yani yönetmelikte “gibi” dediği zaman, işte, binaların temel kazılarına varana kadar, işte yer altı otoparklarına varana kadar yani...

İZZET ÇETİN (Ankara) – İnşaat işidir o.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Hatta, Sayın Çetin az önce ifade etti, işte bir vatandaş yoldan geçerken...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Ne yoldan geçmesi, burada oldu, burada.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – ...işte metro çukuruna düşüyor, hayatını kaybediyor falan gibi bir genişletme yani ama çıkış noktası yer altı, Soma faciasıdır, çıkış noktası budur ve çıkış noktası bunun yer altındaki madenlerdir, bunun burada yapılması lazım.

BAŞKAN – Enerji Bakanlığımızdan ve sendikalarımızdan birileri var, isterseniz onların da görüşünü alalım.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Ben de söylemiş olayım da belki arkadaşlar da o doğrultuda söylerler.

BAŞKAN – Buyurun.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Şimdi, Sayın Bakan, siz dediniz ki: “Bu hazırlanırken...” Kanun tasarısı bu, teklif değil, hepinizin imzası var, Bakanlar Kurulunun. Yani mevzuat hazırlama usul ve esaslarına uygun olarak hazırlandı, bürokrasinin görüşleri alınmış, diğer kurumların. Öyle bir tasarı önümüze geliyor.

Şimdi ben tasarıya bakıyorum, genel gerekçesini okudum satır satır, madde gerekçelerini tek tek okudum, satır satır, hepsinde “yer altı işleri” diyor, “maden” diye bir şey söylemiyor. Yani, o yüzden, siz maden diye düşünüyorsanız da maden değil yani önümüze gelen, yer altı işleriyle ilgili. Yani bu genel gerekçede kanun tasarısı var, 30 Mayıs tarihli, yer altı işleri için hazırlanmış. Şimdi madenle daraltmak istiyorsunuz bunu. Ya, böyle bir şey kabul edilebilir değil. Lütfen yani... Önümüzde kanun tasarılarını da mı artık şey yapmayalım? Yani o zaman demek ki iki dakikada, üç dakikada hazırlayıp getiriyorsunuz. Böyle bir şey olmaz, kabul edilebilir değil bu.

BAŞKAN – Şimdi, Enerji Bakanlığımızdan yetkili bir arkadaşımız var. Müsteşar Yardımcısı Zafer Bey burada mı?
Madencilik Konseyi temsilcisi Güner Ayтуğ burada mı?

Adnan Yılmaz burada mı?

MADENCİLİK SEKTÖRÜ BAŞKANLAR KONSEYİ BİRLİĞİ HUKUK MÜŞAVİRİ ADNAN YILMAZ – Buradayım efendim.

BAŞKAN – Arkadaşlar, sizin de herhâlde görüşleriniz varmış, buraya bana not iletili.

Buyurun, mikrofon olan bir yere geçin ve kendinizi de tanıttin lütfen.

MADENCİLİK SEKTÖRÜ BAŞKANLAR KONSEYİ BİRLİĞİ HUKUK MÜŞAVİRİ ADNAN YILMAZ – Efendim, burada bizim görüşümüz, yer altı maden işletmelerinin kapsanması gerektiği yönündedir.

Arz ederim.

BAŞKAN – Nasıl?

MADENCİLİK SEKTÖRÜ BAŞKANLAR KONSEYİ BİRLİĞİ HUKUK MÜŞAVİRİ ADNAN YILMAZ – Yer altı maden işletmelerinde yapılan çalışmalarla ilgili olması gerektiğini düşünüyoruz.

MUSA ÇAM (İzmir) – Yani sadece sizi mi kapsasın? Başka yer altında çalışan yok mu?

RAHİM AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Doğal olarak arkadaşlar madenci olduğu için kendi şeylerini söylüyorlar.

MADENCİLİK SEKTÖRÜ BAŞKANLAR KONSEYİ BİRLİĞİ HUKUK MÜŞAVİRİ ADNAN YILMAZ – Hayır, biz kendi görüşümüzü arz ediyoruz efendim. Kendi sektörümüzü temsil ettiğimiz için bizim görüşümüz bu şekildedir.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Peki, bir soru da ben sorayım size. Sayın Başkan, bu kanalizasyon, yer altı kanalizasyon işi ve tünel işinin buraya dâhil edilmemesini isteyen kim?

ADNAN KESKİN (Denizli) – İnşaat sektörü.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Ya, inşaat işleri hariç zaten, inşaat girmez, inşaat bunun kapsamında değil.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Vekilim.

SALİH KOCA (Eskişehir) – Şimdi, Sayın Başkanım, inşaat işleri vesaire, bunlar bu kapsama girdiği takdirde...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Girmez!

SALİH KOCA (Eskişehir) – Bir saniye, bir şey söylemeye çalışıyorum.

...bu inşaat işleri özellikle mevsim şartları nedeniyle özellikle bazı bölgelerde yılda yedi sekiz ay insanların zor çalıştığı alanlar. Belirli bir dönem çalışıp belirli bir dönem beklemek zorunda kalıyor insanlar. Dolayısıyla, maden kapsamında sadece çalışma koşullarından, tehlikeden ziyade bir de kimyasal olarak insanların sağlığını tehlikeye attığımız bir durum da söz konusu. Onun için bu çalışma saatleri kısıtlanıyor. Biz maden ocağındaki şartları inşaat gibi, yılda belki yedi sekiz ay çalışılan bir ortama taşıdığımızda ve bu kapsamı genişlettiğimizde çok farklı kargaşalara da meydan verebiliriz.

Mesela, süre söylüyoruz. İnşaatla -biraz önce söyledim- sadece altı yedi ay çalışabilirsiniz. Tünel bir inşaatır, temel kazıları bir inşaatır.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Yok, girmez. Bu görüşüğümüz konuyla ilgili değil.

SALİH KOCA (Eskişehir) – Ama “gibi” diyor, “gibi” dediğinizde... Tünel bir inşaatır, yer altı çalışmasıdır, tünel bir inşaat çalışmasıdır.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – “Yer altı” dediğiniz zaman, kanalizasyon da giriyormuş, özel inşaatlar da giriyor, hepsi giriyor.

SALİH KOCA (Eskişehir) – Kanalizasyon niye girmesin? Normal inşaat yapıyorsunuz, 5-6 kat derinde çalışıyorsunuz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Değerli arkadaşlar, herhâlde önergeyle ilgili müzakere tamamlanmıştır.

Teşekkür ediyorum, görüşlerinizi aldık.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Başkan, SGK’nın kendi yayımladığı tebliğde çok tehlikeli işler sınıfı kategorize edilirken “yer altı çalışmaları” denilmiş, açmış parantezi, “madencilik, yer altı depolama ve bunun için düşey galeri veya kuyu açma faaliyeti dâhil, su kuyusu açma hariç” demiş. Yani yer altı işlerini tebliğde bile tanımlamış, kısıtlamış. Yer altı işleri, kendi tebliğinizde, bakınız orada görürsünüz.

BAŞKAN – Burada da önergeyle sadece madenlere tahsis edilen bir kısıtlama yapılmış oluyor, önerge öyle.

SALİH KOCA (Eskişehir) – Madenlerden başka neyin girmesini istiyorsunuz?

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – “Yer altı işleri” diye yazıyor zaten. “Yer altı” diye kalsın diyoruz.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI HALİL ETYEMEZ – Sayın Başkanım, tabii, genelge olduğu için İş Kanunu’nu bağlamaz. Ben burada şunu ifade etmek istiyorum: Bakın, zaten İş Kanunu’nda çalışmayı yasaklamış, bütün alanlarda, burada belirtilen bütün alanlarda fazla çalışmayı yasaklamış. Biz olağanüstü durumlarda birtakım özel şartlarda bunu...

BAŞKAN – 42 ve 43’üncü madde.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI HALİL ETYEMEZ – ...yüzde 50 önermiştik, bunun yüzde 100’e çıkarılması burada sayın vekillerimizin önerisiyle yapıldı. Şimdi, bakın, madenlerin diğer işlerle birlikte değerlendirilmeyecek özel bir durumu olduğu için, oradaki çalışma şartları daha farklı olduğu için burada da getirilen teklif üzerine, çalıştırılmasının zorlaştırılması için -özel durumlarda da olsa- bu teklif getirildi ve buna binaen burada önerge verildi. Yani, aynı bir şekilde başka bir yerden gelen bir teklif söz konusu değil. Burada Sayın Vekilimiz Adil Bey’in de önerisi doğrultusunda bu yüzde 100’e çıkarıldı ve o maden hassasiyeti dolayısıyla da maden ifadesi eklendi oraya.

BAŞKAN – Yalnız, burada yüzde 100’den az olamaz şeklinde redaksiyon yetkisi olarak Hükümetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3’üncü maddeyi, önergeyle değişen şekliyle oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

6’ncı maddeyi okutuyorum:

MADDE 6- 4857 sayılı Kanunun 63 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Yer altı işlerinde çalışan işçiler için yer altındaki çalışma süresi; haftada en çok otuzaltı saat olup günlük altı saatten fazla olamaz.”

BAŞKAN – Evet, maddeyle ilgili önergeler var, sırasıyla okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonuna

Görüşülmekte olan kanun tasarısının 6’ncı maddesinde yer alan “otuzaltı” ibaresinin “otuz” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Sümer Oral	Mehmet Günel	Erkan Akçay
Manisa	Antalya	Manisa

BAŞKAN – Sayın Bakanım, önergeye katılıyor musunuz?

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI AYŞENUR İSLAM (Sakarya) – Katılmıyoruz.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Başkan, burada ne amaçlandığını anlatsınlar.

BAŞKAN – Maddeyle ilgili mi?

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Gelen maddeyle ilgili, arkadaşlar bir...

BAŞKAN – Bilgilendirme istiyorlar.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Ne ihtiyaç üzerine geldi, ne getiriyor gibi bir açıklama...

BAŞKAN – Sayın Bakan Yardımcım, bu maddeyle, 6’ncı maddeyle ne getiriliyor, onu bir açıklarsanız...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI HALİL ETYEMEZ – Evet, madenlerde haftalık kırk beş saat çalışma zorunluluğu yani kırk beş saatten fazla çalıştırılmaz, günlük olarak da yedi buçuk saatten fazla çalıştırılmazdı. Biz burada, getirdiğimiz teklifte haftalık otuz altı saat ve günlük altı saatten fazla yer altında çalıştırılmaz şeklinde bir düzenleme getirdik.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz talebi...

Buyurun Sayın Zozani.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Kısa ve öz: Tasarının bize geldiği şekli itibarıyla, ilk şekli itibarıyla, üzerinde hiçbir oynama yapılmaksızın aynen geçmesini talep ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Çam, buyurun.

MUSA ÇAM (İzmir) – Teşekkür ediyorum.

Dünkü konuşmamda da 3’üncü madde görüşülürken bu bağlantıyı söyledik. Alt komisyonda bunu görüşürken yer altı işlerinde çalışan işçiler için çalışma süresi haftada en çok otuz altı saat olup günlük çalışma süresi 6 saatten fazla olmaz idi, Sayın

Zozani'nin söylediği gibi. Ancak, dün de söyledim: İlerleyen saatlerde içeride, önerge fabrikasından yeni imal edilmiş önergeler geldi buraya. Önergeyi önerge fabrikasından getiren de Bursa Milletvekili Hüseyin Şahin arkadaşımız; getirdi ve dedi ki: Bu düzenlemeyle, otuz altı saat düzenlenen işlerde, yer üstündeki işlerde de haftada dokuz saat daha çalışmayı getirdi ve çalışma süresini kırk beş saate çıkardı. Biz diyoruz ki: Önerge fabrikasında bu tip antidemokratik, hukuk dışı ve çalışanları kırk beş saate mahkûm eden böyle bir çalışma düzenini getirmeyin, alt komisyonda bulunan şekliyle, otuz altı saat şekliyle ve günde de 6 saat olmak koşuluyla, aynen o şekilde geçmesini talep ettik. Fakat, fabrikadan gelen imalat ve önergeyle maalesef bu kırk beş saate çıktı. Bunu doğru kabul etmiyoruz ve şiddetle karşıındayız. Bu getirdiğinizle maden işçilerini, yer altında çalışan emekçi kardeşlerimizi korumuyorsunuz, kollamıyorsunuz; işverenlerin istekleri doğrultusunda yeni bir düzenleme getiriyorsunuz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Çetin, buyurun.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Başkan yani bakın, otuz sekiz gün oldu Soma'daki faciayı yaşayalı Türkiye. Otuz sekiz günde 1,5 satırlık bir düzenlemeyi yazamayacak kadar aciz bir konumdayız. 30 Mayıs'ta getirdiğiniz, Medise sevk ettiğiniz taslağı alt komisyonda verilen önergeyle değiştirdiniz kendi çoğunluğunuzla. Oraya “yer altı işlerinde çalışan işçiler için yer altındaki çalışma süresi” dediniz ve “haftada en çok otuz altı saat olup günlük çalışma süresi” derken “çalışma süresi”ni çıkardınız, buraya, üst komisyona bir metin getirdiniz. Şimdi de Sayın İlknur Denizli'nin bir önergesiyle bunu tekrar değiştiriyorsunuz. Öyle anlaşılıyor ki Genel Kurulda bir başka önerge getireceksiniz, konu yine tartışılacak. Altını çizerek söylüyorum: AKP'nin niyeti madenlerdeki o faciayı, Soma'daki faciayı zamana yayarak unutturmak ve bu konuda bir düzenleme yapmaktan öte, oyalayarak bir şey yapıyormuş gibi görüntü vermek. Yaptığınız düzenlemenin bir hayrı kalmadı. Eğer siz yer altı maden işlerinde çalışan işçiler için yer altındaki çalışma süresi...

Sayın Başkan, dinlemeyecekseniz bir anlamı yok konuşmamızın. Yani, biz bir kanaat oluşsun diye konuşuyoruz burada.

BAŞKAN – Dinliyorum. Ben kalkacağım da onun için...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Eğer yer altındaki çalışma süresi, madenin 2 kilometre ilerisinde kömürü kazmaya başladığı andan, ocakta ara dinlenmeleri hariç hep kazdığı anlarsa ayrı bir şey. Öyle anlıyorsanız düzenlemeniz doğru. Yani, maden işçisinin çalışma süresini günlük altı saate çektiniz.

Ben şimdi Bakan Yardımcısı ve Çalışma Genel Müdürüne soruyorum, çok net olarak soruyorum: Altı saat sonunda bu işçi madenden çıkıp evine gidebilecek mi? sorum bu, Benim bu soruma bir yanıt verin. Yani, madene saat 08.00'de girdi. Sayın Çalışma Genel Müdürü, size söylüyorum, lütfen dinleyin, sorum size: 08.00'de işbaşı yapan bir yer altı maden işçisi altı saat sonra saat 14.00'te yer üstüne çıkıp evine gidebilecek mi? Cevap verin Sayın Bakan Yardımcısı... Devam edeceğim konuşmama.

(Oturum Başkanlığına Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç geçti.)

BAŞKAN – Sayın Çetin, söz verme işini bana bırakın, siz sözünüzü bitirin.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Ama söz değil, ben bir yanıt alacağım, ona göre devam edeceğim. Yani orada yetkili olarak... Peki, sana sorayım.

BAŞKAN – Yani bu interaktife döndüğü için...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Hayır, hayır, sana sorayım o zaman.

BAŞKAN – İnteraktifte sıkıntı oluyor da o yüzden yani.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Ama o kadar çok...

RAHİMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Bir cevap verirse... Alamadık sorularımıza cevap.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Ben buna cevap arıyorum.

BAŞKAN – Evet, Sayın Bakan Yardımcım...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Saat 14.00'te çıkıp evine gidebilecek mi?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI HALİL ETYEMEZ – Şimdi, Sayın Başkanım, sayın vekillerim; burada zaten, bakın, yine aynı şeyi ifade ediyorum: Fazla çalıştırma yapılamaz. Burada haftada kaç saat çalıştırılacağını net bir şekilde ifade ediyor: Otuz altı saat. Günlük olarak “altı saat” ifade ediyor ve “Fazla çalışma yasaktır.” ibaresi var.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Tamam.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI HALİL ETYEMEZ – Veya hemen bakın, İş Kanunu'nun, 4857 sayılı Kanun'un 66'ncı maddesi çok açık bir şekilde ifade ediyor. Bakın “Madenlerde, taş ocaklarında yahut her ne şekilde olursa

olsun yer altında veya su altında çalışılacak işlerde işçilerin kuyulara, dehlizlere veya asıl çalışma yerlerine inmeleri veya girmeleri ve bu yerlerden çıkmaları için gereken süreler çalışma sürelerinden sayılır.” hükmü yer almaktadır.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, bu sorunun cevabı bu değil.

Sorunun cevabı şu Sayın Çetin, ben size söyleyeyim: Yer altı işlerinde çalışma yedi buçuk saat olarak tanımlanmıştır. Yapmış olduğumuz düzenlemeyle de yer altında çalışma saatini altı saatle sınırlandırmış oluyoruz.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Sadece madende mi, hepsinde mi?

BAŞKAN – Madenlerde.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Bir dakika, bir dakika. Sorunun yanıtını alamadım.

Sayın Bilgiç, sorumluluğu üstlendin, sana soruyorum: 08.00’de işbaşı yapan bir işçi saat 14.00’te evine gidebilecek mi? Yanıtı bana bir verin.

BAŞKAN – 08.00’de madene giren bir işçi saat 14.00’te madenden çıkacak, sorunun cevabı bu.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Çıkacak, evine gidebilecek mi?

RECAİ BERBER (Manisa) – Şimdi, değerli arkadaşlar, Sayın Çetin...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Siz çalışma süresini düşürmediniz.

RECAİ BERBER (Manisa) – Sayın Çetin...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Devam ediyorum, devam ediyorum, konuşmaya devam ediyorum. Benim söz hakkım kesildi.

Siz çalışma süresini haftalık otuz altı, günlük altı saate indirmediniz. “Madenciler için çalışma süresi kırk beş saat ve günlük dokuz saattir.” dediniz, başka hiçbir şey yapmadınız bu düzenlemenizle.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI HALİL ETYEMEZ - Burada çok açık ifade ediyor: “Altı saatten fazla çalıştırılmaz.” Bir insan altı saat çalıştıktan sonra başka bir yerde çalıştıracakız ifadeleri olmaz ki.

BAŞKAN – “Altı saatten fazla yer altı madeninde çalıştırılmaz.” diyoruz.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI HALİL ETYEMEZ Ama bakın, İş Kanunu’nun temel felsefesinde madenle ilgili, aşağıda çalışan bir insana bir sürü haklar verilmiştir. Bunun haricinde, günlüğü belirliyor veya günlük olarak ifade ediyor ve haftalık olarak ifade ediyor bunu. Bunu şimdi “Başka bir iş yerinde çalıştırılır.” şeklinde bir yaklaşım, burada...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Ne yapacak?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI HALİL ETYEMEZ – Şimdi, bakın, yönetmelikte de zaten çok açık bir şekilde İş Kanunu’na bağlı olarak düzenlenen yönetmelikte de bunun sınırlamasını getirmişiz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakan Yardımcısı.

Sayın Berber, buyurun lütfen.

RECAİ BERBER (Manisa) – Şimdi, değerli arkadaşlar, bakın, haklısınız, Sayın Çetin haklı. Öncekinde, altı saat toplam mesai saatiydi, çalışma saati. Dolayısıyla, haftalık çalışma süresi otuz altı saatti. Şimdi, bu yapılan ve değişiklikle ve biraz önce bahsettiğiniz, madenlere yönelik olarak düzenlemeyle, madencilik sektörü altı saat toplam, brüt çalışma süresi olması hâlinde 4 vardiya çalışmak durumunda.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Tabii çalışacak.

RECAİ BERBER (Manisa) – Dünyanın hiçbir yerinde, çalışma saati haftalık otuz beş saat olan Almanya dâhil, günlük altı saat sınırlaması yok. Ne var? Bakın, ben şunu söyleyeyim. Bakın, burada şu var: Madencilerin çoğu, bütün sektörde, madencilik sektöründe biz orada da, Soma’da da, başka yerlerde de...

İZZET ÇETİN (Ankara) –301 kişi öldü diye altı saate düşürüyorsunuz.

RECAİ BERBER (Manisa) – Bakın, bir şey söyleyeceğim: Yer altında çalışma süresi, biraz önce tanımlandığı gibi, yer altına girişten yer altından çıkışa kadar bütün süreyi kapsıyor. Ancak, yer altına girmeden önce gerek iş dağılımı gerek iş güvenliğiyle ilgili eğitim gerek işe girmek için yapılan hazırlıklar bu altı saatin içinde değil.

İZZET ÇETİN (Ankara) –Çalışma yaşamına yeni kurallar koymayın. Öyle değil, öyle değil işte. Bildiğiniz kadar konuşun, öyle değil. Çalışma ilişkisi öyle kurulmuyor.

RECAİ BERBER (Manisa) – Bakın, günlük çalışma saati toplam yedi buçuk saattir. Bu yedi buçuk saatin ancak altı saati yer altı çalışmasında gerçekleştirilebilir. Geri kalan bir buçuk saati hazırlıktır, giriş ve çıkışta. Dolayısıyla, 3 vardiya olarak çalışmasının sağlanabilmesinin yolu budur. Aksi takdirde, bakın, şunu söyleyeyim: Burada bizim amacımız Soma da dâhil olmak üzere, Türkiye’de

madencilik sektörünün çalışmasını, üretim yapmasını devam ettirmektir iş güvenliğini sağlayarak. Yoksa üretim maliyetlerin artırıp iş güvenliğini azaltarak değil. Eğer biz düşünüyorsak ki “Biz işletmeciliği yapılamaz hâle getirelim maliyetleri artırarak, iş güvenliği önemli değil.” diyorsak altı saat brüt çalışma süresini eski hâliyle koyalım yani tasarımdaki hâliyle.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Zaten göreceksiniz, dilinizin altındaki bakla bu cümle işte. Yani Soma’yı unutturup eskiye dönme arzusu.

RECAİ BERBER (Manisa) – Hayır, ben bakla filan söylemiyorum, net ve açık söylüyorum. Bunu burada tartışıyoruz. Değerli arkadaşlar, bunu burada tartışıyoruz.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Onun için onaylıyorsunuz, onun için önerge yağmuruna tutuyorsunuz.

BAŞKAN – “Eski” derken siz “eski”yi yanlış anladınız.

RECAİ BERBER (Manisa) – Şimdi burada eğer biz çalışma saatini, yer altındaki çalışma süresini altı saat diye kısıtlamazsak o yedi buçuk saatlik sürenin tamamı yer altında çalıştırılıyor idi; bakın, öyle çalıştırılıyor idi. Yedi buçuk saatin sadece yarım saati dışında hazırlık vesaire diye geçiyordu, geri kalan sürenin tamamı yer altında geçiyordu. Biz diyoruz ki: Arkadaş, yer altındaki çalışma süreni altı saati geçemez, buna intikaller dâhil yani oraya giriş-çıkışlar dâhil. Şimdi, bu, ciddi anlamda yer altında çalışma süresini kısıtlayan bir işlem ama siz bunu “Daha da genişletelim, brüt olsun. Dışarıdaki hazırlıklar, eğitim vesaire, görev taksimi de bunun içine girsin ve 4 vardiyaya çıksın.” diye bir düzenleme yaparsanız bu madenler çalışamaz hâle gelecek ve dolayısıyla biz o işçi kardeşlerimizin ekmeğiyle de oynamış olacağız.

Ben sadece, bu düzenlemenin iş güvenliğini ve işçi sağlığını zedeleyen bir düzenleme olmadığını, tam tersine, yer altında çalışma süresinin altı saatten daha fazla olan şimdiki hâlini, altı saatle kısıtlamaya yönelik olduğunu belirtmek istiyorum. Bu konuda Enerji Bakanlığımızın yetkilileri de burada olması gerekiyordu ve biraz önce de bana burada olduklarını söylediler.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Ne Bakanı, ne yetkilisi? Yok, gelmez.

RECAİ BERBER (Manisa) – Hayır, buradaydı arkadaşlar.

Madencilik sektörüyle ilgili hem işçi hem işveren... Bakın, ben daha dün akşam bununla ilgili olarak işçi kardeşlerimizle de tek tek konuştum. Oradaki çalışma süresinin yer altında altı saat olması, onların hazırlık sürelerinin buna dâhil olmamasıyla ilgili bir tereddütleri yok ama, şimdi, bazı arkadaşlar, Sayın Zozani diyor ki: “Bu insanlar köylerden, vesaire servisle geliyor, yarım saat, kırk beş dakika, bazen bir saat serviste geçiyor, bu da dâhil olsun.” Değerli arkadaşlar, o zaman...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Ya Başkan, oralarda bir tereddüt yok, boşuna yorulma.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) - Ben söylemedim öyle bir şey Sayın Başkan.

RECAİ BERBER (Manisa) – Yani, kim dediyse bir arkadaş dedi. Ben de dedim ki: İstanbul’da da herhangi bir vatandaş mesaisine gitmek için bir bir buçuk saat servisle gidiyor.

BAŞKAN – Sayın Berber, teşekkür ediyorum.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Başkan, izah edeyim.

RECAİ BERBER (Manisa) – Ben önergenin bu şekilde olması gerektiğini düşünüyorum. Bu madenlerin verimli bir şekilde, güvenli bir şekilde çalıştırılmasından yana olduğumuzu belirtmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Sayın Çetin...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Berber, siz Ereğli Yönetim Kurulu üyeliği yaptınız bildiğim kadarıyla.

RECAİ BERBER (Manisa) – Başkanlığı yaptım, evet.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Başkanlığı yaptınız. Orada büyük bacalar vardır, hiç sönmemesi gereken.

RECAİ BERBER (Manisa) – Evet.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Onlarda çalışan işçiler 4 vardiya düzeni çalışırlar.

RECAİ BERBER (Manisa) – Hayır, 3 vardiya.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Ha 3, sekizer saatlik.

RECAİ BERBER (Manisa) – Yedi buçuk saat.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Şimdi, arkadaşlar, birbiri ardına devam eden sürekli işlerde 4 vardiya sistemi kaçınılmazdır.

RECAİ BERBER (Manisa) – Yoktur, bana bir tane 4 vardiya Türkiye’de çalışan...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Eğer siz...

RECAİ BERBER (Manisa) – Sendikacılarımız burada.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Ya, ben yaptığımı sana söylüyorum.

RECAİ BERBER (Manisa) – Nerede?

İZZET ÇETİN (Ankara) – 4 vardiya düzeni TÜPRAŞ'ta vardır. 4'üncü vardiya devreye girmeden...

RECAİ BERBER (Manisa) – O yedektir.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Ya, var.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) - Yoksa da var edelim emekçi hakkı için.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Ya ben yaptım diyorum yoksa var edelim diyorsun ya, ben çalışma düzenini kurdum diyorum.

Gölcük Tersanesinde bu işleri yaparken 4 vardiya sistemi kurulmadan...

Vardiya çarkı sürekli çalışan işlerde dönmez arkadaşlar, eğer cumartesi, pazar, hafta tatillerinde iş yerini kapatıyorsanız 4 vardiya gerektirir.

RECAİ BERBER (Manisa) – Ama o yedek vardiya işte, siz karıştırıyorsunuz.

İZZET ÇETİN (Ankara) – İşte, eğer sürekli varsa yedek vardiya 4'üncü vardiya olarak devreye girecektir, girmek zorundadır.

RECAİ BERBER (Manisa) – O günlük vardiya değildir yani şimdi kelime oyununa girmeyelim.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Ya, Sayın Başkan, şimdi, ben size çok açık ve net söyleyeyim: Sizin amacınız Soma'yı unutturmak, bu kadar açık.

RECAİ BERBER (Manisa) – Hayır.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Bu kadar açık.

RECAİ BERBER (Manisa) – Soma'yı en verimli ve güvenli bir şekilde çalıştırmak.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Şimdi, siz bu şeyinizle, efendim, yorumla, yorum yaparak maddeyi işlemez hâle getiriyorsunuz.

RECAİ BERBER (Manisa) – Ne yorumu? Açık ve net hâle getiriyoruz ya.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Bakın, “Ocağın ağzından girdiği andan itibaren başlar, ocaktan karayı gördüğü anda çalışma süresi sona erer.”

RECAİ BERBER (Manisa) – Tamam, öyle zaten, altı saati geçmez.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Altı saat oradadır.

RECAİ BERBER (Manisa) – Evet.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Ondan sonra ne yapacaksın bu işçiye?

RECAİ BERBER (Manisa) – Ondan önce en az yarım saat bunun hazırlığı ve eğitimi var.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Ya, yapar onu, yapsın.

RECAİ BERBER (Manisa) – Nasıl? O da mesaiye dâhil işte.

İZZET ÇETİN (Ankara) – İşte, olmadı Sayın Başkan.

RECAİ BERBER (Manisa) – Olmasın, o da altı saate dâhil olsun Sayın Çetin, o da altı saate dâhil olsun.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Berber, size de teşekkür ederim.

Sayın Türel...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli arkadaşlar; burada net biçimde anlaşılması için bunu tercüme edersek iki tane sonuç çıkıyor bu maddedeki, 3 ve 6'ncı maddedeki değişikliklerden Sayın Bakan. Birisi şu: Madencilerin kırk beş saatlik çalışma süreleri değişmiyor ancak “Bunun otuz altı saati yer altında geçebilir.” deyip diğer kalanı gene üstte geçirilmeye devam edilecek yani öyle gözüküyor yani çalışma saatlerinde bir azalma yok madencilerin. Hani “Azalma var.” diye sunuluyor ya, ben tercüme ediyorum, herkes burada net biçimde anlasın.

İki: İlk geldiği hâlde yer altında çalışan bütün işlerde çalışma saati otuz altıya iniyordu, şimdi sadece madene dönerek onlarda da kırk beşe bırakıyorsunuz. Yer altı işi diye şey yapmadığınız için kırk beşin hepsini yer altında geçirebilirler diğer yer altındaki işçiler. Yani, öyle bir sistem..

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI AYŞENUR İSLAM (Sakarya) – Maden dışı.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Maden dışındaki, tünel, kanalizasyon...

Hem değiştirmediniz, kırk beşte bıraktınız hem de kırk beşin hepsini de yer altında da geçirebilirsiniz onlara. İki açıdan da baktığınızda, iki düzenleme de –o yüzden, basın da burada anlasın diye koyuyoruz- bir ilerleme getirmiyor arkadaşlar, böyle bir şey yok. Yani, eski hâlden, bize kanun tasarısıyla geldiği hâlden daha geriye gidildi. İyileştirme yok, tam tersine burada geriye doğru bir gidiş var.

BAŞKAN – Düzeltme var.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Bu yüzden bunu kabul etmek mümkün değildir diyorum. Bunun yeniden değerlendirilmesi gerekir, önerelerde yeniden konuşalım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Çam, buyurun.

MUSA ÇAM (İzmir) – Ben Çalışma Bakan Yardımcısı ve Çalışma Genel Müdürüne bir soru sormak istiyorum: Şu anda Soma'da işçilere "Sekiz saat çalışacağım." diye dilekçeler imzalatılıyor, şu anda. Peki, buna karşı önleminiz ne olacak, nasıl engelleyeceksiniz bunu? İnsanlar işsiz kalmışlar, güçsüz kalmışlar, şimdi çeşitli işverenler dilekçeler alıyorlar insanlardan. Ne yapacaksınız peki?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI HALİL ETYEMEZ – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Ya, böyle bir şey hukuka uygun değil.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI HALİL ETYEMEZ – Şimdi, Sayın Vekilim, şu andaki mevcut yasalarımızda zaten bunların yaptırımları belli. Müfettişlerimiz gidiyor, bakın, yasalarda belirtilen sürelerde...

MUSA ÇAM (İzmir) – Ne yapıyorlar yani, ne yapıyorlar?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI HALİL ETYEMEZ – Ceza veriyoruz yani bunun yaptırımları var, kanuni cezaları uyguluyoruz, İş Kanunu'nun öngördüğü mevzuata göre gerekli işlemi yapıyoruz. Bugüne kadar başka iş yerlerinde ne yaptıysak yine aynı şekilde buralarda da aynı yöntemi uyguluyoruz.

MUSA ÇAM (İzmir) – Bakın, otuz altı saatin üzerinde yer altında çalışana "Dokuz saat daha çalışacak." diye getirirseniz o zaman kırk beş saat çalıştırırlar.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakan.

Sayın Berber...

RECAİ BERBER (Manisa) – Sayın Çam, haklısınız, ben de aynı bilgiyi aldım. "Sekiz saat çalışmak istiyorum." şeklinde birtakım şeylerin yapılmasının sebebi şu: Biz işçilerimizin, dikkat ederseniz, burada ücretlerinin artırılması gündeme –şimdi gelecek geldiğinde "Asgari ücretin 2 katından az olamaz." deyince oradaki işçilerden "Bizim çalışma saatiyle ilgili bir sıkıntımız yok. Biz altı sekiz saat de isteriz yeter ki ücretimiz fazla olsun." baskısını bizim üzerimizde, burada, Parlamentoda yapabilmek için birileri onlardan dilekçe de toplayabilir, onlara baskı da yapabilir ama biz diyoruz ki burada: "Altı saatten fazla yer altında çalıştırılmaz." kuralını kanuna biz koyuyoruz. İsterse işçi diyebilir ki, işçiden bu dilekçeyi de alabilirler, "On saat çalışmak istiyorum." da dedirebilirler, oradaki şartları siz de, ben de çok iyi biliyoruz. Onun için, istediği kadar dilekçe toplansın –ben onu dedim- isterseniz hepiniz dilekçe verin "Sekiz saat yer altında çalışacağız." diye, artık altı saatten fazla çalışılmayacak. Bunu biz yasaya koyuyoruz. Ve, dediğiniz haklı. Bu konuda belki maden işverenleri mi bilmiyorum, kim organize ediyorsa şu anda Türkiye genelinde –sadece Soma'da değil- yer altı maden işçileri "Biz sekiz saat çalışmak istiyoruz." diye kendilerinden bir dilekçe alındığının, toplandığının biz de haberini aldık.

BAŞKAN – Sayın Berber, teşekkür ederim.

RECAİ BERBER (Manisa) – Bunu kale almamak gerekir, bu baskıya direnmek gerekir.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI HALİL ETYEMEZ – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Evet.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI HALİL ETYEMEZ – Ben, şimdi, bakın, bugüne kadar yapılan birkaç şeyi örnek vermek istiyorum, bakın Sayın Vekilim: 2010-2014 döneminde 41'inci maddeye muhalefet nedeniyle toplam 3.184 iş yeri hakkında 25 milyon 229 bin 259 TL ceza uygulanmış, 63'üncü maddeye muhalefet nedeniyle 4 milyon 514 bin 716 TL idari para cezası uygulanmış.

BAŞKAN – Sayın Bakan Yardımcımız, bu rakamlar, tamam yani, yapılmıştır tabii.

MUSA ÇAM (İzmir) – Efendim bırakın konuşsun, bilgi versin. Bilgileniyoruz.

BAŞKAN – Efendim bunları yazılı olarak dağıttırırım size.

MUSA ÇAM (İzmir) – Yok, söz sözlü olarak tercih ederim.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ederim Sayın Bakan.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI HALİL ETYEMEZ – Peki, ben teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, kendinizi bir tanıtır mısınız lütfen.

TÜRKİYE MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI MAHİR YİĞİT – Sayın Başkan, Türkiye Maden İşçileri Sendikası Genel Başkan Yardımcısı Mahir Yiğit.

BAŞKAN – Buyurun.

TÜRKİYE MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI MAHİR YİĞİT – Burada, bu maddeyle altı saatle sınırlandırılmış zaman yer üstündeki bir buçuk saatle bizim fiilî hizmet süresi, yani “yıpranma” dediğimiz gün sayılarımız ortadan kalkacak, aynı zamanda yer üstündeki -bir buçuk saat yer üstünden vergilendirileceği için- benim yer altındaki yüzde 15’imle yer altı vergi iadesi de ortadan kalkmış olacak. Yaklaşık yüzde 27’lik veya yüzde 30’luk maden işçilerinin kaybı olacak, gün kaybı da oluşacak. Yani, bu madde bu hâliyle geçecek olursa maden işçilerine çok büyük bir artı getirmiyor, hanesine neredeyse eksi yazacak duruma geliyor. Altı saatin üzerindeki bir buçuk saat yer altı olmayacak. Benim kırk beş saatim düşmüyor ama benim bir buçuk saatim de yer üstü olmuş oluyor.

RECAİ BERBER (Manisa) – Yer üstü olmuyor.

BAŞKAN – Öyle bir şey yok.

TÜRKİYE MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI MAHİR YİĞİT – Ama bu maddenin...

BAŞKAN – Bu şekilde algılamak gerekiyor bunu.

TÜRKİYE MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI MAHİR YİĞİT – Bu maddenin içeriği...

BAŞKAN – Biz sadece mevcut sözleşme koşullarınızın içerisinde yer altında geçireceğiniz süreyi altı saatle sınırlıyoruz.

TÜRKİYE MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI MAHİR YİĞİT – Bak, altı saatle sınırlıyorum ama benim daha önce de İş Kanunu’nun 66’nci maddesi gereği zaten hazırlık sürelerim yer altından sayıldığı için, çalışılan zaman gibi olduğu için benim bir kaybım yoktu. Şimdi, bu tartışma şuna dönecek: Ben bir buçuk saatimi yer üstünden mi alacağım, yer altından mı alacağım? Benim saatim kırk beş saat oluyor, bir şey değişmeyecek.

BAŞKAN – Tamamı yer altından.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Değil, değil.

BAŞKAN – Tamamı yer altından.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Recai Bey öyle demedi.

TÜRKİYE MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI MAHİR YİĞİT – Bakın...

BAŞKAN – Hayır, tamamı yer altından.

RECAİ BERBER (Manisa) – Bir şey söyleyeceğim Sayın Başkan, yanlış anlaşıldı.

TÜRKİYE MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI MAHİR YİĞİT – Yani, buradaki...

BAŞKAN – Tamamı yer altından, orada bir şey yok.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Var, var.

BAŞKAN – Eğer onunla ilgili bir düzenleme yapılması gerekiyorsa da Bakanlık çalışır, onu da yaparız bitirene kadar.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Bir öneri yapmam gerekiyor bu maddeye.

RECAİ BERBER (Manisa) – Bir açıklama yapmak istiyorum.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; şöyle yapalım, bakın Maliye burada: Yer altında çalıştırılan işçilerin yer altında geçecek süresini düzenlemek başka bir şey, toplam çalışma süresinin tamamının vergiden istisna olması, yer altı sayılması, kıdeminden sayılması ayrı bir şey, orada herhangi bir değişiklik yok. Biz burada o saatin sadece altı saatinin yer altında geçmesi şartını getiriyoruz, “Altı saatten fazla yer altında çalıştıramazsınız.” diyoruz. Diğerleri de yer altı çalışması olarak kıdemde de esas alınacak, izinde de esas alınacak. Dikkat ederseniz, biz izinleri de yer altı sayıyoruz şimdi, dört günlük izinleri de kıdemden sayıyoruz, vergisinde de vergisiz diyoruz, diğer düzenlemeler de var. Onun için, burada şöyle bir yanlış anlaşılma olmasın...

SÜMER ORAL (Manisa) – Yani, hiçbir kayıp yok.

BAŞKAN – Hiçbir kayıp yok efendim, incelettik biz bunu.

RECAİ BERBER (Manisa) – Yok. Bakın, yer altında çalışılacak sürenin, yer altında geçecek sürenin altı saate indirilmesi yer üstünde başka bir işte çalıştırılır anlamında değil, yer üstünde yer altında çalışma için ancak hazırlık yapılabilir. İsterseniz onu koyarız, “Yer üstünde herhangi bir çalışma yaptırılmaz.” diye koyarız.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Berber.

Siz de buyurun. Kendinizi tanıtırsanız...

MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI BAŞKANI AYHAN YÜKSEL – Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, şu anda zaten günlük çalışma süresi yedi buçuk saattir, haftalık da kırk beş saattir. Şimdi, işçi gelir ocağa, giyinir, tertibe geçer, ocağına gider. Bunun muhtemelen şu anda ortalaması da yer altında geçen süreç de zaten şu anda ocağa göre değişmekle birlikte zaten altı saati geçmiyor, şu andaki uygulama da zaten o. Yani, şu anda uygulama odur.

RECAİ BERBER (Manisa) – Siz bir Soma’ya gelin de ne kadar geçiyor görün.

MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI BAŞKANI AYHAN YÜKSEL – Bakın, şu anda işçiler, mühendisler, hepsi için geçerlidir. Yer altına kaç saat girerlerse puantaj kayıtları vardır. Ocağa girdiğinde kartını çeker, ocaktan çıktığında da kartını çeker. Günlük çalışma süresinin ne kadarı yer altında geçiyorsa vergi indiriminden de o kadar faydalanır.

BAŞKAN – Bizim tespitlerimizde yedi saat, yedi saat on beş dakikaya kadar süreler var.

MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI BAŞKANI AYHAN YÜKSEL – Dört saat çalışıyorsa dört saat faydalanır, bir saat çalışıyorsa bir saat faydalanır. Fiilî hizmetini de o kadar faydalanır. Şu anda eğer ki bu çalışma bu şekli şu anda yer altı gözükken işçi tam gün yer altında gözüküyor, yedi buçuk saat gözüküyor, yer altında isterse üç saat çalışsınlar. Ama bu şekilde yasa tanımlandığında, diğer yasalarda da bir düzenleme olmadığında, şu anda bu altı saat geçtiğinde alacağı vergi indirimi yüzde 20 azalacaktır, fiilî hizmeti de yüzde 20 azalacaktır.

BAŞKAN – Bunların hepsi inceltildi, herhangi bir şekilde bunlarda sorun yok.

MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI BAŞKANI AYHAN YÜKSEL – Bizim de çalışma alanımız ama...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Başkan, nasıl yok ya? Açık ve net bir şekilde söylüyor mağduriyet olacağını yani.

BAŞKAN – Efendim, neticede bunu yapacak olan Çalışma ve Sosyal Güvenlik ile Maliye, bunlara sorduk, herhangi hak kaybı olmadığı da ifade edildi.

MUSA ÇAM (İzmir) – Lütuf olarak şey yapıyorsunuz bunu, güvence altına almanız gerekir yani.

BAŞKAN – Lütüfla alakası yok canım. Kim kime neyi lütfediyor yani, böyle bir şey olabilir mi?

RECAİ BERBER (Manisa) – Birkaç saat yer altında geçtiği için yer altında gösterilen ve tamamına da istisna uygulanan bir uygulama var şu anda. Bırakın altı saatin böyle hesaplanıp da sadece dakikası dakikasına indirim olması... Böyle bir şey uygulama... Maliye burada, sorarız. Böyle bir uygulama vergi istisnasında yoktur. Yer altı işçisinin isterse bir saati geçsin, isterse yedi buçuk saati geçsin tamamı vergiden istisnadır, uygulama böyledir. Sizin dediğiniz gibi kartına göre değildir.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Ya vergi meselesiyle bunun alakası başka bir konu.

RECAİ BERBER (Manisa) – Hayır, haklar bakımından... “Yüzde 20 istisnadan kaybedecek.” diyor, vergi uzmanı gibi arkadaşımız...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Şimdi, Sayın Başkan, hem Maden-İş Sendikası Genel Başkan Yardımcısı arkadaşımız hem de Maden Mühendisleri Odası Başkan arkadaşımızın haklı bir ikazı var, o da şu, ben ona katılıyorum yani bir örnek vereyim: Haftalık çalışma saati kırk beş saat ve eğer haftalık çalışma saatini tamamlamamış ise işçi otuz altı saat de kalır, bu şekliyle olursa hak kaybı kaçınılmaz olur. Onun için, yapılması gereken bir düzenleme, buraya bir cümle ilavesi zorunlu. O da ihtiyacı ne kadar karşılar bilemiyorum ama bunu bizim imzalamış olduğumuz haftalık çalışma süresini kırk iki buçuk saate düşürdüğümüzde sözleşmemizde biz, “İşçilere kırk beş saat üzerinden ücret ödenir.” cümlesini koyarak onun ücret ve diğer haklarında o iki buçuk saatlik kaybın telafi edilmesini, yaşamamasını istemiştik. Şimdi, çalışma koşullarının ağırlığı açısından otuz altı saate düşürüyorsak, altı gün ve otuz altı saattir diyorsak haftalık çalışma süresi, o halde yer altı primi alma yönüyle ücretlerinde indirim olmaması yönüyle yapılması gereken düzenleme “Bu şekildeki çalışmalarda ücrette herhangi bir eksiltme olmaz.” diye bir hüküm konulması gerekir.

RECAİ BERBER (Manisa) – Sayın Başkan, şöyle bir şey yapalım bence: Burada “Yer altı çalışması için yapılan yer üstündeki hazırlıklar dışında yer üstünde çalıştırılmaz.” diye hüküm koyalım açıkça.

İZZET ÇETİN (Ankara) – O başka bir şey.

RECAİ BERBER (Manisa) – O şu anlama geliyor: Yani, “Yer üstünde herhangi bir yer üstü çalışması yaptıramazsın.” demektir bu, “Hazırlıklar dışında yaptıramazsın.” demektir. Zaten yer altı kapsamına girer hepsi.

BAŞKAN – Sayın Çam, buyurun.

MUSA ÇAM (İzmir) – Şimdi, hem sendika yöneticisi arkadaşımız hem de Maden Mühendisleri Odası yöneticisi arkadaşımız bizim çok dikkatimizi çekmeyen bir ayrıntıyı dile getirdiler, çok teşekkür ediyoruz kendilerine. Siz de diyorsunuz ki “Maliyeden uzmanlar bunu giderecek önlemleri ve tedbirleri alacak.”

BAŞKAN – Hayır, bir problem olmadığını söylüyoruz.

MUSA ÇAM (İzmir) – Ama şimdi şöyle bir şey söylemek lazım...

BAŞKAN – Ama gene de incelesinler, eğer bir problem varsa bir önerge hazırlasınlar, düzeltmesini yapalım, onu söylüyoruz.

MUSA ÇAM (İzmir) – Tamam. Burada altını çizmemiz gereken konu şu: İleride muhtemelen bir hukuki süreç olabilir, yaşanabilir. Dolayısıyla, mahkeme bizim buradaki konuştuklarımızı baz alarak değil, yazılan kanun metnini dikkate alarak karar verir, orada bir mağduriyet çıkar.

BAŞKAN – Bakın, boşluk varsa bir önergeyle düzeltelim.

MUSA ÇAM (İzmir) – Eyvallah.

BAŞKAN – Çünkü hepimizin bu noktadaki fikri tek.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Ben tekrar netleştirmek için sorayım...

BAŞKAN – Sayın Türelî, bir dakikanızı rica ediyorum.

Buyurun.

TÜRKİYE MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI MAHİR YİĞİT – Sayın Başkan, şimdi bu “yer altındaki” ibaresini koyduğumuz an oluşacak olan sıkıntı şu: Aynısı. Çünkü, dün maaşlar yattı mesela, Arif Bey’le de biraz önce görüştük...

BAŞKAN - 200 lira eksik prim.

TÜRKİYE MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI MAHİR YİĞİT – 200 liranın altında... Onu anlatmaya çalışmıyorum. 13’üne kadar yer altında çalışan maden işçilerinin SSK’ları ve vergi ödemeleri yer altından oldu. 13’den sonra on sekiz gün fiilî olarak yer altında çalışmadıkları için zorunlu olarak yer üstünden yatırdık, yüzde 15 vergi kesildi. Önümüzdeki süreçte 6’ncı madde bu haliyle geçecek olursa şuna inanın, bu bir buçuk saatlerin hepsi yer üstü gibi değerlendirilir ve orada hem bizim maden işçileri yüzde 15 gelir vergisini kaybedecektir, ücretleri daha düşecektir.

BAŞKAN – Bu boşluk varsa bunu düzeltelim, tamam. Bunu düzeltelim, onu söylüyorum.

TÜRKİYE MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI MAHİR YİĞİT – Yani, bu seçeneğin burada düzeltilmesi gerekiyor.

BAŞKAN – Tamam, Maliye bu konuda...

Sayın Türelî...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu konuyu ben de vurgulayacaktım, arkadaşlarımız pratik açısından da nasıl olduğunu söylediler. Maaşlar düşecek çünkü eskiden kırk beş saatti, şimdi otuz altı saate düşecek. Otomatikman zaten yer altı, yer üstü farklı ücretler alınacağı için de burada gelirlerde ciddi bir azalma da olacak, öyle gözüktüyor. Bunun mutlaka düzeltilmesine ihtiyaç var.

BAŞKAN – Evet, Maliyeden bir açıklama.

MALİYE BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ – Sayın Başkan, değerli komisyon üyesi vekillerim, değerli hazırun; herkesi saygıyla selamlıyorum.

Efendim, Gelir Vergisi Kanunu’nun 23/3’üncü maddesi uyarınca yer altında geçen süreler için bir gelir vergisi indirimi söz konusudur. Biz burada süreyi kısalttığımızda, otuz altı saate düşürdüğümüzde artan kısım için gelir vergisi uygulanması durumu söz konusu olabilir.

BAŞKAN – Tamam. O zaman bununla ilgili olmayacağına ilişkin bir düzenleme bizim önümüze getirin, bir önerge.

MALİYE BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ – Anladım.

TÜRK-İŞ SOSYAL GÜVENLİK DANIŞMANI CELAL TOZAN – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Evet, buyurun.

TÜRK-İŞ SOSYAL GÜVENLİK DANIŞMANI CELAL TOZAN – Burada, Maliyeyle birlikte Sosyal Güvenlik Kurumunun da fiilî hizmet zammı süresi için bir düzenleme yapması gerekiyor, onların da bu konuda çalışması gerekiyor kayıp olmaması için.

RECAİ BERBER (Manisa) – Fiilî hizmet zammı ve vergi istisnasının yer altı süresi de dâhil olmak üzere, yer üstü de dâhil olmak üzere ve tamamı kapsam dahilindedir diye düzenleme yapılması gerekiyor.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI HALİL ETMEYEZ - Ama yıpranmayla ilgili zaten bir düzenleme yapıyoruz. Yer üstünde izinli, tatil ve şeylerde...

TÜRK-İŞ SOSYAL GÜVENLİK DANIŞMANI CELAL TOZAN – O ayrı, o kapsamıyor bunu.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI HALİL ETMEYEZ – Yıpranmaya sayıyoruz, yer altında çalışmış gibi sayıyoruz.

BAŞKAN – Sayın Bakan, Maliye ve sizin bürokrat arkadaşlar bir arada çalışsınlar, yarın da bize bu önergeyi getirsinler, bunu düzeltelim.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sosyal taraflarla birlikte Sayın Başkan.

BAŞKAN – Tabii, tabii, onu yaparlar artık, onu da mı tarif edelim Sayın Çam yani? Onu da tarife kadar girersek işimiz zor.

RECAİ BERBER (Manisa) – Maliye ve SGK ile hem vergi istisnası -tamamını kapsayacak şekilde- hem de yıpranması, kıdemi kapsayacak şekilde... Altı saati sayıyor şu anda diğerlerini saymıyor.

BAŞKAN – Tamam, çok teşekkür ediyorum Sayın Berber, bu şekilde çalışsınlar.

Siz çalışmalarınızı beraber yapın.

TÜRKİYE MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI MAHİR YİĞİT – Son olarak bir şey söyleyebilir miyim Sayın Başkan?

BAŞKAN – Peki, son.

TÜRKİYE MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI MAHİR YİĞİT – Sayın Başkan, hükûmetin alt komisyona gönderdiği yasanın aynısını, önerdiğinin aynısını geçerse zaten bizim için bir sıkıntı kalmayacak. İlk önergeyi, alt komisyonda görüşülmeden önceki konu geçecek olursa bizim için problem kalmayacak.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI AYŞENUR İSLAM (Sakarya) – Siz çalışın onu arkadaşlar.

TÜRKİYE MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI MAHİR YİĞİT – Biz “yer altı” ifadesinin çıkarılmasını istiyoruz, daha doğrusu, daha açığı o.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/931 Esas numaralı Kanun Tasarısının 6 ncı maddesinde yer alan “Yer altı” ibarelerinden sonra gelmek üzere “maden” ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederim.

İlknur Denizli

İzmir

BAŞKAN – Evet, Sayın Bakan, önergeye katılıyor musunuz?

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI AYŞENUR İSLAM (Sakarya) – Katılıyoruz.

BAŞKAN – Evet, gerekçe...

Gerekçe:

Yer altı işlerindeki tanım ve kapsam belirsizliğini gidermek amaçlanmıştır.

BAŞKAN – Sayın Bakanın katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Önerge üzerinde küçük bir görüş, bir dakika...

BAŞKAN – Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Buyurun.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Nereden kabul edilmiştir? “Bir dakika, bir dakika” diyorum...

BAŞKAN – Efendim, önerge sizin önergeniz değil ki.

Buyurun verdim sözü, buyurun.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Söz verdiniz de, çok teşekkür ediyorum söz verdiğiniz için de dinliyormuş gibi yapmayın. Bak, MADEN-İŞ sendikası dedi ki az evvel...

RECAİ BERBER (Manisa) – Sayın Çetin, biz dinliyoruz, siz merak etmeyin.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Ya, bir dakika... Oradayken dinle sen Sayın Başkan, orada muhatap odur şimdi. Oraya geç, o zaman seni muhatap alırım, kusura bakma.

Şimdi, dedi ki az evvel MADEN-İŞ sendikasının Genel Başkan Vekili Mahir arkadaşım: “Alt komisyona gelen metindeki gibi olsaydı yazımınız, bizim bir hak kaybımız doğmayacaktı.” Şimdi, bunun üzerinden birkaç saniye geçer geçmez İlknur Hanım’ın daha da kısıtlayıcı düzenlemesini oylattırarak kabul etmeniz bu olayda samimi olmadığınızı gösteriyor.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Bu, 3’üncü maddede yapılmış düzenlemeye paralel olarak yapılmaktadır ve bütün maddelerde de bu düzenleme yapılacaktır.

Teşekkür ederim.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Nasıl yapacaksınız?

BAŞKAN – Evet, müteakip önergeyi okutuyorum...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Bir dakika, bir dakika... Nasıl yapıyorsunuz? “Yer altı işleri” başka yerlerde de geçiyor. Sayın Başkan, başka maddelerde de geçiyor.

BAŞKAN – İşte, başka maddelerde de eğer önerge gelirse yapılacak.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Geçtiğimiz maddeler var, “yer altındaki” ifadesi olan maddeler var...

BAŞKAN – Efendim, şu an hepsini ben yapamam, öyle bir şey yok.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Hayır, onu demiyorum, “Yapılacak.” deyince, otomatik değil yani.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Hayır, “Hepsinde yapılacaktır.” gibi bir keyfiyet içindedir.

BAŞKAN – Hayır, otomatik diye öyle bir şey yoktur. Bunun için de genel bir redaksiyon kararı isterseniz bile Komisyonun onayını almanız gerekir.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Yapamazsınız, buna redaksiyon kararı olmaz.

BAŞKAN – Önergeyi okutuyorum...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Başkanım, ya, hiç gerek yok, bence siz düzenleyip bitirin toplantıyı keyfinize göre.

BAŞKAN – Sayın Zozani, ben gece üçte, dörtte bekliyordum ama biraz erken, on iki saat erken oldu bu.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Kanun Tasarısının 6 ncı maddesinde yer alan “otuzaltı” ibaresinin “otuz” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Sümer Oral

Mehmet Günel

Erkan Akçay

Manisa

Antalya

Manisa

BAŞKAN – Sayın Erkan Akçay’ın önergesine...

Sayın Bakan, kayıtlara girmesi lazım, tam tutanak var.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI AYŞENUR İSLAM (Sakarya) – Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Sayın Bakanın katılmadığı önergede gerekçeyi mi okutayım?

Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Düzenlemeye göre yeraltı çalışanlarının haftalık çalışma süreleri 36 saat, günlük ise altı saattir. Ancak bu süreler yeraltındaki fiili çalışma süreleridir. Oysa bir işçinin yeraltındaki çalışma noktasına ulaşması ve mesai sonrası yerüstüne çıkması ortalama bir buçuk iki saat sürmektedir. Dolayısıyla yeraltında çalışan bir işçinin günde ortalama 8 saati yeraltında geçmektedir. Dolayısıyla haftada altı gün çalışan bir işçi günde 6 saat çalışırsa yeraltındaki sürelerle birlikte haftada 42 saat yeraltında her türlü riske maruz kalmaktadır.

Önergemizle bir işçinin fiili olarak yeraltında haftalık çalışacağı süre 30 saate düşürülmektedir.

BAŞKAN – Efendim, Sayın Bakanın katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/931 Esas Sayılı Kanun Tasarısının 6. maddesine aşağıdaki cümlelerin eklenmesini arz ve teklif ederim.

Adil Zozani

Hakkâri

“Yeraltı maden işinde çalışan işçilerin kullandığı alet ve edevata çalışıp çalışmadıklarını belirleyebilmek için ikaz butonu takılabilir.”

BAŞKAN – Sayın Bakan, önergeye katılıyor musunuz?

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI AYŞENUR İSLAM (Sakarya) – Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Sayın Zozani, buyurun lütfen.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Şimdi, işin bizim açımızdan artık ciddiyeti kalmadı, açık ifade ediyorum.

Eğer uğultu da biterse...

BAŞKAN – Lütfen, arkadaşlar, sessiz, lütfen...

Sayın Berber, lütfen...

Evet, Sayın Zozani, buyurun.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Ben burada kendi görüşümü...

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen, dışarıda sohbet...

Sayın Berber, bakın, Sayın Zozani konuşmıyor.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Bitirsinler, ondan sonra konuşayım.

BAŞKAN – Bitirdiler, buyurun.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Bizim açımızdan işin ciddiyeti artık kalmadı.

BAŞKAN – Ben kürsüye geçtim diye mi?

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Şimdi, o kadar çok sulandırıldı ki bu tasarı, artık neresinden bakacağımızı, neresinden değerlendireceğimizi, ne yapacağımızı karıştırır olduk. Söz ağızdan çıktıktan sonra geri alınmaz. Siz işçilere bir söz verdiniz, iyi niyetli bir düzenleme beklentisi içerisinde biz de geldik burada yaklaşık on beş gündür üst komisyonda, alt komisyonda bu işin değerlendirmesini yapmaya çalışıyoruz, katkılarımızı sunmaya çalışıyoruz. Katkılar da sulandırılmaya başlandı. Bu kadar ciddi bir meselede Hükûmetin bir saat içerisinde bir önergeyi 4 defa değiştirmiş olması, 4 farklı şeklin aynı kâğıt üzerinde 4 defa değişiklik yaparak gelmesi...

BAŞKAN – Hükûmet değil, bizim milletvekili arkadaşlarımız, Komisyon...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Tasarı üzerinde konuşuyoruz.

BAŞKAN – Değişikliği yapan biziz ama.

Buyurun.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Tasarı üzerinde konuşuyoruz, tasarı üzerinde yaptığımız değerlendirmeler. Hükûmetin tüm bakanlarıyla birlikte altına imza koyduğu tasarı sehven kavramların içinde yer alabileceği bir tasarı olarak burada telaffuz edildi.

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen, çok uğultu var. Bakın, Sayın Zozani’yi dinleyemiyoruz.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Siz o baskıyı itiraf edemiyorsunuz ama biz anlayabiliyoruz.

BAŞKAN – Hangi baskı?

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sizin üzerinizde... “Ya, siz bu sözü verdiniz ama bizi tükettiniz...” İş dünyası size o kadar bir baskı uyguluyor ki “Ya, siz bu sözü verdiniz ama bizi bitirdiniz.” demeye başladılar ve buradaki bütün...

BAŞKAN – Sayın Zozani, niyet okuyorsunuz.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Ben cümlemi bitireyim, rica ederim.

BAŞKAN – Niyet okuyorsunuz.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Hayır, niyet okumuyorum, tanık olduğum şeyleri söylüyorum.

BAŞKAN – Ben en başından beri bu yapılmak istenen düzenlemenin yanlış olduğunu ifade ettim...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – İkinci bir şey söyleyeyim...

BAŞKAN – ...ve burada bunu konuşamıyorum, aşağıda söylerim.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – İşin esası şu: Siz bir söz verdiniz ve sözünüzün arkasında duramadınız.

Şimdi, gelin helalinden bir düzenleme yapalım. Helalinden düzenleme de şu: Şunu itiraf edin, söyleyin, biz altı saatte ısrar etmeyeceğiz, “Vazgeçtik.” diyeceğiz; deyin ki: “Biz öyle bir söz verdik ama gerçekçi değil, yerine getiremiyoruz, işveren baskısına katlanamıyoruz, düzenlemeyi geri alıyoruz.” Bu iş burada biter, tartışma burada biter.

Hiç sordunuz mu, bu tasarının gündeme gelmesine vesile olacak işletmenin sahibi iki yıl önce nasıl bir demeç vermişti biliyor musunuz?

BAŞKAN – Anlayamadım, pardon.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Bu tasarının bu şekilde gündeme gelmesine vesile olan işletmenin sahibi iki yıl önce nasıl bir demeç vermişti biliyor musunuz? Demişti ki: “TKİ’nin 144’e mal ettiğini ben 33’e mal ederim.” Hiç sordunuz mu “Yahu, 144’ü sen nasıl 24’e, 33’e indirdin? Hangi maliyetlerden, neden feragat ederek bu kadar kâra geçtin?” Hiç bu sorulabildi mi? Bakanlığın o kadar müfettişi oraya gitti, bunu hiç sordu mu? Kendisinden önce orayı işletenler bu yol ve yöntemleri bilmiyorlar mıydı?

Şimdi, siz tam da 144’ü 33’e indiren işverenin baskısına boyun eğiyorsunuz, verdiğiniz sözü geri almaya çalışıyorsunuz. Gerçekten, ben Sayın Bakanın katılmasını beklerdim, bu önergeye katılmasını çünkü eksik kalan bir tek şey odur. Bu maddede bu düzenlemeyi siz geri aldıktan sonra, tamamıyla işverenin istekleri doğrultusunda esasında o altı saatlik vaadinizi tamamıyla ortadan kaldıracak düzenlemelere imza attıktan sonra bir tek şey kalıyor, işçilere buton takmamız kalıyor. İşçilere buton takacaksınız, başka bir yolunuz yordamınız kalmadı. Bunu yapın, bakın o işveren artık 33’e de değil, 20’ye mal etmeye başlayacaktır. Çok kazanmaktan yana değil misiniz? Çok kazanmaktan yanasınız.

BAŞKAN – Yok, yanlış anlamışsınız.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Neyi yanlış anlamışsınız?

BAŞKAN – Çok kazanma ya da az kazanma, biz onun peşinde değiliz.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Neyin peşindesiniz peki?

BAŞKAN – Biz Türkiye’deki bu sektörün hem ayakta kalması hem de işçilerimizin güvenliğinin sağlanması...Biz mesela sizinle ayrı düşünüyoruz.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Ne var iş güvenliğine ilişkin?

BAŞKAN – Siz altı saatten üç saate inderseniz gene de iş güvenliğini sağlayamazsınız.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Bir saniye. İş güvenliğine ilişkin olarak orada ne var? De ki şu maddede...

BAŞKAN – Ben de onu söylüyorum zaten.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Ne var, ne var?

BAŞKAN – Ben de onu söylüyorum zaten.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – “Bir şey yok.” diyorsunuz, itiraf ediyorsunuz.

BAŞKAN – Hayır, itiraf etmiyorum, doğrusunu söylüyorum ben.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Ya burada bir şey olmaz. O zaman niye alayıp pullayıp getiriyor, önümüze koyuyorsunuz.

BAŞKAN – Burada sadece özlüklere ilişkin düzenlemeler yapılıyor, çalışma koşullarına ilişkin düzenleme yapılıyor.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Bizim derdimiz ne? Yer altında çalışan işçinin, yer altına gönderdiğiniz işçinin güvenliğini sağlamak. Bu ister kömür madeninde çalışsın...

BAŞKAN – İşte siz bunun altı saatle sağlanacağını zannediyorsunuz, ben de bunu böyle beceremezsiniz diyorum.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Hayır. İşte siz bizi dinlemediğiniz için dünden beri ezbere konuşuyorsunuz.

BAŞKAN – Yok, siz ezbere konuşuyorsunuz.

Buyurun.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Dün ben burada bunu söyledim.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Başkan kavgaya etmez yal

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sayın Başkan, geneli üzerinde iki gece önce, burada saat on birden sonra yaptığım değerlendirmede bunu söyledim, açın tutanaklara bakın. Dikkatli dinlememiş olabilirsiniz ama bunu söyleyen biziz. Burada işçilerin yer altında çalışma sürelerinde kendilerinin can güvenliğini sağlama alacak hiçbir şey yok dedik, bugün de aynı şeyi söylüyoruz. Hatta cümlem şu şekildeydi: Siz sekiz saatte mi, altı saatte mi facia meydana geliyor belirlemesi içerisinde bulunmayın, bu konuda kâhin değilsiniz. Kimse kâhin olamaz. Anlık bir olaydan söz ediyoruz. O anlık olayda yer altında çalışan insanın can güvenliğini, yaşam hakkını güvence altına alacak tedbirlerden söz ediyoruz. Bu tedbirler bu tasarıda yok. İki gün önce de söyledim, dün de söyledim, bugün

de söylüyorum, biz bunları söylüyoruz. Ama, bunlar olmadığı hâlde siz hâlâ “Yer altında çalışan insanların can güvenliğiyle ilgiliyiz.” diyorsunuz, ben bunu anlamıyorum. Anlamadığımız şey bu.

Altı saate ilişkin bir söz verdiniz... Müsaade edin bitireyim.

BAŞKAN – Yok, ben karışmıyorum, buyurun.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – İşin ciddiyeti kalmadı, gerçekten.

BAŞKAN – Buyurun, buyurun.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – O zaman konuşacağız, birbirimize hikâye anlatacağız.

BAŞKAN – Yok yok, buyurun.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Çok zamanımız da var. Bayrama daha var, oturup konuşacağız biz bu işleri bu şekilde.

Her maddede öyle düzenleme yapıyorsunuz ki tekrar başa dönmek durumunda kalıyoruz. Kusura bakmayın, vallahi, siz sürekli başa dönerseniz bizim de sözcük daracağımız o kadar çok zengin değil, aynı şeyleri söylemek durumundayız. Çok sıkışsak artık Tolstoy’un romanını getirir burada size okuruz. Eskiden TRT’de vardı, biliyorsunuz, gece yarısı roman okunuyordu, TRT’nin en iyi yayınlarından bir tanesiydi.

BAŞKAN – Radyo tiyatrosu.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Size faydalı olsun diye onları da getirip size okuruz yani. Ufkunuzu genişletin bu konuda. Gerçekten işveren açısından daha yaratıcı şeyler getirmenizi istiyoruz. Ben aklınıza gelsin diye yani belki siz düşünmemişsinizdir diye yaratıcı bir öneride bulundum, dedim ki: Buton takın, işçiye buton takın.

BAŞKAN – Ben açıklama yapacağım zaten bu konuda basına.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Buton takın daha verimli olur, daha çok çalıştırırsınız. Elinize kamçı almadığınız kaldı ya da işverenin eline kamçı vermediğiniz kaldı bu işte.

Tasarının ilk geldiği biçimiyle, bakanların altında imzası olduğu şekilde getirin, birlikte oylayalım, geçelim. Üzerine tek başka bir şey söylemeyeceğim. Ama siz şöyle bir keyfiyete giderseniz “Burada ‘yer altı maden işleri’ dedik ve bütün maddelerdeki yer altı işini böyle yapacağız, ifadeyi bu şekilde düzelteceğiz.” dersiniz...

BAŞKAN – Düzelmesi gerekir dedim.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Hayır. “Diğer maddelerde de bu şekilde yapacağız.” dediniz.

BAŞKAN – Düzeltilmesi gerekir tabii ki çünkü 3’üncü maddede bu şekilde yaptınız.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – O zaman bizi niye yoruyorsunuz?

BAŞKAN – Yani, 3’üncü maddede böyle, 6’ncı maddede böyle, 7’nci maddede eğer bu ifade geçiyorsa başka türlü mü olacak Sayın Zozani? Kanun yapma tekniği açısından...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – 1’inci maddeye de geri mi döneceksiniz?

BAŞKAN – 1’inci maddenin de düzeltilmesi lazım eğer orada da geçiyorsa.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – O zaman biz neyi konuşuyoruz Sayın Başkan? Gerçekten neyi konuşuyoruz?

BAŞKAN – Sayın Zozani, ben Başkan olarak önüme gelen önergeyi oylamakla, oya sunmakla mükellefim.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Ama siz Başkan olarak, daha tartışmadığımız, görüşmediğimiz bir maddeyi “Biz bu şekilde düzenleyeceğiz.” deme yetkisine de sahip değilsiniz.

BAŞKAN – Ben şöyle sahibim: Eğer siz 3’üncü maddede yaptırırsanız, 6’ncı maddede yaptırırsanız, benzer düzenlemeyi kanunun bütününde yapmak durumundasınız.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – 3’üncü maddede siz bir tuzak mı kurdunuz?

BAŞKAN – Ben 3’üncü maddede tuzak...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Tuzak mı kurdunuz?

BAŞKAN – Önergeyi verdi arkadaşlar...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Bir saniye. Yani biz birbirimize böyle mi yaklaşacağız? 3’üncü maddede bir tuzak kurdunuz.

BAŞKAN – Tuzak değil. 3’üncü maddede bu geniş şekilde burada tartışıldı ve konuşuldu.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Bakın, 3’üncü maddede nelerin konuşulduğu, hepsi kayıtlara geçmiş.

BAŞKAN – Hepsi geçti tabii ki.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Ne dedik? Siz sadece maden iş kolunda zorunlu hâllerde yer altında fazla mesai yapmak durumunda kalan işçilerin ücretlerine bir zam yapılmasını düşünüyorsanız, ekstra bir ödeme yapılmasını sağlamayı düşünüyorsanız ona amenna deriz ama bunu getirip 6'ncı maddeye de koyarsanız itiraz ederiz dedik.

BAŞKAN – O ayrı bir şey.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Kayıtlarda var. Daha oturduğumuz yerden kalkmadık, bir saat bile olmadı bunu konuştuğumuz. Dolayısıyla...

BAŞKAN – Siz o şekilde algılamışsınız, ben onu öyle algılamamıştım.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Hayır, sizin bir ezberiniz var, bu ezberin dışına çıkmamaya gayret ediyorsunuz. Ezberinizde de şu var...

BAŞKAN – Başkanlık Divanı ezber...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Ben gerçekten burada kimin, ne yaptığı, bu tasarının sahibinin kim olduğu konusunda, kusura bakmayın yani bakanların imzalarına hakaret etmek istemem ama bir fikir sahibi değilim şu anda. Galiba işveren sendikasıdır bunu düzenleyen. Galiba bu tasarı oradan geldi. Ya da...

BAŞKAN – Demin tasarımı savunuyordunuz Sayın Zozani, "Tasarıdaki ilk şekliyle kalsın." diyordunuz.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Evet, 6'ncı madde ilk geldiği şekliyle...

İLKNUZ DENİZLİ (İzmir) – İşveren haklı yani.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Niye değiştiriyorsunuz peki?

BAŞKAN – "İşveren sendikası haklı." mı diyorsunuz siz, anlamadım?

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Eğer onlar ise doğru bir şey yapmış, orada doğru bir iş yapmış. Ama bence şey var yani bu sözünün arkasında durmayan hükûmet olarak tarihe geçeceksiniz -AKP Hükûmeti- ve sözünün arkası gelmeyen Başbakan olarak anılacaksınız. Bunu artık bu şekilde kabul edeceksiniz. Bundan sonra bizim de yapacağımız eleştirilere "acımasız eleştiri" demeyeceksiniz. Usulü dairesinde biz eleştirilerimizi, önerilerimizi sizinle paylaşıyoruz ama bir tasarı bu kadar sulandırılırsa eleştirinin de dozu artacaktır, bu kaçınılmaz olur. Üç gündür daha 5 madde konuşmuşuz. Biz de burada bu kadar uzun süre oturma keyiflisi değiliz. Biz de biran önce çıksın istiyoruz. Ama her defasında bütün tartışmaları yeni başa alacak ve hiçbir şekilde uzlaşmaya yanaşmayacak bir tutum içerisinde olursanız, ille bütün doğru sizin doğrunuzsa bizim söyleyebileceğimiz çok şey kalmıyor bu noktada. Uzatıyorsunuz, farkında değilsiniz. Gün hesabına vur, üç günde 5 madde, 2 madde daha geçirdiğinizi düşünün bugün, üç günde 10 maddeden hesap et, 130, 140 maddeyi kaç günde bitireceksiniz? Yaz tatilinde buradasınız. Emin olun, biz de bu tartışmayı sürdürmekten usanmayacağız, devam edecek bu tartışma.

BAŞKAN – Keyfiyet sizin, buyurun.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Keyfiyet benim, keyfiyet sizin de. Ha, dersiniz "Siz konuşun, kendinizi yorun, eninde sonunda bitecek."

BAŞKAN – Başkanlık olarak ben öyle bir şey söylemek durumunda değilim. Ben sadece sizi dinlemek durumundayım.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Biz sonradan açılanlardanız, erken yorulanlardan değiliz. Anlatabiliyor muyum?

BAŞKAN – Efendim, Sayın Zozani ama yani sanki ben bunu biraz Başkanlık Divanına üstü kapalı, örtülü tehdit gibi algılıyorum.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Vallahi "Siz kendinizi yorun." dersiniz ben de böyle derim. Lütfen, böyle tehdit...

ADNAN KESKİN (Denizli) - İhtarname.

BAŞKAN – Pardon, Sayın Keskin ihtarname olduğunu söylüyor, tehdit...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Tehdit etmek benim geleneğimde yok.

BAŞKAN – Tamam.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Ama vaziyeti sizinle paylaşıyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Eğer bittiyse Sayın Erdoğan'ya söz vereceğim.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Ben Hükûmetin, AK PARTİ'li milletvekili arkadaşlarımla bu önerimizi ya da önergemizi kabul etmekle işverenleri çok sevindireceklerini bilmelerini istiyorum ve lütfen olumlu oy kullanın.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Erdoğan, söz vereceğim ama öncelikle Sayın Zozani'nin önergesini oylatmak istiyorum.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Belki önerge üzerinde konuşacak.

BAŞKAN – Önerge üzerinde sadece önerge sahibi konuşur.

Sayın Bakan, Sayın Zozani'nin önergesine katılıyor musunuz?

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI AYŞENUR İSLAM (Sakarya) – Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Sayın Bakanın katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Mütekip önergeyi okutacağım ama öncesinde, Sayın Erdoğan da komisyonumuza geldi, "Hoş geldiniz." diyorum, ona da bir söz vereyim.

Buyurun.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli üyeler; öncelikle şunu söylemek isterim ki her tepki yasası genelde yanlış sonuçlar doğurur. Bu yasa da Soma'da yaşanan faciadan sonra, 301 emekçinin kayından sonra sistemin ve devletin bir vicdan aklama çabasıdır, bir tepki yasasıdır ve yanlış sonuçlar doğuracaktır. Kısa vade içerisinde de bu yasa tekrar değiştirilmek üzere, sessiz sedasız, Plan ve Bütçe gündemine, daha sonra da Genel Kurul gündemine getirilecektir.

Bu şekilde vicdan aklamayacağınızı da buradaki tartışmalarınız içerisinde görüyorum. Çünkü bir çarklar bütünüdür ekonomik ve sosyal sistem. İlk heyecanla getirdiğiniz düzenlemenin çarklar sistemini bozduğunu gördüğünüz için de bugün çalışma saatleri üzerinden başlayan bir tartışmayla, anladığım kadarıyla, ilk tasarıya yönelik geri adımlar atılıyor. Bunun mantığını da anlamaya çalışıyorum. Bir sektör var, bu sektörün hem uluslararası rekabeti var hem kendi içinde rekabeti var. Maliyet tartışması üzerinden yürüyor ve bu maliyet tartışması her zaman da emeğe kaybettiriyor. Ama burada bir kârlılık tartışması yapılmıyor, özellikle Soma'da kömür satan madenin kime sattığı ve hangi fiyattan sattığı konuşulmadan, altı saatlik vardiyada yeterince kâr edemeyeceği tartışması üzerinden gizli bir şekilde sekiz saate çıkarılması tartışması var. Keşke bu komisyon üyelerine, bu işçilere düşük ücret ödeyen ve gerekli önlemlerin maliyetini almayan firmanın ürettiği kömürleri hizmet ihalesi veya redevans usulünde tek alıcı olan Türkiye Kömür İşletmelerine hangi fiyattan sattığı, değil 4 vardiya, 6 vardiya bile olsa o fahiş fiyatlardan kâr edeceği gerçeğini de açıklayan bilgiler verilmiş olsaydı.

Diğer bir mesele, kaza sırasında da çok gündeme gelen, "Biz bunu 24 dolara üretiyoruz, devlet -yani Türkiye Kömür İşletmeleri- 144 dolara üretiyor." yalanının bir anda kamuoyunun gündemine getirilmesi ve herkesin buna inandırılması ve altında büyük bir vahşi kapitalist sistemin alçak yalanlarından başka birinin olması. Türkiye Kömür İşletmeleri bunu 144 dolara üretmiyordu ama bu, devletin kamu işçisinin, sendikası, güvenceli işçilerin ne kadar pahalı olduğu yönünde bir algı oluşturmak için söylenmiş bir şeydir. Devletin bu yüksek maliyetlerini... 144 dolardan çok daha azdır, 101-102 lira civarındaydı ben Hazine'de çalışırken. Onun içerisinde de yine bu müteahhit firmalara aktarılan rüşvet, yolsuzluk, fahiş kârlar, o Maslak'ta yükselen binaların maliyeti olmasına rağmen 101 liraydı. Çünkü bu sektörlerde net olarak, aldatılmadan, bize işçilik maliyetini verebilecek güvenilir bir kurum olsaydı biz bunu görürdük. Aslında, müteşebbisin üzerindeki en önemli yükün emekten gelmediğini, devletin vergilerinin, devletin rüşvetinin, devletin yolsuzluklarının müteşebbis üzerindeki en yüksek vergi, en yüksek maliyet kalemi olduğunu da görürdük.

Bir de deminki tartışmalarda "İş güvenliğiyle emeğin kazanımı arasındaki kavramsal farkı ortadan kaldırıyoruz..." Yani "2 maaş versek de iş güvenliği yok." şeklinde bir tartışma değildi deminki, emeğin üretimden ne kadar pay alması gerektiği ve ne kadar çalışması gerektiği üzerine bir tartışmaydı.

Bir diğer mesele, sadece emek sömürüsü üzerine kurulan ve devlet imtiyazlı bu şirketlerin asla teknoloji geliştirme yönüne gitmemeleridir. Aslında, teknolojiyi geliştirmiş olsalar, modern dünyanın paradigması olarak, emeğe daha az ihtiyaç duyacaklar, bu başka bir tartışma olurdu ve kalifiye emeğin de fiyatları yükselebilirdi. Ne yazık ki Türkiye'de devletten gasp edilmiş bu madenlerde emek sömürüsüyle hızlı kâr söz konusu olduğu için bu kazalar başımıza geldi. Bu kazalar başımıza gelmeye devam edecek. Burada, Soma'daki 301 emekçi canını unutturmak için "şehit" falan da deniliyor. Bunların hepsi bilinçli bir şekilde bir vicdan aklama çabasıdır. Daha yeni canlar da gidecek, onu da söyleyeyim ve bu düzenleme sektörlerde -çünkü ahlaksız kurallar üzerine kurulmuş bir sistem üzerinden gidiyoruz- geri adımlar da atılacaktır.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Önergeyi okutuyorum:

Görüşülmekte olan 1/931 esas numaralı Kanun Tasarısının 6. Maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Vahap Seçer

Mersin

Bülent Kuşoğlu

Ankara

Rahmi Aşkın Türeli

İzmir

İzzet Çetin

Ankara

Madde 6- 4857 sayılı Kanunun 63 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Maden işlerinde çalışan işçiler için çalışma süresi haftada en çok otuz saat olup günlük çalışma süresi altı saatten fazla olamaz.”

BAŞKAN – Sayın Bakan, önergeye katılıyor musunuz?

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANİ AYŞENUR İSLAM (Sakarya) – Katılmıyoruz.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Gerekçe...

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Anayasamızın sosyal ve ekonomik hak ve özgürlükler bölümü yurttaşlarımızın refahını arttırmak için devlete sorumluluk yüklemiştir. Keza Türkiye'nin imzalamış olduğu uluslararası sözleşmeler çerçevesinde de yükümlülükleri bulunmaktadır. Bu yükümlülükler ne yazık ki yerine getirilmemekte, salt rekabet kaygısıyla toplumun çalışan kesimlerinin sorunlarının çözümüne yönelik etkin kanuni düzenlemeler yapılmamaktadır.

Son yıllarda birçok torba yasa geçti ama bu torba yasalarda emekçilerin, ezilenlerin, ekonomik krizlerden mağdur olanların, sendikaların sorunlarına demokratik, sosyal ve kalıcı çözümler bir türlü getirilemedi. 1999 yılı öncesinde emekli olmuş yurttaşlarımıza yönelik "sözde intibak" yasası TBMM tarafından bunun gerçek bir intibak yasası olmadığına dair eleştirilerimize rağmen kabul edildi. Çıkarılan yasanın gerçek bir intibak olmadığı en son Kamu Denetçisi Kurumu tarafından da dile getirildi. Sendikalar Kanunu getirildi, grev yasakları ve baraj uygulaması kalkmadı aksine işkolu barajı ağırlaştırıldı. Yeni yasa ile %1 barajda 12 sendika baraj altında kalmakta, 2018'te ise uygulanacak %3 baraj ile ise 29 sendika baraj altı kalacak duruma geldi.

Ülkemizde son dönemde uygulanan ve yaygınlaşan taşeron sistemi ile neredeyse bir tür taşeron Cumhuriyetine dönüştük. Binlerce işçi taşeron sistemi ile esnek çalışma biçiminde düşük ücret politikası, sosyal haklardan ve iş güvenliğinden yoksun şartlarda kölelik koşullarında çalıştırılırken kamuda ise taşeronlaşma her geçen gün arttı. 2002 yılında 387 bin olan taşeron işçi sayısı, 2014 yılında 1,5 milyonu aşmış durumdadır. Taşeron işçi sayısındaki dikkat çekici artışın en önemli sebebi, hizmet alım yönteminin doğrudan istihdam sağlamaya göre çok daha ucuza gelmesidir. Bu sebeple, Meclis dahil birçok kamu kurumu, hizmetleri taşeron firmalar aracılığıyla yürütmektedir.

Taşeron firmalar, daha çok kâr elde edebilmek için daha az işçi ile daha çok iş yaptırmaktadırlar. Asgari ücret karşılığı alınan ücret, 8 saatte karşılık gelmesine rağmen işçiler daha fazla çalıştırılmakta, çoğu zaman haftalık izin kullandırmamakta, ücretleri düzenli verilmemekte, devletten alacağını hemen alan firmalar, işçilere geç ödeme yapmaktadır. Tazminat hakkı her yıl sonunda işe girdi çıktı yapılarak, yıllarca bir işte çalışmasına rağmen işçiler tek kurşun kırım tazminatı dahi alamamaktadırlar. Mesai sınırlaması olmaksızın çalıştırılan bu işçiler, fazla mesai durumunda mesai ücreti alamamaktadır. Yıllarca çalışmalarına rağmen ücretleri hep asgari ücret düzeyinde kalan taşeron işçilerin sorunlarının çözülmesi için adım atması gereken merci Çalışma Bakanlığı olmasına karşın, bugüne kadar taşeron işçilerin sorunlarını çözmek adına somut hiçbir adım atılmamıştır.

Taşeron sisteminin en ağırlıklı olduğu sektörlerden birisi de madencilik sektörüdür. Madde ile maden sektöründe çalışan işçilerin haftalık çalışma süresinin en çok otuzaltı saat olabileceği ve günlük çalışma sürelerinin de altı saat olduğu düzenlenmiştir.

BAŞKAN – Evet, Sayın Bakanın katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Arkadaşlar, elinizi kaldırmazsanız ondan sonra “Niye önerge kabul edildi?” veya “Niye edilmedi?” noktasında -her iki taraf da söylüyorum- yani sonrasında yeni bir kavga burada yaşamayalım.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Bence burası kaldırıyor, sen oraya söyle, bize bakarak konuşma. Biraz önceki önerge kabul edildi esasında çünkü 3 kişi el kaldırdı.

BAŞKAN – Müteakip önergeyi okutuyorum:

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/931 esas numaralı Kanun Tasarısının 6. Maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Vahap Seçer

Mersin

Bülent Kuşoğlu

Ankara

Rahmi Aşkın Türeli

İzmir

İzzet Çetin

Ankara

Madde 6- 4857 sayılı Kanunun 63 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

"Maden işlerinde çalışan işçiler için çalışma süresi haftada en çok otuz saat olup günlük çalışma süresi beş saatten fazla olamaz."

BAŞKAN – Sayın Bakan, katılıyor musunuz?

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANİ AYŞENUR İSLAM (Sakarya) – Katılmıyoruz.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Gerekçe...

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Anayasamızın sosyal ve ekonomik hak ve özgürlükler bölümü yurttaşlarımızın refahını arttırmak için devlete sorumluluk yüklemiştir. Keza Türkiye'nin imzalamış olduğu uluslararası sözleşmeler çerçevesinde de yükümlülükleri bulunmaktadır. Bu yükümlülükler ne yazık ki yerine getirilmemekte, salt rekabet kaygısıyla toplumun çalışan kesimlerinin sorunlarının çözümüne yönelik etkin kanuni düzenlemeler yapılmamaktadır.

Son yıllarda birçok torba yasa geçti ama bu torba yasalarda emekçilerin, ezilenlerin, ekonomik krizlerden mağdur olanların, sendikaların sorunlarına demokratik, sosyal ve kalıcı çözümler bir türlü getirilemedi. 1999 yılı öncesinde emekli olmuş yurttaşlarımıza yönelik "sözde intibak" yasası TBMM tarafından bunun gerçek bir intibak yasası olmadığına dair eleştirilerimize rağmen kabul edildi. Çıkarılan yasanın gerçek bir intibak olmadığı en son Kamu Denetçisi Kurumu tarafından da dile getirildi. Sendikalar Kanunu getirildi, grev yasakları ve baraj uygulaması kalkmadı aksine işkolu barajı ağırlaştırdı. Yeni yasa ile %1 barajda 12 sendika baraj altında kalmakta, 2018'te ise uygulanacak %3 baraj ile ise 29 sendika baraj altı kalacak duruma geldi.

Ülkemizde son dönemde uygulanan ve yaygınlaşan taşeron sistemi ile neredeyse bir tür taşeron Cumhuriyetine dönüştük. Binlerce işçi taşeron sistemi ile esnek çalışma biçiminde düşük ücret politikası, sosyal haklardan ve iş güvenliğinden yoksun şartlarda kölelik koşullarında çalıştırılırken kamuda ise taşeronlaşma her geçen gün arttı. 2002 yılında 387 bin olan taşeron işçi sayısı, 2014 yılında 1,5 milyonu aşmış durumdadır. Taşeron işçi sayısındaki dikkat çekici artışın en önemli sebebi, hizmet alım yönteminin doğrudan istihdam sağlamaya göre çok daha ucuza gelmesidir. Bu sebeple, Meclis dahil birçok kamu kurumu, hizmetleri taşeron firmalar aracılığıyla yürütmektedir.

Taşeron firmalar, daha çok kâr elde edebilmek için daha az işçi ile daha çok iş yaptırmaktadırlar. Asgari ücret karşılığı alınan ücret, 8 saatte karşılık gelmesine rağmen işçiler daha fazla çalıştırılmakta, çoğu zaman haftalık izin kullandırmamakta, ücretleri düzenli verilmemekte, devletten alacağını hemen alan firmalar, işçilere geç ödeme yapmaktadır. Tazminat hakkı her yıl sonunda işe girdi çıktı yapılarak, yıllarca bir işte çalışmasına rağmen işçiler tek kurşun kırım tazminatı dahi alamamaktadırlar. Mesai sınırlaması olmaksızın çalıştırılan bu işçiler, fazla mesai durumunda mesai ücreti alamamaktadır. Yıllarca çalışmalarına rağmen ücretleri hep asgari ücret düzeyinde kalan taşeron işçilerin sorunlarının çözülmesi için adım atması gereken merci Çalışma Bakanlığı olmasına karşın, bugüne kadar taşeron işçilerin sorunlarını çözmek adına somut hiçbir adım atılmamıştır.

Taşeron sisteminin en ağırlıklı olduğu sektörlerden birisi de madencilik sektörüdür. Madde ile maden sektöründe çalışan işçilerin haftalık çalışma süresinin en çok otuzaltı saat olabileceği ve günlük çalışma sürelerinin de altı saat olduğu düzenlenmiştir.

BAŞKAN – Sayın Bakanın katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeyi okutuyorum:

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/931 esas numaralı Kanun Tasarısının 6. Maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Vahap Seçer
Mersin
İzzet Çetin
Ankara

Bülent Kuşoğlu
Ankara

Rahmi Aşkın Türeli
İzmir

MADDE 6- 4857 sayılı Kanunun 63 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

"Yer altı işlerinde çalışan işçiler için çalışma süresi haftada en çok otuzbeş saat olup günlük çalışma süresi altı saatten fazla olamaz."

BAŞKAN – Sayın Bakanım, önergeye katılıyor musunuz?

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI AYŞENUR İSLAM (Sakarya) – Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Anayasamızın sosyal ve ekonomik hak ve özgürlükler bölümü yurttaşlarımızın refahını arttırmak için devlete sorumluluk yüklemiştir. Keza Türkiye'nin imzalamış olduğu uluslararası sözleşmeler çerçevesinde de yükümlülükleri bulunmaktadır. Bu yükümlülükler ne yazık ki yerine getirilmemekte, salt rekabet kaygısıyla toplumun çalışan kesimlerinin sorunlarının çözümüne yönelik etkin kanuni düzenlemeler yapılmamaktadır.

Son yıllarda birçok torba yasa geçti ama bu torba yasalarda emekçilerin, ezilenlerin, ekonomik krizlerden mağdur olanların, sendikaların sorunlarına demokratik, sosyal ve kalıcı çözümler bir türlü getirilemedi. 1999 yılı öncesinde emekli olmuş yurttaşlarımıza yönelik "sözde intibak" yasası TBMM tarafından bunun gerçek bir intibak yasası olmadığına dair eleştirilerimize rağmen kabul edildi. Çıkarılan yasanın gerçek bir intibak olmadığı en son Kamu Denetçisi Kurumu tarafından da dile getirildi. Sendikalar Kanunu getirildi, grev yasakları ve baraj uygulaması kalkmadı aksine işkolu barajı ağırlaştırıldı. Yeni yasa ile %1 barajda 12 sendika baraj altında kalmakta, 2018'te ise uygulanacak %3 baraj ile ise 29 sendika baraj altı kalacak duruma geldi.

Ülkemizde son dönemde uygulanan ve yaygınlaşan taşeron sistemi ile neredeyse bir tür taşeron Cumhuriyetine dönüştük. Binlerce işçi taşeron sistemi ile esnek çalışma biçiminde düşük ücret politikası, sosyal haklardan ve iş güvenliğinden yoksun şartlarda kölelik koşullarında çalıştırılırken kamuda ise taşeronlaşma her geçen gün arttı. 2002 yılında 387 bin olan taşeron işçi sayısı, 2014 yılında 1,5 milyonu aşmış durumdadır. Taşeron işçi sayısındaki dikkat çekici artışın en önemli sebebi, hizmet alım yönteminin doğrudan istihdam sağlamaya göre çok daha ucuza gelmesidir. Bu sebeple, Meclis dahil birçok kamu kurumu, hizmetleri taşeron firmalar aracılığıyla yürütmektedir.

Taşeron firmalar, daha çok kâr elde edebilmek için daha az işçi ile daha çok iş yaptırmaktadırlar. Asgari ücret karşılığı alınan ücret, 8 saatte karşılık gelmesine rağmen işçiler daha fazla çalıştırılmakta, çoğu zaman haftalık izin kullandırtmamakta, ücretleri düzenli verilmemekte, devletten alacağını hemen alan firmalar, işçilere geç ödeme yapmaktadır. Tazminat hakkı her yıl sonunda işe girdi çıktı yapılarak, yıllarca bir işte çalışmasına rağmen işçiler tek kurşun kırım tazminatı dahi alamamaktadırlar. Mesai sınırlaması olmaksızın çalıştırılan bu işçiler, fazla mesai durumunda mesai ücreti alamamaktadır. Yıllarca çalışmalarına rağmen ücretleri hep asgari ücret düzeyinde kalan taşeron işçilerin sorunlarının çözülmesi için adım atması gereken merci Çalışma Bakanlığı olmasına karşın, bugüne kadar taşeron işçilerin sorunlarını çözmek adına somut hiçbir adım atılmamıştır.

Taşeron sisteminin en ağırlıklı olduğu sektörlerden birisi de madencilik sektörüdür. Madde ile maden sektöründe çalışan işçilerin haftalık çalışma süresinin en çok otuzbeş saat olabileceği ve günlük çalışma sürelerinin de altı saat olduğu düzenlenmiştir.

BAŞKAN – Sayın Bakanın katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeyi okutuyorum:

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/931 esas numaralı Kanun Tasarısının 6. Maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Vahap Seçer
Mersin
İzzet Çetin
Ankara

Bülent Kuşoğlu
Ankara

Rahmi Aşkın Türeli
İzmir

MADDE 6- 4857 sayılı Kanunun 63 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

"Maden işlerinde çalışan işçiler için çalışma süresi haftada en çok otuzaltı saat olup günlük çalışma süresi altı saatten fazla olamaz."

BAŞKAN – Sayın Bakanım, önergeye katılıyor musunuz?

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI AYŞENUR İSLAM (Sakarya) – Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Anayasamızın sosyal ve ekonomik hak ve özgürlükler bölümü yurttaşlarımızın refahını arttırmak için devlete sorumluluk yüklemiştir. Keza Türkiye'nin imzalamış olduğu uluslararası sözleşmeler çerçevesinde de yükümlülükleri bulunmaktadır. Bu yükümlülükler ne yazık ki yerine getirilmemekte, salt rekabet kaygısıyla toplumun çalışan kesimlerinin sorunlarının çözümüne yönelik etkin kanuni düzenlemeler yapılmamaktadır.

Son yıllarda birçok torba yasa geçti ama bu torba yasalarda emekçilerin, ezilenlerin, ekonomik krizlerden mağdur olanların, sendikaların sorunlarına demokratik, sosyal ve kalıcı çözümler bir türlü getirilemedi. 1999 yılı öncesinde emekli olmuş yurttaşlarımıza yönelik "sözde intibak" yasası TBMM tarafından bunun gerçek bir intibak yasası olmadığına dair eleştirilerimize rağmen kabul edildi. Çıkarılan yasanın gerçek bir intibak olmadığı en son Kamu Denetçisi Kurumu tarafından da dile getirildi. Sendikalar Kanunu getirildi, grev yasakları ve baraj uygulaması kalkmadı aksine işkolu barajı ağırlaştırıldı. Yeni yasa ile %1 barajda 12 sendika baraj altında kalmakta, 2018'te ise uygulanacak %3 baraj ile ise 29 sendika baraj altı kalacak duruma geldi.

Ülkemizde son dönemde uygulanan ve yaygınlaşan taşeron sistemi ile neredeyse bir tür taşeron Cumhuriyetine dönüştük. Binlerce işçi taşeron sistemi ile esnek çalışma biçiminde düşük ücret politikası, sosyal haklardan ve iş güvenliğinden yoksun şartlarda kölelik koşullarında çalıştırılırken kamuda ise taşeronlaşma her geçen gün arttı. 2002 yılında 387 bin olan taşeron işçi sayısı, 2014 yılında 1,5 milyonu aşmış durumdadır. Taşeron işçi sayısındaki dikkat çekici artışın en önemli sebebi, hizmet alım yönteminin doğrudan istihdam sağlamaya göre çok daha ucuza gelmesidir. Bu sebeple, Meclis dahil birçok kamu kurumu, hizmetleri taşeron firmalar aracılığıyla yürütmektedir.

Taşeron firmalar, daha çok kâr elde edebilmek için daha az işçi ile daha çok iş yaptırmaktadırlar. Asgari ücret karşılığı alınan ücret, 8 saatte karşılık gelmesine rağmen işçiler daha fazla çalıştırılmakta, çoğu zaman haftalık izin kullandırmamakta, ücretleri düzenli verilmemekte, devletten alacağını hemen alan firmalar, işçilere geç ödeme yapmaktadır. Tazminat hakkı her yıl sonunda işe girdi çıktı yapılarak, yıllarca bir işte çalışmasına rağmen işçiler tek kurşun kırım tazminatı dahi alamamaktadırlar. Mesai sınırlaması olmaksızın çalıştırılan bu işçiler, fazla mesai durumunda mesai ücreti alamamaktadır. Yıllarca çalışmalarına rağmen ücretleri hep asgari ücret düzeyinde kalan taşeron işçilerin sorunlarının çözülmesi için adım atması gereken merci Çalışma Bakanlığı olmasına karşın, bugüne kadar taşeron işçilerin sorunlarını çözmek adına somut hiçbir adım atılmamıştır.

Taşeron sisteminin en ağırlıklı olduğu sektörlerden birisi de madencilik sektörüdür. Madde ile maden sektöründe çalışan işçilerin haftalık çalışma süresinin en çok otuz saat olabileceği ve günlük çalışma sürelerinin de beş saat olduğu düzenlenmiştir.

BAŞKAN – Sayın Bakanın katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Zozani, buyurun.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sayın Başkan, bizim Komisyonun şöyle bir geleneği vardır: Daha önce, mesela, bütçe tartışmaları döneminde birbirinin aynısı olan değerlendirme veya isim anmalarında başta karar alıp tamamıyla kayda geçildiğine dair bir kararla, devamını okumadan karara geçirilebilir. Cumhuriyet Halk Partili arkadaşlarımin da vermiş oldukları önergelerin gerekçeleri aynı olmuş olmalarından kaynaklı olarak önerim şu, tartışmaya açtığım nokta şu: Aynı mahiyette oldukları için "bir önceki gerekçenin aynısı" deyip kayda geçirilebilir diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum. Yalnız, tutumumuzda bir değişiklik yok, okutmaya devam edeceğiz.

Başkanlık Divanının tutumunda bir değişiklik yoktur. Özellikle Sayın Çam dikkatle takipte.

Müteakip önergeyi okutuyorum:

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/931 esas numaralı Kanun Tasarısının 6. Maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Vahap Seçer

Mersin

İzzet Çetin

Ankara

Bülent Kuşoğlu

Eskişehir

Rahmi Aşkın Türeli

İzmir

MADDE 6- 4857 sayılı Kanunun 63 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

"Yer altı işlerinde çalışan işçiler için çalışma süresi haftada en çok otuz altı saat olup günlük çalışma süresi altı saatten fazla olamaz."

BAŞKAN – Evet, Sayın Bakan, önergeye katılıyor musunuz?

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI AYŞENUR İSLAM (Sakarya) – Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Evet, Sayın Çam...

MUSA ÇAM (İzmir) – Gerekçe...

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Anayasamızın sosyal ve ekonomik hak ve özgürlükler bölümü yurttaşlarımızın refahını arttırmak için devlete sorumluluk yüklemiştir. Keza Türkiye'nin imzalamış olduğu uluslararası sözleşmeler çerçevesinde de yükümlülükleri bulunmaktadır. Bu yükümlülükler ne yazık ki yerine getirilmemekte, salt rekabet kaygısıyla toplumun çalışan kesimlerinin sorunlarının çözümüne yönelik etkin kanuni düzenlemeler yapılmamaktadır.

Son yıllarda birçok torba yasa geçti ama bu torba yasalarda emekçilerin, ezilenlerin, ekonomik krizlerden mağdur olanların, sendikaların sorunlarına demokratik, sosyal ve kalıcı çözümler bir türlü getirilemedi. 1999 yılı öncesinde emekli olmuş yurttaşlarımıza yönelik "sözde intibak" yasası TBMM tarafından bunun gerçek bir intibak yasası olmadığına dair eleştirilerimize rağmen kabul edildi. Çıkarılan yasanın gerçek bir intibak olmadığı en son Kamu Denetçisi Kurumu tarafından da dile getirildi. Sendikalar Kanunu getirildi, grev yasaları ve baraj uygulaması kalkmadı aksine işkolu barajı ağırlaştırıldı. Yeni yasa ile %1 barajda 12 sendika baraj altında kalmakta, 2018'te ise uygulanacak %3 baraj ile ise 29 sendika baraj altı kalacak duruma geldi.

Ülkemizde son dönemde uygulanan ve yaygınlaşan taşeron sistemi ile neredeyse bir tür taşeron Cumhuriyetine dönüştük. Binlerce işçi taşeron sistemi ile esnek çalışma biçiminde düşük ücret politikası, sosyal haklardan ve iş güvenliğinden yoksun şartlarda kölelik koşullarında çalıştırılırken kamuda ise taşeronlaşma her geçen gün arttı. 2002 yılında 387 bin olan taşeron işçi sayısı, 2014 yılında 1,5 milyonu aşmış durumdadır. Taşeron işçi sayısındaki dikkat çekici artışın en önemli sebebi, hizmet alım yönteminin doğrudan istihdam sağlamaya göre çok daha ucuza gelmesidir. Bu sebeple, Meclis dahil birçok kamu kurumu, hizmetleri taşeron firmalar aracılığıyla yürütmektedir.

Taşeron firmalar, daha çok kâr elde edebilmek için daha az işçi ile daha çok iş yaptırmaktadırlar. Asgari ücret karşılığı alınan ücret, 8 saate karşılık gelmesine rağmen işçiler daha fazla çalıştırılmakta, çoğu zaman haftalık izin kullandırılmamakta, ücretleri düzenli verilmemekte, devletten alacağını hemen alan firmalar, işçilere geç ödeme yapmaktadır. Tazminat hakkı her yıl sonunda işe girdi çıktı yapılarak, yıllarca bir işte çalışmasına rağmen işçiler tek kuruş kıdem tazminatı dahi alamamaktadırlar. Mesai sınırlaması olmaksızın çalıştırılan bu işçiler, fazla mesai durumunda mesai ücreti alamamaktadır. Yıllarca çalışmalarına rağmen ücretleri hep asgari ücret düzeyinde kalan taşeron işçilerin sorunlarının çözülmesi için adım atması gereken merci Çalışma Bakanlığı olmasına karşın, bugüne kadar taşeron işçilerin sorunlarını çözmek adına somut hiçbir adım atılmamıştır.

Taşeron sisteminin en ağırlıklı olduğu sektörlerden birisi de madencilik sektörüdür. Madde ile yer altında çalışan işçilerin haftalık çalışma süresinin en çok otuzaltı saat olabileceği ve günlük çalışma sürelerinin de altı saat olduğu düzenlenmiştir.

BAŞKAN – Evet, Sayın Bakanın katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 7'yi okutuyorum:

MADDE 7- 4857 sayılı Kanunun 112 nci maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

"4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 62 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi kapsamında alt işverenler tarafından çalıştırılan işçilerin kıdem tazminatları;

a) Alt işverenlerinin değişik değişikliğine bakılmaksızın aralıksız olarak aynı kamu kurum veya kuruluşuna ait işyerlerinde çalışmış olanların bu şekilde çalışmış oldukları sürelerle ilişkin kıdem tazminatına esas hizmet süreleri, aynı kamu kurum veya kuruluşuna ait işyerlerinde geçen toplam çalışma süreleri esas alınarak tespit olunur. Bunlardan son alt işverenleri ile yapılmış olan iş sözleşmeleri mülga 1475 sayılı İş Kanununun 14 üncü maddesine göre kıdem tazminatı ödenmesini gerektirecek şekilde sona ermiş olanların kıdem tazminatları ilgili kamu kurum veya kuruluşları tarafından,

b) Aynı alt işveren tarafından ve aynı iş sözleşmesi çerçevesinde farklı kamu kurum veya kuruluşlarında çalıştırılmış olan işçilerden iş sözleşmeleri mülga 1475 sayılı İş Kanununun 14 üncü maddesine göre kıdem tazminatı ödenmesini gerektirecek şekilde sona ermiş olanlara, 4734 sayılı Kanunun 62 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi kapsamında farklı kamu kurum ve kuruluşuna ait işyerlerinde geçen hizmet sürelerinin toplamı esas alınarak çalıştırıldığı son kamu kurum veya kuruluşu tarafından, işçinin banka hesabına yatırılmak suretiyle ödenir.

Alt işveren ile yapmış olduğu iş sözleşmesi sona ermediği gibi, alt işveren tarafından 4734 sayılı Kanun kapsamında bulunan idarelere ait işyerleri dışında bir işyerinde çalıştırılmaya devam olunan ve bu şekilde çalıştırıldığı sırada iş sözleşmesi kıdem tazminatı ödenmesini gerektirecek şekilde sona eren işçinin kıdem tazminatı işçinin yazılı talebi halinde, kıdem tazminatının söz konusu kamu kurum veya kuruluşlarına ait işyerlerinde geçen süreye ilişkin kısmı, kamu kurum veya kuruluşuna ait çalıştığı son işyerindeki ücretinin yılları itibarıyla asgari ücret artış oranları dikkate alınarak güncellenmiş miktarı üzerinden hesaplanmak suretiyle son kamu kurum veya kuruluşu tarafından işçinin banka hesabına yatırılmak suretiyle ödenir. Bu şekilde hesaplanarak ödenen kıdem tazminatı tutarının, iş sözleşmesinin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden aynı süreler dikkate alınarak hesaplanacak kıdem tazminatı tutarından daha düşük olması halinde, işçinin aradaki farkı alt işverenden talep hakkı saklıdır.

Kıdem tazminatı tutarı, 4734 sayılı Kanunun ek 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında belirtilen işyerlerinde kıdem tazminatı ile ilgili açılacak bütçe tertibinden, (b) bendi kapsamında belirtilen işyerlerinde ise hizmet alımı gider kaleminden, ödeneğin yetip yetmediğine bakılmaksızın ödenir.

Bu maddenin ikinci fıkrası kapsamında değişen alt işverenler yanında çalışan işçilerin bu işyerlerinde geçen hizmet süresinin hesabı, alt işverenden ve alt işveren işçisinden istenecek belgeler ve ödeme süreci ile ilgili diğer usul ve esaslar Maliye Bakanlığı ve Kamu İhale Kurumunun görüşleri alınarak Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikle belirlenir."

BAŞKAN – Evet, madde üzerinde söz talebi yok.

MUSA ÇAM (İzmir) – Var Sayın Başkan, bu konuda bir bilgi almak istiyoruz.

BAŞKAN – O zaman, peki, Sayın Bakan, maddeye ilişkin kim bilgi verecek?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI HALİL ETYEMEZ – Sayın Başkanım, değerli milletvekillerim; bu maddede biz kamu kurumlarında çalışan alt işverenlerin kıdem tazminatlarını güvenceye alacak şekilde kamu kurumları tarafından ödenmesini sağlamaya çalışıyoruz. Dolayısıyla, bu maddeleri buna yönelik düzenledik. Biliyorsunuz, kıdem tazminatı konusunda çok ciddi sıkıntılar oluyor. Hele hele alt işverenler kıdem tazminatlarını almada sıkıntı çekiyor. Alt işvereni değişse de, kurumu değişse de yine aynı kurumdan kıdem tazminatını alması sağlanacaktır. Alt işvereni değişmeden kurumu değişse, en son çalıştığı kurum tarafından kıdem tazminatının ödenmesi sağlanacaktır.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Peki, önerge...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI HALİL ETYEMEZ – Efendim, önerge...

MUSA ÇAM (İzmir) – Yani, burada devlet yükümlülüğü üzerine alıyor.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI HALİL ETYEMEZ – Evet yani banka hesabına...

BAŞKAN – Sayın Çam, bakın, tam tutanak var. Tam tutanak olduğun için, lütfen, söz istediniz, söz verildiğinde konuşun. Yoksa, bu söyledikleriniz tutanaklara girmiyor. Sonra da arkasından tutanaklar istendiğinde "Neden bizim söylediklerimiz yok?" diye bunu söylemeyin lütfen. Söz vereceğim size.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI HALİL ETYEMEZ – Yani, kamu kurumlarından kişilerin, çalışanların hesabına, banka hesabına yatırılacak şekilde düzenleniyor.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakan.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI HALİL ETYEMEZ – Ben teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN – Sayın Çam, buyurun.

MUSA ÇAM (İzmir) – Teşekkür ederim.

Tasarının bu 7'nci maddesine göre, Sayın Bakan Yardımcısının söylediği gibi, kamuda çalışan taşeron işçilerin kıdem tazminatları, iş sözleşmeleri, kıdem tazminatlarına hak kazanacak şekilde sona ermesi koşuluyla, çalıştıkları kamu kurum ya da kuruluşu tarafından ödenecektir. Daha önce de bunu vurguladık tabii. İş Yasası'nın 2'nci maddesinde yer alan ortak sorumluluk ilkesi gereği zaten asıl işverenler taşeron şirketlerin İş Yasası'ndan, iş sözleşmesinden veya toplu iş sözleşmesinden doğan yükümlülüklerinden taşeron şirketle birlikte sorumludur, sorumlu, açık. Yine İş Yasası'nın 6'ncı maddesi ve Yargıtay ilke kararları gereği işçilerin yıllık izin ve kıdem tazminatı gibi haklarına ilişkin olarak değişen taşeronlar ve kamu kurumlarında geçen hizmet sürelerinin birleştirilmesi gerekmektedir. Örneğin, taşeron şirket işçisinin kıdem tazminatı ücretini ödemediğinde asıl işverenin işçiye söz konusu ödemeyi yapması ve ardından taşeron ödeme tutarının rücu etmesi zaten mevcut yasal düzenlemelerin gereğidir. Ancak, asıl işverenler bu sorumluluklarını, uygulamada, yerine ne yazık ki getirmemektedirler. Şimdi burada, AKP Hükûmeti kendi yönettiği kamu kurum ve kuruluşlarının bu ayıbını, bu eksikliğini, bu hatalarını, bu günahlarını, bu veballerini bu düzenlemeyle örtmeye çalışmaktadır. Taşeronun kıdem tazminatının sorumluluğunu rücu edilmemek üzere kamuya yüklemektedir yani bütün yükü devletin üzerine yüklemektedir. Dolayısıyla, bu salonda bulunan herkes ödediği vergilerle bu sorumluluğu üzerine almaktadır.

Bir başka nokta: Elbette taşeron işçilerinin kıdem tazminatlarına hak kazandıkları gibi kıdem tazminatının ödenmesi gerektiğini savunuyoruz ve mutlaka alması gerekir ancak bu noktada şu soru akla gelmektedir: Neden taşeron işçilerin kıdem tazminatı sorumluluğunu tümüyle üstlenen kamu, taşeronu aradan çıkararak doğrudan kendi işçisi yapmamaktadır bu taşeron işçilerini? Bunun cevabını almamız gerekiyor. Yani, bu kadar riski devlet, iktidar üzerine alıyor ama taşeronda çalışan işçileri kendi kadrosuna aktarmıyor, neden? Çünkü burada taşeronlara yeni iltimaslar tanınıyor. Çoğu kâğıt üzerinde olan şirketler komisyonculuk yapan, kamuya işçi temin etmek ve bu temin karşılığında cebini doldurmaktan başka hiçbir işlevi olmayan taşeron şirketler aradan çekilmiyor. Devlet bütün şeyi üzerine alıyor. Kâğıt üzerinde bulunan bu taşeron şirketler, firmalar kiraladıkları işçiler üzerinden milyonlarca, trilyonlarca para kazanıyorlar ama buradaki işçiler kadrolara alınmıyor. Bu sorulara AKP'nin verebileceği hiçbir mantıklı yanıt bana göre yok çünkü amaç, ne pahasına olursa olsun taşeron sistemini sürdürmek, gerekirse taşeron üzerinden kıdem tazminatı yükünü almak dâhil olmak üzere taşeron düzeninin devamı için gereken her şeyi yapmaktır bu düzenlemeyle.

Dolayısıyla, bir kez daha söylemek gerekir ki: Bu komisyoncuları aradan çıkartın, çekin bu sözde, sahte alt işverenleri aradan, işçiler kurumun esas işçisi olsunlar, kadrolu işçisi olsunlar, dolayısıyla taşeronu da ortadan kaldırmış olursunuz. Ve taşeronun üzerindeki bu yükü devletin ve bu ülkede vergi veren insanların üzerine yüklemek yerine direkt bunların kamunun personeli olarak çalıştırılmasının doğru olduğunu düşünüyoruz. Bu düzenleme taşeronların risklerini ve olumsuzluklarını 76 milyon insanın üzerine yüklemekten başka bir şey değildir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, Sayın Zozani, buyurun.

ADİL ZOZANI (Hakkâri) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

İki önemli sıkıntı var benim gördüğüm. Mesela, bu iş alanında devamlılık sorunu. Çünkü taşeron değiştiği zaman -mevcut mevzuatımızda- çalıştırdıkları yeni taşeron geldiğinde, yeni yüklenici geldiğinde dilediği işçilerle çalışma hakkına sahip, dolayısıyla işten çıkarabiliyor. Bu işten çıkarmalara ilişkin olarak bir tedbir düşünülüyor mu, bu bir, çünkü bunun olması gerekir.

İkinci bir sorun da şu, lütfen, eğer hesaplatıp bize bilgisini verirsiniz çok sevineceğim: Diyelim ki bir hastanede, kamu hastanesinde taşeron sistemiyle güvenlikçi çalıştırıyoruz. Bu güvenlikçilerin eline geçen net ücret nedir, devlete maliyeti nedir, bunu bilmek istiyoruz. Yani, taşerona giden pay, kâr payı nedir onu merak ediyorum, onu öğrenmek istiyorum.

Şimdi, birazdan bir önerge okuyacaksınız. Sayın Çam'ın demin ifade ettiği sıkıntıya kısmen cevap olabilecek nitelikte düşünülmüş bir önerge ama önergenin kendisi de problemlidir çünkü keyfiyete bırakılıyor. Diyor ki: "Rücu edilmesine ilişkin olarak kamu kurum veya kuruluşlarının hakları saklıdır." Yani, bir koşul yok burada, isterse eğer rücu edebilirler. Bu da şu anlama geliyor: Bazılarınınkini rücu edebilirler, bazılarınınkini rücu etmezler. Bu konuda kesin bir tedbirin olması gerekiyor çünkü Sayın Çam'ın ifade ettiği konu bana göre de çok önemli yani bu kıdem tazminatlarının kim tarafından, ne şekilde ödeneceğine ilişkin belirleme. Önergeden, Sayın Arslan'ın bize dağıtılan önergesinden de anladığımız şu: Yani, bu, keyfiyete bırakılıyor, kamu kurum veya kuruluşlarının bunu yüklenici firmaya rücu etmesi keyfiyete bırakılmış. Farklı uygulamalara tanıklık edeceğiz burada, bazı kurum ve kuruluşlar rücu edecekler, bazıları etmeyecek çünkü sadece o hakkı saklı tutmuşsunuz, başka bir tedbir getirilmemiş.

Bu sorulara cevap verirsiniz sevinirim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Zozani.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bir soru soracaktım.

BAŞKAN – Tabii Sayın Kuşoğlu, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan, ben bir soru sormak istiyorum Sayın Bakan Yardımcısına: Alt komisyon çalışmaları sırasında taşeron işçi sayısı ile ilgili olarak -kamu ve özeld- epey tartışma oldu. Bu, 2 milyonla 1 milyon 200 bin arasında gelen giden bir rakamdı. Kamuda ve özel sektörde sizin bilgilerinize göre ne kadardır Sayın Bakan Yardımcım?

Kamudakilerin –biraz önce Sayın Çam’ın önerisi doğrultusunda- kadroya alınmaları hâlinde ne kadar bir yük gelmektedir kamuya? Bununla ilgili bir çalışmamız var mı, bir hesaplama yaptık mı?

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Evet, Sayın Çetin...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Evet, Sayın Başkan...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Cevap vermeyecek mi Sayın Bakan?

İZZET ÇETİN (Ankara) – Önce bir cevap versin isterseniz.

BAŞKAN – Hepsini bittikten sonra cevap versin diye şey yaptım ben.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Yani eğer cevap hazırsa bize de ışık tutar, o nedenle isterseniz bir cevap verin, öyle başlayalım.

BAŞKAN – Bilgiler elinizde var mı Sayın Bakan?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI HALİL ETYEMEZ – Ben işçi sayıları ile ilgili bilgi vereyim ama şeyin ne kadar yük getirdiği konusunda arkadaşlar çalışsınlar, ona göre cevap verelim.

Özel sektörde -daha önceden de, alt komisyonda da ifade etmişim- 572 bin, kamuda ise 661 bin alt işveren çalışanı var. Bunlar bizim tespitlerimiz, Sosyal Güvenlik Kurumunun verilerine göre biz bunu ifade ediyoruz.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Belediyeler dâhil mi?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI HALİL ETYEMEZ – Bize yansıyan Sosyal Güvenlikteki verilere göre hepsi dâhil.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – 570 bin, 661 bin...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI HALİL ETYEMEZ – 572 bin özel sektörde, 661 bin ise kamuda taşeron çalışanı var.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Bir soru da ben sorabilir miyim Sayın Başkan?

BAŞKAN – Sayın Erdoğan’ın söz talebi vardı.

Sayın Çetin, siz buyurun.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Tamam.

Sayın Başkan, Sayın Bakan Yardımcısı, değerli arkadaşlar; madde gerçekten ilk bakışta 4857 sayılı Kanun’un 112’nci maddesine bir fıkra ekleyerek... Kamuda geçen hizmet sürelerinin alt işverenler nezdinde çalışan işçilerin kıdem tazminatının kamu tarafından üstlenilmesini öngören bir düzenleme. Yani, şimdi, burada AKP iktidarının alt işverene yani taşeron sistemine nasıl baktığının bir fotoğrafı ortaya çıkıyor.

Biraz evvel rahatsızlandığını duyduk, kendisine sağlıklar diliyorum ama dün Ulaştırma Bakanımız burada bir açıklama yaptı: “Biz taşeron sisteminin, alt işveren sisteminin Türkiye’nin -işverenlerin menfaatine anlamına gelecek tarzda- menfaatine olduğunu düşünüyoruz, siz karşı çıkıyorsunuz. Temel farkımız bu.” demişti. Biz gerçekten Anayasa’daki devletin asli ve sürekli işlerinin kamu görevlileri eliyle gördürülmesi düzenlemesinin öyle sıradan bir düzenleme olmadığını düşünüyoruz. Orada hangi işlerin memurlar, hangi işlerin işçiler eliyle görüleceği ya da kamu çalışanlarının kategorizasyonu da yapılmış, buna da bir itirazımız yok. Son yıllarda özellikle bir kaynak transferi sağlayabilmek, yandaşları zengin edebilmek için kamudan özele, yandşa bir kaynak transferi gerçekleştirmenin aracı olarak taşeron sistem 2002 yılından bu yana bilinçli bir şekilde kullanılmaktadır, bunun pek çok örneği mevcuttur. Bunun başka biçimleri de var, onlara zamanı geldiğinde değineceğiz.

Şimdi, burada arkadaşların da, herkesin de, kamuoyunun da dikkatini çeken ve açıklığa kavuşturulması gereken soru şu: Devlet neden memurlar eliyle görülmesi gereken işleri hizmet alımı yoluyla görür de o hizmet alımı adı altında bir kişiye kaynak aktarır, o kişinin maiyetinde çalışan işçilerin kıdem tazminatını devlet üstlenir de özeld çalışan, taşeronda çalışan işçilerin kıdem tazminatını

üstlenmez? Yani, rakam olarak verdiniz, özelde 572 bin -doğru olduğunu varsaysak bile- kamuda 661 bin. Şimdi, bu işçiler 1475 ya da 4857’de aynı madde, 14’üncü maddeye göre “Kıdem tazminatı almaya hak kazanacak şekilde iş yerlerinden ayrıldıklarında, değişik kamu kurum ve kuruluşlarında geçen hizmet süreleri birleştirilerek çalıştığı son kamu kuruluşunca...” Veya (b) fıkrasında bir başka biçimi “değişik alt işverenler emrinde çalışmış ise son kamu kuruluşu tarafından ödenecek.” de özel sektördeki işçinin kıdem tazminatı ya da özel sektör alt işverenlerinde çalışan belediyeler de bu kapsamda kamu sayıldığı için o herhâlde sizin 661’in içinde. Öyle değil mi? Diğerleri dikkate alınmaz. Bu birinci konu.

İkinci kıdem tazminatı konusu. Ayrıca ele alınması gereken bir konu. Buradaki düzenleme sadece ve sadece AKP’nin kaynak transferiyle ilgili bir sorun, ana sorun bu. Bunu sadece bununla da yapmıyor burada, bu kanun tasarısı içinde. İleride göreceksiniz, 85’inci maddede 4046 sayılı Özelleştirme Kanunu’nda yapılan bir değişiklikle satışlardaki, “Özelleştirilen kamu kuruluşlarının ya da varlıklarının satışında yargı kamu yararı görmemiş ya da şaibeli bulmuş, satış iptal etmiş ise ve konu yargıya gitmişse bile eğer satışın üzerinden beş yıl geçmişse herhangi bir hüküm tesis edilmez.” diyerek doğrudan kaynak transferi, Albayraklarda olduğu gibi, Seydişehir Alüminyumunu verdiğiniz gibi, 9 tanelimanı verdiğiniz gibi, doğrudan kaynak transferiyle ilgili.

Söylendiği zaman arkadaşlarım tepki veriyor ama beni bağışlayın arkadaşlarım, şunu söylemek zorundayım: Yani biz Soma’daki maden işçilerinin, yaşamını yitiren maden işçilerinin geride kalanlarıyla birlikte sorunlarını mı çözecek yasa yapacağız, yoksa AKP’nin yandaşını zengin etmek, kamudan yandığa kaynak transferi aktarmak için, hatta aktardığı kaynak transferlerindeki kirlilikleri temizlemek için mi yasa yapacağız? Yani ben bu yasalara baktığım zaman masumane gibi gözüküyor, işçi lehine gibi gözüküyor ama işçinin üzerinden temizlenme duygusunu benim aklım, mantığım, beynim almıyor, tepkim buna.

Onun için, milletvekili arkadaşlara söylüyorum: Arkadaşlar, eğer bir yasa yaparsak bize genel hukukta öğrettikleri yasaların genelliği ilkesi vardır. Herkes için eşittir yasalar. İşçilerden alt işveren işçisi Ali’nin yanında çalışanın kıdem tazminatını devlet ödeyecek, kamu ödeyecek, Veli yandaş değilse Veli’nin yanındakini kendisi ödeyecek. Arkadaşlar, böyle bir düzenleme eşitliği bozuyor. Hemen bunun gerekçesini de söyleyeceksiniz, diyeceksiniz ki “Zaten bizim Hükümet programında yazmıştık.” Evet, programı okurken Başbakan 49’uncu sayfasında gerekçelendirmişti. Siz de onu hep kullanageldiniz. Yani işçilerin büyük bölümünce zaten alınamayan kıdem tazminatı Ulusal İstihdam Stratejisi belgesi içerisinde bir yere bağlanacak. Fon kurularak 4857’de de o fonun nasıl kurulacağı işaret edilmişti, kıdem tazminatlarını yok edebilmek, iç edebilmek, onları da bir yere doğru çekebilmek için böyle bir düzenlemeyle kamudakileri garanti altına alırken sanki özel sektörde çalışan işçiler bu ülkenin yurttaşı değilmiş gibi, onlar sanki kıdem tazminatlarına erişebiliyorlarmış gibi onları sahipsiz bırakmak doğru değildir. Eğer devlet kamuda çalışan işçisinin kıdem tazminatını güvence altına alıyorsa özel sektörde çalışan taşeron işçisinin kıdem tazminatını da güvence altına almak zorundadır.

İş yasalarıyla 2003’ten bu yana oynayarak güvencesizliği kural hâline getirdiniz. Esnek çalışma biçimleriyle çalışma yaşamını alt üst ettiniz. Taşeron sistemini ana çalışma biçimi hâline getirdiniz, utanmasanız taşeron yasası yapacaksınız, az evvelki maddelerde gördük. Yani hangi işveren hangi patron karşı çıktı da “yer altındaki” kelimesini yazmaya direndiniz, onu anlayabilmiş değilim.

Arkadaşlar, böyle yasa yapılmaz. Bu yasalar böyle olduğu zaman yarın “Bunu kim yaptı?” sorusu sorulur. Onun için, bu yasadaki düzenleme, evet, sakat, eksik. Gelin, ya tamamlayalım ya da işçileri de birbirine, özel, kamu diye bölerek, ayırıştırarak bir yaklaşım içine girmeyelim.

Buradaki bu düzenlemeye bakarak elbette sendikacı dostlarım da arkadaşlarım da diyecekler ki “Ya, iyi bir düzenleme, sen niye karşı çıkıyorsun?” Ben yurttaşların arasında, alın teriyle, emeğiyle geçinen insanlar arasında ayırım yapılmasını doğru görmüyorum. O nedenle, özel-kamu fark etmez, işçi işçidir, emekçi emekçidir. Yani biraz ileriki maddelerde göreceğiz. Kamudaki işçi alt işverenle sözleşme yapacak, ben patrona, asıl işverene fiyat farkı ödeyeceğim. Böyle düzenlemelerle ne kıdem tazminatı hakkı korunabilir, ne sendikacılık geliştirilebilir.

Bu düzenlemeleri eğer gerçekten yapmak istiyorsanız ele alırken çok boyutuyla ele alın. Arkadaşım soru sordu az önce: “Bunun mali portesi nedir?” Bunun mali portesini alt komisyonda konuştuk, şimdi konuşuyoruz. Hâlâ çıkmamışsa, cevap yoksa, yani burada -iktidar partisine mensup milletvekili arkadaşlarım beni bağışlasınlar- nasıl el kaldıracaksınız arkadaşlar ya? Biz bilgilenebiliyoruz. Size gizli bilgi veriyorlar da bizden saklıyorsanız sizi de -yani kusura bakmayın- samimi bulmam, başka bir kelime kullanmak istemem. Biz de milletvekiliyiz, siz de milletvekilisiniz. Sizin de bizim istediğimiz bu bilgilere erişme hakkınız var. Erişiyorsanız ikinci kez biz istemeyelim, bize verin, bilgileneelim, mali portesini de görelim. Hiç olmazsa özeldeki alt işveren işçilerinin de kıdem tazminatı ödenmesi hâlinde Türkiye Cumhuriyeti devletinin çöküp çökmeyeceğini bir görelim. Kamuda 661 bin, özelde 572

bin. Özelde daha az olduğuna göre kamununkini üstlendiğinize göre demek ki batmayacak. O zaman ayırım da yapmayın, eşitlik bunu gerektirir.

Ben şimdilik teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Erdoğan...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tasarı 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun (e) maddesine ek getiriyor metinden anladığım kadarıyla. (e) maddesi de şöyle diyor: “İdarelerce kanun, tüzük ve yönetmeliklere göre istihdam edilen personelin yeterli nitelik ve sayıda olmaması hâlinde...” Sistemin bizi aldatması da madde metnine yansımış. Ne diyor? “...yeterli olmaması hâlinde...” Nasıl yeterli olmuyor kamu kurumlarında? İstihdam olanağını sağlamadığını...

BAŞKAN – 7'nci maddeyi görüyorsunuz ama.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – 7'nci madde üzerinde konuşuyoruz değil mi?

BAŞKAN – Evet, 7.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Bende farklı bir metin mi var?

“...4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 62'nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi kapsamında alt işverenler...” dediği madde.

Evet, ben önce (e) maddesini okuyorum, neyi düzelttiğimizi okuyorum da. Hatalı mıyım?

BAŞKAN – Tamam, şimdi.

Doğru, doğru, bana sanki başka gibi geldi.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Okumadan hızlı geçtiği için şeyi okumadan esasa geldi.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Evet, zaten esas tartışmadığımız için.

Şimdi, (e) maddesi ne diyor? Tekrar o zaman baştan alıyorum: “Personelin yeterli nitelik ve sayıda olmaması halinde...” Şimdi, burada devlet kendi diyle bir çaresizlik yaratıyor. Personel yeterli değil. Niye? Çünkü personel almıyorsun. Mesela kamu iktisadi teşebbüslerinde niye personel yeterli değil? Kamu iktisadi teşebbüslerini yöneten Hazine Müsteşarlığı finansman kararnamesinde “Ayrılan personelin yüzde 10'undan fazla istihdam edemezsin.” diyor. Devlet öncelikle kendisini çaresiz bırakıp ondan sonra taşeron sistemine geçiyor.

Şimdi, Sayın Lütfi Elvan'ın sözünü İzzet Bey hatırlattı. Aslında tartışmanın doğru bir noktası. Taşeron sistemi ve bu tartışmalarda siyasal partilerin nerede durduğuyla alakalı bir soru. 2 tane sistem var: Sosyal demokrat sistem, emek dostu. Bir de kapitalist sistem, sermayeyi önceleyen bir sistem. Dün Sayın Bakan kapitalist sistemi, sermayeyi önceleyen sistemi nasıl öncelendiğini, partilerin nasıl öncelendiğini de somutlaştırmış durumda. Şimdi, bu sistemi önceleyen görüşlerin temel özelliği nedir? Derler ki, dönün devlet hastanelerine bakın, KİT'lere bakın, çiftliklere dönmüştü, hizmetler çok kötüydü. Biz, taşeron sistemi, ki bunu genellikle İngilizce kelimeler kullanarak süslerler “outsourcing” derler, “outsourcing”de nerelere geldik bakın diye ifade ederler. Sistem bir çaresizlik yaratarak emeğin millî gelirden daha az pay alması konusunda bütün sistemi ikna etme çabasına girer ki yanlışlar değerli arkadaşlar.

Şimdi, işin biraz daha derinlerine bakalım. Aslına baktığımızda taşeronluk, ihale sisteminde nedir? Hizmet ihalesidir. Hizmet ihalesinde birim maliyetleri -anladığım kadarıyla- Hükûmet komisyon üyelerine veremiyor durumdadır. Yani, bir taşeronlukta bir işçinin devlete toplam maliyeti nedir, verememektedir ama aynı Hükûmet kamu işçisinin maliyetlerini aldatarak vermektedir. Kamu işçisinin Türkiye'de -hesaplanan KİT denetimlerinden biliyorum- maliyetleri, işte sosyal yardım maliyetlerini, çocuk maliyetlerini, servis maliyetlerini, hepsini koyarak, şişirerek vermektedirler. Şimdi, buradaki çaresizlik nereden kaynaklanıyor? Eğer işçi sendikası, güvenceli kamu işçisi olursa hizmetler kötü olur ön yargısından kaynaklanıyor. Haklısınız, geçmişte bunun örnekleri var ama geçmişte kötü uygulandığı için örnekleri var. Mesela Batı medeniyetine bakın, İsveç ve İsviçre'de, Kuzey Avrupa ülkelerinde emek son derece gelişmiş olmasına rağmen, sendikal haklar en yüksek noktasında olmasına rağmen hizmetlerde bir problem var mı? Hayır yok. Demek ki toplumu yöneten insanlar, siyasetçiler ve kamu yöneticileri kötü yönettiği için dönüp yine fatura emeğe kesilmektedir değerli arkadaşlar.

Şimdi, burada bir diğer nokta, taşeronluk sisteminde kolay işe al, kolay işten çıkar, yine İngilizcesini kullanarak çok gözümüzü kör ettikleri için ve birçok insan İngilizcesini bildiği için söylüyorum “Easy hire-Easy fire” dedikleri bu emek katili sistemin İngilizce ifadeleridir. Taşeron sistemde işçiyi çok kolay işe alıp çok kolay işten çıkarmak mümkün olduğu için işçinin hem ekonomik hem siyasal köleleştirilmesi hızlandırılmaktadır. Peki, devlette mevcut hizmet ihalelerinde taşerona ödenen para ile işçinin eline geçen para arasındaki maliyet farkları ne olmaktadır? Ne yazık ki bu işçi ağalarının, dayıbaşıların, -artık adına her ne derseniz- köle yapıcı anıların ceplerinde kalmaktadır ve yeni bir sermaye sınıfını işçi emeği üzerinden yükseltmektesiniz değerli arkadaşlar.

Ayrıca bu düzenleme sonucunda Türkiye’de on iki yıldır yaklaşık 250-300 milyar liralık para hizmet ihalelerine ödenmiştir. Devam eden hizmet ihalelerinde durum ne olacak? Çünkü, hizmet ihaleleri maliyetlendirilmesinde bu kıdem tazminatları da devlet tarafından hesaplanıp ihale maliyet kalemlerinin içine sokularak taşeron şirketlere ödenmiştir. Şimdi, bunu devlet üstlendiğinde bütün maliyetler taşeronun üzerinden alınıp devletin üzerine geçirilecektir. Bu konuda bir açıklama yapılmasında fayda görüyorum.

Değerli arkadaşlar, taşeron sistemini görmek istiyorsanız Sayıştayın kamu iktisadi teşebbüsleriyle ilgili düzenlediği raporlara bakın. Toplu Konut İdaresi, Türkiye Kömür İşletmeleri, Devlet Malzeme Ofisi, Karayolları gibi birçok kurumda devlet ağır tazminat yükleriyle karşı karşıyadır. Taşeron sistemi Türkiye’ye dediğiniz faydaları getirmemiştir, öngördüğünüz sorunları çözmemiştir. İnsan odaklı yeni bir çalışma sistemine geçmek zorundayız çünkü zaten yükselen ve değişen teknoloji emeğe ihtiyacı çok azaltmaktadır. Bu bizler için yeni bir tartışma noktası açmak zorundadır değerli arkadaşlar. Makinalaşmış, robotlaşmış üretimde bir... Artık eski emeğin yerine daha yüksek fiyatlarda ama daha az sayıda kaliteli emek yerleşecektir. Bu, bizi emeklilik yaşını düşürmemiz gerektiği ve haftalık çalışma saatlerini düşürmemiz gerektiği gerçeğiyle karşı karşıya bırakmaktadır. Buna, kapitalistlerin sizi inandırdığı gibi ön yargıyla yaklaşmayın. Biz, daha nitelikli, teknoloji geliştiren, inovasyon geliştiren, yeni buluşlar yapabilen, yüksek ücretle çalışan, az çalışan, erken emekli olan bir nesil yaratmak durumundayız. Kalkınmanın da tek anahtarı budur.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Erdoğan, teşekkür ederim.

Sayın Sarı...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, dün –dün müydü? Düdü sanıyorum- Sayın Bakana çok açık bir soru sorduk ve dedik ki: “Siz taşeron sistemine karşı mısınız, taşeron sistemini savunuyor musunuz?” Sayın Bakan da dedi ki: “Biz savunuyoruz, aramızdaki en büyük fark bu.” Evet, aramızdaki en büyük fark bu. Biz, taşeron sisteminin bir kölelik sistemi ve sömürü sistemi olduğunu düşünüyoruz ama AKP taşeron sistemini piyasanın etkinlik kazandırıcı unsurlarından faydalanan bir mekanizma olarak algılıyor. Dolayısıyla, bu iki yaklaşım farkı ya da konuya iki farklı açıdan yaklaşım ister istemez bütün düzenlemelerde iktidar partisi ve muhalefet partisi milletvekillerinin farklı farklı konuları işlemelerine neden oluyor. Şimdi, AKP böyle düşündüğü için de taşeron sistemini kaldırmayı bir yana bırakın taşeron sisteminin ortaya çıkarabileceği birtakım olumsuzlukları ya da ortaya çıkardığı farz edilen birtakım olumsuzlukları palyatif pansuman yöntemleriyle tedavi ederek ve bunun üzerinden de bir algı yaratarak, “İşte, biz taşeron sisteminin bütün olumsuzluklarını ortadan kaldırıyoruz.” diyerek, bunu da bir iletişim stratejisi altında topluma sunarak sanki taşeron sistemini ilga ediyormuş ve kaldırıyormuş gibi, sanki taşeron sisteminin atipik istihdam biçimlerinin oluşturduğu olumsuzlukları ortadan kaldırıyormuş gibi bir toplumsal algı yaratmaktadır.

Şimdi, bu maddede de aslında böyle bir durumla karşı karşıyayız. Yani, ilk başta baktığımız zaman olumlu bir maddeymiş gibi görünüyor. Gerçekten, kamuda çalışan taşeron işçilerin kıdem tazminatlarının bir nevi devlet garantisi altında sunuluyor olması bu anlamda olumlu olarak adlandırılabilir ama tersinden bakacak olursak aslında taşeron sistemini kalıcılaştıran, onu meşrulaştıran, onun olumsuzluklarını kısmen ortadan kaldırıyormuş gibi göstererek onun uygulanabilirliğini sağlayan, ona alan açan, onu büyüten bir çerçeveyi de önümüze sunuyor. Bu madde bunun en güzel ve net ifadesidir.

Şimdi, geneli üzerindeki görüşmelerde de söyledik...

Dinliyor musunuz Sayın Bakan Yardımcım? Sayın Başkan...

AKP hükümetleri dönemi boyunca taşeron işçilerinin sayısının çok ciddi bir biçimde artarak neredeyse esas iş ilişkisi hâline dönüşmüş olması tesadüf değildir. Bakınız, 2002 yılında 153 bin iken kamuda çalışan taşeron işçi sayısı, bir yoruma göre, sizin vermiş olduğunuz rakamlara göre 700 binlere yaklaşmış bulunmaktadır 2014’te. Neredeyse esas unsur hâline gelmiştir. Peki, bu tesadüf mü? Elbette ki tesadüf değil çünkü taşeron sistemiyle çalışma AKP’nin bir stratejik tercihidir, onun bir siyaset stratejisidir. Yani, bir yandan kendine bağımlı sermayeler yaratma, bir yandan da kendine bağımlı sermayedar üzerinden, orada çalıştırdığı işçiler üzerinden bir oy devşirme mekanizmasıdır. Dolayısıyla, meselenin hem neoklasik iktisatla, neoliberal gelişmelerle ilgisi vardır yani AKP’yi aşan bir boyutu vardır ama tam da AKP’nin elinde derinleşen bir sorunla ve problemle karşı karşıyayız.

Şimdi, ben burada şunu sormak istiyorum Sayın Bakan Yardımcım: Bu maddeyle, 7’nci maddeyle bu kapsam içerisine girerek garanti ettiğiniz kıdem tazminatlarının miktarı ne kadardır? Şimdi, eğer böyle bir madde getiriyorsanız bunu çalışmış olanız gerekir. Yani, siz, bugüne kadar kamuda çalışan bu 700 bin taşeron işçisinin ödenmeyen kıdem tazminatlarının denetlenemez olduğundan dolayı ya da denetleyemediğinizden dolayı ya da başka birtakım sebeplerle ödenemez olduğu için bu duruma müdahale

ediyorsunuz ya, ödenemez miktarı ne kadardır, elinizde stok ne kadar bilgi var? Bu kanunu yürürlüğe soktuğunuz zaman aslında hazineye ne kadarlık bir yük yükleyeceksiniz? Bunun çalışmasını yapmış olmanız gerekiyor, burası Plan ve Bütçe Komisyonu. Dolayısıyla, Plan ve Bütçe Komisyonuna bir yasa gelirken bu yasanın bütçeye ne kadar yük getirdiğine ilişkin bir çalışmayı da buraya, önümüze koymuş olmanız gerekiyor. Şimdi, ben bunu bilmek istiyorum: Bu yasayla, bu maddeyle kamu ne kadarlık bir yük altına giriyor? İkincisi, benim anlayamadığım ve anlamakta zorluk çektiğim şey de şu: Siz bunları, bir şekilde, bu kıdem tazminatlarını ilgili işverenden neden tahsil etme yoluna gitmiyorsunuz? Yani böyle bir mekanizmadan neden vazgeçiyorsunuz? Şimdi, açıkça bu fiilî imkânsızlıktan doğan bir durum mudur? Eğer böyle bir durum değilse, o zaman siz yeni bir transfer ve kâr mekanizması sistemini de kurmuş oluyorsunuz. Dolayısıyla, bir yandan taşeron sistemini kalıcılaştırarak bir rant üretme ve bu rantı tahsil etme mekanizmasını derinleştiriyorsunuz, öte yandan işverenin bir şekilde ödemekte zorluk çektiği kıdem tazminatlarına da yüklenerek aslında sistemi daha da derinleştiriyorsunuz. Eğer böyle yaparsanız, bu maliyetleri üzerine yüklenecerseniz o zaman niçin bu işçileri kadrolu çalıştırmıyorsunuz? Yani buradaki mantığı bize açıklayabilir misiniz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Özel, buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Aynı anda birkaç komisyon birden yürüyor. Bir yandan da Soma komisyonu var. Burada da Soma'yla ilgili maddeler. Aslında bu bir talihsizlik, orada ve burada olması gereken arkadaşlar da var ama dün bir konunun üzerinde düğümlendik, tartıştık ve aslında komisyon arzu etmediğimiz bir yere doğru da gitti. Orada ben kendime ait sorumluluğu da üstüme alıyorum ama dün yaşananlarda herkesin suçu vardı. Ben kendi adıma olan kısmıyla ilgili sorumluluğu üstleniyorum. Ama sonra aklıma çok takıldı. Yani biz bu noktaya niye geldik? Ya, bir tane doğru var. Bir milletvekili bir şey söylüyor, bir başka milletvekili başka bir şey söylüyor. Buna ne diyeceğiz siyaset terminolojisinde? Yani “Doğruyu söylemiyorsun.” diyoruz kibarca filan ama kim doğru söylüyor hakikaten? Acaba ben mi yanılıyorum dedim ve bu, Başbakanla görüşürken 10 tane arkadaştan 2 tanesine telefon açtım. Dedim ki: “Sizle kim ne konuştu? Bize bir sürü şey söylediniz ama bunların sonunda ne oldu, ne bitti?” dedi ki: “Gece on iki gibi komisyon başkanı da bizi aradı, dün gece on iki gibi, şu altı saat meselesinde ne konuşuldu diye. Biz ‘Bize söz verildi.’ diye söyledik” dediler. Dedim ki “Altı saat görüşülüyor ama gelin bu işi bir netleştirelim. Siz komisyona gelen arkadaşlar olarak kaç kişisiniz?” İşte kamuda çalışanı var, il dağılımından dolayı Kınık'ta olanı var, Balıkesir'de olanı var, Soma'da 6 kişi. O 6 kişi imzalarıyla bana bir faks çektiler. Birazdan müsaadenizle sizlerle paylaşacağım. O 6 kişi şöyle bir şey söylüyor; dün bahsettiğimiz, “Bir yanda Eren Malkoç konuşuyordu, diğer tarafta Tevrat konuşuyordu.” dedim ya, o Eren'le Tevrat bir faks çektiler, diyorlar ki: “Bizler 22 Mayıs 2014 tarihinde Ankara'ya gelen, Başbakanla, bakanlarla ve Meclisteki siyasi partilerle görüşen 9 kişilik heyetin içinde yer alan, ayrıca, Sayın Salih Kapusuz'un başkanlığındaki heyet Soma'ya geldiğinde bize verilen sözler tekrar edilip oturma eylemini bitirmemiz istendiğinde oturma eylemini bitiren madencileriz. Kamuoyunda madencilere verilen bazı sözlerden geri dönüldüğünü üzülerak takip ediyoruz. Meclisteki çalışmalarda göz önünde bulundurulması için biz madencilere gerek Ankara'daki ziyaretlerimizde gerek Başbakanımızın grup konuşmasında ve Soma'ya gelen heyetin ziyareti sırasında verdiği sözler aşağıdaki gibidir. Meclisimizin bu sözleri tutmasını bekliyoruz.

Saygılarımızla...

- 1) Devlet tarafından denetimler yapılana ve teftiş raporları tutulana kadar kimse madene inmeye zorlanmayacak, gerekirse önce biz gelip gireceğiz. Ondan sonra siz madene ineceksiniz.
- 2) Kimseye bu süre içerisinde çıkış verilmeyecek.
- 3) Maaşlar tam şekilde, eksiksiz ödenecek. Şartlar düzelene kadar, gerekirse yedi sekiz ay maaşları devlet ödeyecek.
- 4) Maaşlar en az 2.000 TL olacak.
- 5) 6 maaş ikramiye verilecek. -Dün bu da tartışma konusu olmuştu-
- 6) Kanunda, yer altında günlük yedi buçuk saat yazan çalışma süresi altı saat olacak.
- 7) Haftalık çalışma süresi otuz altı saati asla geçmeyecek.
- 8) Emeklilik yaşı 55'ten 49'a düşürülecek.
- 9) Ölen madenciler sivil şehit sayılacak.
- 10) 1.400-1.500 arasında ölüm aylığı bağlanacak. -Böyle yazmışlar-
- 11) Ölen madencilerin yakınlarına TOKİ ev yapacak.
- 12) Ölen madencilerin yakınlarından 1 kişiye istihdam sağlanacak.

13) Resmî tatiller ve senelik izinler yer altında sigortalı sayılacak.

14) Taşeron sistemi kaldırılacak.”

BAŞKAN – İmzaları da okur musunuz altındaki.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Evet, imzaları da okuyayım. Ben size de müsaadenizle dağıtacağım.

Eren Malkoç, Engin Sal, Ahmet Arslanbey, Mehmet Fen, Tevrat Çün, Arif Şengül; bu arkadaşlar gelen 9 kişilik heyetin 6 kişisini, Soma’da oturan 6’sını oluşturuyor. Bu arkadaşların telefonu Sayın Komisyon Başkanımızda var, dün akşam da aramış. “Ya, biz altı saat demedik, azaltacak dedik. Buna niye karşı çıkılıyor falan?” diye de söylemiş Sayın Berber. Siz de arayabilirsiniz z.

Ben bu şartlar altında, “Altı saate söz verdiniz.” deyip -tam tutanağımız var, ben aldım- İlkur Hanım “Altı saat sözü verilmedi.” dedi diye kendisine “Yalan konuşuyorsunuz.” dediğim sözü geri alıyorum ve bu Komisyonun ilişkisine, ruhuna, sizlerin aranızdaki ilişkiye aykırı bir iş olduğu için gerçekten üzüldüm. Tabii, sonrasında... Sizin tavrınızı tasvip etmiyorum ama oluyor Parlamentoda böyle şeyler. “Yalan söylüyorsunuz.” lafını ben geri aldım ama madenciler “Bunu söylediniz.” diyorlar. Ben buna “Ben haklıyım, sen haklısın.” demekten ziyade bu Komisyondaki her gruba ve Sayın Bakana, Bakan Yardımcımıza da ışık tutsun diye... Ha, ararsınız, konuşursunuz, bunların dışında, veya “sen yanlış hatırlıyorsun.” dersiniz, o başka bir şey. Bu, arkadaşların bu komisyona mesajıdır.

Teşekkür ediyorum.

Sayın İzmir Milletvekilimize de dün kullandığım ifadeyi geri aldığımı bilmesini ve ondan üzüntü duyduğumu ifade etmek istiyorum. Ben bunu kastetmek istemiştim.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Sayın Başkan, şunları isterseniz çoğaltalım, arkadaşlarda bulunsun.

BAŞKAN – Onu şey alır. Dağıtalım Komisyon üyelerimize.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Dağıtalım lütfen, herkesin elinde bulunsun.

Teşekkür ederiz Sayın Özel’e.

BAŞKAN – Sayın Özel, dün sizin yapmış olduğunuz konuşmadan sonra, biliyorsunuz, ben sizden neyi rica ettim? “Sayın Özel, üç gündür ısrarla orada birtakım sözler verildiğini ifade ediyorsunuz. Verilip de yerine getirilmediğini ifade ettiğiniz şeyler nedir?” dedim. Siz bir on kalem yazdınız getirdiniz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ben 10 biliyordum, 14 çıktı.

BAŞKAN – Neyse, bunların üzerinde... Hatta, orada başka bir maden şirketiyle ilgili bir şeyler... Ben size bunu tanımadığımı ifade ettim. Ve bunu da hakikaten merak ettim, arkadaşlarla bunları görüşeceğimi söyledim ama burada tabii ki uzun çalışma saatleri insanları yoruyor. Ama mümkün olduğunca bizim üslubu mutlak surette burada korumamız gerekiyor. Buradaki hadise Genel Kuruldaki gibi değil, komisyonlardaki çalışma. Yani komisyonlardaki çalışma Genel Kuruldaki çalışmalardan çok daha yoğun ve çok daha yorucu bir süreç.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Genel Kurul da çok nazik Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Erdoğan, biz aşağıda da çalışıyoruz ama aşağıdaki çalışma ile komisyonlardaki çalışmanın şartları birbirinden çok farklı, burada şartlar son derece ağır.

MUSA ÇAM (İzmir) – Bunu kolaylaştırabiliriz, hafifletebiliriz. Mesela aşağısı tatil oldu, biz de kapatabiliriz ve salı gününe erteleyebiliriz çalışmamızı. Bunlardan biri.

BAŞKAN – Evet, tabii, bu da bir yol.

MUSA ÇAM (İzmir) – Ya, geriliyoruz, Sayın Başkan, geriliyoruz.

BAŞKAN – Bu da bir yol Sayın Çam.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sabah 11, akşam 6; ya, insaf edin yani.

BAŞKAN – Tabii, yani çok kolay. Şu önergelerinizi çekin maddelerdeki, matbu olanlara. 5-6 madde, 7 madde geçelim, gidelim yani.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Taleplerimizi biliyorsunuz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Ben de size bunula ilgili yapmış olduğum çalışmaları ve netice beklediğimi, daha bunun 82’nci maddede olduğunu söylüyorum ama siz 82’ye kadar böyle gidebilirsiniz. Geldiğimizde biz çekeriz şey geldiğinde.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Şimdi çözelim bunu beraber.

BAŞKAN – Ama bakın, Sayın Türel, dönüp dönüp aynı şeyi konuşuyoruz. Ben sizin bu taleplerinizle ilgili gerekli adımları attığımı ve beklediğimi söylüyorum.

RAHİMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Tamam, ben de o zaman konuşacağım, söz alayım.

BAŞKAN – Hayır, bir dakika, müsaade edin.

RAHİMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Ben buna da bir cevap vereyim de beraber... Ondan sonra geçelim bunu.

BAŞKAN – Hayır, hayır; İlknur Hanım cevabını versin, bu konuyu ondan sonra konuşuruz. O şey değil.

Sayın Denizli, buyurun.

İLKNUR DENİZLİ (İzmir) – Arkadaşlar, Sayın Özel'in bu konuyla ilgili özrüne çok teşekkür ediyorum. Gerçekten ben de size yakışanın bu olduğunu düşünüyordum. Bahsettiğimiz konu, bir kere benim konuşmam yarım kaldığı için ve ben, size çok net bir biçimde "altı saat" meselesine geldiğimizde, burada yapılan toplantı içinde "altı saat" le ilgili herhangi bir cümlemin geçmediğini söylediğim zaman, söylediniz bana, ne arkadaşlarımız geldiğinde ne o gün Sayın Başbakanımızla yaptığımız toplantıda "altı saat" meselesi hiç gündeme gelmedi. Sayın Kapusuz'la birlikte ben çok net hatırlıyorum, "altı saat" meselesi Soma'ya geldiğimizde de gündeme gelmedi, biz buraya döndükten sonra "altı saat" meselesi gündeme geldi. Ben sadece size bunu aktarmaya çalışıyordum; bir.

İkincisi, burada yazdığınız maddelerle ilgili olarak arkadaşlarımız da söylemişler yani bir kısmını söz olarak nitelendirmişler, bunların ben, "üstünde çalışacağız" konusunda yaptığımız istişare sonucu, onların bunu belki bir söz olarak algılamış olabileceklerini düşünüyorum özellikle taşeronlaşmayla ilgili. Bu anlamdaki kaygılarımızı hepimiz paylaşıyoruz zaten. Sayın Bakanımız da bununla ilgili çok net bir biçimde, Sayın Faruk Çelik de, taşeronlaşmayla ilgili sıkıntılarımızın olduğunu, çözümlememiz gerektiğini... Benzer ifadeler arkadaşlarımız için de onlarla bulduğumuz toplantılarda da kullanıldı ve Sayın Salih Kapusuz çok net bir biçimde Soma'da şu cümleyi telaffuz etti: "Bu, benim tek başıma verebileceğim bir karar değildir arkadaşlar, açalım kayıtlarımızı bakalım; Ankara'ya gideriz, bunu istişare ederiz ve sonuçlarıyla, sizin taleplerinizle ilgili gelip on gün sonra gelir sizi tekrar bilgilendirebiliriz." diyerek bir değerlendirme yaptı. Ama arkadaşlarımız sonuçta, sadece bizim burada yaptığımız ya da gruplarla yaptıkları toplantılardan ziyade Sayın Başbakanımızın grup toplantısında ya da başka yerlerdeki konuşmaları da kendilerine verilen bir söz gibi nitelendirdikleri için herhâlde siz bu maddelerin tamamını yazdınız ve ben baktığımda da...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ben yazmadım.

İLKNUR DENİZLİ (İzmir) – Tamam.

Bu maddelerin pek çoğunun da şu anda hayata geçirildiğini, belki daha fazlasını yapmak üzere de gayretlerimiz olduğunu, sadece TOKİ değil, AFAD'daki kaynaklarımızla arkadaşlarımıza başka imkânlar sağlamak için de hep birlikte gayretlerimiz olduğunu görüyorlar herhâlde diye düşünüyorum. Yani sizin söylediğiniz biçimiyle o gün "altı saat" meselesi hiç konuşulmamıştı. Onu ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Başkanım, müsaade ederseniz...

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Bu, karşılıklı yalnız uzar gider.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Söz kesmemek için böyle bir yöntemi seçtim.

BAŞKAN – Siz de düşüncenizi söylediniz zaten yani.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır, başka bir şey söyledim.

BAŞKAN – Ama şöyle, siz konuşulduğunu söylüyorsunuz, o da konuşulmadığını söylüyor.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Ama açıklama gerektiren bir şey var Başkanım.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Çok kısa şunu söyleyeyim, ben dün şu ifadeyi kullandım: "Ben altı saatle ilgili bir şey vadettiğimizi hiç hatırlamıyorum." deyince, ben de tırnak içinde söylüyorum, "Yalan söylüyorsunuz." dedim, sonra bunu okuyup "Yalan söylüyor." ifadesini geri aldım. Bu, sizin doğru söylediğiniz anlamına gelmiyor İlknur Hanım. Bu şu anlama geliyor. En önemli kanıt Başbakanın grup toplantısı zaptı - grup başkan vekilimiz de var- Başbakan "prompter" dan okuya okuya "Günlük çalışma saatini altı saate, haftalık otuz altı saate indiriyoruz." diyor ve AKP Grubundan alkış alıyor. Siz "Böyle bir söz verilmedi." diyorsunuz ve işçiler "Bize verilen sözler bunlar, Başbakanla yaptığımız görüşmelerde falan." diyorlar.

BAŞKAN – Sayın Özel, "Başbakan böyle bir açıklamayı yapmadı." kimse demedi.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır hayır, ayrıca işçiler diyorlar ki: “2 bin lira maaş alacağız.” Siz diyorsunuz ki: “2 asgari ücret vereceğiz.” Arada dağlar kadar fark var. Şu ifadeden dolayı düzeltme ihtiyacı duydum: Bu okuduklarımızın hakkaniyetli bir gözle okunduğunda -zaten işçilere verilen sözlerin tamamının tutulması esas- yarısından fazlasında ama laf oyunuyla ama arkasından dolaşarak yıpratıldığını hatta altı saatle ilgili biraz önce düzenlemede bir tanesinin tamamen işçi aleyhine döndürüldüğünü onu vurguluyorum.

Ben, üslupsal düzeltme yaptım, içeriksel haklılığın utancı içindeyim, kendi adıma değil, sizin adınıza. Üslupsal düzeltme yaptım, sanmayın ki yani... İçeriksel haklı çıkmanın üzüntüsü içindeyim.

İLKNUR DENİZLİ (İzmir) – Ben bir saniye...

BAŞKAN – Buyurun.

İLKNUR DENİZLİ (İzmir) – Az önce de ifade ettiğim gibi, arkadaşlar, burada çok net bir biçimde ben size süreci aktardım ve o süreç içinde “altı saat” meselesiyle ilgili sizin söylediğinizin gündeme gelmediğini, böyle bir şeyin konuşulmadığını ifade ettim. Burada arkadaşlarımız da aynı şeyi söylüyorlar yani sadece bizim yaptığımız toplantıyla ilgili olarak değil, medyada Sayın Başbakanın grup toplantısı vesaire gibi toptan bir konuşmanın içeriğinden çıkardıkları maddeleri sıralıyorlar. Oysa benim size itirazım çok netti, sizin “yalancı” dediğiniz konu çok netti.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – “Öyle bir sözü hiç hatırlamıyorum.” dediniz.

İLKNUR DENİZLİ (İzmir) – Ben toplantıda... Hatırlamıyorum çünkü böyle bir konuşma geçmedi.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Başbakanın grup toplantısında yoktunuz o zaman.

İLKNUR DENİZLİ (İzmir) – Efendim, bakın, düne geri dönmek istemiyorum ama çok net bir biçimde şunu söylüyorum: Çünkü “sizin de bulunduğumuz toplantılarda” diyerek karşı tarafa siz, bunun sözünü verdiği imajı yaratmaya çalışırsanız...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Siz tutanağı okumadınız anlaşılan.

İLKNUR DENİZLİ (İzmir) – Son derece net bir biçimde okudum. Benim sadece aktarmaya çalıştığım, bizim olduğumuz toplantılarda bu konu gündeme gelmedi diyorum, yine aynı şeyi söylüyorum, yine aynı şeyi söylüyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Başbakanın sözünü tutun sözünü.

İLKNUR DENİZLİ (İzmir) – O, başka bir mesele.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Teşekkür ederim.

Şimdi, Sayın Başkan, bunu birkaç kere daha önce de söylediniz. Yani burada bizim neden önerge verdiğimiz biliyorsunuz, karşı olduğumuz maddeler var. Bu iş, kişisel bir iş değil. Yani bu, bir kişinin söz vermesiyle ya da “Bununla ilgili çalışmalar devam ediyor.” demesiyle bitecek bir şey değil. Buna ilişkin olarak bunu bir an önce çözersek biz de hızlı biçimde bu kanunu çıkarmak istiyoruz. Bunu tekrar ifade edelim. Buradaki sorun o. Yani bu kişi işi değil. Yani bu konuda karşı olduğumuz maddeler var, bunları açık biçimde de söyledik, yoksa biz de bunun hızlı bir biçimde bitmesini istiyoruz. Önce onu belirtiyim.

BAŞKAN – Kayıtlara geçti.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Tamam, o geçti zaten biliyorum.

İkinci olarak da Sayın Özgür Özel hatalı davrandığını ifade etti, sanırım, siz de hatalı davrandığınızı ifade edeceksiniz çünkü çünkü tartışmalar hiç hoş olmayan tartışmalardı burada.

BAŞKAN – Sayın Türel, eğer...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Bitirmedim sözümü.

Burada da gitme, üzerine yürüme, böyle bir şey kabul edilebilir değil buradaki usuller içinde. Yani burada yarın, öbür gün fiziksel anlamda birbirimize hakaret ettiğimiz, vurduğumuz, bilmem, küfürleştiğimiz noktalar mı olacak? Ne olursa olsun, burada beraber konuşmaya gerek var. Hele siz burada Başkandınız, Başkan olarak o Başkanlık Divanını burada yönetiyordunuz o sırada; bunu kabul etmemiz mümkün değil. Sanırım, o açıdan sizin de bir hata yaptığınızı söylemeniz gerekiyor. Bundan sonra da böyle şeyler olmasını istiyoruz, onu da net olarak söyleyelim. Bizim istediğimiz...

BAŞKAN – Sayın Türel...

Öncelikle, size tavsiyem çünkü tutanakları bir okumanız.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Biz buradaydık, okumaya gerek yok, hepsini gördük.

BAŞKAN – Efendim, hafıza bazen unutuyor, tutanakları okumanızı tavsiye ediyorum.

İkincisi, ben görüşmeler devam ederken kürsüden inmedim, ben birleşime ara verdikten sonra kürsüden indim...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Fark etmez.

BAŞKAN – Müsaade eder misiniz?

...ve ben Sayın Özel'in yanına gittim, kendisine en ufak bir şekilde fiilî olarak bir darbe, şu, bu, tutma... Böyle bir şey oldu mu Sayın Özel?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Benim sakinliğimden olmadı. Sizin gelişinize ben de üstünüze yürüsem aynı o zararı...

BAŞKAN – Olur mu Sayın Özel? Böyle bir şey oldu mu, olmadı? Olmadı.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Üstüme yürüdünüz.

BAŞKAN – Ben size sadece ne dedim fiilî olarak? Şunu söyledim size: "Çok ayıp, özür dilemeniz gerekir."

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ben de "Siz istediğiniz için yapmayacağım ama onu yapacağım." dedim size.

BAŞKAN – Gene yapmadınız.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Onu siz istediğiniz için yapmadım.

BAŞKAN – "Ben sözümü geri alıyorum, davranışımı geri çekiyorum." demek ayrı bir şeydir, fiilî olarak özür dilemek farklı bir şeydir. Bunu tartışmanın manası yok.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Meclis tarihinde görülmemiş bir şekilde... Ben sizin beyefendiliğinize yakıştıramadım, anlatılabilir bana çok üzuldüm. Hani usul olur diye de korkuyorum.

BAŞKAN – Sayın Erdoğan, şimdi size göndereceğim tutanakları.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Gönderin, gönderin.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Efendim, tutanakları gönderseniz dahi bakın, Mecliste böyle bir şey olmaz.

BAŞKAN – Şimdi göndereceğim Sayın Erdoğan, göndereceğim.

Değerli arkadaşlar...

Buyurun Sayın Akçay.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Dün, tabii, burada üzücü bir ortam oldu. Sayın İlknur Denizli ile Sayın Özgür Özel arasında bir polemik yaşandı, ki bunlar gayet normal polemiklerdir, bazen istenmeyen kelimeler sarf edilebiliyor, hemen anında olmasa bile, bir süre sonra geri alınıyor, özür dileniyor vesaire. Ben yani çok vahim de görmedim, neticede Özgür Özel kendi düzeltmesini de yaptı. Fakat Başkanlık Divanının yönetimi ile ilgili ve genel olarak yani sadece sizi de kastederek değil de Plan ve Bütçe Komisyonunu ve bu kürsüde görüşmeleri yöneten arkadaşların, alt Komisyon Başkanlarının dikkat etmesi gereken husus şu: Başkanlık kürsüsü kesinlikle tarafsızlık ve objektiflik gerektiren, sabır ve sükûnet gerektiren bir kürsü.

BAŞKAN – Çok doğru.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Başkan, konunun ve olayın asla tarafı olamaz. Fakat bu görüşmeler sırasında muhalefet olarak bizim yönettiğimiz eleştirilere bakıyorum genelde Başkanlık kürsüsünde oturan başkanlar cevap vermeye kalkıyor. Bu, kesinlikle yanlış ve bazı gerilimler de bundan doğuyor. Muhalefet veya iktidar partisi milletvekili arkadaşlarımız da yapabilir eleştiriyi. Bunun muhatabı Hükûmettir, bir; teklifi getirenlerdir, iki; en kötü ihtimalle iktidar partisi mensubu arkadaşlardır. Bunun cevabını vermek Başkana düşmez. Başkanın görevi oturumu suhuletle İç Tüzük'e uygun yönetmektir, hatta bir olay çıkacaksa da bunu yatıştırmaya çalışmaktır. Dün siz oturuma ara verdiniz ama resmen Özgür Özel'in üstüne yürüdünüz yani, ben bunun, hemen yakınımdaydı.

BAŞKAN – Fiilî bir darbeye bulunmadım.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Ya, ne fark eder? Bir de onu mu yapsaydın!

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Bir de bulunacak mıydınız Sayın Bilgiç yani? Olmaz.

BAŞKAN – Efendim yani...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sözlü şiddet bile şiddettir. Senin yaptığın o.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Yani, bu bile yani bu sözünüz bile ileride olabileceğini şey yapıyor. "Ona göre ayağınızı denk alın." mı demek istiyorsun? Ben onu anlamadım.

BAŞKAN – Sayın Akçay, siz öyle anlıyorsanız ne diyeyim yani. Ben öyle bir şey söylemiyorum ama.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Vallahi ben hiç tavsiye etmem Sayın Bilgiç. Yani, siz Başkan olarak...

BAŞKAN – Bu Manisa dayanışmasına benzedi.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Yani, şimdi gözümüzün önünde oldu yani sessiz kalmak da doğru değil. Yani Manisa değil, Müslim Sarı'ya da olsa aynı şeyi söyledim veya Uğur Aydemir'e de olsa aynı şeyi söyledim. Onun için, ben Başkanlık Divanını, Başkanlık kürsüsünü yöneten arkadaşlara bir kez daha hatırlatıyorum bunu.

BAŞKAN – Peki, madem bu konuyu açtınız Sayın Akçay, şunu soracağım: Başkanlık Divanı bir milletvekili arkadaşın kendi kullanmış olduğu ifadeyle ilgili olarak karşısındaki diğer milletvekilinden özür dilemesini istediğinde “Sen karışamazsın. Sen istedin diye ben özür dilemem.” şeklinde bir ifadeyi Başkanlık Divanında bulunan bir insana sizce yapma hakkı var mıdır?

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Süreyya Bey, yapılsa da kalkmak usul değil.

BAŞKAN – Neyse, bence bunu bu şekilde karşılıklı burada konuşmayalım, bunu içeride konuşuruz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Ama açıkta yapılan kusurun tenhada özrü olmaz Ben de bilirdim İlknur Hanım'ın odasına gidip söylemeyi.

BAŞKAN - Ama görüşme usulündeki zaman zaman müdahaleler konusunda haklısınız, o konuda dikkatli olmak gerekiyor.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Açıkta yapılan kusurun tenhada özrü olmaz beyefendi.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Yani, olayın bir tarafı hâlîne getirmeyin kendinizi.

BAŞKAN – Haklısınız, haklısınız, orada dikkatli olmak gerekiyor, doğrudur. Orada haklısınız.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Açıyorum, müsaade ederseniz, kayıtlara girsin.

Buyurun.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Şimdi, biraz önce de tekrar söyledik, şimdi bu gerçekten diyelim ki öyle bir şey, evet, sizin sözünüzle “Özür dilemem.” demiş bile olsa orada ara verirsiniz, gerektiğinde konuşulur, ondan sonrasına ilişkin...

BAŞKAN – Ara verdim zaten.

MEHMET GÜNAL (Antalya) - Ara verdiniz de üzerine yürümeye gittiniz yani.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Hayır, hayır. Şimdi, Süreyya Bey, yani şimdi bakın, yani dünkü olay bir daha tekrarlanmasın diye söylüyorum. Bakın, değerli arkadaşlar, AKP Grubundaki arkadaşlar da, böyle bir şey olduğu zaman karşılıklı gerginlik oldu ve oradan iki taraf olarak birbirimize doğru yani oraya buraya doğru gelen arkadaşlar oldu. Bakın, bunu kabul etmiyoruz. Grubumuza yönelik herhangi biçimde bir tehdit olursa, üzerimize gelirse fiziksel ya da başka bir şekilde en sert biçimde cevap veririm. Bunu buradan ben grup sözcüsü olarak da ifade ediyorum. Lütfen, böyle yapmayalım. Siz de bize yapmayın, biz de size yapmayalım.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) - Karşılıklı oldu.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Yani konuşalım, adabı içinde konuşalım ama yaparsanız en şey veririm. Bakın, ne yaparsanız, orada gelir, bir biçimde bir şey olur, karşılıklı bir küfürleşme, yumrukleşme, biz de cevap veririm ve ondan sonra bir daha burada birbirimizin yüzüne bakarak çalışma imkânımız kalmaz. Söylüyorum, bakın, cevabı en sert biçimde veririm. Lütfen bu da kayıtlara geçsin, bunu da şey için söylemiyorum.

ÖZCAN ULUPINAR (Zonguldak) – Kavga etmeye gelmiyorlar ama konuşmaya geliyorlar.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Hayır, bir dakika kavga olur, bakın tartışma...

ÖZCAN ULUPINAR (Zonguldak) - Kavga etmeye gelmiyorlar onlar.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Bakın, arkadaşlar, milletvekili gelir, milletvekili görüşünü söyler. Bu her zaman başka komisyonda da var. Biz zaten arkadaşlarımızı uyarırız, biz onlara gerekli şeyi varsa bir şey söyleriz oradaki şeyin içinde.

BAŞKAN – Sayın Türelî, sekiz senedir bu Komisyondayım, pek çok kez benzer hadiseler yaşanmıştır ama bir grup sözcüsünün ilk kez bu şekilde konuştuğunu görüyorum.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Ama bunu söylemek zorundayız Sayın Başkan. Siz nasıl orada “Bir daha böyle yapmayın...” Ben bunun için söylüyorum: Yani, burada, bakın, değerli arkadaşlar...

ÖZCAN ULUPINAR (Zonguldak) – Kavga etmeye gelmediler.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Tamam, aynı biz de, bakın, ben bir şey söylemiyorum.

BAŞKAN – Yani, ilk kez bir grup sözcüsünün bu şekilde bir sınır çizdiğini görüyorum.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Sayın Bilgiç, siz oradan kalktınız, yönetiyordunuz bütün şeyi, ondan sonra üzerine yürüdünüz. Arkadaş da kalksa, bir itişme olsa birbirinize girecektiniz. Diğer arkadaşlar geldi, karşılıklı şeye girdik. Böyle bir şey kabul edilebilir mi? Lütfen. Bakın bunlar olmasın diye söylüyorum. Ben burada...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Lütfen düne dönmeyelim, Sayın Akçay gelip bu konudaki görüşlerini açıkladı. Artık düne dönmeyelim.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Yani biz üç senedir çalışıyoruz, bir şeyimiz oldu mu karşılıklı aramızda Sayın Başkan? Sizle ya da diğer arkadaşlarla bir şeyimiz olmadı. Olmasın bundan sonra da ama birbirimizin üzerine lütfen yürümeyelim. Sizden özellikle rica ediyoruz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Yani, kapandı zaten, Sayın Akçay da açıkladı görüşünü. Yeni geldiği için böyle oldu ama biz sabahtan beri hep çalışıyorduk.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Tamam, öyle yapalım. Biz de beraber, güzel çalışalım uyum içinde, onu istiyoruz.

HASİP KAPLAN (Şırnak) - Anlaşıldı arkadaşlar, yeterli, hakikaten nokta koyalım artık. Yani, hakikaten nokta koysak iyi olur.

BAŞKAN – Sayın Kuşoğlu söz istedi.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ben konuyu farklı bir yönden alacağım. Şimdi, İlknur Hanım'ın söylediklerinden de, Özgür Bey'in söylediklerinden de Başbakanın böyle bir sözü olduğunu anlıyorum, bu bize dağıtılan metinden de. Sayın Bakana sormak istiyorum: Şimdi bu Maden Kanunu'nu görüşüyoruz, madenle, madencilikle, 301 ölümlü faciadan sonra. Şimdi, Sayın Başbakanın sözleri yerde mi kalacak? Bununla ilgili bir şey yapmayacak mıyız Sayın Bakan? Yani, hiçbir önemi yok mu Sayın Başbakanın sözlerinin? O zaman bununla ilgili bir şeyler yapalım? Yapılması gereken. Bakın, 14 tane söz verilmiş. Bunları da inkâr etmiyor kimse. O zaman bu konuyla ilgili bir şeyler yapmamız gerekir diye düşünüyorum. Sizin özellikle bu konuda öncülük etmeniz lazım.

MUSA ÇAM (İzmir) – Gelelim çalışma saatine Sayın Başkan.

BAŞKAN – Müsaade ederseniz...

Evet, önergeler var.

Önergeyi okutuyorum.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Hayır, bazı sorular sorduk, onlara cevap bekliyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Pardon.

Bakan Yardımcısı buyurun.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI HALİL ETYEMEZ – Sayın Başkanım, değerli milletvekillerimiz; şimdi, mali konularda getirilen yük konusunda Maliyeden arkadaşlar cevap verecek ama İzzet Bey'in de, Sayın Vekilimizin de ifade ettiği...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Kaç tane böyle işçi vardı?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI HALİL ETYEMEZ – İşte, buna cevap verecek.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Sayıyı da mı bilmiyorsunuz?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI HALİL ETYEMEZ – Sayıyı biliyoruz.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Kaç tane?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI HALİL ETYEMEZ – Neyin sayısını?

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Yani, bu şekilde taahhüt ettiğiniz, tazminat ödemeyi taahhüt ettiğiniz, garanti kapsamına aldığınız ne kadar işçi var?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI HALİL ETYEMEZ – Şimdi, bakın, kamuda zaten 661 bin...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Ne kadarının tazminatları ödenmedi de garanti ediyorsunuz?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI HALİL ETYEMEZ – Onu garanti etmiyoruz. Bakın, yasa çıktıktan sonra biz onları bu kapsam içerisine, bundan sonra kıdem tazminatlarını...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Geçmişe bir etkisi olmayacak. Geçmişten gelen sorumlu işlemler...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI HALİL ETYEMEZ – Geçmişle ilgili bir düzenlememiz yok burada. Burada yasa çıktıktan sonra bu tazminatlar. Kıdem tazminatlarının yöntemi bu...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Bir yasa gelirken, bir düzenleme gelirken bir çalışma yapılır, denir ki: Şu kadar işçinin tazminatı ödenmemiş durumda. Bu yasa çıkarsa biz şu kadar işçiye taahhüt altına alıyoruz.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI HALİL ETYEMEZ – Sayın Vekilim, şimdi, bakın, kıdem tazminatı işten çıkarken, çıkarılırken hak kazanmayı gerektirir. Bunu fiilî olarak uygulama olmadan bilemeyiz ama toplam olarak 661 bin taşeron, alt işveren işçisi var kamuda. Biz bunları potansiyel olarak görüyoruz ve bunların kıdem tazminatlarıyla ilgili bir düzenleme getiriyoruz.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Peki, geçmişte ne kadarında sorun oldu?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI HALİL ETYEMEZ – Geçmişteki sorunları, bize yansıyan sayı olarak bunu tespit ederiz ama yani bize yansıyanı...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Hayır, yani neticede bu bir ihtiyaçtan doğuyor ya.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI HALİL ETYEMEZ – Elbette ki.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Şimdi diyorsunuz ki: “Böyle problemler var.”

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI HALİL ETYEMEZ – Ben bir...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Özür dilerim.

BAŞKAN - Bakın, Sayın Sarı...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Bakın, bu konuşulmamış.

BAŞKAN - Sayın Sarı, bir şey söylüyorum.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI HALİL ETYEMEZ – Bakın, Sayın Vekilim, ben sistemi...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Ben konuşulmamış, sadece bir açıklık getireceğim. Özür dilerim.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI HALİL ETYEMEZ – Ben bir sistemi ifade edeyim, ben size buradaki bu sistemi açıklamaya çalışayım. Bakın, şimdiye kadar alt işverenlik uygulaması -hep burada konuşmalarda da ifade ettik- ta, 1936 yılında İş Kanunu'na giren bir sistem. Şimdi, o günden bugüne, şu andaki 4857 sayılı İş Kanunu'nda da var, bunun tanımları da 2'nci madde de tanımlanmış ve bu şu anki sistemde devam ediyor. Şimdi kıdem tazminatı ihale mevzuatında belli bir yüzde 3'lük kıdem tazminatı ve diğer ödemelerle ilgili, diğer giderlerle ilgili yüzde 3'lük bir pay ayrılıyor. Şimdi, burada ne kadarı... Bunun da elde edilmesi verilmediği takdirde, gerçekleştirilmediği takdirde mahkeme yoluyla kıdem tazminatı birlikte sorumluluk getiriyor hem alt işverene hem de asıl işverene. O zaman, işte asıl işveren yani kamuya birlikte sorumluluk getiriyor. Şimdi, bakın, burada hem mahkeme masrafı, avukatlık masrafı birtakım giderlerle birlikte o zaman işçi bunu elde ediyor. Biz burada bu sistemi getirerek işçilerin kıdem tazminatı hakkını güvence altına alıyoruz. Şimdi deniyor ki: “Özel sektöre niye vermiyorsunuz da, kamuya veriyorsunuz?” Kamu kendisinin vermiş olduğu işlerle ilgili kıdem tazminatını bundan sonra ihale mevzuatında kalem olarak göstermeyecek ve buradan kendisi direkt olarak işçinin hesabına yatırarak. Dolayısıyla, kamuya ekstra bir yük getirmiyor. Zaten ihale mevzuatında bugüne kadarki ödemesi gerekenleri bugün kıdem tazminatını asıl işveren olarak kamu kendisi hak edenlerin hesabına yatıracağı için ayrıca bir yük gelmemiş oluyor, bir de yükten kurtarıyor. O da mahkeme yoluyla bugüne kadar hep hak edildiği için mahkeme masrafları ve işçinin kayıplarını ortadan kaldırmış olacak, kamu da bu mahkeme masraflarından kurtulmuş olacak. Dolayısıyla bu getirilen sistem aslında kamuya getirilen bir yük değil, aynı zamanda zaten ihale mevzuatında bir kaleme alt işverene aktarmış olduğu bir parayı işçinin hakkını güvence altına alarak direkt hesabına yatırmış olacak, hak edenler için.

BAŞKAN – Sayın Bakan Yardımcısı, teşekkür ediyorum.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI HALİL ETYEMEZ - Taşeronlar, alt işverenlerin yükü ve kıdem tazminatıyla ilgili Maliye Bakanlığından arkadaşlarımız açıklama yapacaklar.

Ben teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

MALİYE BAKANLIĞI BÜTÇE VE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI ÖNDER İNCE – Öncelikle bir soru daha vardı, oradan başlamak istiyorum: Koruma-güvenlik görevlisi bazlı olarak maliyet hesabı sorulmuştu.

Şimdi, koruma-güvenlik görevlisi olarak kamu kurumlarında devlet memuru statüsünde istihdam edilenlerin ortalama olarak dereceleri baz alındığında -yani 9'uncu derece de olabilir, 6'ncı derece de olabilir- ortalama net aylık yaklaşık olarak 1.950 lira koruma-güvenlik görevlisi için. Ortalama brüt aylık tutarı da 2.600 TL. Bunun işçi olarak istihdam edildiğini varsaydıysak, kamu

kurumlarında standart bir işçi ücreti yok. Kurumlar itibarıyla toplu iş sözleşmelerine göre farklı farklı ücretler uygulanmaktadır ama kamu kurumlarının genel işçi ortalama maliyetini aldığımızda işçilik ortalama maliyeti 5.500 TL yaklaşık olarak kamu kurumlarında.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Aylık mı?

MALİYE BAKANLIĞI BÜTÇE VE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI ÖNDER İNCE – Evet efendim.

Şimdi, bunun alt işveren uygulamasına yansımalarını incelediğimizde, koruma-güvenlik görevlisi çalıştırılmasına dayalı bir hizmet alımı ihalesinin asgari ücrete yüzde 20 artırımlı olarak ihale edildiğini varsaydığımızda –çünkü genel durum bu koruma-güvenlik görevlileri açısından- işçi için brüt aylık ücret maliyeti 1.285 TL, koruma- güvenlik görevlisi olarak bu ihale çerçevesinde çalışacak kişinin net aylık ücreti 1.015 TL, bunun sigorta primi işveren payıyla ilgili ilave maliyeti eklediğimizde brüt işçilik maliyeti 1.550 TL, bunun üzerine yüzde 3 ihale genel gideri olarak gelecek maliyeti eklediğimizde de kişi başına ortalama ihale maliyeti 1.596 TL, bunun üzerine eklenebilecek diğer bir husus da eğer malzeme temini öngörülürse ise ihale bedelinin, yani bu maliyetin yüzde 2'si kadar bir malzeme gideri eklenebilir ama bu zorunlu değil, idarenin böyle bir malzeme talebi var ise.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Kamuya gidenleri gider sayıyorsunuz ama yani vergi ve SGK primlerini de gider sayıyorsunuz, onlar kamuya dönüyor ama.

MALİYE BAKANLIĞI BÜTÇE VE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI ÖNDER İNCE – Döndüğü hâlde biz maliyet olarak sayıyoruz çünkü bir önceki rakamlarda da bunlar dâhildi.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sonradan indiriyor musunuz onu?

MALİYE BAKANLIĞI BÜTÇE VE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI ÖNDER İNCE – İhale bedelinin içinde efendim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – İhale bedelinin içinde ama sonradan gelir olduğu için bütçeye yük getirmeyecek.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Gelir gider...

MALİYE BAKANLIĞI BÜTÇE VE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI ÖNDER İNCE – Şimdi, bütçe gelir gideri, gayrisafilik esas olduğu için bunları bizim dikkate almamız bu aşamada söz konusu olamaz.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Yani bir işçinin kamuya maliyeti 5.550 lira mı ortalama?

MALİYE BAKANLIĞI BÜTÇE VE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI ÖNDER İNCE – İşçi olarak çalışan 5.500 maliyetin içinde de bahsettiğimiz gayrisafi maliyetler var. 2.600 lira brüt devlet memuru dediğimiz ortalamanın içinde de gayrisafi maliyetler var. Yani rakamları aynı standartta vermek gerekir.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Önder Bey.

MALİYE BAKANLIĞI BÜTÇE VE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI ÖNDER İNCE – Şimdi, kıdem tazminatı yönünden olaya baktığımızda, İş Kanunu'nun 112'nci maddesine bu tasarıyla eklenecek olan fıkralar, hâlihazırda iş sözleşmesi devam etmekte olup da bu madde yürürlüğe girdiği tarihten sonra iş sözleşmesi sona erecek olan alt işveren işçilerinin yararlanacağı maddeler, hükümler bunlar. Dolayısıyla bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce yapılmış hizmet alım ihaleleri çerçevesinde geçmiş yıllarda çalışmış olup da hâlihazırda çalışmaya devam edenlerin getireceği mali yük bunun içindedir. Sayın Milletvekilimin sorduğu, "geçmişle ilgili" dediği yük, geçmiş yıllarda ihale yapılmış, sonuçlanmış ve o kapsamda çalışmış olan bir işçi de bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce işten ayrılmış bir kişi olabilir. Bunlarla ilgili bir maliyet çalışması yapamayız. Çünkü öncelikle kıdem tazminatı yönünden sorumlu olan, alt işverenin kendisi. O ödemiş ise müteselsil sorumluluk yoluyla kamuya bir yük gelecek.

Şimdi, bizim geçmiş yıllarda alt işveren işçilerinin çalıştırmış oldukları kişiler için kaç tanesine kıdem tazminatı ödemiştir, böyle bir veri elde etmemiz -çünkü doğrudan sorumluluğumuz olmadığı için- hesaplamamız mümkün değil. Birinci unsur bu efendim.

İkinci unsur, iş sözleşmesi sona eren işçilerden kaç tanesi kıdem tazminatına hak kazanacak şekilde işten ayrılmıştır? Bu da bir ayrı bilinmeyen. Bu iki bilinmeyi bir araya getirdiğimizde kesinleşen şu kadar yük gelecektir, kapsam şu kadar kişi olacaktır...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Yani sorunun boyutunu bilmiyorsunuz o zaman.

Bir soru sorabilir miyim Sayın Başkanım?

MALİYE BAKANLIĞI BÜTÇE VE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI ÖNDER İNCE – Efendim, sorunun boyutunu biliyoruz, şöyle biliyoruz: Şu anda 2'nci madde gereği zaten bir işçi ben ihale sözleşmesi içinde yüzde 3'lük kıdem tazminatı içeren giderimden dolayı bunda alt işveren sorumludur diyorum ama dava açıldığında müteselsil sorumluluk gereği bize

geliyor. Dolayısıyla burada hiçbir ilave maliyet yok. Hatta şöyle söyleyelim: Müteselsil sorumluluğumuz gereği gelen bu kıdem tazminatı maliyeti sözleşme hukuku gereği doğrudan işçiye ödenemediği için bir mahkeme kararını gerektiriyor. Dolayısıyla, kıdem tazminatı ödediğimiz her işçiye biz ayrıca vekâlet ücreti ödüyoruz, avukatlık vekâlet ücreti.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Peki bu toplam davaların büyüklüğü ne kadar?

Başkanım, mikrofonu bir açar mısınız?

Şimdi, bakın, ortada bir sorun var. Şimdi “Bir problem var ve bu probleme biz müdahale ediyoruz.” diyorsunuz ve bununla ilgili bir düzenleme getirmişsiniz.

Şimdi ben soruyorum: Problemin büyüklüğü ne? Yani nasıl bir problem var burada? Ne kadar büyük bir problem var? Ne kadar çok dava açıldı? Bu kapsamda, hazine, müteselsil sorumluluğunun ürünü olarak ne kadar tazminat ödedi? Ya da ilgili firma ne kadar tazminat ödemedi? Yani böyle bir problem varsa sizin bu problemin büyüklüğünü tespit ediyor olmanız lazım, bize burada bir şey söylüyor olmanız lazım. “Burada bu kadar büyük bir sorun var ve bu sorunun çözümü için de biz bunu getirdik.” demeniz gerekiyor.

MALİYE BAKANLIĞI BÜTÇE VE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI ÖNDER İNCE – Efendim, ben biraz önce şunu söylemeye çalıştım: Maliyetle ilgili bir sonuç ancak işçilerin talepleri sonrası hesaplanır.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Tamam, böyle bir talep geldi mi size ki...

MALİYE BAKANLIĞI BÜTÇE VE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI ÖNDER İNCE – Hayır efendim, genel olarak...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – O zaman problem olduğunu nereden biliyorsunuz? Yani böyle bir problem size intikal etmemişse siz bunun problem olduğunu bilemezsiniz. İntikal etmişse boyutunu bilirsiniz.

BAŞKAN – Bir saniye, müsaade eder misiniz.

Sayın Sarı, Önder Bey Daire Başkanı. Bu siyasi iradenin almış olduğu bir...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Ama cevap veriyor.

BAŞKAN – Efendim, teknik açıklama yapıyor. Yani sizin neden böyle yapıldığını ona sorma şeyiniz yok. Oradaki muhatap Bakanlık.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Kapsam açısından soruyor.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Hayır, o zaman ilgili Bakan Yardımcısı cevap versin o zaman soruya. Ayrıca, sizin sorunuzla ilgili olarak, 5.500 lira maliyet hesabını nasıl hesapladığının ayrıntılarını verebilir misiniz?

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Evet, detay çok önemli.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Yani “Kamuda çalışan ortalama bir işçinin kamuya maliyeti 5.500 lira.” dediniz...

MALİYE BAKANLIĞI BÜTÇE VE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI ÖNDER İNCE – Evet efendim.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – bunun ayrıntılarını verebilir misiniz?

MALİYE BAKANLIĞI BÜTÇE VE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI ÖNDER İNCE – Bunu ayrıca size aktarırım efendim.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Hayır, önünüzde yok mu? Bunu tek rakam mı verdiler 5.500...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Yalan, 5.500 mümkün değil ya!

MALİYE BAKANLIĞI BÜTÇE VE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI ÖNDER İNCE – Efendim, şu anda buraya katılım olarak düşünürseniz bir bakanlığın bütün verilerine sahip olmak burada mümkün değil. Hepimiz farklı birimlerden geliyoruz ama istenilen bilgileri telefonla görüşerek alıp size aktarıyoruz. Dolayısıyla benim şu anda böyle bir hesap...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Yani size bir tablo verilmedi mi? Sadece rakam mı verildi?

MALİYE BAKANLIĞI BÜTÇE VE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI ÖNDER İNCE – Efendim, ben telefonla bunu arkadaşlarımdan bilgi olarak aldım ve size aktardım.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Peki. Biz o zaman bunun ayrıntılarını da istiyoruz tablo olarak.

MALİYE BAKANLIĞI BÜTÇE VE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI ÖNDER İNCE – Tabii efendim.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Yani bu kaleme -5.550 liralık kaleme- nasıl ulaştınız? Bunun ayrıntılarını istiyorum.

Ama benim sorum, hâlâ, Sayın Başkan –o zaman Bakan Yardımcım cevaplayacak- cevapsız kaldı, onun cevabını istiyorum ben.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI HALİL ETYEMEZ – Neydi, tekrar alabilir miyim?

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Sorum şu: Bakın, bu 7'nci madde kapsamında bir problem olduğunu söylüyorsunuz, diyorsunuz ki: “İşçilerin kıdem tazminatlarının ödenmemesine ilişkin bir problem var ve biz kamu olarak bunu ödeyelim.” Bir problem var. Şimdi ben şunu soruyorum: Eğer ortada bir problem varsa bu problemin büyüklüğü ne? Yani size ne kadar bu konuyla ilgili başvuru geldi, ne kadar talep geldi, bu şekilde kaç işçi var, kaç tane davaya girdiniz, müteselsil sorumluluğun karşılığı olarak ne kadar ödediniz, sorunun büyüklüğü ne? Eğer böyle bir büyüklük yoksa ortada, o zaman sorun ne? Buna cevap istiyorum.

BAŞKAN – Evet, soruyu aldık.

Teşekkür ediyorum.

İkinci soru, Sayın Seçer...

VAHAP SEÇER (Mersin) – Şimdi bu sorun, mevcut yasada, bir taşeron işçi alt işverenden kıdem tazminatını alamıyor. Müteselsil kefil olarak üst işveren bir kamu kurumu bunu ödemek zorunda. Doğru mu söylüyorum? Peki, bundan sonra bu düzenlemeyle ne değişecek? Yani alt işveren kıdem tazminatı ödemediği zaman, yine, üst işveren olan bir kamu kurumu müteselsil kefil olarak ya da müteselsilen, onun tarafından ödenmeyecek mi? Değişen ne oluyor? Bu bir.

İki: Bugüne kadar yaşanan sorunlar... Diyelim bir taşeron işçisi kamuda çalışıyor, sorun yaşamış. Bu yasa yürürlüğe girdikten sonra bu yasa bu süreci de çözecek mi, bu süreç içerisinde yaşanan sorunu, yoksa yasa yürürlüğe girdiği tarihten sonraki yaşanacak sorunlar için mi geçerlidir?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Günal, buyurun.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Maliyeci arkadaşlarımız söyledi ama şimdi burada ortaya çıkacak şey nedir, ben biraz daha açayım arkadaşların söylediğini, anlamadığım kısmını da eklemiş olayım.

Şu anda söylenene baktığımız zaman, gelecek daha önce yapılmış sözleşmede bunlar ihale bedellerinin içerisinde değil mi, kıdem tazminatları?

MALİYE BAKANLIĞI BÜTÇE VE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI ÖNDER İNCE – Evet.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Tamam.

Bir yerden hizmet alımıyla yaptık, bu sizin formülle alt işverene verdik. Adama da ona göre bir para ödüyörüz, o da hesabını yapıyor, “Şu kadar prim borcu, şu kadar bilmem nesi, toplam bu kadara ben bu işi yaparım.” diyor. Çalıştırıyor, kıdem tazminatını ödemiör. “Biz alamıyörüz.” O zaman şimdi arkadaşların yaptığı maliyet hesabı geçersiz hâle geliyor. Sen onun içine kıdem tazminatı koymuyorsun ki, sadece prim borcunu ekledi çıkardı 1.596. Ne kadar sürede ne kadar kıdem tazminatı ödeniör? Mesela buradan ne çıkacak?

Arkadaşlar diyorlar ki: “Tamam, yani şu anda bilmiör olabilirsin.” Beş yıl çalışmış. Adam ihaleyi almış sizden, beş yıllık madeni işletmek üzere -maden üzerinden gidiyörüz, somut sorayım- beş yıl boyunca çalışmış, çıkarmış. Dayıbaşının dediğini tutmamış, adamı da işten çıkarmış. Şu anda da belki de işi bırakmış, gitmiş. Bu beş yıl çalışan bir işçinin kıdem tazminatına kaç para ödeyeceksiniz? Adamın bize çıkardığı maliyet bir yıl için ne mesela. Örneğini de söylüyörüm: Beş yıldır madende çalışiör. Beş yıldır da ihaleyle adamdan hizmet alımıyla vermişsiniz. Normalde de o şirket neyse onun ödemesi lazım. Böyle olduğu zaman bir tane işçinin bana beş yıllık kıdem tazminatını siz öderseniz devlet olarak bunun maliyeti nedir? Bunu ben buraya koyduğum zaman, 1.596 kişi başına işçi maliyeti nereye çıkacak? Bugün bilmiör olabilirsiniz ama bir tanesinin maliyetini örnek olarak söyleyebilirsiniz dersem, herhâlde daha net bilgi almış olabiliriz.

Bir de bu sözleşmeler nasıl yapıliör? Yani arkadaşlar “Sözleşme var.” diyor ama şimdi kafasına göre öyle bırakıör, alıör, işçinin kıdem tazminatı ödenmiör. Öyle şey olur mu ya? Nasıl bir hizmet alım sözleşmesi yapıliör? Yani bunun takibi olması gerekmez mi? Oraya verdiğı işçilerden ödemediğı varsa SGK'ya sizin zaten bildirim, zorunlu bildirim, resen tescil, bir sürü şeyleri niz var burada, düzenlemeleriniz var. Yani bir yerden birinin haberi olması lazım eğer bunlar ödenmiörse. Öyle “Biz bilmiyörüz.” olmaz. Şu anda bilmeyebiliriz ama baktığımız zaman, falan yere ihale mi verdik? Verdik. Kaç kişi çalıştırdığını zaten görüyor, işçi başına

verdiği parayı görüyor. Netice itibarıyla, çıkardığı işçiler eğer oradan boşa çıkmışsa şu ana kadar ödenmeyen kıdem tazminatının biliniyor olması lazım, ödenecekleri demiyorum. Şu anda çıkarmışsa, siz de onunla sözleşme yapmışsanız ve adam zaten boşaysa bir şekilde ona kıdem tazminatı ödenmesi gerekmiyor mu? Ben mi yanlış biliyorum? Yani o ödemediyse biliyor olmamız lazım yani kamuya gelecek maliyeti. Şimdiden sonra öderken göreceksiniz. Ama üç yıl, beş yıl çalışmış çıkmışsa, adam da ödemediyse biliyor olmamız lazım. Yani ödedik, ödemedik o ayrı.

Biraz daha net olursa bizim de kafamız karışmamış olur.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Erdoğan, buyurun lütfen.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan, şimdi, anlayamadığım şeyi kanun maddesinden okuyarak söyleyeyim: Şimdi, 4000/857 sayılı İş Kanunu'nun 2/(7)'nci fıkrası alt işvereni tanımlıyor; orasında değilim. 2/(7)'nci fıkranın son cümlesi şöyle: "Bu ilişkide asıl işveren alt işverenin işçilerine karşı o iş yeriyile ilgili olarak bu kanundan, iş sözleşmesinden veya alt işverenin taraf olduğu toplu iş sözleşmesinden doğan yükümlülüklerinden alt iş verene birlikte sorumludur." Bu meri mevzuat. Anladığım kadarıyla, bu meseleyle yeni çıkarmaya çalıştığımız kanunun düzenlediği şey aynı şeyi ifade ediyor gibi geliyor. Yanılıyor muyum, bilmiyorum. Bir bu konuda açıklama istiyorum. Yani eğer böyle bir şey varsa zaten benim KİT'lerde gördüğüm...

VAHAP SEÇER (Mersin) – Aynısını söylüyoruz işte.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Evet.

...zaten meri mevzuata yönelik bu şeylere ilişkin davalar açılıyor ve işçilerin tamamı kazanıyor. TOKİ'de kazanıyor, Karayollarında, Devlet Demiryollarında, hepsinde kazanıyor.

İkinci mesele: Mevcut hizmet ihalesiyle devletin ihale verip taşeron sistemiyle çalıştıranlarda durum ne olacak, onu çok anlayamadım. Çünkü hizmet ihalesi fiyatlandırmasında, maliyet tabanında zaten kıdem tazminatı maliyetler içerisinde var ve şirketler buna göre ihaleye teklif veriyor. Devlet bunu üstüne aldığı takdirde bu aradaki fark, devletin koyduğu fark patronun cebine gidiyor olacak. İşçisini kandıran patron ödüllendirilmiş gibi bir sonuç çıkabilir mi? Biraz önce Sayın Bakan Yardımcısı "Bu işlem geçmişe yönelik uygulanmayacak." dedi. Şimdi bunun devletin mali işleyişi açısından sonucu şu: Geçmişe yönelik bir hata yapılmayacak ama geçmişten gelen sorunların da devamı anlamına gelecek. Yani taşeron bırakmış kaçmışsa, tazminatlarını yatırmamışsa işçilerin sorunu var demek. Şimdi, burada bir yol ayrımı söz konusu. Eğer devlet bunu öderse işçinin sorunu çözülecek ama taşeron patronuna haksız bir kazanç sağlanmış olacak çünkü devletten almış olduğu...

Bir diğer mesele: Bu 5.500 lira hesabının detayını ben de istiyorum çünkü eğer bu 5.500 lira maliyeti söylediğimiz anda -ben bürokrat için söylemiyorum ama- yüz binlerce işçi için kullanılacak bir tez ortaya çıkacak. "1 kamu işçisinin maliyeti 5.500 lira. Vay be, üniversite mezunu memur bile 2.000 lira alırken 5.500 lira ödeniyor." diye aleyhte bir propaganda geliştirilecek. Bunun içerisinde çok büyük ihtimalle İş Kanunu'na göre... Çünkü sözleşmeyle çalıştırılan çok yüksek ücretli danışmanlar var. Bence bu hesabı iş kollarına göre, hatta kıdeme göre devlet detaylı yapmak zorunda ki biz durumu görebilelim. Ben Hazine tecrübemden şunu söylüyorum: KİT'lerde yaptırdığım hesaplamalarda -ki şişirdi kamu iktisadi teşebbüsleri bu taşeronluk tezini güçlendirmek için şişirdi- bu 5.500 lira rakamına yaklaşmıyordu bile. Hadi üç senelik, dört senelik enflasyon farkını da koysak... Bu rakam son derece tehlikeli bir rakam. Detaylı dökümlerini ben de istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Çetin, buyurun...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Gerçekten, kamuda şu anda toplu iş sözleşmesinden yararlanan sendikalı işçi sayısı 200 binin altında yanılmıyorsa, 192 bin olarak kamu kesiminde. Belediyeler bu sayıya dâhil değil. Belediyelerle birlikte bu sayı 350 bine doğru tırmanan bir sayı. Şu anda sizin hesabınızın içerisinde bu 350 bin kişiye göre mi baz aldınız, yoksa kamu kesiminde hizmet alımı yöntemiyle asıl işverenin işçisi konumunda gözükp müteahhide hizmet veren, örneğin Karayollarında, onların ücretleri de dâhil mi? Bu konu son derece önemli.

Sizin söyleminiz bana 12 Eylül'e gerekçe olan bir konuyu hatırlattı. O yıllarda da işçilerin... Şey, 12 Eylül'e bağ kurmam doğru olmadı, özür dilerim; daha sonraki bir dönemde şöyleydi: "İşçilerin ücretleri, çöpçü maaşı vali maaşını geçti." gibi söylemler yaşadı bu ülke. Öyle bir tehlikeli rakam verdiniz. Bu rakamı nereden buldunuz, kaynağınız nedir? Çok önemli. Hakikaten biz ana muhalefet partisi olarak bunu istiyoruz. Bu bir.

İkincisi: Sayın Bakan ya da Sayın Çalışma Genel Müdürüm, müştereken soruyorum, Karayollarında ve sağlık sektöründe uzun yıllardan bu yana kamu personeli olup da müteahhide hizmet veren ve alt işveren işçisi gibi gördüğü Bakanlığın ama bu soruna Maliye Bakanlığının ve Ulaştırma Bakanlığının “Evet, bu sorun çözülmelidir.” demesine rağmen, bilerek Çalışma Bakanlığı taşeron kanunu çıkaracağım diye iki yıldan fazla zamandan bu yana direndi. Şimdi, bu işçilerin kadroya geçirilmeleri mahkeme kararıyla tespit edildi. Şimdi, bunlar kadroya alınmayıp da bu şekilde çalışmaya devam edecekler mi? Yargı kararına idarenin uymamasının gerekçesi nedir? Yani idarenin her türlü işlem ve eylemi hukuk devletinde yargı denetimine tabi olmalıdır. Yargı kararını vermişse “Ben uymuyorum yargı kararına.” diye iki yıl bekletip iki yıl sonunda yasa yapmaya yönelmek demokrasiyle bağdaşan bir tutum değildir. Karayollarında ve Sağlık Bakanlığında dava kazanan işçilerin kadro sorununu ne yapacaksınız? Bunları istiyorum, hemen şimdi.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Çelebi, buyurun lütfen.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Çok teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, şimdi, 1.590 rakamı taşeronlarla ilgili ifade edildi, değil mi? Bunun içinde, kıdem tazminatı hakkı, yıllık ücretli izin, hepsi buna dâhil midir? Yani, bütün bunlar, 1590 liranın içinde kıdem tazminatı, yıllık ücret, izin hakkı, diğer bütün sosyal hakları neyse bütün bunları da kapsıyor mu? Birinci sorum o.

Bakan Yardımcımıza da soracağım şu: Şu anda Karayollarında ve Sağlık Bakanlığındaki taşeron uygulamaları sonunda muvazaalı olan ve davası kazanılan, Yargıtayda da onanan kaç bin işçiyi kapsıyor davayı kazananlar ve bütün bunların toplamında ne kadar insan mağdur ediliyor kaç aydan beri? Bir de bunu öğrenmek istiyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Sayın Başkan, bir söz alabilir miyim?

BAŞKAN – Sayın Seçer, görmedim, buyurun.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Teşekkür ederim.

Şimdi, kanunda işçilerin kıdem tazminatları “a” “b” diye iki alt grupta, farklı koşulları burada tanımlanmış. Diyor ki: “Alt işverenlerin değişip değişmediğine bakılmaksızın yani farklı alt işverenler olabilir ancak aynı kamu kurumu.” bu birinci şekil. İkinci şekil: Aynı alt işveren, alt işveren değişmiyor yalnız farklı kamu kurumları. Bir de şöyle bir durum ortaya çıkıyor: Farklı alt işveren olabilir ve bunun karşılığında da farklı kamu kurumlarında çalışan işçiler olabilir. Bunun tazminatını ödeme şekli hangi kurum tarafından nasıl yapılacak burada belirtilmemiş, farklı işveren, farklı kamu kurumu.

BAŞKAN – Sayın Kaplan, sizin de sorunuzu alayım.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Sayın Başkanım, bu konuda arkadaşlarımız sorular sordular, ben daha farklı bir cenahtan bir soru soracağım, Maliyeden arkadaşlar falan vardır burada.

İflas eden şirketler var. Yani, Türk Ticaret Kanunu temel kanun olarak burada iki-üç sene önce çıkarıldı. Ondan önce, bir kişi 5 tane şirket kurabiliyor, anonim şirket, limitet şirket fark etmiyor. Sonra birini batırıyor, iflasını veriyor, oradaki mal varlıklarını kaçırıyor, başka bir şirket kuruyor, onu da batırıyor, boşaltıyor, başka bir şirket kuruyor ve o aralarda çalışan işçiler -beş sene, on sene, on beş sene- perişan oluyorlar çünkü karşısında kıdem tazminatını hak eden bir işçinin karşısında iflas etmiş bir şirket var, şirketler var. Bu, yakın tarihimizde bunun haddi hesabı sayılamayacak kadar var ve bu şirketleri de üç beş tane kurup holding kuranlar var. Benim hukukçu olarak maalesef tanık olduğum çok hileli şekilde işlemlerle 100 binlerce işçinin haklarını mağdur ettiler.

Şimdi, elinizde şöyle bir veri var mı: Bu iflas eden, ettirilen şirketlerin kaç bin işçisi kıdem tazminatını alamadan iflasa götürüldü veya dönüştürüldü? Elinizde böyle bir veri var mı yani bu işçilerin haklarının nasıl güvence altına alınacağına ilişkin sorumuzun da cevabı olacak bu. Eğer bunu siz tespit edemezseniz... On beş yıl bir özel hastanede çalışmış bir sağlık personelinin – haklı- mahkeme kararına rağmen, kıdem tazminatına rağmen “Ne yapalım, vallahi iflas ettik, sen de bizi affet.” gibi bir cümleyle karşılaşan bir işçinin güvenliğini nasıl sağlayacaksınız? Soru bu.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Önder Bey, evet.

MALİYE BAKANLIĞI BÜTÇE VE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI ÖNDER İNCE – Efendim, ben önce bu kıdem tazminatıyla ilgili tasarıda yer vermiş olduğumuz maddenin düzenleniş amacından yola çıkarak başlayacağım ki diğer soruların da buna göre bir çoğu cevabını bulacak.

Şimdi, biz bu madde üzerinde çalışırken ihale yaklaşık maliyetinin içinde yani ihale bedelinin içinde kıdem tazminatı giderlerine karşılık olarak “Bir ödeme yapmaya devam edelim mi?” seçeneğinden başladık, en sonunda bu maddeye geldik. Diğer seçenekleri niye eledik? Eğer ihale bedelinin içine kıdem tazminatıyla ilgili gideri koymaya devam etsek ve müteahhite bu şekilde ödeme yapmaya devam etseydik, eğer bir firma alt işveren işçisinin kıdem tazminatını ödemezse bugünkü olduğu gibi gene müteselsil sorumluluk gereği kamu kurumlarına yük gelecekti. Birincisi bu. İkincisi, kıdem tazminatı tam karşılayacak şekilde, hiçbir şekilde işçiyle kamu kurumunu karşı karşıya getirmeyecek şekilde bire bir maliyet hesabını alt işverene vermeyi planlasak bu sefer de alt işverenlerin çalıştırdıkları bütün işçilerin iş sözleşmelerinin kıdem tazminatına hak kazandıracak şekilde sona erdiğini varsaymamız gerekecek. Oysa ki işçilerden bir bölümü ya kendi kusurlu hareketlerinden dolayı ya da başka mazeretlerinden dolayı kıdem tazminatı ödenmesini gerektirmeyecek şekilde sona eriyor. Dolayısıyla, işçiye aslında ödenmeyecek bir meblağ için doğrudan alt işverene baştan ödeme yapmayı maliyet olarak öngörsek bu sefer de kamu kurumları için gereksiz yere kaynak aktarımı olacaktı. Bütün bunları değerlendirdik ama gerçekten, işçinin kıdem tazminatı hakkını almasında sorun çıkarmayacak, buna mukabil de aslında ödenmeyecek bir gidere karşılık alt işverenlere bir kamu kaynağını aktarmamak için doğrudan ödemeyi kamu kurumları üstlensin modelini seçtik. Dolayısıyla bu model çerçevesinde bu madde yürürlüğe girdiği andan itibaren iş sözleşmesi sona eren işçilerin bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra işe başlaması şartı aranmaksızın sadece sözleşmenin bu maddeden sonra sona ermesi, yani, işçinin bu maddeden sonra işten ayrılması yeterli olacak, geçmiş yılların bütün kıdem tazminatları kendisine ödenecek. Birinci soruya ilişkin cevabımız bu.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Geçmiş yıllarda hizmet ihalesi de ödenmemişti...

MALİYE BAKANLIĞI BÜTÇE VE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI ÖNDER İNCE – Efendim, açıklayacağım sırayla. Yani, maddedeki felsefe, düzenleniş amacı bunu niye alt işveren değil de kamu kurumu üstleniyor bunun genel mantığı bu, gereksiz kamu kaynağı aktarmamak.

Devam ediyorum, diğer bir husus: İflas eden şirketlerin kıdem tazminatı sorumluluğuyla ilgili bir durum belirtilmişti. Şu anda kamu kurumlarının kamu tazminatı ödenmesiyle ilgili yükümlülüğü bir mahkeme kararına istinaden doğuyor ve mahkemeler bu kararları verdiklerinde aynı zamanda şuna da karar veriyor: Kamu kurumlarında alt işveren değişmekle beraber bir işçi çalışmaya devam ediyorsa bu iş yeri devri niteliğindedir dolayısıyla da son alt işveren bu iş yerini devralan kişi olarak işçinin bütün alacaklarından sorumludur mantığıyla, geçmiş yıllarda o işi almakla birlikte iflas eden şirketlerle ilgili hiçbir sorumluluk olmaksızın son alt işverene gidiyor. Son alt işveren de kamu kurumunda o anda iş yapan olduğu için önceden iş yapanların kaç tanesi iflas etmiş, kaç tanesi devam ediyor gibi bir sorun bizi ilgilendirmiyor bu aşamada. Dolayısıyla, bizim şu anda sorunumuz son defa iş alan ve işe devam eden müteahhit alt işveren bunu ödeyecek mi ödemeyecek mi?

Diğer bir konu rücu konusu. Şu anda yapılmış, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar yapılmış, bu maddeden sonra da devam edecekler dâhil, sözleşme önceden imzalandığı için, bu sözleşmelerin içinde -ya da bitmiş sözleşmeler için söylüyorum- kıdem tazminatına karşılık olarak alt işverene zaten bir ödeme yapılmıştı. Dolayısıyla, biz, bu madde çerçevesinde yürürlüğe girecek... Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra, bir işçinin iş sözleşmesi sona erdiğinde evet, onun tamamını biz ödeyeceğiz kamu olarak ama kişiye ödediğimiz tazminatın ihale sözleşmesinin içinde kıdem tazminatı ödenmiş süreyle ilgili kısmı için o ihale sözleşmesi hangi işverenle yapılmış ise döneceğiz, o alt işverenlere ilgili dönem için rücu yapacağız. Dolayısıyla, bir kamu kaynağının önce harcadığı hâlde ikinci kez aynı amaçla ödeme yapılması gibi bir tablo olmayacak. Ben şunu da belirteceğim, alt komisyon çalışmaları sırasında bir sayın milletvekilimiz bu konuyu sormuştu “Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce yapılmış olan ihaleler çerçevesinde zaten ödenmiş olan bir kıdem tazminatı bedeli var idi, bunlar için rücu işlemi yapacak mısınız?” diye sorulmuştu, biz bu soruyu zaten o dönemde de cevaplamıştık ama bu soru başka kesimlerden de -başka kesimden derken, başka kurumlardaki arkadaşlardan, uygulamacı birimler özellikle- sorular yönelttiler. Bu sebeple hem sayın milletvekillerimizin, hem uygulayıcı birimlerin bu konudaki tereddütlerini gidermek üzere bir önerge de hazırlandı, maddenin zaten rücu işlemi yapacağını belirttiğimiz İş Kanunu’nun 2’nci madde gereği de müteselsil sorumluluk gereği zaten alt işveren sorumluluğu devam eden bir uygulamayla ilgili sorular ortadan kalsın amacıyla zaten rücu edileceğini de bir kez daha ifade ettik.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

Evet, önergeler var okutuyorum...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Hayır, bu 5.500’le ilgili...

BAŞKAN – Söyledik onu, onun detayını verecekler.

MALİYE BAKANLIĞI BÜTÇE VE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI ÖNDER İNCE – Ben bu hesaplamaların, 5.500 liranın içinde bizim kamu kurumlarında, işçi çalıştıran kamu kurumlarında, personel ödeneklerimizde işçilik ücretleri için de ayrı tertip vardır. Bir işçinin fazla mesai ücreti, normal aylık ücreti, ilave tediyesi, ikramiyesi gibi ödemeler ayrı tertiplenir. Biz bu tertipteki ödeneğimizi o kurumda aynı yıl içinde çalışan sayısına böldüğümüzde o kurumun aylık kişi başı işçilik maliyetini buluruz. Bu hesap da biraz önce aktardığımız aylık olarak, brüt kişi başına maliyettir.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Ama bakın, benim elimdeki bilgilere göre...

MALİYE BAKANLIĞI BÜTÇE VE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI ÖNDER İNCE – Bunu neden o şekilde verdiğimizizi de şöyle açıklayayım, 1.596 rakamı da bir işçi için kamu kurumunun üstlendiği bütün maliyetleri içerdiği için.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Anladım, şimdi, mesela 2013 yılı bütçe ödeneği 2014 yılı işçileri için 5.7 milyar. Kaç işçi çalışıyor genel yönetim, merkezi yönetim bütçesinde?

MALİYE BAKANLIĞI BÜTÇE VE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI ÖNDER İNCE – Efendim, bunları işte biz size detaylı olarak aktaracağız. Ben 5.500'ün içine ne girdiğini kısaca açıklamak için bu ön bilgiyi verdim ama detaylı olarak bilgi vereceğiz.

BAŞKAN – Sayın Kaplan, buyurun lütfen.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Ben sadece iki alanda çalışma yapıp yapmadığınızı öğrenmek istiyorum.

Bir, riskli iş kollarında -özellikle maden iş kolu, işte kömür, grizu, patlama- zorunlu sigorta sistemi uygulayan gelişmiş ülkeler var. Niye işvereni de, kamu kurumlarını da rahatlatacak böyle bir sistem... İşte, 17 Ağustos depreminden sonra çıktı, deprem sigortası şimdi kamuoyunun anlattığı, bu bir. Yani Soma'dan ders çıkarmak lazım, benim anlatmak istediğim bu, eğer kıdem tazminatını gerçekten bakanlıklar getirip bir torbanın içine koyup tartıştıyorsa bu kısıtlı zamanda, bu faydasız, sağlıksız zamanda tartıştıyorsa insan hakikaten isyan ediyor. Bu kadar ciddi bir konu, o kadar işveren konfederasyonlarıyla, işçi konfederasyonlarıyla konuşulmuş, çözülmemiş bir konuyu getirip torbaya atıyorsunuz. Bu nasıl bir şeydir? Zaten İç Tüzük'te bunun yeri yok, bu bir.

Zorunlu sigortayla bu risk yükü yüksek, tehlikeli iş kodu yüksek olan yerlerde bir çözüm hem kamu kurumlarını hem de işverenleri rahatlatacak bir yöntemdir. Bunun modeli var ve iki taraf da denetim yapıyor, teftiş yapıyor, bu bir.

İkinci modelde, kıdem tazminatıyla ilgili bütün personel rejimleri açısından yeni bir sistem inşa etmek lazım yani siz şu andan itibaren kamu kurumu ihale vermiş, işveren, alt işveren gidiyorsunuz, alt işverenin alt işvereni, o şekilde gidiyor. Ben avukatlık yaptığım dönemde bir olaya tanık oldum, onu nasıl anlatayım size şimdi? Bir kilit fabrikasında yüksek tüpler vardı, 15 işçi çalışıyordu ve işveren bir sızma karşısında tehlike anında işçilerin arasına katılıp o da kurtarmaya çalışırken havaya uçuştular hem işçiler hem işverenler gitti biliyor musunuz? Şimdi bana sorar mısınız: Şimdi, bir tarafı değil, hep düşünelim, beraber yani 21'inci yüzyılda G20 zirvesinin başkanlığını yapacağız, bu kadar büyük bir ekonomi olacağız, bu kadar büyük bütçelerden bahsedeceğiz, 400 milyar dolar dış borcumuz olacak ama bunun sigortasını, sistemin sigortasını geliştirecek bir yöntemi bulamayacağız yani üniversitelerle iş birliği yapılmıyor, bilimsel çalışma yapılmıyor, AR-GE çalışması bu konuda yapılmıyor, sonra geliyoruz burada işçi konfederasyonlarını, işveren konfederasyonlarını üçer beşer dakika dinliyoruz, sonra dalga geçilir gibi torba kanuna koyuyorlar, bu kadar ciddi bir konuyu, insanın, emeği, alın terini, yaşamı, bütün hayatı emekli olduğunda 65 yaşında geri kalan beş yılı ya bir ev sahibi olmakla geçiyor Türkiye'de çalışanların, hepsinin idealinde bir ev sahibi olmak vardır ve hiçbirisi de o ikramiyeyle ev sahibi olamaz, üstüne de borçlanır, elindekini, avucundakini satar öyle bir ev sahibi olur. Yani şaşırtıyorsunuz gerçekten, bu yasa yapma süreçlerinde yahu, şu ciddi konuları hakikaten ayırsak başlı başına kıdem tazminatıyla ilgili işçi işveren ilişkilerini de getirsek olmaz mı? Torbadan geçecek, tamam, parmak çoğunluğu var, burada arkadaşlarımızın maşallah sayısı fevkalade iyi, disiplinli de geliyorlar, sayı da çıkacak, 10 Temmuz'a kadar da bunu görüşeceğiz, biz de muhalefet olarak arada bir konuşuyoruz, itiraz ediyoruz, önerge veriyoruz, uzatıyoruz ama inanın çok verimsiz bir çalışma yapıyoruz. Ben bunun yerine, bunca saat çalışmanın yerine, gerçekten tarafların, masaların olduğu, yuvarlak masa çalışma ekiplerinin bilimsel önerileriyle gelirse çok daha rahat çözerdik diye bakardım. Tabii ki kamu maliyesi kamuyu koruyor. İhaleyi veriyor işverene, çoğu da yüzde 15'i cebine indiriyor, veriyor alt işverene. Üçüncü köprü, üçüncü havaalanı ve kanal projesinin, kentsel dönüşümün faturası 1 trilyon dolardır. Bunların hepsi işverendir, bunların hepsinde yüz binlerce işçi çalışacak. İşçisinin sağlığını sağlamamış, güvenliğini, tazminatını sağlamamış bir ülkede, biz bu Mediste hangi vicdanla onlara vekillik edebiliriz ki? Böyle bir sıkıntıdayız. Bizi rahatlattın diyoruz, bize formül verin diyoruz, bize açılım getirin diyoruz, buraya uzmanları çağırıyoruz, arkadaşları

çağırıyoruz, ya bize bir yol gösterin. Bu torba yol değil arkadaşlar, ben açık söylüyorum. Bu torba, torba yolu değil, bu torbayla siz kendinize de eziyet ediyorsunuz, bize de eziyet ediyorsunuz, işverene de eziyet ediyorsunuz, işçilere de.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Bakanlık personeline de.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Herkese eziyet.

Benim diyeceğim bu.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kaplan.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Bu ihtirazi kayıdımı benim yani ben köklü bir çözüm zamanı diyorum artık yani yeter, hakikaten köklü bir çözüm zamanı yani artık buna bir formül bulunması lazım. Çalışanların da insan olduğunu, bugün Adalet Komisyonunda, Çevre Komisyonunda hayvan haklarını inceledi arkadaşlar, demin oradan geldim...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Plan ve Bütçe Komisyonunda çalışanların haklarını...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Vallahi billahi hayvan haklarıyla ilgili komisyon daha nitelikli bir çalışma yaptı.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Hayvanların değeri daha fazla.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Hayır yani şimdi ben şey anlamında söylemiyorum, uzlaşma sağlanıyor, öneriler getiriliyor, bilmem ne... Yahu, biz burada insanın emeğini savunamıyorsak....

İZZET ÇETİN (Ankara) – Nesne hayvan olduğu için öyle olmuştur.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Kaplan.

Evet, Sayın Çetin, buyurun lütfen.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Demin tabloya baktığım zaman, sizin hesabınızda herhâlde bu 5.500 rakamına taktık kafayı çünkü genel bütçe içerisindeki personel kalemlerinden kamudaki toplam memur ve diğer kamu görevlilerinin harcamalar çıktıktan sonra kalan miktarın işçi sayısına bölünmesi suretiyle elde edilen bir rakam mıdır bu sizin 5.500 küsur rakamınız?

MALİYE BAKANLIĞI BÜTÇE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI ÖNDER İNCE – Devlet memurlarıyla bir bağlantısı yok, diğer memur ya da sözleşmeli personelle bir bağlantısı yok. Biraz önce de ifade ettiğim gibi, bir kamu kurumunun bütçesinde işçi olarak çalıştırılanlara yapılacak harcamalar...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Nedir o harcamalar?

MALİYE BAKANLIĞI BÜTÇE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI ÖNDER İNCE – Yani bunun içinde fazla mesai ücreti olabilir, giyim yardımı olabilir, sosyal yardımlar, aile yardımı olabilir, ikramiyesi olabilir, normal brüt çıplak ücreti olabilir. Yani bir kamu kurumunda işçi olarak...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Ayni ve nakdi her türlü giderler.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Vergi ve sigorta da var.

MALİYE BAKANLIĞI BÜTÇE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI ÖNDER İNCE – Tabii, tabii.

Onların sigorta primleri... Vergi değil, sigorta primi işveren payı. Yani bir işçi çalıştırılmasından dolayı o kamu kurumunun bütçesinden hangi harcamalar çıkacaksa zaten aynı tertipte toplanır. Bu tertipteki toplam harcamayı o kurumun işçi olarak çalışan sayısına böldüğünüzde o kurumun ortalama... Bulduğunuz rakamı bir de 12'ye bölerseniz aylık maliyetini oluşturur. Bizim biraz önce verdiğimiz rakam bu yöntemle yapılmış bir hesaplama ama detayını kurumlar bazında size ayrıca takdim edeceğiz.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Bekleyeceğiz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/931) esas numaralı Kanun Tasarısının 7. Maddesinin çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

İzzet Çetin

Rahmi Aşkın Türeli

Bülent Kuşoğlu

Ankara

İzmir

Ankara

Vahap Seçer

Mersin

BAŞKAN – Sayın Bakan, önergeye katılıyor musunuz?

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI AYŞENUR İSLAM (Sakarya) – Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Gerekçeyi kayda alıyorum.

(Değişiklik önergesinin gerekçesinin ses kayıt cihazından okunması)

İZZET ÇETİN (Ankara) – Böyle şey olur mu Başkan?

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Başkan, ciddiye lütfen!

BAŞKAN – Kayda girmesi gerekiyor.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ne oldu ya, tiyatro mu yapıyorsun?

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Açıklama istiyoruz.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Başkan, bunu bir devam ettirseniz biz bunu Facebook’a koyalım. Bence devam ettirin.

BAŞKAN – Müsaade ederseniz açıklama yapayım.

Efendim, Cumhuriyet Halk Partisinin bütün maddelerle ilgili vermiş olduğu önergelerin hepsinin gerekçelerinde...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Olabilir.

BAŞKAN - ...son paragraf hariç hepsi aynı olduğu için arkadaşlarımız da sürekli çok yoruldukları için çok uzun paragraf okumaktan böyle bir metot olabilir mi bir deneme yaptık ama olmamış. Onun için okuyacağız.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – O zaman denemeyi burada yapmayacaksınız, içeride yapacaksınız.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Benim size Divan olarak değil ama ana muhalefet olarak eğer benim bu kadar sayım olsaydı böyle 4 satırlık muhalefet gerekçesi yazmazdım. 114 satır yazardım ki okuyunca anladınız. 100 defa bir şey okununca insan anlıyor. Yani İç Tüzük’e göre önerge verilir.

BAŞKAN – Sayın Kaplan, ben bir şey yapamam yani.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Önerge verilir, önergeyi de kısa da yazarsın, aynı da yazarsın, sonra da yazarsın bu takdirdir.

BAŞKAN – Bir şey demedim zaten.

“Olabilir mi?” diye denedik ama olmadığını gördük.

Buyurun.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak...

BAŞKAN – Söz vereyim.

Buyurun.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Başkan, tabii, burada yaptığınız işlem doğru değil.

BAŞKAN – “Bu kayda geçebilir mi?” diye denedik bunu, şey değil yani.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Ana muhalefet partisine söz söyleme hakkı da hiç kimseye düşen bir hak değildir. Yani kendisi de muhalefet partisi olarak istediği şekilde yazar, verir. Size düşen görev -biz eğer konuyla ilgili gerekçeyi istersek 1 satır yazarız, istersek 500 satıra kadar yazma yetkimiz var, yazarız- onu okutmaktır.

BAŞKAN – Şöyle, mesele bunu okutmak değil, bunu kayda aldirmek, kayıtlara geçmesini temin etmek.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Benim sözümü kesme lütfen.

Dün orada o Başkanlık Divanına yakışmayan tarzda şiddet uygulama amaçlı yürüdüğünüz gibi bugün de tiyatro gösterisi gibi hareket ederek o koltuğa oturmadığınızı, yakışmadığınızı ortaya koyuyorsunuz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Çetin.

SALİH KOCA (Eskişehir) – Söylediğin sözleri tasvip ediyor musun? Kendi arkadaşın ne söylüyor bir kere onu düşünsene. Tasvip ediyorsan, uygun buluyorsan söyleyecek hiçbir şey yok.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Değerli arkadaşlar, bu böyle çok da fazla gülünüp geçilecek bir şey değil.

Sayın Başkanım, bir kere başlarken biz ne yaptığını bile anlamadık, yani neyi okuyorsun, ne yapıyorsun, maddenin neresindesin böyle bir...

BAŞKAN – Madde değil, gerekçe.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yani böyle bir komedi filminden beter bir şey başlattın. Güzel yani espri yeteneğini gösteriyorsun da...

BAŞKAN – Espriyle alakası yok, espri amaçlı değil yani.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – O zaman trajik bir durum komik değilse yani bayağı bir trajik.

BAŞKAN – Espri amaçlı değil. “Kayda geçirmek acaba oluyor mu?” diye...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Değerli arkadaşlar, Başkanlık makamı, dün espriyle karışık söyledik “Bana ‘yönetemiyor’ mu diyorsun?” Evet, o zaman yönetemiyorsunuz. Neden? “İç Tüzük ne diyorsa amir hükümleri uygulayacağım.” diyorsunuz. Dün ne dediniz? “Ben ayıramam, edemem...” “Normalde sen ayırmayacaksın zaten.” dedik. Arkadaşlarla konuşacağım, Bakanlar Kurulu tasarısını çekebilir, milletvekilleri teklifini çekebilir, tekrar verebilir yani hâlâ sen bitirdikten sonra Genel Kuruldayken de çekebilir görüşülmeden önce, bundan daha doğal bir şey yok. O zaman, bizim orada 1 satır yazdığımız da vardır, 5 satır yazdığımız da vardır. Böyle bir şey olur mu yani? Yapılması bile bence Komisyonun tüzel kişiliğine hakarettir. Siz diyorsunuz ya buradan bir şey söyleyince: “Komisyon Başkanlığına, Divana böyle yapmayın.” Divana da hakarettir, bize de hakarettir. Espri mahiyetinde değil, bir de ciddi ciddi “Kayda geçsin diye yapıyoruz.” diyorsunuz. Böyle bu artık işin çivisinin çıktığı noktadır. Lütfen, Komisyonu ciddiyete davet ediyoruz. Bu gereksiz bir şov oldu. Kusura bakmayın. Bir daha da tekrerr etmemesini temenni ediyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Günal.

Sayın Kuşoğlu, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkanım, hakikaten dün gece nahoş bir olay yaşadık ama sinirlerimiz bozuktuk, olabilir, insanlık hâlidir, hoşgörü ama bu hiç olmadı hakikaten. Bu dünkünden daha kötü bir hadise oldu. Üzüldüm bunun için, hakikaten üzüldüm.

Bakın, bir de muhalefet için bir söz söylediniz.

Arkadaşlar, muhalefet edebiliriz.

BAŞKAN – Ben bir şey söylemedim ya.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bu kanun 106 madde, içerisinde devleti tahrip eden, hukuku, hukukun üstünlüğünü tahrip eden maddeler var.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Hırsızına af getiriyorsunuz, millete küfreden müteahhide af getiriyorsunuz utanmadan, ondan sonra ana muhalefete laf söylüyorsunuz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bu çok tehlikelidir. Tabii ki buna muhalefet edeceğiz. Yani bu hakkımızı engellemeye çalışmak için bu tür yöntemler icat etmeye çalışmak hakikaten hepimizi üzer, gerçekten üzdü hepimizi yani gerçekten üzüldüm. Bir şey söylemiyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Kuşoğlu.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bir de geçecek zaman açısından bir fark yok ki.

BAŞKAN – Gerekçeyi okuyalım:

İZZET ÇETİN (Ankara) – Tutumunuzla ilgili söz istiyorum.

BAŞKAN – Tamam, gerekçeyi okutayım, bitsin, söz vereyim size.

“Gerekçe:

Anayasamızın sosyal ve ekonomik hak ve özgürlükler bölümü yurttaşlarımızın refahını arttırmak için devlete sorumluluk yüklemiştir. Keza Türkiye'nin imzalamış olduğu uluslararası sözleşmeler çerçevesinde de yükümlülükleri bulunmaktadır. Bu yükümlülükler ne yazık ki yerine getirilmemekte, salt rekabet kaygısıyla toplumun çalışan kesimlerinin sorunlarının çözümüne yönelik etkin kanuni düzenlemeler yapılmamaktadır.

Son yıllarda birçok torba yasa geçti ama bu torba yasalarda emekçilerin, ezilenlerin, ekonomik krizlerden mağdur olanların, sendikaların sorunlarına demokratik, sosyal ve kalıcı çözümler bir türlü getirilemedi. 1999 yılı öncesinde emekli olmuş yurttaşlarımıza yönelik “sözde intibak” yasası TBMM tarafından bunun gerçek bir intibak yasası olmadığına dair eleştirilerimize rağmen kabul edildi. Çıkarılan yasanın gerçek bir intibak olmadığı en son Kamu Denetçisi Kurumu tarafından da dile getirildi. Sendikalar Kanunu getirildi, grev yasakları ve baraj uygulaması kalkmadı aksine iş kolu barajı ağırlaştırıldı. Yeni yasa ile %1 barajda 12 sendika baraj altında kalmakta, 2018’de ise uygulanacak %3 baraj ile ise 29 sendika baraj altı kalacak duruma geldi.”

İZZET ÇETİN (Ankara) – Biraz yavaş oku, herkesin anlayabileceği gibi oku.

“Ülkemizde son dönemde uygulanan ve yaygınlaşan taşeron sistemi ile neredeyse bir tür taşeron Cumhuriyetine dönüştük. Binlerce işçi taşeron sistemi ile esnek çalışma biçiminde düşük ücret politikası, sosyal haklardan ve iş güvenliğinden yoksun şartlarda kölelik koşullarında çalıştırılırken kamuda ise taşeronlaşma her geçen gün arttı. 2002 yılında 387 bin olan taşeron işçi sayısı, 2014 yılında 1,5 milyonu aşmış durumdadır. Taşeron işçi sayısındaki dikkat çekici artışın en önemli sebebi, hizmet alım yönteminin doğrudan

istihdam sağlamaya göre çok daha ucuza gelmesidir. Bu sebeple, Meclis dahil birçok kamu kurumu, hizmetleri taşeron firmalar aracılığıyla yürütmektedir.

Taşeron firmalar, daha çok kâr elde edebilmek için daha az işçi ile daha çok iş yaptırmaktadırlar. Asgari ücret karşılığı alınan ücret, 8 saatte karşılık gelmesine rağmen işçiler daha fazla çalıştırılmakta, çoğu zaman haftalık izin kullandırılmamakta, ücretleri düzenli verilmemekte, devletten alacağını hemen alan firmalar, işçilere geç ödeme yapmaktadır. Tazminat hakkı her yıl sonunda işe girdi çıktı yapılarak, yıllarca bir işte çalışmasına rağmen işçiler tek kuruş kıdem tazminatı dahi alamamaktadırlar. Mesai sınırlaması olmaksızın çalıştırılan bu işçiler, fazla mesai durumunda mesai ücreti alamamaktadır. Yıllarca çalışmalarına rağmen ücretleri hep asgari ücret düzeyinde kalan taşeron işçilerin sorunlarının çözülmesi için adım atması gereken merci Çalışma Bakanlığı olmasına karşın, bugüne kadar taşeron işçilerin sorunlarını çözmek adına somut hiçbir adım atılmamıştır.

Bugün getirilen yasa tasarısı ise sorunu çözmemektedir. Bu nedenle teklifimizle sorun çözmeye yönelik düzenleme yapılmıştır. İş hukukunda işçi ile işvereni arasında olan ilişkiye iş ilişkisi denir. Kamu bu işçilerin doğrudan işvereni olmadığı için bir iş ilişkisi de yoktur. Bu nedenle alt işverenin kıdem tazminatını ödenmesinin sağlanması amaçlanmıştır.

BAŞKAN – Evet, Sayın Bakanın katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Sayın Çetin, buyurun lütfen.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Başkan, gerçekten 30 Mayıs'ta verdiğiniz bu kanun teklifi o günkü koşullarda bütün siyasi partiler tarafından çok ciddiye alındı ve çok ciddi bir şekilde alt komisyon çalışmalarını yürütmekle komisyon kuruldu ve komisyon çalışmalarını 7 tam günde -araya hafta tatili de girmiş olmasına rağmen- 7 oturumda tamamladı.

Tabii, alalecele buraya getirdiniz ama gördük ki üst Komisyona geldiğinde AKP'nin asıl amacı bu yasa tasarısını görüşüp Soma konusuna çözüm bulmak ve de azgınlaşan, azgınlaştırılan taşeron sistemini kontrol altına almaktan öte, bunu zamana yayarak unutturmak, hafifletmek ve giderek tartışmalarla belki de süreci tamamlamak olarak ortaya çıktı.

61 madde olan tasarı hiç ilgisiz konularda verdiğiniz önergelerle 106'ya çıktı, 16 önerge elinizde kaldı; onlar da konulduğu zaman gerçekten tam 2 katı sayıya ulaşacak bir önerge verdiniz. Bu, ciddiyetsizliğin birinci noktası.

İkinci noktası: Oturumlar boyunca, ne alt komisyonda ne ana Komisyonda bugüne kadar Soma faciasının asıl sorumlusu gözükene ne TKİ' den ne Enerji Bakanlığından bakan düzeyinde bir sorumlu buraya gelip bu Plan ve Bütçe Komisyonunu ciddiye almadı.

Üçüncüsü: Yapılan görüşmelerde, alt komisyon görüşmelerinde usulüne uygun olmayan pek çok önergeyi gelip orada "oyla, oyla" diye, sesli olarak -aldık, zabıtlarda da var- önergelerinizi oylattırarak maddeleri eklettirdiniz; zabıtlarda var, bunlar da görüldü. Bu, üçüncüsü.

Yani, bu işin gerginleşmesi, gerilmesi, toplantıların devamının sonlanması için elinizden geleni yaptınız. Ana Komisyon görüşmelerine başladığından bu yana da son derece gayriciddi tutumunuz, kişileri aşağılayıcı, koskoca siyasi partinin buradaki kurumsal kimliğini de düşünmeden dünkü ve bugünkü hareketleriniz, orada bu oturumu idare etme yeteneğinizden yoksun olduğunuzu ortaya koyuyor. Daha fazla ortamı germemek için, sizin bugün -en azından bugün- orada oturmamanız gerektiğini düşünüyorum çünkü bundan sonra yapılacak her şakanın ya da atılacak her adımın burada birtakım gelişmelere gebe olduğunu görüyorum ve o yüzden daha fazla bizi germeyin ve lütfen grubunuzla değerlendirin, yönetim kuruluza bir başka arkadaş... Zaten bencilliğiniz ta baştan belli. Bir tek kişiyle bile bir muhalefet partisi o Başkanlık Divanında olsa bu ciddiyetsizlik ortaya belki çıkmazdı. Onun için size güvenmiyoruz, oturuma devamınız doğru değil.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Çetin.

Sayın Erdoğan, buyurun.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Plan ve Bütçe Komisyonu Türkiye Büyük Millet Meclisinin kalbi olan, gelenekleri olan bir Komisyondur ve bu geleneklerini bizler de devam ettirmeliyiz ki bizden sonraki nesiller de bunları söyleyebilsin.

Öncelikle şunu söyleyeyim: Genel Kurulda da benzer gerginlikler iktidar partisi ile muhalefet partisi arasında sürekli olmaktadır ama bu da demokrasinin temel kurallarında bir algı zafiyetimizden kaynaklanıyor.

Bakın, bu muhalefet saflarında olan insanlar milyonlarca insanın oyuyla gelmiştir ve o milyonlarca insanın verdiği vergileri de ilgilendiren, onlara ait mal varlıklarını da ilgilendiren ve onların da hayatını etkileyen düzenlemeler yapılmaktadır.

Normalde, demokratik bir ülkede, uzlaşma dediğimiz konuda iktidarla muhalefetin kanunları müzakere etmesinin amacı muhalefetin de söz hakkının kanunlara dercedilmesidir. Muhalefetin bir tek harf değişikliği yapmasına izin vermeden, aynı zamanda da evrensel hukuka ve vicdana aykırı birtakım düzenlemeler geldiğinde muhalefetin İç Tüzük'ten kaynaklanan yetkilerini kullanarak görüşmeleri geciktirmesi, birtakım önergelerin lafzi kısmını uzatması demokratik bir direniştir, bunu anlayışla ve saygıyla karşılamamız gerekmektedir; bu sizleri yorduğu gibi bizleri de yormaktadır ama ancak ve ancak elimizde kalan son enstrümanla, İç Tüzük'e göre kanunları etkilemeye çalışmaktayız. Bunu kişisel kabul edip, hakaretemiz cümleler kurup ve ne yazık ki Başkanlık makamının da bunun içerisinde olmasını doğru bulmuyorum. Ayrıca, ben bu Komisyon salonunda bürokrat olarak da çok bulundum.

Bürokratların siyasetçi misyonunu alması sadece o bürokrata zarar verir. Onun için, bürokrat elbette ki iktidar partisiyle çalışmaktadır ama bütün bürokrat arkadaşlara dostane ve kardeş bir tavsiyem şudur: Siyasetçilerin yerine geçip mesela metni hızlı okumak yakışık ve şık bir davranış değildir. Cevap verirken bir siyasetçi nosyonuyla cevap vermemenizi tavsiye ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Zozani...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Doğrusu deminki tutum benim de garibime gitti, tasvip edebileceğimiz bir durum değildir o. Biz burada zaman zaman çalışma ortamı içerisinde gerilimleri bertaraf etmek için birbirimize espri de yaparız. Espri da hayatın bir parçasıdır, yapılır, buna itiraz etmem, onu söyleyeyim ama benim esas dikkat çekmek istediğim nokta bu değil, başka bir konuya dikkat çekmek istiyorum.

Şimdi, İç Tüzük'e göre komisyon çalışma süreleri ile Genel Kurul çalışma süreleri paraleldir, aksi durum Meclis Başkanlığının bilgisi dâhilinde gerçekleşir.

BAŞKAN – Tam tersi efendim.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Biz şu anda Genel Kurulun kapalı olduğu bir saate bu toplantıyı gerçekleştiriyoruz.

BAŞKAN – Yok efendim, tam tersi

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Ne diyor İç Tüzük?

BAŞKAN – Efendim, İç Tüzük madde 35 şunu söylüyor: “Komisyonlar Başkanlık Divanının kararı olmaksızın Genel Kurul toplantı saatlerinde görüşme yapamazlar.” Yani, bize yasak olan, aşağıda Genel Kurul varken görüşme yapmaktır. Bunun için de sene başında bütün komisyonlar bu manada Başkanlık Divanından izin alırlar. Normalde komisyonların çalışma süreleri Genel Kurulun kapalı olduğu saatlerdir.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – O zaman deminki durumda Adil Bey haklıdır. Biraz önceki durumda haklıdır yani mefhumu muhalifinden. Adil Bey'e yardım etmeye çalışıyorum.

BAŞKAN – Tabii ki.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, suistimal etmeyeceksiniz yani. Kesinlikle suistimal etmeyeceğinize inanıyorum.

BAŞKAN – Bugüne kadar yani hiç bu manada bir suistimal olmadı.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Hiç olmadı değil mi?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Olacaktı ama Vedat Bey kapattı Allah'tan.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Zozani.

Sayın Çam, buyurun.

MUSA ÇAM (İzmir) – Teşekkür ederim.

Dün akşam buradaki konuşmalardan hepimiz birtakım dersler aldık ve çıkardık. Bu neden kaynaklanıyor? Çok zamansız ve çalışma şartlarının gerçekten çok zor ve güç koşullarda olduğunu hepimiz görüyoruz. Tabii, iktidar partisi için bu çok söz konusu olmayabilir. Arkadaşlarımız çok değerli, son derece saygın insanlar, milletvekili arkadaşlarımız ama genelde burada Hükûmet temsilcileri ve bürokratlar yanıt verdikleri için çok fazla enerji sarf etmiyor olabilirler ama bizler muhalefet partisi milletvekilleri olarak ister istemez bütün maddeleri, bütün ayrıntıları tek tek düşünmek, çalışmak, üzerlerinde yorum yapmak ve konuşmak zorunda kalıyoruz ve makine değiliz sonuç itibarıyla, insanız.

Geçtiğimiz günlerde Ferit Mevlüt Aslanoğlu'nu anarken rahmetle yani buradaki gerilim ve streslerden kaynaklandığını da hepimiz biliyoruz. Dolayısıyla, dün akşamki olaydan sonra bugün şu yaşadığımız sürece baktığımızda ve aşağıda Genel Kurul da çalışmıyor ise, o zaman Başkanlık Divanı -her ne kadar İç Tüzük elvermiş olsa bile- bunu suistimal etmeden, hepimizin de birer insan

olduğunu, onun dışında da bu toplantılarda zorunlu olarak bulunmak zorunda olan bürokrat arkadaşlarımızın da ailelerinin, çocuklarının, yakınlarının olduğunu; basın mensuplarından ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarından, sivil toplum örgütlerinden, meslek örgütlerinden bu toplantıyı izlemek zorunda olan arkadaşlarımızın da insan olduğunu ve onların da birtakım temel hakları olduğuna da unutmamamız gerektiğini düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Ben müsaade ederseniz bu kayıt meselesine bir açıklık getirmek istiyorum: Az önce arkadaşlardan bir tanesi okurken sehven bir paragraf atlaması oldu.

MUSA ÇAM (İzmir) – Olabilir, kötü niyetli olduğunu düşünmüyorum.

BAŞKAN – Hayır, değil zaten.

Şimdi, arkadaşlar da okumada yoruldukları için burada dedik ki: “Son paragraf da olduğu için bir kayıt altına alınır...” Ama tek şey şu: Belki bunu sizinle paylaşarak yapmak lazımdı. Bu manada tutumumuzdan dolayı özür diliyoruz yani sizi bu derece bunu üzeceğini ve rencide edeceğini açıkçası hesaba katmamıştım. Bu konuda kusura bakmayın ama amaç, maksat asla ve asla tabii ki bir siyasi partiyi ve mensuplarını ve arkadaşlarımızı rencide etmek değil. Hakikaten burada amacın, buradaki gerekçenin kayda geçirilmesi olduğu düşüncesi içerisinde hareket ettiğimiz noktadır ve o kayıta da son paragrafta zaten yoktu çünkü o bütün önerelerde farklı.

Evet, Sayın Akçay, buyurun lütfen.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, konuşma talebini geri alıyorum daha sonra görüşmek üzere.

BAŞKAN – Tamam, çok teşekkür ederim Sayın Akçay.

Evet, müteakip önergeyi okutuyorum:

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/931 esas numaralı Kanun Tasarısının 7. Maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

İzzet Çetin

Rahmi Aşkın Türeli

Bülent Kuşoğlu

Ankara

İzmir

Ankara

Vahap Seçer

Mersin

Madde 7- 4857 sayılı Kanunun 112 nci maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir. “4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 62 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi kapsamında alt işverenler tarafından çalıştırılan işçilerin kıdem tazminatları;

a) Alt işverenlerinin değişip değişmediğine bakılmaksızın aralıksız olarak aynı kamu kurum veya kuruluşuna ait işyerlerinde çalışmış olanların bu şekilde çalışmış oldukları sürelerle ilişkin kıdem tazminatına esas hizmet süreleri, aynı kamu kurum veya kuruluşuna ait işyerlerinde geçen toplam çalışma süreleri esas alınarak tespit olunur. Bunlardan son alt işverenleri ile yapılmış olan iş sözleşmeleri mülga 1475 sayılı İş Kanununun 14 üncü maddesine göre kıdem tazminatı ödenmesini gerektirecek şekilde sona ermiş olanların kıdem tazminatları ilgili kamu kurum veya kuruluşları tarafından,

b) Aynı alt işveren tarafından ve aynı iş sözleşmesi çerçevesinde farklı kamu kurum veya kuruluşlarında çalıştırılmış olan işçilerden iş sözleşmeleri mülga 1475 sayılı İş Kanununun 14 üncü maddesine göre kıdem tazminatı ödenmesini gerektirecek şekilde sona ermiş olanlara, 4734 sayılı Kanunun 62 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi kapsamında farklı kamu kurum ve kuruluşuna ait işyerlerinde geçen hizmet sürelerinin toplamı esas alınarak çalıştırıldığı son kamu kurum veya kuruluşu tarafından,

işçinin banka hesabına yatırılmak suretiyle ödenir.

Alt işveren ile yapmış olduğu iş sözleşmesi sona ermediği gibi, alt işveren tarafından 4734 sayılı Kanun kapsamında bulunan idarelere ait işyerleri dışında bir işyerinde çalıştırılmaya devam olunan ve bu şekilde çalıştırıldığı sırada iş sözleşmesi kıdem tazminatı ödenmesini gerektirecek şekilde sona eren işçinin kıdem tazminatı işçinin yazılı talebi halinde, kıdem tazminatının söz konusu kamu kurum veya kuruluşlarına ait işyerlerinde geçen süreye ilişkin kısmı, son işyerindeki ücreti üzerinden hesaplanmak suretiyle son kamu kurum veya kuruluşu tarafından işçinin banka hesabına yatırılmak suretiyle ödenir.

Kıdem tazminatı tutarı, 4734 sayılı Kanunun ek 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında belirtilen işyerlerinde kıdem tazminatı ile ilgili açılacak bütçe tertibinden, (b) bendi kapsamında belirtilen işyerlerinde ise hizmet alımı gider kaleminden, ödeneğin yetip yetmediğine bakılmaksızın ödenir.

Bu maddenin ikinci fıkrası kapsamında değişen alt işverenler yanında çalışan işçilerin bu işyerlerinde geçen hizmet süresinin hesabı, alt işverenden ve alt işveren işçisinden istenecek belgeler ve ödeme süreci ile ilgili diğer usul ve esaslar Maliye Bakanlığı ve Kamu İhale Kurumunun görüşleri alınarak Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikle belirlenir.”

BAŞKAN – Evet, Sayın Bakanın katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeyi okutuyorum:

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/931 esas numaralı Kanun Tasarısının 7. Maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

İzzet Çetin	Rahmi Aşkın Türeli	Bülent Kuşoğlu
Ankara	İzmir	Ankara
Vahap Seçer		
Mersin		

Madde 7- 4857 sayılı Kanunun 112 nci maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir. “4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 62 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi kapsamında alt işverenler tarafından çalıştırılan işçilerin kıdem tazminatları;

a) Alt işverenlerinin değişikliğine bakılmaksızın aralıksız olarak aynı kamu kurum veya kuruluşuna ait işyerlerinde çalışmış olanların bu şekilde çalışmış oldukları sürelerle ilişkin kıdem tazminatına esas hizmet süreleri, aynı kamu kurum veya kuruluşuna ait işyerlerinde geçen toplam çalışma süreleri esas alınarak tespit olunur. Bunlardan son alt işverenleri ile yapılmış olan iş sözleşmeleri mülga 1475 sayılı İş Kanununun 14 üncü maddesine göre kıdem tazminatı ödenmesini gerektirecek şekilde sona ermiş olanların kıdem tazminatları ilgili kamu kurum veya kuruluşları tarafından,

b) Aynı alt işveren tarafından ve aynı iş sözleşmesi çerçevesinde farklı kamu kurum veya kuruluşlarında çalıştırılmış olan işçilerden iş sözleşmeleri mülga 1475 sayılı İş Kanununun 14 üncü maddesine göre kıdem tazminatı ödenmesini gerektirecek şekilde sona ermiş olanlara, 4734 sayılı Kanunun 62 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi kapsamında farklı kamu kurum ve kuruluşuna ait işyerlerinde geçen hizmet sürelerinin toplamı esas alınarak çalıştırıldığı son kamu kurum veya kuruluşu tarafından,

işçinin banka hesabına yatırılmak suretiyle ödenir.

c) Alt işveren işçileri, kamu işyerlerinde çalışırken 657 Sayılı Devlet memurları kanununun 4. maddesi kapsamında çalışmaya başladıkları takdirde kamu işyerlerinde alt işveren işçisi olarak çalıştığı süreler kıdem tazminatına ve emekli ikramiyesi ne esas sürelerine eklenir.

Alt işveren ile yapmış olduğu iş sözleşmesi sona ermediği gibi, alt işveren tarafından 4734 sayılı Kanun kapsamında bulunan idarelere ait işyerleri dışında bir işyerinde çalıştırılmaya devam olunan ve bu şekilde çalıştırıldığı sırada iş sözleşmesi kıdem tazminatı ödenmesini gerektirecek şekilde sona eren işçinin kıdem tazminatı işçinin yazılı talebi halinde, kıdem tazminatının söz konusu kamu kurum veya kuruluşlarına ait işyerlerinde geçen süreye ilişkin kısmı, kamu kurum veya kuruluşuna ait çalıştığı son işyerindeki ücretinin yılları itibarıyla asgari ücret artış oranları dikkate alınarak güncellenmiş miktarı üzerinden hesaplanmak suretiyle son kamu kurum veya kuruluşu tarafından işçinin banka hesabına yatırılmak suretiyle ödenir. Bu şekilde hesaplanarak ödenen kıdem tazminatı tutarının, iş sözleşmesinin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden aynı süreler dikkate alınarak hesaplanacak kıdem tazminatı tutarından daha düşük olması halinde, işçinin aradaki farkı alt işverenden talep hakkı saklıdır.

Kıdem tazminatı tutarı, 4734 sayılı Kanunun ek 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında belirtilen işyerlerinde kıdem tazminatı ile ilgili açılacak bütçe tertibinden, (b) bendi kapsamında belirtilen işyerlerinde ise hizmet alımı gider kaleminden, ödeneğin yetip yetmediğine bakılmaksızın ödenir.

Bu maddenin ikinci fıkrası kapsamında değişen alt işverenler yanında çalışan işçilerin bu işyerlerinde geçen hizmet süresinin hesabı, alt işverenden ve alt işveren işçisinden istenecek belgeler ve ödeme süreci ile ilgili diğer usul ve esaslar Maliye Bakanlığı ve Kamu İhale Kurumunun görüşleri alınarak Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikle belirlenir.”

BAŞKAN – Evet, Sayın Bakan Yardımcımız, önergeye katılıyor musunuz?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI HALİL ETYEMEZ – Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Gerekçe, değil mi Sayın Kuşoğlu?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Gerekçe.

Gerekçe:

Anayasamızın sosyal ve ekonomik hak ve özgürlükler bölümü yurttaşlarımızın refahını arttırmak için devlete sorumluluk yüklemiştir. Keza Türkiye'nin imzalamış olduğu uluslararası sözleşmeler çerçevesinde de yükümlülükleri bulunmaktadır. Bu yükümlülükler ne yazık ki yerine getirilmemekte, salt rekabet kaygısıyla toplumun çalışan kesimlerinin sorunlarının çözümüne yönelik etkin kanuni düzenlemeler yapılmamaktadır.

Son yıllarda birçok torba yasa geçti ama bu torba yasalarda emekçilerin, ezilenlerin, ekonomik krizlerden mağdur olanların, sendikaların sorunlarına demokratik, sosyal ve kalıcı çözümler bir türlü getirilemedi. 1999 yılı öncesinde emekli olmuş yurttaşlarımıza yönelik "sözde intibak" yasası TBMM tarafından bunun gerçek bir intibak yasası olmadığına dair eleştirilerimize rağmen kabul edildi. Çıkarılan yasanın gerçek bir intibak olmadığı en son Kamu Denetçisi Kurumu tarafından da dile getirildi. Sendikalar Kanunu getirildi, grev yasakları ve baraj uygulaması kalkmadı aksine işkolu barajı ağırlaştırıldı. Yeni yasa ile % 1 barajda 12 sendika baraj altında kalmakta, 2018'te ise uygulanacak % 3 baraj ile ise 29 sendika baraj altı kalacak duruma geldi.

Ülkemizde son dönemde uygulanan ve yaygınlaşan taşeron sistemi ile neredeyse bir tür taşeron Cumhuriyetine dönüştük. Binlerce işçi taşeron sistemi ile esnek çalışma biçiminde düşük ücret politikası, sosyal haklardan ve iş güvenliğinden yoksun şartlarda kölelik koşullarında çalıştırılırken kamuda ise taşeronlaşma her geçen gün arttı. 2002 yılında 387 bin olan taşeron işçi sayısı, 2014 yılında 1,5 milyonu aşmış durumdadır. Taşeron işçi sayısındaki dikkat çekici artışın en önemli sebebi, hizmet alım yönteminin doğrudan istihdam sağlamaya göre çok daha ucuza gelmesidir. Bu sebeple, Meclis dahil birçok kamu kurumu, hizmetleri taşeron firmalar aracılığıyla yürütmektedir.

Taşeron firmalar, daha çok kâr elde edebilmek için daha az işçi ile daha çok iş yaptırmaktadırlar. Asgari ücret karşılığı alınan ücret, 8 saatte karşılık gelmesine rağmen işçiler daha fazla çalıştırılmakta, çoğu zaman haftalık izin kullandırılmamakta, ücretleri düzenli verilmemekte, devletten alacağını hemen alan firmalar, işçilere geç ödeme yapmaktadır. Tazminat hakkı her yıl sonunda işe girdi çıktı yapılarak, yıllarca bir işte çalışmasına rağmen işçiler tek kurşun kırım tazminatı dahi alamamaktadırlar. Mesai sınırlaması olmaksızın çalıştırılan bu işçiler, fazla mesai durumunda mesai ücreti alamamaktadır. Yıllarca çalışmalarına rağmen ücretleri hep asgari ücret düzeyinde kalan taşeron işçilerin sorunlarının çözülmesi için adım atması gereken merci Çalışma Bakanlığı olmasına karşın, bugüne kadar taşeron işçilerin sorunlarını çözmek adına somut hiçbir adım atılmamıştır.

Bugün getirilen yasa tasarısı ise sorunu çözmemektedir. Bu nedenle teklifimizle sorun çözmeye yönelik düzenleme yapılmıştır. 7. maddeye alt işveren işçilerinin kamu kesiminde çalışmaya başlaması halinde kıdem ve emekli ikramiyelerine esas sürelerinin eklenmesi önerilmektedir.

BAŞKAN – Hükûmetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Evet, Sayın Çelebi, buyurun.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan, bir tek önerim var; demin bir başka okutarak kasete almıştınız, şimdi arkadaşımızın okuduğunu da ben kasete alındıktan sonra -herhâlde alınıyor- bir dinlenmesini istiyorum ve kim bundan bir şey anlıyorsa... Ben anlamıyorum, bütün içtenliğimle söylüyorum. Yani anlamamak için okutuluyorsa ayrı bir şey. Hiç okutulmaz o zaman.

BAŞKAN – Öyle bir şey yok.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Ben anlamak istiyorum her bir satırını. Hani 100 defa da olsa, 500 defa da olsa bunu... Hani Mecliste de şunların verdiği kanun teklifi, kaç defa okunuyor isimler? Yüzlerce defa 100 maddede okunuyor, burada da okunacak.

BAŞKAN – Okunuyor zaten Sayın Çelebi, sorun yok ya.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Ama lütfen, ben de rica ediyorum sizden, arkadaşımızın okuduğu tarzda bir dinleyelim. Eğer bundan bir şey anlıyorsak... O deminkinden hızlı olmuş. Şu andaki yürüyüş tarzı yani şu andaki, arkadaşımızın okuma tarzı demin hani reddettiğimiz, "Anlamıyoruz." dediğimiz tarzın ötesine geçti şu anda. Anlamak istiyoruz, özü bu.

BAŞKAN – Peki, tamam.

Müteakip önergeyi okutuyorum:

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/931 esas numaralı Kanun Tasarısının 7. Maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

İzzet Çetin	Rahmi Aşkın Türeli	Bülent Kuşoğlu
Ankara	İzmir	Ankara
Vahap Seçer		
Mersin		

Madde 7- 4857 sayılı Kanunun 112 nci maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir. "4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 62 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi kapsamında alt işverenler tarafından çalıştırılan işçilerin kıdem tazminatları;

a) Alt işverenlerinin değişik değişikliğine bakılmaksızın aralıksız olarak aynı kamu kurum veya kuruluşuna ait işyerlerinde çalışmış olanların bu şekilde çalışmış oldukları sürelerle ilişkin kıdem tazminatına esas hizmet süreleri, aynı kamu kurum veya kuruluşuna ait işyerlerinde geçen toplam çalışma süreleri esas alınarak tespit olunur. Bunlardan son alt işverenleri ile yapılmış olan iş sözleşmeleri mülga 1475 sayılı İş Kanununun 14 üncü maddesine göre kıdem tazminatı ödenmesini gerektirecek şekilde sona ermiş olanların kıdem tazminatları ilgili kamu kurum veya kuruluşları tarafından,

b) Aynı alt işveren tarafından ve aynı iş sözleşmesi çerçevesinde farklı kamu kurum veya kuruluşlarında çalıştırılmış olan işçilerden iş sözleşmeleri mülga 1475 sayılı İş Kanununun 14 üncü maddesine göre kıdem tazminatı ödenmesini gerektirecek şekilde sona ermiş olanlara, 4734 sayılı Kanunun 62 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi kapsamında farklı kamu kurum ve kuruluşuna ait işyerlerinde geçen hizmet sürelerinin toplamı esas alınarak çalıştırıldığı son kamu kurum veya kuruluşu tarafından,

işçinin banka hesabına yatırılmak suretiyle ödenir.

Alt işveren ile yapmış olduğu iş sözleşmesi sona ermediği gibi, alt işveren tarafından 4734 sayılı Kanun kapsamında bulunan idarelere ait işyerleri dışında bir işyerinde çalıştırılmaya devam olunan ve bu şekilde çalıştırıldığı sırada iş sözleşmesi kıdem tazminatı ödenmesini gerektirecek şekilde sona eren işçinin kıdem tazminatı işçinin yazılı talebi halinde, kıdem tazminatının söz konusu kamu kurum veya kuruluşlarına ait işyerlerinde geçen süreye ilişkin kısmı, kamu kurum veya kuruluşuna ait çalıştığı son işyerindeki ücretinin yılları itibarıyla asgari ücret artış oranları dikkate alınarak güncellenmiş miktarı üzerinden hesaplanmak suretiyle son kamu kurum veya kuruluşu tarafından işçinin banka hesabına yatırılmak suretiyle ödenir. Bu şekilde hesaplanarak ödenen kıdem tazminatı tutarının, iş sözleşmesinin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden aynı süreler dikkate alınarak hesaplanacak kıdem tazminatı tutarından daha düşük olması halinde, işçinin aradaki farkı alt işverenden talep hakkı saklıdır.

Kıdem tazminatı tutarı, 4734 sayılı Kanunun ek 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında belirtilen işyerlerinde kıdem tazminatı ile ilgili açılacak bütçe tertibinden, (b) bendi kapsamında belirtilen işyerlerinde ise hizmet alımı gider kaleminden, ödeneğin yetip yetmediğine bakılmaksızın ödenir.

Bu madde kapsamında kamu kurumları tarafından alt işveren işçilerine ödenecek olan kıdem tazminatları, ödeme yapıldıktan sonra alt işverenlerden rucü edilir.

Bu maddenin ikinci fıkrası kapsamında değişen alt işverenler yanında çalışan işçilerin bu işyerlerinde geçen hizmet süresinin hesabı, alt işverenden ve alt işveren işçisinden istenecek belgeler ve ödeme süreci ile ilgili diğer usul ve esaslar Maliye Bakanlığı ve Kamu İhale Kurumunun görüşleri alınarak Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikle belirlenir."

BAŞKAN – Sayın Bakan, önergeye katılıyor musunuz?

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI AYŞENUR İSLAM (Sakarya) – Katılmıyoruz.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Gerekçe...

BAŞKAN – Gerekçe...

Gerekçe:

Anayasamızın sosyal ve ekonomik hak ve özgürlükler bölümü yurttaşlarımızın refahını arttırmak için devlete sorumluluk yüklemiştir. Keza Türkiye'nin imzalamış olduğu uluslararası sözleşmeler çerçevesinde de yükümlülükleri bulunmaktadır. Bu yükümlülükler ne yazık ki yerine getirilmemekte, salt rekabet kaygısıyla toplumun çalışan kesimlerinin sorunlarının çözümüne yönelik etkin kanuni düzenlemeler yapılmamaktadır.

Son yıllarda birçok torba yasa geçti ama bu torba yasalarda emekçilerin, ezilenlerin, ekonomik krizlerden mağdur olanların, sendikaların sorunlarına demokratik, sosyal ve kalıcı çözümler bir türlü getirilemedi. 1999 yılı öncesinde emekli olmuş yurttaşlarımıza yönelik "sözde intibak" yasası TBMM tarafından bunun gerçek bir intibak yasası olmadığına dair eleştirilerimize rağmen kabul edildi.

Çıkarılan yasanın gerçek bir intibak olmadığı en son Kamu Denetçisi Kurumu tarafından da dile getirildi. Sendikalar Kanunu getirildi, grev yasakları ve baraj uygulaması kalkmadı aksine işkolu barajı ağırlaştırıldı. Yeni yasa ile %1 barajda 12 sendika baraj altında kalmakta, 2018'de ise uygulanacak %3 baraj ile ise 29 sendika baraj altı kalacak duruma geldi.

Ülkemizde son dönemde uygulanan ve yaygınlaşan taşeron sistemi ile neredeyse bir tür taşeron Cumhuriyetine dönüştük. Binlerce işçi taşeron sistemi ile esnek çalışma biçiminde düşük ücret politikası, sosyal haklardan ve iş güvenliğinden yoksun şartlarda kölelik koşullarında çalıştırılırken kamuda ise taşeronlaşma her geçen gün arttı. 2002 yılında 387 bin olan taşeron işçi sayısı, 2014 yılında 1,5 milyonu aşmış durumdadır. Taşeron işçi sayısındaki dikkat çekici artışın en önemli sebebi, hizmet alım yönteminin doğrudan istihdam sağlamaya göre çok daha ucuza gelmesidir. Bu sebeple, Meclis dahil birçok kamu kurumu, hizmetleri taşeron firmalar aracılığıyla yürütmektedir.

Taşeron firmalar, daha çok kâr elde edebilmek için daha az işçi ile daha çok iş yaptırmaktadırlar. Asgari ücret karşılığı alınan ücret, 8 saatte karşılık gelmesine rağmen işçiler daha fazla çalıştırılmakta, çoğu zaman haftalık izin kullandırılmamakta, ücretleri düzenli verilmemekte, devletten alacağını hemen alan firmalar, işçilere geç ödeme yapmaktadır. Tazminat hakkı her yıl sonunda işe girdi çıktı yapılarak, yıllarca bir işte çalışmasına rağmen işçiler tek kuruş kıdem tazminatı dahi alamamaktadırlar. Mesai sınırlaması olmaksızın çalıştırılan bu işçiler, fazla mesai durumunda mesai ücreti alamamaktadır. Yıllarca çalışmalarına rağmen ücretleri hep asgari ücret düzeyinde kalan taşeron işçilerin sorunlarının çözülmesi için adım atması gereken merci Çalışma Bakanlığı olmasına karşın, bugüne kadar taşeron işçilerin sorunlarını çözmek adına somut hiçbir adım atılmamıştır.

Bugün getirilen yasa tasarısı ise sorunu çözmemektedir. Bu nedenle teklifimizle sorun çözmeye yönelik düzenleme yapılmıştır. Kamu kurumları tarafından bu madde kapsamında alt işveren işçilerine ödenecek olan kıdem tazminatları alt işverenlerin yükümlülüğü olduğu için ortaya çıkacak kamu zararının telafi edilmesi için teklif ile bunların işverenlerden rücu edilmesi amaçlanmıştır.

BAŞKAN – Sayın Bakanın katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan İş Kanunu ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısının 7 nci maddesi ile 4857 sayılı Kanun'un 112'nci maddesine eklenmesi öngörülen fıkralardan; üçüncüsünün sonuna aşağıdaki cümlelerin eklenmesini, dördüncüsünde geçen "Bu maddenin ikinci fıkrası kapsamında değişen" ibaresinin "Bu madde kapsamında" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ahmet Arslan

Kars

Ancak, bu fıkranın yürürlüğe girdiği tarihten önce kamu kurum veya kuruluşları ile alt işverenler arasında yapılmış olan sözleşmeler çerçevesinde alt işverenler tarafından çalıştırılmış olan işçilere, yukarıdaki fıkralar uyarınca kamu kurum veya kuruluşlarıncaya ödenecek olan kıdem tazminatı tutarlarının, bu işçileri çalıştırmış oldukları süreler ile sınırlı olmak üzere ilgili alt işverenlere rücu edilmesine ilişkin olarak kamu kurum veya kuruluşlarının hakları saklıdır."

BAŞKAN – Sayın Bakan, önergeye katılıyor musunuz?

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI AYŞENUR İSLAM (Sakarya) – Katılıyorum.

BAŞKAN – Gerekçe...

Gerekçe:

Kamu kurum veya kuruluşlarının alt işveren ilişkisini gerektiren hizmet alımlarına ilişkin olarak bugüne kadar yapılmış olan sözleşmelerde, alt işverenler tarafından çalıştırılacak işçilerin hak kazanacakları kıdem tazminatlarının da ihale bedeline dahil olduğu hükme bağlanmıştır. Öte yandan, bu Kanun ile yapılacak yeni düzenlemelerin yürürlüğe girmesi sonrasında iş sözleşmesinin sona ermesi haline bağlı olarak alt işveren işçilerine doğrudan kamu kurum veya kuruluşlarıncaya kıdem tazminatı ödenmesinde, bu kanun öncesindeki çalışma süreleri de dikkate alınacaktır. Buna göre, alt işverenlerin bu kanun değişiklikleri öncesinde çalıştırmış oldukları işçilerin kıdem tazminatına ilişkin olarak kamu kurum veya kuruluşlarına karşı mevcut bulunan sorumluluklarının ortadan kalkmadığına açıklık getirecek şekilde bir hüküm ilavesinde yarar bulunmaktadır.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Başkanım, bununla ilgili bir açıklama yapılabilir mi? İlgili STK temsilcileri var mı acaba?

BAŞKAN – Tabii.

Sivil toplum kuruluşlarından kimse yok zannediyorum ama Sayın Bakan, bu son önergeyle ilgili olarak bir bilgi verirsiniz...

Önder Bey, size şey yapalım...

Az önce Önder Bey aslında bu açıklamayı yapmıştı bu önergeyle ilgili olarak.

MALİYE BAKANLIĞI BÜTÇE VE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI ÖNDER İNCE – Biraz önce açıklamıştım ama geçmiş alt komisyon çalışmaları sırasında geçmiş yıllardaki ihaleler çerçevesinde çalışmış olan işçilerle ilgili olarak “Alt işveren işçiliklerinde olan, alt işverenlere ait yükümlülük ortadan kalkacak mı, bunu siz mi ödeyeceksiniz?” diye sorulmuştu. Biz de bunlarla ilgili, sözleşme hukuku gereği kamu kurumlarının hakkının saklı olduğunu ancak bu madde yürürlüğe girdikten sonra ilk defa bir sözleşme yapılmak suretiyle alınacak işçiler açısından yapılacak ihale sözleşmesinde kıdem tazminatı için bir ödeme yapmaz isek onlarda olmuş ama biz ödeme yaparsak kıdem tazminatını karşılar şeklinde bütünleşmiş olacağını anlatmıştım ama uygulayıcı kurumlardan da bununla ilgili sorular geldi. Ödenecek, takip edilecek, edilmeyecek şeklinde. Aslında bu çok açıktı maddede çünkü kamunun hakkı saklı her zaman, sözleşme hukuku gereği saklı. Biz bu tereddütler ortadan kalsın, herkes sorusunun cevabını açıkça maddede görsün istedik. O yüzden de bu açıklama mahiyetindeki cümlelerin maddeye ilave edilmesinin uygun olacağını düşündük efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kuşoğlu...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan, burada bir konu var. Kıdem tazminatlarıyla ilgili maliyetler, ihalelerle ilgili maliyet hesaplanırken dikkate alınmıyor. Firmalar tarafından da dikkate alınmıyor. O keskin rekabet sırasında dikkate alınmadan işe alınıyor. Daha sonra bu –çok sonra- ortaya çıkıyor. Kıdem tazminatı mahkeme kararıyla doğuyor. Kamu kuruluşu da geçmişe yönelik olarak firmadan istiyor. Firma düzgün bir firmaysa, devam edebilen bir firmaysa tamam, onu bulup alabiliyorsunuz ama sadece o iş için kurulmuş firmalar var, çoğu öyle, almak da mümkün değil, yani bu rekabeti de önleyen bir durum ortaya çıkarabiliyor. Bunu da dikkate almak gerekir. Bu firmaların düzenliliğini, düzgün iş yapmasını, dolayısıyla hem kamuya doğru dürüst iş yapmalarını önleyen bir madde olarak da karşımıza çıkabiliyor, buna dikkat etmek lazım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kuşoğlu.

Sayın Çetin...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Başkan, ilk bakışta, tabii ki kamunun alt işverenlerin yükünü üstlenmesi karşılığında, üstüne mi kalacak? Elbette bunu değişik alt işverenlerde geçen hizmet sürelerine yönelik olarak rücu etme gibi bir yola başvurma herhâlde Maliye tarafından düşünülmüş bir şey ama çalışma yaşamı açısından büyük bir kaosa neden olabilecek kadar saatli bomba bir önerge. Bu önergeyi maddeye eklediğinizde, alt işverenler şimdiye kadar, işçiler kıdem tazminatına hak kazanmasın diye on bir ay yirmi dokuz gün çalıştırıp girdi çıktı yapıyor idi. Şimdi çıktısını yapacak, girdisini yapmayacak hem de kıdem tazminatına hak almadan. İşçi sirkülasyonu, işçi kıdem tazminatına hak kazanmasın diye süratlenecek. İşten çıkartmaları yoğunlaştıracak. Zaten bir güvencesi yok bunların, kapı önüne işçiler peyderpey konulacak ve o işçiler alt işverenler arasında dolanıp duracak ama hiçbir hak ellerine geçmeyecek, hiçbir zaman da kıdem tazminatına erişemeyecekleri bir tehlikeli düzenleme. Bu birinci boyutu.

İkinci boyutu: Bu önerge... Hâlihazırda yürüyen davalar var. Nerede? Sağlık Bakanlığında. Nerede? Karayollarında. Açılmış kıdem tazminatı davaları var. Karayollarındaki miktar milyarlar baliğ şu anda. Çünkü yıllara sarıh Karayolları işçisi müteahhidin işçisi olarak onun emrinde çalıştı ve dava açtı. Şimdi bunların kıdem tazminatları ödenecek bir biçimde çünkü mahkeme karar verdi ve peyderpey de veriyor “Siz taşeronun değil asıl işverenin işçisisiniz.” diye.

Şimdi, bu önergeyi yazdık, buraya ilave ettik. Bir de o şeyleri, asıl işverene yönelik açmış olduğu, Karayollarına yönelik olarak açtığı davayı kazandı. Alt işverene rücu edeceğiz diye işçilere yapılacak ödemelerdeki aksama ve gecikme veyahut da kaçınma yeniden yoğunlaşacak. Yani bilmiyorum kim hazırladı, Çalışma Bakanlığıyla iyi istişare ettiniz mi? Maliye açısından doğru. Yani ben de hem sendikacılık hem geçmişte mali müşavirlik yapan birisi olarak baktığım zaman Maliyeye helal olsun diyorum. Helal olsun diyorum ama işçilerin bir yılda çıkarılıp, yani demin söyledim, on bir ay yirmi dokuz gün çalışıp bir yılı tamamlamasına izin verilmiyordu, şimdi üç aydan üç aya “Nasıl olsa bunlar kara düzen işçidir.” deyip işçi çıkartmayı son derece süratlendirecek ve karmaşa ortamını beraberinde getirecek.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – İşte sorumluluğu var zaten çıkarsa. Devam etse o zaten muvazaalı bir çıkartma olmayacak mı?

İZZET ÇETİN (Ankara) – İşsizlik çok yoğun, yani 5 milyon, 6 milyon işsizden söz ediyorsan, her gün yolda senden ya da gelen misafirler senden iş talep ediyorsa ve piyasa böyle bir işsizler ordusuna dönmüşse sen bir an evvel... İyi niyetli olduğunu düşünmeye çalışıyorum, “Kıdem tazminatlarını hiç olmazsa kamuda alayım, devlet olarak üstleneyim.” dedin şimdi de “Ben rücu edeceğim.” diye işveren alt işverene korku salıyorsun “Bak, sana geliyor.” diye. “Kıdem tazminatı yükü bana gelecek.” diye işçileri yoğun bir şekilde işten çıkaracaklar. Buna fırsat vermemek lazım.

Önerge doğru bir önerge değildir. Çalışma yaşamını kaosa götürecektir.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Bir dakika müsaade eder misiniz.

Önder Bey, önce bir sizden şey alayım.

MALİYE BAKANLIĞI BÜTÇE VE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI ÖNDER İNCE – Efendim, bu madde yürürlüğe girdikten sonra yapılacak ihalelerde alt işverenlerin kıdem tazminatı yükümlülüğü ihalenin bir konusu olmayacak. Dolayısıyla da kıdem tazminatı yükümlülüğünden dolayı bir işçinin işten çıkarılıp girdi yapılmasına bile gerek kalmayacak.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Maddeyi ben mi anlamadım, siz mi?

MALİYE BAKANLIĞI BÜTÇE VE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI ÖNDER İNCE – Bu, bir işçinin iş sözleşmesi sona erdiğinde bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce çalışmış olduğu alt işverenlerle ilgili bir yönetmelik. Bu madde yürürlüğe girdikten sonra zaten ihale mevzuatında da buna paralel yaklaşık maliyet hesapları değiştirilecek ve kıdem tazminatı artık ihale konusu olmayacak. Dolayısıyla da müteahhit firmaların kıdem tazminatı korkusundan dolayı işçi giriş çıkış yapma endişesi hiç kalmayacak.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Kime rücu edeceksiniz?

MALİYE BAKANLIĞI BÜTÇE VE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI ÖNDER İNCE – Bu, geçmiş yıllarda, süresi sona ermiş, geçmiş yıllardaki hizmet alım sözleşmeleriyle ilgili bir sorumluluk. Bu madde yürürlüğe girdikten sonra ihale yaptığınızdaki müteahhit firmaya hiçbir yükümlülük gelmeyecek zaten. Dolayısıyla alt işverenlerin kıdem tazminatı sorumluluğu doğacağı endişesiyle işçisini işten çıkarma gibi bir endişesi olmayacak.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Bir şey sorabilir miyim?

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Vereceğim, bir Sayın Zozani'ye söz vereyim.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Bir şey söyleyeyim size: O zaman kanun yapma yönteminde bir problem var. Madem ki mevcut olan, devam etmekte olan sözleşmeler için bir düzenleme kastediyorsanız...

MALİYE BAKANLIĞI BÜTÇE VE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI ÖNDER İNCE – Geçmiş sözleşme, süresi bitmiş.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – O zaman bunu sürekli anlamda gelebilecek bir düzenleme şeklinde düzenlemeniz yanlıştır. Bunu bir geçici madde olarak düzenlemeniz gerekirdi.

MALİYE BAKANLIĞI BÜTÇE VE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI ÖNDER İNCE – Efendim, onu...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Bunu bir geçici madde olarak koymak gerekir. Bu şekilde koyduğunuz zaman bundan sonraki sözleşmeler için de geçerli olacaktır.

MALİYE BAKANLIĞI BÜTÇE VE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI ÖNDER İNCE – Efendim, onu düşündük ama bakın, burada maddedeki kıdem tazminatı ödenmesine hak kazandıracak olay, işçinin iş sözleşmesinin bu maddenin yürürlüğe girdikten tarihten sonra sona ermesi. Yani üç yıl sonra, beş yıl sonra sona erecek bir iş sözleşmesinden söz ediyoruz, belki yirmi yıl sonra. Ama bu işçinin bu maddenin geçmişteki...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Öyle bir sözleşme yok ki

MALİYE BAKANLIĞI BÜTÇE VE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI ÖNDER İNCE – ...yürürlüğe girdiği tarihten önceki beş yıllık dönemle ilgili.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Böyle bir sözleşme yok. On iki ayda bir sözleşme yapılıyor Sayın Başkan.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Böyle bir şey yok, kamu düzeninde böyle bir şey yok, üç yıla çıkarıyorsunuz.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Şimdi, bunu bir geçici maddeyle...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Geçici maddeyle bile kabul edilemez bu Sayın Zozani.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Bakın, sizin ortaya koyduğunuz mantaliteye göre bunun bir geçici maddeyle düzenlenmesi gerekir. Bu yöntemle düzenlemeniz problem yaratır. Öyle yirmi yıl sonra bitecek bir sözleşme yok. Zaten on iki ayda bir yapılan sözleşmeler var mevcut durumda. Siz daha yeni üç yıl şartı getiriyorsunuz, o da kamuda. Özel sektörde üç yıl zaten mevcutta da yok. Yılda bir düzenlenecek orada problem var.

MALİYE BAKANLIĞI BÜTÇE VE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI ÖNDER İNCE – Efendim şöyle: Bir kamu kuruluşunda geçen farklı alt işverenler bile olsa aynı kamu kurumundaki toplam süreyi esas alacağım için ihale sözleşmesinin bir yıllık, üç yıllık, beş yıllık, iki yıllık olmasının hiçbir önemi yok ki. Alt işverenler değişti, ihale sözleşmeleri bitti, yenileri başladı, aynı kişi aynı kamu kurumunda çalışmaya devam etti. Ben hepsini toplayıp...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Size bir soru sorayım, bir dakika.

Şimdiye kadar...

BAŞKAN – Bir dakika Sayın Çetin, mikrofonu açayım.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Bir soru soracağım.

BAŞKAN – Hayır, hayır, mikrofonu açayım ki tutanaklara girsin.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Şimdiye kadar yapmış olduğunuz ihalelerde, alt işveren ihalelerinde “Ben kıdem tazminatını maliyetin içerisine yerleştiriyorum.” diye ihaleye giren firmalar biliyor muydu bunu?

MALİYE BAKANLIĞI BÜTÇE VE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI ÖNDER İNCE – İhale dokümanlarında var efendim.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Peki, bugüne kadar işverenler neden o işçilerin hiçbir şekilde tazminatlarını ödeme gibi bir yol seçmediler. Bilmiyorlar mıydı? Biliyorlardı. Şimdi de senin “Ben ihale kaleminde göstermeyeceğim.” demen neyi değiştirecek?

MALİYE BAKANLIĞI BÜTÇE VE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI ÖNDER İNCE – Efendim, işçiyle alt işveren karşı karşıya gelmeyecek...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Maliyet kaleminde, evet, var mı?

MALİYE BAKANLIĞI BÜTÇE VE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI ÖNDER İNCE – Efendim, bundan sonraki yapılacak ihalelerde olmayacak, bundan öncekilerde vardı.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Bu kadar... Bilmiyorum ama kanunlar yapılırken anlaşılır olmalı...

MALİYE BAKANLIĞI BÜTÇE VE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI ÖNDER İNCE – Efendim, tam tersi...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Aleniyet ilkesine uygun yasa yapmıyorsunuz, önerge hazırlamıyorsunuz.

MALİYE BAKANLIĞI BÜTÇE VE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI ÖNDER İNCE – Efendim, tam tersi, kıdem tazminatı uygulaması yönünden artık alt işverenle işçi hiç karşı karşıya gelmeyecek.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Nasıl gelmeyecek? Daha alt işveren...

MALİYE BAKANLIĞI BÜTÇE VE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI ÖNDER İNCE – Sözleşmelerin bitmiş olması, yeni işverenlerin gelmiş olmasının bir önemi kalmayacak. İşverenler, alt işverenler değişmiş olsa bile aynı kamu kurumundaki bütün toplam çalışması toplanıp işçiye doğrudan ödeme yapacağız.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Hiç kusura bakmayın ama siz bizim İşçileri Bakanı gibi hayal âleminde yaşıyorsunuz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Odalar Birliğinden bir şey alalım.

TÜRKİYE İŞVEREN SENDİKALARI KONFEDERASYONU DANIŞMANI CENGİZ DELİBAŞ – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, aslında tabii bu kıdem tazminatı düzenlemesi çok önemli bir sorunu ortadan kaldıracak çünkü daha önce kamudan ihale alan alt işverenlerin kıdem tazminatını sadece yüzde 4'lük pay içerisinden karşılamaları düşünülmüştü. Bunun içerisinde damga vergisi ve diğer giderler de vardı. Dolayısıyla alt işverenler kıdem tazminatlarını ödeyemiyorlardı. Yapılan düzenlemelerle bunların ödenmesi sağlanacaktı. Fakat verilen bu önergedeki endişe şuydu Maliye Bakanlığı açısından -benim düşüncem- daha önce çalışmış olan işçilerle ilgili olarak da davalar açılıp kamuya yük gelir endişesi vardı. Bundan dolayı bu önergeyi verdiler. Fakat bana

göre kaleme alınış şekli yanlış. Bu önerenin biraz daha açılması durumunda o endişe ortadan kalkar, mevcut işçileri de etkilemez duruma getiririz.

Şu an mevcut önergeden anlaşılacak olan şu: Bu kanunun yürürlüğe girmesinden önce çalışmaya başlayan işçilerin kanundan önceki kıdemleri için kıdem tazminatı ödenmez, rücu ettirilir. Bu çok kötüye de kullanılabilir çünkü alt işverenlerden iyi niyetli olmayanlar işçileri işten kıdem tazminatı alamayacak şekilde çıkartabilirler. Onun için bu önerge tekrar kaleme alınırsa sözleşmesi sona eren ve hâlen kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilmeyen işçiler için ödenmeyeceği, rücu edileceği belirtilirse Maliyenin endişesi de ortadan kalkar, amaç hasıl olmuş olur diye düşünüyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Evet, bu önerenin üzerinde çalışılması gerektiği anlaşılmıştır.

20.30' a kadar ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.30

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 20.44

BAŞKAN: Recai BERBER (Manisa)

BAŞKAN VEKİLİ: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

SÖZCÜ: Vedat DEMİRÖZ (Bitlis)

KÂTİP: İlknur DENİZLİ (İzmir)

(Oturum, Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç tarafından açıldı)

---0---

BAŞKAN – 36'ncı Birleşimin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Önerge üzerinde TOBB da bilgi vermek istiyor.

Buyurun.

TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ BAŞKANLIK ÖZEL MÜŞAVİRİ AHMET ŞAĞAR – Sayın Başkanım, önergeyle ilgili üç tane tereddüt ettiğimiz konu var.

İlki, işverenlere ödenmekte olan yani sözleşmelerle işverenlere kıdem tazminatına ilişkin olarak bir miktar ödeme yapılıyor, bu ödeme miktarıyla ilgili olarak. Şu anda öngörülen ödeme yüzde 4 toplamda. Yapılan hesaba göre bu yüzde 4'ün damga vergisi ve diğer kesintiler çıktıktan sonra 0,69 kalıyor yani bu amaçla ödenen paranın kıdem tazminatına ilişkin kısmı sadece aylık 0,69. Oysa bir işçinin bir yıllık hizmeti karşılığında bir aylığına alacağı ödemesi diye zorunluluk gelirse bu ayda 8,33 yapıyor. Yani işverene ihale sırasında bedele yüzde 8,33 aylık bir şey koyacaksınız ki ancak kıdem tazminatını...

BAŞKAN – Sizin sözünüzü keseceğim ama Sayın Çetin de gelmedi, o da dinlemek isteyebilir, bir beş dakika bekleyelim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ama bizim düşüncelerimiz doğrultusunda söylüyor yani bizi teyit ediyor.

BAŞKAN - Biliyorum. Sorun yok, ben Sayın Çetin de duymak ister anlamında söyledim.

Devam edebiliriz de nasıl arzu ederseniz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Devam edelim.

BAŞKAN – Edelim peki.

TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ BAŞKANLIK ÖZEL MÜŞAVİRİ AHMET ŞAĞAR – Sayın Çetin'i de destekliyoruz, onun endişelerine aynen katılıyoruz.

Yani, birinci tereddüt ettiğimiz konu, işverene verilmiş olan paranın tutarı 0,69; 0,69 üzerinden yıllık yüzde 8,8 civarında para yapıyor. Oysa bir aylık ücretini ödeyeceği için bunun yüzde 8,33 aylık olması lazım.

İkinci olarak, iş yerinin devri konusunda Yargıtay kararı var. Şimdi böyle bir geriye dönük rücu hakkı ortaya çıktığı takdirde, verildiği takdirde, Maliye Bakanlığı en kolay yol olarak son işverene bunu rücu edecektir. O da daha önceki işverenlere rücu etmek zorunda kalacaktır; bu da uygulamada haksızlıklara yol açacaktır. Ayrıca, önceki dönemlerde iflas etmiş olan firmalar bakımından da sorumluluk açısından yine sıkıntılı bir durum olacaktır.

Üçüncü tereddüt ettiğimiz konu: Devam eden sözleşmeler bakımındandır.

BAŞKAN – Peki.

Önerge sahibinin bir söz talebi var.

Sayın Arslan, buyurun.

AHMET ARSLAN (Kars) – Sayın Başkan, bu önergeyi verme sebebi bir karışıklığı engellemekti aslında ama anlaşılıyor ki tam tersine daha çok karışıklığa sebep oluyor. Mevcut düzenleme, daha önceki düzenleme neyi getiriyorsa aynı şekilde devam etmesi adına ben önergemi geri çekiyorum.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

7'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

8'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 8- 4857 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “altı iş günü” ibareleri “otuz iş günü” şeklinde, aynı fıkranın beşinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“İtiraz üzerine görülecek olan dava seri muhakeme usulüne göre dört ay içinde sonuçlandırılır. Mahkemece verilen kararın temyizi halinde Yargıtay altı ay içinde kesin olarak karar verir. Kamu idarelerince bu raporlara karşı yetkili iş mahkemelerine itiraz edilmesi ve mahkeme kararlarına karşı diğer kanun yollarına başvurulması zorunludur.”

MUSA ÇAM (Mersin) – Sayın Başkan, bu konuda aydınlatıcı bir bilgi alalım.

BAŞKAN – 8’inci madde üzerinde bilgi alalım.

Sayın Genel Müdür...

ÇALIŞMA GENEL MÜDÜRÜ ALİ KEMAL SAYIN – 8’inci maddede altı iş günü itirazı vardı. Altı iş günü zarfında kamu kurumlarınca merkeze ulaşmanın ve itiraz etmenin çok güçlüğü karşısında bu süre uzatıldı. Bir de, içtihadın oluşması açısından mahkemelerin kararlarına karşı yargı yolu, temyiz yolu kapalıydı, bu temyiz yolu açılmış oldu.

Arz ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Akçay...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Kamu kurumları için mi bu altı iş günlük... Yani tam ikna edici bir gerekçe olmadı bu Sayın Başkan.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Tam anlayamadık biz yani hangi davalara, neye itiraz...

BAŞKAN – Peki, bir kez daha, daha ayrıntılı bir bilgi verin Sayın Genel Müdür.

ÇALIŞMA GENEL MÜDÜRÜ ALİ KEMAL SAYIN – Yani 4857 sayılı Kanun’un 3’üncü maddesinin (2)’nci fıkrasındaki “altı iş günü” ibaresi, kamu muvazaa kararlarında müfettişin verdiği kararlara karşı itiraz etme süresi.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Kimden itiraz?

ÇALIŞMA GENEL MÜDÜRÜ ALİ KEMAL SAYIN – İşverenin itiraz etmesi. Müfettişin verdiği kararlara karşı altı iş günü içinde itiraz etme hakkı var mevcut kanunda.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Ama konuşmanızın başında kamu kurum ve kuruluşlarının sanki itirazı...

ÇALIŞMA GENEL MÜDÜRÜ ALİ KEMAL SAYIN – Muvazaa efendim, zaten kamu bu genellikle, ağırlıklı olarak. Çünkü kamuda ağırlıklı olan bu kararlara karşı taşranın bu kararı merkeze iletmesi, Bakanlığa ulaştırıp Bakanlıktan bu itirazı yapması altı gün geçiyor bürokratik engeller nedeniyle. O yüzden, bu süre uzatılıyor, otuz güne çıkarılması öngörülüyor.

İkincisi de müfettiş kararlarının dışında, müfettiş kararlarına yapılan itirazlarda iş mahkemesinin kararları kesin ve temyiz yolu kapalıydı. Bu da farklı mahkemelerin farklı kararlar vermesine yol açıyordu ki bir sonraki maddede göreceğiz, yerleşik içtihatlar da dikkate alınarak yardımcı işletmeciliğe gidiyorduk. Yani muvazaanın farklı illerde, farklı mahkeme kararlarında farklı çıkmasını engellemek amacıyla üst temyiz yolunu, Yargıtay yolunu açan bir düzenleme söz konusu.

Arz ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Çam, buyurun.

MUSA ÇAM (İzmir) – Teşekkür ediyorum.

Bu maddeyle, iş müfettişlerince hazırlanacak muvazaa raporlarına itiraz süresi altı iş gününden otuz iş gününe çıkarılmaktadır. Doğru mudur Sayın Genel Müdür?

ÇALIŞMA GENEL MÜDÜRÜ ALİ KEMAL SAYIN – Doğru efendim.

MUSA ÇAM (İzmir) – Kamuya bu rapora karşı itiraz ve ayrıca temyiz zorunluluğu getirilmekte ve müfettişlerin muvazaa tespiti yapan raporlarına karşı iş mahkemelerine yapılacak itirazlardan mahkemelerce verilecek karar nihai olmaktan çıkarılarak Yargıtaya temyiz yolu açılmakta, Yargıtay için karar verme süresi altı ay olarak belirlenirken Yargıtay kararı kesin hâle getiriliyor bununla birlikte. Bu maddenin asıl amacı, Türkiye’nin dört bir yanını kanser gibi saran muvazaalı alt işverenlik ilişkilerinin hızlı bir biçimde tespit edilebilmesini engellemektir arkadaşlar. Anımsatmak istiyorum ki iş müfettişlerine muvazaa inceleme yapma yetkisi veren ve iş müfettişi raporuna itiraz hâlinde iş mahkemesinde kesin karar verilmesini sağlayan düzenlemeler, Tuzla’da taşeron sisteminin yol açtığı ve sayısı giderek artan ölümlü iş kazalarının ardından, hızla büyüyen taşeronlaştırmayı denetim ve kayıt altına almak, kanun dışı taşeron ilişkisinin önüne geçmek ve böylece taşeron şirketlerde yaşanan iş kazalarını da önlemek amacıyla 2008 yılında çıkarılmıştı bu. Söz konusu yasa hükümleri ve Alt İşverenlik Yönetmeliği’nin bu amaçları ne kadar yerine getirdiği ya da getirebileceği ayrı bir tartışma konusu olabilir. Ancak Tuzla tersanelerindeki taşeron gerçeği nedeniyle ihtiyaç duyulan bu yasal düzenlemelerin, taşeronlaştırmanın en büyük pay sahibi olduğu Soma’da toplu iş cinayetinin ardından kaldırılmasını anlamak da mümkün değildir arkadaşlar. Dolayısıyla, Yargıtayın iş yükü ortadadır, her ne kadar altı ay içinde karar verecek denilse de, aynı işe iade davalarında

olduğu gibi yıllar süren yargılamalar söz konusu olabilecek, muvazaanın tespiti hem güçleşecek hem de uzayacaktır. Bu düzenlemeyi kabul etmek doğru değildir. Tuzla'yla getirilen düzenlemenin Soma'yla ortadan kaldırılması hiç yerinde bir düzenleme değildir. Burada, işçilerin ve iş cinayetlerinin artacağına altını kesin ve net bir şekilde çizmek istiyorum arkadaşlar.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Söz talebi?

Sayın Çetin...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Başkan, bu İş Yasası'nın 3'üncü maddesi (2)'nci fıkrasında yer alan, altı iş gününün otuz güne çıkarılıyor olması ve de 5'inci cümlesinin değiştiriliyor olması gerçekten çok şeyi değiştiriyor. Bir kere maddenin bu hâindeki uygulamada muvazaanın tespiti hâlinde hukuki işlemlerin çabuk bitirilmesini sağlamak ve mağduriyeti gidermek hedeflenmiş iken şimdi otuz güne bildirim süresinin çıkarılıyor olması ve temyiz yolunun tıkanması hiç doğru bir şey değil. Yani müfettiş raporu...

BAŞKAN – Sayın Çetin...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sizi bekliyorum.

“Bu rapora karşı tebliğ tarihinden itibaren altı iş günü içinde işverenlerce yetkili iş mahkemesine itiraz edilebilir.” hükmü otuz iş günü olarak çıkarılıyor. Tamam, yetişmiyor, bunu kabul edebiliyorum ancak şimdi eski hüküm şuydu, çıkarılan hüküm: İtiraz üzerine verilen kararlar kesindir -çok önemli- rapora altı iş günü içinde itiraz edilmemiş veya mahkeme muvazaalı işlerin tespitini onanmış ise tescil işlemi iptal edilir ve alt işverenin işçileri başlangıçtan itibaren asıl işvereni işçisi sayılır idi. Şimdiki düzenlemede “İtiraz üzerine görülecek olan dava seri muhakeme usulüne göre dört ay içinde sonuçlandırılır. Mahkemece verilen kararın temyizi hâlinde Yargıtay altı ay içinde kesin olarak karar verir. Kamu idarelerince bu raporlara karşı yetkili iş mahkemelerine itiraz edilmesi ve mahkeme kararlarına karşı diğer kanun yollarına başvurulması zorunludur.”

Şimdi, ben Çalışma Bakanlığı yetkililerine soruyorum: Siz iş müfettişlerinizi iş yerlerine gönderdiniz, atıyorum Soma'daki maden ocağına gönderdiniz, rapor tuttular, tuttuğunuz rapor kesin olmadıktan sonra iş müfettişleri niye istihdam edeceksiniz? İş müfettişleri gittikleri...

Arkadaşlar, bir dinlemiyorsunuz ki karar verecek. Başkan bile... Ne dedik Başkan? Başkan, ne dedim, bir şey anlattım ben, ne anlattım?

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Tutanaktan alacak.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – İmtihan saati geldi.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Ya, imtihan saati değil.

Arkadaşlar, bir düzenleme getiriyorsunuz yani Bakanlığın müfettişleri rapor tutuyor, müfettiş raporlarının kararlarına yargı yoluna başvuruyorsun, itiraz yolu açık; nasıl müfettişlik yaptıracaksınız, nasıl teftiş yaptıracaksınız o müfettişlere? Yani hangi mantık böyle bir madde getiriyor ben bu nu anlamıyorum ya.

BAŞKAN – Bir açıklama alalım mı?

İZZET ÇETİN (Ankara) – Alalım, bir açıklama yapsınlar.

BAŞKAN – Önder Bey, bir açıklama alalım.

MALİYE BAKANLIĞI BÜTÇE VE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI ÖNDER İNCE – Şimdi efendim, bu maddenin değişikliklerini genel bir değerlendirmeye aldığımızda 659 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Maliye Bakanlığı Başhukuk Müşavirliği ve Muhakemat Genel Müdürlüğü teşkilat yapısı yeniden düzenlendi hem bu Genel Müdürlüğün hem de bu Genel Müdürlük bünyesinde istihdam edilen hazine avukatlarının diğer kamu kurumlarının da avukatlığını yapma, onlar adına davalara katılma yetkisi kaldırıldı. Yani bu 659 sayılı Kanun Hükmünde Karamnameden sonra her bir kamu kurumu kendi istihdam ettiği avukat ya da hukuk müşavirleriyle temsil edilir hâle geldi.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Müfettişliğe gerek yok yani.

MALİYE BAKANLIĞI BÜTÇE VE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI ÖNDER İNCE – Özellikle birçok kamu kuruluşunun taşra teşkilatlarında avukat olmadığı için, bu iş müfettişlerinin tutmuş olduğu tutanak, bu tutanakların sonuçları ve buna göre yapılması gereken işlemler konusunda taşra teşkilatlarında gerekli işlemi yapacak personel yok. Bundan dolayı bütün bu tür raporlar merkeze gelecek, Bakanlık merkez teşkilatına. Dolayısıyla, altı iş günü içerisinde bunların hem merkeze gelmesi hem de hukuki gereklerinin yapılabilmesi mümkün değil. Otuz iş gününün gereği buradan kaynaklanıyor; birinci husus bu.

İkinci husus, iş müfettişlerinin tutmuş olduğu raporların üzerine kamu kurumları itirazda bulunduğunda...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Ya, zorunlu itiraz gösteriyorsun. İş müfettişinin raporunu geçersiz kılmak için, iş müfettişinin moralini bozmak, rapor tutmasından kaçınmasına yol açmak için böyle bir düzenleme yapmışsın. Müfettiş görev yapamaz bu düzenlemenizle. Yani koskoca Maliye Bakanlığının iş hukukundan anlayan bir hukukçusu yok mu? Madem yasa metni düzenleyeceksiniz, çalışma yaşamını derleyip toparlayacak veya oraya katkı yapacak, hiç olmazsa uyumlaştıracak bir diyalog içine girmediniz mi bu maddeyi yazarken?

MALİYE BAKANLIĞI BÜTÇE VE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI ÖNDER İNCE – Bu madde Çalışma Bakanlığıyla birlikte çalışıldı zaten, Çalışma Bakanlığı ve Maliye Bakanlığının müşterek çalışmasıydı, müşterek çalışmasıyla üretildi.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Pes yani iki bakanlık bir maddeyi yazamadınız.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Zozani, buyurun.

ADİL ZOZANI (Hakkâri) – Sayın Başkan, eğer bu maddeye ilişkin düzenlemelerde bir orta yol bulursak, bizim bu maddenin tasarıdan çıkarılmasına ilişkin önerimiz var, öneriyi de geri çekebiliriz. Şunu söylemeye çalışıyoruz yani esas önereceğim şey şu: Şimdi, altı gün kısa bir süre olabilir yani bu altı gün sürenin biraz uzatılması, itiraz süresinin uzatılması makul görülebilir ancak bir üst mahkemeye itiraz yolunun açık tutulması kaygılarımızı artırıyor. Mevcut hâliyle bunu tutup itiraz süresini eğer uzatmayı tercih edersiniz bu bizim açımızdan makul görünebilir.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Bakın, muvazaanın tespiti hâlinde altı gün iken önceki itiraz süresi, altı iş günü iken –ki bu yedi gün demektir- şimdi on bir ay on güne çıkıyor bir muvazaa tespitindeki süre. Ayrıca yani bu kadar serbesti tanırsanız böyle bir şeyde... Çalışma Bakanlığı, Maliye Bakanlığıyla birlikte böyle bir maddeye nasıl “evet” dedi bir izah etsin. İş yerlerinin teftiş ve denetimine ilişkin ne kadar düzenleme varsa maddeden ayıklayın Sayın Çalışma Bakanlığı yetkilileri, çıkarın denetim elemanlarınızı da devre dışına, müfettişleri de lağvedin, Maliye Bakanlığına teslim olun.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Çetin.

Sayın Çelebi, buyurun.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; daha önce AKP iktidarı, yasa tasarılarını buraya sunarken ve kamuoyuna yansıtırken hep “reform” derdi, şimdi “müjde” dediği zaman korkmaya başladık. Bu müjdenin arkasından bombalar patlamaya başladı.

Ben, milletvekili arkadaşlarımın, samimi söylüyorum, vicdanlı olduklarını kabul ediyorum yani vicdani oy kullanırlarsa, bütün içtenliğiyle söylüyorum, bu maddeye “evet” demeyeceklerine yürekten inanıyorum. Daha önce biz...

Hep bürokrasinin iktidarından bahsedirdi Sayın Başbakan, Başbakanın önceki dönemlerine ilişkin böyle bir suçlama vardı. Şimdi öyle bir bürokrasi yaratıldı ki derin bürokrasi var. Ben bürokrasideki arkadaşları da tanıyorum, gerçekten, Çalışma Genel Müdürünü tanıyorum, Bakan Yardımcısını tanıyorum Çalışma Bakanlığı açısından. Ya, buna imza atılırsa, buna “evet” dedilerse ben artık geçmişe olan ilişkilerimi, onların bakış açılarından bugün kaygı duymaya başlayacağım. Hangi derin bürokrasi bunu bu kadar yarattı? “Zaten bu on bir ay.” dedi biraz önce İzzet Çetin. Bu, normal süresi itibarıyla on bir ay, on bir ay on bir gün.

Peki, yargı kararları uzarsa yani yargıya “Dört ay içinde vereceksin kararı.” diyorsun, dört ay içinde verilen karar var mı, bir ay içinde verilen var mı? Birçok kararı biliyoruz ki bu ülkede, işte ihtilaf konusu olan birçok davayı da biliriz, “En geç dört ay içerisinde çözümlenir.” denilen davaların altı yıl, yedi yıl devam ettiğini hep beraber biliriz. Bu ne demektir? Tamamen ipe un serme gibi bir düzenlemedir bu getirilen. Yani iyilik yapmıyorsunuz, geçmişe daha da karartan bir düzenlemeyi yapıyorsunuz.

Rica ediyorum, biraz vicdanlı olun, biraz hakkaniyetli olun yani buradaki bürokrat arkadaşlara sorsam “Benim babam da işçiydi.” diyecek, “Benim babam da memurdu.” Biraz bu anlamda saygı gösterilirse bu sürece, geçmişte babalarına saygı gösterilirse böyle bir şeyin altına imza atmazlar. Rica ediyorum, haksızlık, vicdansızlık, bunun böyle çözülmesinde de, eski hâliyle hani, daha önce de yaptılar ya, üç tane sendika “Eski hâli kalsın.” Gerçekten eski hâli bunu aratır niteliktedir.

Teşekkür ederim.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Bu, eski hâlini aratır.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Affedersin, düzeltiyorum.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Tutanaklara geçir.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Bu, eski hâlini aratır niteliktedir.

Çok özür diliyorum. Sinirlendim birden de ondan oluyor.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Akçay.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Şimdi, Sayın Başkan, çok açık, net bir şekilde yetkili iş mahkemesine itiraz edilebiliyor ve itiraz üzerine verilen karar kesin iken şimdi bu düzenlemeyle Yargıtay yolunu açıyor ve ayrıca da müfettiş raporlarını tamamen geçersiz hâle getiriyor. Yani zaten özellikle bu madenlerle veya diğer iş yerleriyle ilgili, iş güvenliğiyle, iş sağlığıyla veya diğer hususlarla ilgili şikayetimiz ne? Ortaya çıkan bu kazaların sebeplerinden biri olarak yeterince ve etkin bir denetim yapılmadığını ifade ediyoruz. Tam bunun üzerine yani kör gözün parmağına misali bu düzenleme yapılıyor. Bunu iyi niyetten uzak bir düzenleme olarak değerlendiriyoruz ve bunun tasarı metninden çıkartılmasını talep ediyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakan Yardımcısı, Bakanlığınız açısından tam olarak bunu değerlendirir misiniz lütfen.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI HALİL ETYEMEZ – Genel Müdürümüz konuşsun.

BAŞKAN – Sayın Genel Müdür, yalnız, siz, sadece bize yasada yazılı olanı okuyup geçiyorsunuz yani o okunduğunda anlaşılıyor yani neden böyle bir şeye ihtiyaç hissettiniz?

ÇALIŞMA GENEL MÜDÜRÜ ALİ KEMAL SAYIN – Efendim, tekrar arz etmeye çalışayım.

Efendim, 92'nci maddesi var İş Kanunu'muzun, "Yetkili makam ve memurlar", devletin denetim yetkisini düzenliyor. Buradaki üçüncü fıkrada iş müfettişlerinin raporlarına karşı otuz gün içerisinde yetkili iş mahkemesinde itiraz edilebileceği söyleniyor yani bütün müfettişlerimizin her raporu için yargı yolu açıktır yoksa müfettiş mahkeme yerine geçerdi yani vereceği her kararda yasada otuz günlük itiraz süresi var. Bu 2'nci maddedeki metni de buna uyumlu hâle getirmeye çalıştık. Yoksa "Müfettişimize güvenmiyoruz." diye bir şey yok yani müfettiş idari bir mekanizmadır, yanlış da rapor verebilir, karşı taraf buna itiraz edebilir, yargı yolu açıktır buna ve 92'nci maddeye uyumlu hâle getirdik efendim.

Bilemiyorum, cevap...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) - Burada sadece itiraz süresiyle ilgili bir durum yok.

ÇALIŞMA GENEL MÜDÜRÜ ALİ KEMAL SAYIN – Hayır, Sayın Vekilim onu sorduğu için söyledim.

BAŞKAN – Bu itiraz süresiyle ilgili olan kısmı söylüyorsunuz.

ÇALIŞMA GENEL MÜDÜRÜ ALİ KEMAL SAYIN – Evet efendim.

BAŞKAN – Otuz gün...

Peki, diğer eleştirilere yani Sayın Akçay'ın eleştirilerine, Sayın Çetin'in, Sayın Çelebi'nin...

ÇALIŞMA GENEL MÜDÜRÜ ALİ KEMAL SAYIN – Efendim, ikincisi, yargı kararları kesin şu andaki mevcut düzenlemede, mevcut yargıya karşı. Bu, tekrar ediyorum, farklı mahkemelerden, farklı illerdeki mahkemelerden, farklı hâkimlerden farklı kararlar çıkmasına neden olabiliyor, her mahkeme kendi bağımsız karar veriyor ama "Yargıtay" dediğimiz üst mahkeme bunları birleştirip bir içtihat oluşturabiliyor. Bu içtihatın olmaması da, örneğin bazı yerlerde yemek, yardımcı iş midir, asıl iş midir; güvenlik, yardımcı iş midir, asıl iş midir? Bunlar, bir içtihat oluşması açısından önem taşımaktadır. O yüzden Yargıtay yolunu açmamız gerekiyor ve oraya da bunun basit yargılama usulüyle çok kısa sürede yapılması gerektiğini kanun taslağı açısından dercedildi yoksa işçi aleyhine burada bir şey yok, işçi lehine olduğunu düşünüyoruz efendim.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Başkan, öyle değil.

BAŞKAN – Sayın Çetin, buyurun.

İZZET ÇETİN (Ankara) – 3'üncü madde 2008 yılında Tuzla tersanelerinde o günkü koşullarda her gün 3, 5, 2 işçi iş kazaları sonucunda yaşamını yitirmeye başlayınca alt işverenlerin Tuzla tersanelerinde gerekli güvenlik önlemlerini almamaları nedeniyle bu 3'üncü maddeye (2)'nci fıkra 2008'de eklendi.

ÇALIŞMA GENEL MÜDÜRÜ ALİ KEMAL SAYIN – Doğrudur efendim.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Şimdi, ben, aynı iddiayı geçen hafta da yaptım. Soma biraz daha unutulunca bugün koyduğunuz Soma'ya ilişkin lehte maddelerin hepsini de öyle zannediyorum ki birkaç yıl içerisinde değiştirmekle geleceksiniz. Bu yol o yol.

Şimdi, yapılması gereken iş, eğer iş yerlerinde iş cinayetlerinin sonlanması sağlamak -biraz sonra ileriki maddede gelecek iş yerlerine gerekli güvenlik önlemlerini aldirmek ve de alt işveren uygulamasında muvazaayı ortadan kaldırmak ise siz ters işlem yapıyorsunuz. Yapılması gereken 92'nci maddedeki düzenlemeyi bu (2)'nci fıkradaki düzenlemeye uydurmaktır. Şimdi, bunu kaldırarak

yeniden iş cinayetlerinin önünü açacaksınız. On bir ay on günlük süre kullanılabilir süredir. Bir de “Altı ay yargıla.” diyorsunuz ama Yargı Usul Kanunu’nda var “İş mahkemelerine açılan davalar iki ay içinde sonuçlandırılır Yargıtayda.” diye. Hangi dava Yargıtayda iki ay içinde sonuçlandırıldı? Bunun sarkması yıllara sari olacaktır ileride. Siz bir yıl, bu kadar sürede, altı ayda deseniz bile. Bitmeyecek ve bu muvazaa hiçbir zaman tespit edilmeyecek. İhale süresi bir yıldır. “Süre bitimine kadar ya da üç yıla çıkaracağız.” diyorsunuz ama o da biraz sonra yine gelecek görüşeceğiz. Alt işverenin alt işvereni uygulamasını peyderpey arttıracığından, hızlandıracağından bu işlem tamamen tıkanacaktır yine. Yani, Türkiye gerçeklerine, Türkiye’deki endüstriyel ilişkiler dediğiniz sizin, artık bizim de köleleştirme düzenine uygun belki ama insan haklarına, çağdaş çalışma yaşamı normlarına uygun değil. Yazık edersiniz.

ÇALIŞMA GENEL MÜDÜRÜ ALİ KEMAL SAYIN – Efendim, izin verirsiniz bir şey açıklama anlamında. Şundan hareket ediyorsunuz Sayın Vekilim. Verilen bütün kararlar işçi lehine değil mahkemede, çoğunlukla işçiler aleyhine de kararlar çıkıyor.

İZZET ÇETİN (Ankara) – İş hukukunun varlık nedeni işçiye korumak içindir.

ÇALIŞMA GENEL MÜDÜRÜ ALİ KEMAL SAYIN - Evet efendim ama iş mahkemelerinde tersine de çıkabiliyor, işçi aleyhine de kararlar çıkabiliyor yani temyiz yapılırca işçi aleyhine karar çıkmayacak, işçi aleyhine kararlar da temyiz edilebilecek. Dolayısıyla, Yargıtayda doğruyu bulacağız yani üst mahkeme...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Yani, TİSK’e üye oldunuz siz. Devlet olarak TİSK’e üyesiniz, TİSK’in temsilcilerinin yanındasınız. Sizin bu şekilde yaklaşmanızı ben anlıyorum.

ÇALIŞMA GENEL MÜDÜRÜ ALİ KEMAL SAYIN – TİSK’e de oluruz, DİSK’e de oluruz efendim, ikisi de bizim.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Hayır, kamu işveren sendikaları doğrudan doğruya TİSK’in üyesi, dolayısıyla devlet üye TİSK’e. Yani, o üyeliğinizden sonra sizin böyle konuşmanızı ben anlıyorum ama kabul etmiyorum. Onun için, ben yine de milletvekili olan arkadaşlarıma söylüyorum: Bu düzenleme adil bir düzenleme değil. Yani, birkaç yıl içerisinde muvazaanın tespit edilmiş olması hakkın ölümüne sebep olduktan sonra tespitin bir anlamı yok arkadaşlar, olmaz. Altı iş gününü siz, bir yıl sadece süre veriyorsunuz, bir yıla çıkarıyorsunuz. Bir de Türkiye’deki yargı yükünü düşündüğünüz zaman içinden çıkılmaz, muvazaanın hiçbir zaman tespit edilemez noktaya taşınmasına neden oluyorsunuz bu düzenlemenizle.

BAŞKAN – Sayın Akçay, buyurun lütfen.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, Anayasa’nın 125’inci maddesi “İdarenin her türlü eylem ve işlemleri için yargı yolu açıktır.” der. Dolayısıyla, eğer müfettiş raporlarından bir idari sonuç doğacaksa elbette bir yargı yolu da açık olacak. Fakat burada “İş mahkemesinin verdiği kararların itiraz üzerine verilen kararlar kesindir.” diyor. Bu kaldırılıyor, onun yerine “Yargıtay altı ay içinde kesin olarak karar verir.” diyor. Bu muvazaa işlemini sürüncemede bırakmaya yol açacak bir düzenleme.

MUSA ÇAM (İzmir) - Yıllarca.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Onu söylemeye çalışıyoruz. Ben biraz evvel 92’nci maddeyi örnek verdim, müfettiş raporlarına karşı otuz gün içerisinde itiraz edilebileceği. Zaten Anayasa hükmüdür yani idarenin her türlü eylem ve işlemine karşı yargı yolu açıktır, onda bir anlaşmazlık yok. Bizim anlaşamadığımız nokta bu “İtiraz üzerine verilen kararlar kesindir.” hükmü kaldırılıp bu düzenleme getiriliyor ve Yargıtay, mahkemelerin bağımsızlığı söz konusu. Yani, çeşitli mahkemeler çeşitli farklı kararlar verebilir.

BAŞKAN - Aynı konuda.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Ama bir içtihat birliği olması lazım.

BAŞKAN - İchtihat birliği olmadan da olmuyor.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Aynı konuda A farklı, B farklı, C farklı karar verebilir.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Çoğu zaman farklılıklar da oluyor.

İZZET ÇETİN (Ankara) - Böyle bir düzenlemeye gerek yok, eskisi kalsın daha iyi ağabey.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) - Aynı konularda farklı mahkeme kararları var yani.

BAŞKAN – Var, aynı konuda.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) - Bu konuda öyle bir şey yok, Yargıtayda olmuş olması hepsine aynı kararı verecek anlamı çıkarmaz.

BAŞKAN - Yok, Yargıtaydan bir karar çıkması bir içtihat oluşturur noktasından hareket ediyorlar.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Zaten itiraz üzerine...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Bundan sonra bir tane örnek oluşturmak için bir karar çıkarırlar mı?

BAŞKAN - Evet, Sayın Zozani, buyurun.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Şimdi, aynı tasarıda bir yerde üst mahkemelere itirazın önünü açıyoruz, bir maddede de üst mahkemelere itirazın yolunu kapatıyoruz yani yaklaşımın kendisinde bir problem var. 8'inci maddeyi tartışıyoruz, 8'inci maddede üst mahkemeye Yargıtaya itirazın yolunu açıyoruz, 82'nci maddede üst mahkemeye başvurunun önünü kesiyoruz, kapatıyoruz yani tasarının kendisinde bu konuda tutarsızlık var.

Ben önerimizi yeniliyorum: Bakın, yılda ortalama 1.200 işçi iş kazaları sonucu, -artık buna kaza da demek mümkün değil- iş cinayetleri sonucu yaşamını yitiriyor. Yılda ortalama 1.200 kişiden söz ediyoruz ve bu maden sektörü, yer altı çalışma iş kolundaki iş kazaları dışındaki diğer kazaların büyük ekseriyeti Marmara Bölgesi'nde gerçekleşiyor tersaneler nedeniyle. Mesela tersanelerle ilgili bu iş kazalarında mahkemelerin vermiş olduğu hangi karar problem oldu da bu tasarıya böyle bir düzenleme koyuyoruz? Var mı öyle emsal karar sizi sıkıntıya sokan, işçi mağduriyetini gündeme getiren? Varsa o örnekleri bizimle paylaşın. Mesela, tersanelerdeki iş kazaları sonucu yaşamını yitiren işçilerle ilgili mahkemelerin işçi ailelerini mağdur eden bir kararı, emsal karar varsa bizimle lütfen paylaşın, bilelim. Yani, burada bir şeye itiraz ettiğimiz zaman "Ya, efendim işçiler de mağdur ediliyor." Yani, damardan girerek itiraz yolunu kapatmaya gerek yok. Biz burada ne yazıldığını aşağı yukarı anlıyoruz, çözebiliyoruz, neye hizmet ettiğini az çok idrak edebiliyoruz. O yüzden damardan girmeye gerek yok bu konularda. Biz burada doğru yasa yapalım diyoruz. Yani, bir tarafı tutup bir tarafı ötelediğimiz algısı varsa bu algıdan kurtarın kendinizi. Biz doğru bir yasa yapmaya çalışıyoruz. Burada yapılacak düzenlemenin gerçekten maksadına hizmet edecek nitelikte düzenleme...

Çok değil, daha iki üç saat önce siz burada ısrar ettiniz bir düzenlemede. Bir saat sonra kendiniz mevzuata baktınız, bizim dediğimizin doğru olduğuna kendiniz kanaat getirdiniz. 6'ncı maddeyle ilgili düzenlemenin yanlış olduğunun anlaşılması için bir günün bile geçmesine gerek kalmadı. Birkaç saat içerisinde siz kendiniz gördünüz. O nedenle demin o maddeyi biz görüşürken ben burada söyledim, dedim ki: Bakın, sizin bu maddedeki düzenlemeyle ilgili savunularınızın kaydını istiyorum çünkü karşınıza çıkacak. Yanlış bir şeyi savunduğunuzun farkındayız, görüyoruz. Burada da aynı şekilde yanlış bir savunuyu var, altını dolduramıyorsunuz. Yani, sizin sözünü ettiğiniz kanun maddelerini en az sizin kadar biliyoruz demeyelim, emeğinize, bilginize saygısızlık etmek istemem ama bizim de o maddelerden, o düzenlemelerden haberdar olduğumuzu lütfen siz de akıldan çıkarmayın. Biliyoruz, burada ne yaptığınızı biliyoruz, ne olduğunu, neye hizmet ettiğini görüyoruz. O nedenle, biz daha başta, bu tartışmaların hiçbirisine girmeden önce önerimizi açık bir şekilde ifade ettik. Bizim önerimiz, o maddenin çıkarılması ama eğer burada dersiniz ki: "Altı gün itiraz süresi için yeterli değildir, bunu biraz daha uzatalım." Buna eyvallah diyelim, itiraz süresini uzatalım. Bir aya uzatalım, on beş güne uzatalım ama yasanın diğer kısımlarını bu şekilde değiştirdiğiniz zaman problem yaratmış olursunuz. Önerimiz herhâlde anlaşılırdır.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Çam...

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan, Çalışma Bakanlığının değerli yetkilileri; konuşmamda da söyledim. Özellikle, 2000-2008 yılları arasında Tuzla Tersanesi'nde yaşanan ve hayatını kaybeden işçi kardeşlerimiz için özellikle 2008 yılında var olan düzenleme gerçekleştirildi. Şimdi, bu yeni düzenlemeyle siz 2008 yılının gerisine gidiyorsunuz ve Soma'da 301 kardeşimizin hayatını kaybetmiş olmasına rağmen bunları görmezden geliyorsunuz ve yeni iş cinayetlerinin önünü açıyorsunuz. Bu, doğru değil. Var olan mevcut düzenleme devam etsin, bu düzenlemeyi kaldırın, geri çekin. Bu, Çalışma Bakanlığının ismine layık, uygun bir düzenleme değildir. Bu, tersanelerde ve Soma'da hayatını kaybeden işçi kardeşlerimizin kemiklerini sıztatır, bu yanlış bir düzenlemedir, bunu lütfen geri çekin.

İZZET ÇETİN (Ankara) - Zaten ilk tasarıda bu yoktu Sayın Başkan, önergeyle bu hâle geldi.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Çetin.

Sayın Bakan Yardımcısı, bu son eleştirilere ilişkin ne söyleyeceksiniz?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI HALİL ETYEMEZ – Şimdi Sayın Başkanım, değerli milletvekillerimiz; biz burada, yani itiraz hakkını hukuka uygun olarak, bakın bütün alanlarda yargı yolunun açılmış olması 30 gün, 30 iş günü olarak değerlendirilmesi hukuka uygun bir uygulama olduğu için biz bunu buraya getirdik. Bir de...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) - Buraya kadar tamam, bundan sonrası...

BAŞKAN – 30 iş gününü tartışmıyoruz. Yani avukat eksikliği, yani buradaki bir zaruri hâl 6 günde... Bunlar tamam, yani burada Yargıtay aşamasını...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI HALİL ETYEMEZ - Yargıtay yolunun açılmış olması, itiraz yolunun açılmış olması da her iki taraf için de hukuk kuralları çerçevesinde olması gereken bir şey. Şimdi...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) - 82'de size soracağımı şimdi soruyorum. 82'de aynı şeyi söylüyor musunuz?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI HALİL ETYEMEZ - 82 konusunda bilgim yok benim.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) - 82'ye bir bakın. Aynı şeyi orada soracağız. 82 için aynı cümleyi kuracak mısınız?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI HALİL ETYEMEZ - Bakın bizim için hem işçiler için hem iş için hem işveren için hem kamu kurumları için içtihat kararlarının oluşması mahkemeler için de işçiler için de lehine. Bakın mahkemelerin karar vermesi için içtihat kararlarının oluşturulması işçinin lehine erken sonuçlanmasını da beraberinde getirmez mi? Beraberinde getirir.

İZZET ÇETİN (Ankara) - Getirmez. Hem kendin soru soruyorsun hem de kendin cevaplıyorsun.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI HALİL ETYEMEZ – Getirir anlamında söylüyorum sayın vekilim.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) - 82'de size soracağız. Bu tasarının sahibi olarak buradasınız. Şimdi 82'ye hakikaten ne diyacaksınız merak ediyorum. Şimdi, bunları söylüyorsunuz. 82 gün sonra ben bunu karşınıza çıkaracağım, diyeceğim ki: "Siz 8'inci maddeyi savunurken bunları söylediniz." Şimdi 82'ye ne diyacaksınız? İki ay iki gün sonra...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI HALİL ETYEMEZ - İlgili bakanlık cevap verir, madde geldiğinde gerekli cevap verilir.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) - Ne diyacaksınız acaba ben merak ediyorum, gerçekten merak ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI HALİL ETYEMEZ - Ben teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Çetin, buyurun.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Başkan, şimdi bir önerge daha geldi yani konuştukça daha da bozuluyor bazı şeyler, daha da bozacaksınız. Sayın Başkan, katkı yapmanız açısından söylüyorum, katkı yapmak için öneriyorum. Şimdi bizim "6 iş günü" ibaresinin "30 iş günü" şeklinde değiştirilmesine, yani birazcık orada durum düzeltmesi yapılmasına bir itirazım yok, bunu anlayışla karşılıyoruz. Ancak bu 2'nci maddenin çıkarılmak istenen ve yerine ikame edilmek istenen maddelerine gerek yok, eskisi gibi kalsın o bölümü. Sadece oradaki "6 iş günü"nü "30 iş günü" olarak düzeltin ve madde eski, yani mevcut şekliyle, yasadaki şekliyle kalsın, değilse bozacaksınız işi.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) - Aynen katılıyoruz. O önergede "30 iş günü" diyor ya, "30 gün" şeklinde düzeltilmesi... 35 gün yapar.

İZZET ÇETİN (Ankara) – 30 gün, 30 iş günü, 30 gün de yeter esasında, "30 iş günü" dediğin zaman 35 gün yapar, fazla da bir şey değil, 5 günün kavgasını yapacak değiliz.

Sayın Başkan, 5763 sayılı Yasa'yla 2008'de değiştirilen bu maddenin buraya konulan ikinci fıkranın -o gün de AKP iktidardaydı- madde gerekçesini size kaynağından okuyayım arkadaşlar, katkı olsun diye. Ama Sayın Bakan Yardımcım, Genel Müdür ve Maliyedeki arkadaşlar da dinlesinler.

Şimdi, 15/5/2008 tarihinde 5763 sayılı Kanun'la bu ikinci fıkra İş Yasası'na koyulurken gerekçesi şöyle açıklanmış arkadaşlar, madde gerekçesini okuyorum:

4857 sayılı İş Kanunu'nda yapılan değişikliklerle;

1- Asıl işveren ile alt işveren arasında kurulan ilişkinin yazılı yapılması şartı getirilmiştir. Alt işverenlik müessesesi yazılı kurulmadığı zaman çeşitli yorum ve problemlere yol açmaktadır. Yazılı hâle getirildiğinde itiraz ve yoruma mahal kalmamaktadır. 4857 sayılı Kanun'un 2'nci maddesinde hangi işlerin alt işverene devredilebileceği yazılmış, ancak bu devir işleminin bu maddeye uygun olup olmadığının kontrolü yapılamamaktadır. 4857 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinde yapılan düzenlemeyle iş devralan alt işverenin bölge müdürlüğüne tescil için müracaat etmesi bölge müdürlüğüne başvuru belgelerinin gerektiğinde iş müfettişlerine inceltilmesi ve muvazaalı bir durumun tespiti hâlinde tescilin iptal edilmesi öngörülmektedir.

2- 4857 sayılı İş Kanunu'nun 30'uncu maddesinde yapılan değişiklikle iş gücü piyasasında dezavantajlı gruplar arasında sayılan..." Neyse bu başka yere geçiyor. Esas, aslı olan birinci fıkra yani diyor ki: 4857 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinde yapılan düzenlemeyle iş devralan alt işverenin bölge müdürlüğüne tescil için müracaat etmesi bu müracaatta da tabii biraz evvelki maddede de 6 iş gününde yapmış olmasını düzenliyordu, şimdi onu 30 güne çıkararak madde olduğu gibi kalırsa sizin sıkıntınız çözülür. Dört ay oraya, altı ay Yargıtaya, onların biri dört ayda bitmez, biri altı ayda bitmez, iki yıla varır. İhalelerde de zaten üç yıllık ihale koyduğunuz zaman

-demin de söyledim- öyle bir ihale Türkiye gibi enflasyonu kontrol altına almak isteyen, her zaman onu disipline etmek isteyen bir ülkede çok daha akılcı bir ihale olmaz.

Mehmet Muş kardeşime de söylüyorum, ne olur şunu bir imzalamadan azıcık bir bekle hemen bir değişiklik önergen geldi.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Bunda bir sorun yok, teknik bir sorun.

İZZET ÇETİN (Ankara) - Yani bir şey oluşturalım da öyle yazın ne olur, onun için söylüyorum.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Eskiden...

İZZET ÇETİN (Ankara) - Daha çok bozacak, 6 iş günü yetmiyor, anlıyorum, onu 30 iş gününe, 30 güne itiraz etmiyoruz yani katkı yapmak istiyoruz, itirazımız bizim madde işlesin.

BAŞKAN – Sayın Çetin, bir içtihat birliği oluşturma düşüncesi, yani sürenin uzayacağından dolayı endişe ediyorsunuz. Siz hem mahkeme süreci arkasından Yargıtay süreci uzayacağından...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Muvazaa tespit edilemez. Bunda muvazaa tespit edilemez. Muvazaa tespit edilmesin diye yapılan bir düzenleme, çok net söyleyeyim.

BAŞKAN – Niye tespit edilemez zaten?

İZZET ÇETİN (Ankara) – Zaten muvazaa tespit edilinceye kadar “Atı alan Üsküdar’ı geçecektir.” tabiri vardır ya öyle olacak.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) - On yıl geçtikten sonra muvazaa tespit edilse ne olur edilmese ne olur.

İZZET ÇETİN (Ankara) - Yani “Gecikmiş adalet, adalet değildir.” diyor ya, gecikmiş tespit de tespit olmaktan çıkar. Olayın özü o.

BAŞKAN – Sayın Bakan Yardımcımız, son kez bir düşüncelerinizi alalım bu görüşler ışığında.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI HALİL ETYEMEZ - Sayın Başkanım, bu müfettişlerin yapmış olduğu muvazaa tespiti ve mahkemenin vermiş olduğu muvazaa kararı kesin, şu anki mevcut kanuna göre kesin. Şimdi işçi alacaklarının iadesi ve işe iadesi ve alacaklarının iadesiyle ilgili eğer asıl işveren görevini yerine getirmesse -yapması gerekeni- tekrar mahkemeye gidecek, tekrar mahkemeden Yargıtaya gidecek, o zaman Yargıtay yolu açık. Şimdi, o dediğiniz zaman uzaması bu şekilde daha çok gerçekleşiyor. Onun için...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Bakan Yardımcım, yapmanız gereken şu: Müfettiş devlet memurudur. Kuruma, idareye düşen görev, bir muvazaayı tespit eden memurunu korumaktır, onu karar alamaz konuma getirmek değildir.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI HALİL ETYEMEZ – Ama mahkemeye yine gidiliyor.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Siz bu yazınızla müfettişlerinizi ve denetim elemanlarınızı çalışmaz hâle getiriyorsunuz. Bir daha bakın, geçin maddenizi, kalsın, bir daha düşünün, yarına bırakın.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI HALİL ETYEMEZ – O anlamda zaten müfettiş raporlarına, mahkemeye itiraz ediliyor, dava açılıp orada kesinleşiyor muvazaa tespiti.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Bak, 3’üncü maddenin ikinci fıkrasını 92’ye uyarlayıp işi bozacağınıza 92’deki düzenlemeyi buraya uyarlayın, doğrusu odur.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI HALİL ETYEMEZ – Yani 92’yle bu düzenlemenin bir alakası yok.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Yok tabii.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI HALİL ETYEMEZ – Biz tamamen İş Kanunu çerçevesinde değerlendiriyoruz.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Bir anlaşın, görüş birliğine varırsanız çok iyi olacak.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI HALİL ETYEMEZ – Peki.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Bozdunuz, yani ilk teklifinizde yoktu böyle bir öneri. Kim getirdi, nereden geldi?

MUSA ÇAM (İzmir) – Fabrikadan sipariş ediliyor, geliyor önergeler.

BAŞKAN – Sayın Çelebi, buyurun lütfen.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan, burada, aslında düzenlenmesi gereken esas nokta bu değil de, bundan önce mahkeme kararlarının ortaya çıkarttığı sonuçlar işverence uygulanmıyor zaten. Bu anlamda birçok kararlar, ne yazık ki uygulama alanında ciddi problemler yaratmıştır. Yani hep diyoruz ya, kanun yapmak önemli değil, kanun yaparken onun yaptırımını da ortaya

koymaya ihtiyacımız var. Bakın, yaptırımı olmayan -görünürde var ama uygulamada- birçok yargı kararları bu konuda uygulanmamaktadır. Sorun da burada yatmaktadır. Yoksa, bu getirilen düzenleme hiçbir şey ifade etmediği gibi geriye götüren bir düzenleme. Burada ilave olarak yapılması gereken en önemli düzenleme, bu kararları yargı kararına rağmen uygulamayan işverenlere karşı şartları yeniden düzenlemeye ihtiyacımız var. Özü budur, yoksa diğeri değildir. Diğeri tamamen bir geriye gidiştir, işçinin lehine, çalışanların lehine bir düzenleme değildir. Emeğe saygı duyan tüm milletvekillerine duyuruyorum.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Çetin...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Son bir cümle tutanaklara geçsin diye söylüyorum.

Yani bu maddenin eski hâlinde temyiz yolunun kapalı olmasının nedeni muvazaa tespiti hâlinde hukuki işlemlerin çabuk bitirilmesini sağlamak ve mağduriyeti gidermektir. Başka hiçbir şeyi yoktur. Şimdi o bozuluyor.

BAŞKAN – Peki, bu sivil toplum kuruluşlarının da bir şeyini alalım bununla ilgili.

Size söz veriyim.

TÜRK-İŞ TEMSİLCİSİ FERHAN TUNCEL – Efendim, iyi akşamlar. TÜRK-İŞ'in hukuk bölümündeyim.

Şimdi, bu maddenin kurgusu şöyle efendim: Bu, 2008 yılında Tuzla'dan sonra kurgulanmış bir maddedir. Madde işlerliği şu şekilde: Alt işveren sözleşmesi yapıldığında, alt işveren bu sözleşmeyi çalışma müdürlüğüne gönderiyor, bir bildirimde bulunuyor "Ben artık alt işveren oldum." diye. Bu bildirim iş müfettişi tarafından inceleniyor. Eğer iş müfettişi bu incelemesi sonucunda bu bildirimin hukuka uygun olmadığını, muvazaalı olduğunu hisseder ise bir rapor tanzim ediyor ve bu raporu tarafına tebliğ ediyor. Tebliğden sonra - bu muvazaaya yönelik olarak bir rapordur- tespiti ilişkin altı işgünü içerisinde mahkemeye gidilip dava açılıyor. Mahkemede de bir karar verilirse verilen karar kesin oluyor. Bunun temyiz yolunun kapalı olmasının sebebi işlemlerin çabuk bitirilmesi içindi. Yani o zaman bu olayların sıcaklığıyla beraberdi, kurgusu şuydu: "Eğer bir muvazaalı işlem varsa, hukuka aykırı olarak insanlar çalıştırılıyorsa bu bir an önce tespit edilsin ve işlemler de bir an önce yapılsın." Bunun mantığı buydu. Şimdi yapılan değişiklikle bu süreçler biraz daha ötelenmiş oluyor; işte altı iş günü otuz iş gününe çevriliyor, dört ay mahkeme, altı ay Yargıtay oluyor ve toplamda bizim hukuk sistemimizde süreler genelde uymuyor. Yani biz her ne kadar kanunlarda "İşte, Yargıtay dört ay içinde, altı ay içinde karar verir." desek de Yargıtay kendi iş yüküne bakıyor ve bu süreler uygulamada genelde daha ileri doğru gitmiş oluyor. Yani burada bu süre ne kadar ileri giderse müfettişin raporu da o kadar açıkta kalmış oluyor. Bir değerlendirmesi anlam ifade etmez hale geliyor. Yani onun bir anlam ifade edebilmesi için pratik olması lazım, çabuk sonuçlanır bir şekil olması lazım.

BAŞKAN – Peki.

Buyurun.

TÜRKİYE İŞVEREN SENDİKALARI KONFEDERASYONU DANIŞMANI CENGİZ DELİBAŞ – Şimdi, efendim, 2003 yılında İş Kanunu yasalaştığında "muvazaa" maddesi konulduğunda kanun koyucu çok haklı bir şekilde muvazaanın tespitini idareye bırakmadı. Burada olan bütün hukukçular çok iyi bilir ki muvazaanın tespitini yargı yapar, idare yapmaz. Bu bir niyet okumadır, ancak onu yargı yapabilir. 2008 yılındaki düzenleme, aslında hukuka aykırı bir düzenlemeydi. İdarenin muvazaa tespit yetkisi olması mümkün değil. Fakat bu zaman içerisinde bu yetki verildikten sonra da daha kötüye kullanılmaya başladı. Teknik iş müfettişleri de muvazaa incelemesine başladı. Burada İş Teftiş Kurulu Başkan Yardımcısı var, bilgi verebilir. Teknik iş müfettişi mühendis olanlar da muvazaa, doğrudan hukuki yorumlar yapmaya başladılar ve dolayısıyla çok farklı kararlar çıktı.

Şimdi, Yargıtayın aradan çıkartılması durumunda içtihadın oluşması mümkün değil. Burada olan hukukçular gayet iyi bilirler ki içtihat bu tür davalarda çok önemli. Mahkemelerden çok farklı kararlar çıktığında bunları bir araya toparlayacak içtihat kararları gerekir. Onun için, "içtihadın olmaması" diye bir şey olmaz. Zaten, tekrar ediyorum, muvazaa tespit yetkisi yargındır, idarenin değildir efendim, hukukun genel kurallarından birisidir bu. Dolayısıyla, en azından Yargıtay incelemeleriyle içtihatların birleşmesi gerekir. Sürecin uzayıp uzamaması; yargının daha adil karar vermesi, doğru karar vermesi açısından belki süre uzayabilir ama mühim olan doğru, adil karar verilebilmesi ve içtihadın oluşabilmesi efendim.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Bir şey sorabilir miyim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Bir dakikanızı rica edeyim, bir arkadaşımız da konuşsun.

HAK-İŞ KONFEDERASYONU HUKUK MÜŞAVİRİ AV. HÜSEYİN ÖZ - Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Bu muvazaa tespiti meselesinde bir başka boyuta dikkat çekmek isterim. Şimdi, müfettiş arkadaşlarımız iş yerlerine gidiyor, lehte ya da aleyhte bir inceleme yaptıktan sonra bir tespitte bulunuyor. Bu tespitte taraflardan biri -tespiti isteyen- veya işveren tarafı itiraz ediyor. İtiraz üzerine iş mahkemesi zaten bu uygulamada getirilen -özellikle dört aylık bir süreç öngörülüyor metnin içerisinde- bilirkişi incelemesi yaptırıyor. İkinci kez bilirkişi incelemesiyle bu muvazaa tespiti teyit edilmişse, ondan sonra itirazın reddine karar veriyor.

Şimdi, buradaki asıl temel sorunumuz şu: Müfettiş incelemesiyle itiraz üzerine kesinleşsin veya itiraz edilmeksizin kesinleşsin, muvazaalı işlem tespit edildikten sonraki aşama burada düzenlenmiyor. Mahkeme kararı kesinleşmesine rağmen, binlerce işçiyi ilgilendiren muvazaa tespitleri bugüne kadar yapılmış olmasına rağmen, maalesef, bu düzenlemenin amacına uygun bir şekilde hizmet etmedi bugüne kadar. Neden, mahkeme kararlarını uygulama zorunluluğu yok. Kamu işvereni mahkeme kararını alıyor... Örneğin, benim de tarafı olduğum İETT İşletmeleri Genel Müdürlüğüyle ilgili -orada KIPTAŞ AŞ diye bir şirket var- muvazaa tespitini yaptırdık, ihtaname gönderdik "Bunun gereğini yapın." dememize rağmen, hiç kimse hiçbir yerde bunun gereğini yapmıyor. Daha ileri olay Karayolları Genel Müdürlüğünde. Dolayısıyla, asıl sorun mahkemenin yürümesinde sekiz aylık, on aylık süreçte değil. Bu sürecin neticesinde elde edilen kesinleşmiş bir mahkeme kararının gereğinin yapılmamasında ciddi sorunla karşı karşıyayız. Esasen bu maddede bu kısmın da düzenlenmesi gerekir. Burada ciddi bir eksiklik var.

Teşekkür ederim efendim.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Ben bir şey sorabilir miyim hemen, Cengiz Bey'e soracağım.

BAŞKAN – Buyurun.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Cengiz Bey, bu getirilen şekliyle olumlu mu diyorsunuz? Yani şu anda getirilen şekliyle yasa olumlu mu diyorsunuz?

BAŞKAN – Buyurun Cengiz Bey, cevap verin.

TÜRKİYE İŞVEREN SENDİKALARI KONFEDERASYONU DANIŞMANI CENGİZ DELİBAŞ – Efendim, tekrar ediyorum, muvazaa incelemesi yetkisi hukuken yargınındır, idarenin değildir, bu yetersizdir Başkanım. Bize göre muvazaa incelemesinin idareden alınması gerekir. Muvazaa incelemelerinin yargı tarafından yapılması gerekir. Ama en azından, hiç olmazsa Yargıtay safhasıyla içtihatların birleştirilmesi sağlanır, içtihat oluşturulması sağlanır Başkanım.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Bunu, şunun için sordum: Nerede değişti?" deniliyor ya -bu, hani, daha önce taslak böyle değildi- bu arada değişti, onu anlatmak için bu soruyu sormuştum ben Cengiz arkadaşımıza. Çünkü, gerçekten sermayenin burada İşverenler Sendikasının, TOBB'un ne kadar etkili olduğunu bu uygulamada da gördük, onun için söylüyorum. En azından böyle bir... Yeterli değildi bu eski düzenleme, ne kadar bir egemen anlayışın burada uygulamaya koyulduğunu burada da gördük.

Teşekkür ederim, onu öğrenmek istiyordum.

BAŞKAN – Evet, Sayın Bakan...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI HALİL ETYEMEZ – Sayın Başkanım, şimdi bu 8'inci maddeyle ilgili, biliyorsunuz, sendikalarla ilgili alt komisyonda bir değişiklik yapıldı hem 2'nci maddede hem 10'uncu maddede. Müfettiş raporu ve muvazaayla ilgili tasarıda gelen şekli kaldı. Sendikalarla görüşme neticesinde, sendikaların Yargıtay yolunun açılmasına itiraz etmeyecekleri yönünde görüşmelerde orada ortaya konuldu. Bugün buraya girmesinin nedeni bu şekilde düzenlemeler... Yani, tarafların haberi var. Orada TOBB yoktu.

BAŞKAN – Orada TOBB yoktu, kim vardı yani?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI HALİL ETYEMEZ – İşçi sendikalarımızdan temsilciler vardı.

BAŞKAN – Hangileri vardı efendim yani?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI BAKAN YARDIMCISI HALİL ETYEMEZ – HAK-İŞ vardı, Türk-İş vardı ve DİSK vardı.

TÜRKİYE İŞVEREN SENDİKALARI KONFEDERASYONU DANIŞMANI CENGİZ DELİBAŞ – İşveren kesimi yoktu efendim.

BAŞKAN – Cengiz Bey, olmadığını biliyorum, sadece Sayın Bakanın kayıtlara geçirmesini istediğim için söylüyorum.

Ama burada da sendikaların gelen temsilcileri sizinle paralel olarak ya da o toplantıya paralel bir görüş burada ortaya koymuyorlar Sayın Bakan.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI HALİL ETYEMEZ – Yani, biz, bakın orada Yargıtay yolunun açılması yönünde kendilerinin okeyini aldık.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Sendikalarla mı?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI BAKAN YARDIMCISI HALİL ETYEMEZ – Sendikalar, evet sendikalar.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Yasayı sendikalarla yapmıyorsunuz, yasayı biz yapıyoruz.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI HALİL ETYEMEZ – Hayır, görüşlerini aldık dedim, tarafların görüşlerini aldık.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Onlar ama kabul etmiyorlar.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Ne dediler görüş olarak? “Evet” mi dediler?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI BAKAN YARDIMCISI HALİL ETYEMEZ – Hayır, görüşlerini aldık görüşlerini.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – “Evet” mi dediler?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI HALİL ETYEMEZ – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Efendim, olumlu görüşlerini aldıklarını ifade ediyorlar, “okey” derken onu kastetti Sayın Bakan Yardımcımız.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI HALİL ETYEMEZ – Olumlu görüşlerini aldık.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Zozani, buyurun.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Şimdi, yani gerçekten bugün ağılayalım mı gülelim mi diye karıştırdık, her şeyi karıştırdık, duygularımız da karıştı. Anlatabiliyor muyum? Bir az önce sanki tek taraflı işe bakıyormuşuz gibi... Bakın, bir önceki maddede biz alt işverenin hukukunu savunduk, değil mi? Biraz önce yani 7’nci maddede alt işverenin hukukunu savunduk dedik ki: “Bu haksız bir düzenlemedir.” O nedenle, iktidar partisinden gelen değişiklik önergesine itiraz ettik ve önerge geri çekilmek durumunda kaldı. Meseleye tek taraflı bakmıyoruz.

BAŞKAN – Yani, görüyorsunuz ki iktidar tarafındaki arkadaşlar da tek taraflı bakmıyorlar, yani ben onu gördüm.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Şimdi, mesele şu: Bir kere tasarının kendisinde tutarlılık yok, bu bir. Defalardır söylüyoruz. Sayın Bakan Yardımcısı iki gün sonra ne söyleyeceğini şimdi not alsın, cevap veremez. Bakın, dört saat önce, tamı tamına dört saat önce burada olup bitenler şimdi tekrar karşısına çıktığı zaman... Bence başka biri oturmalı orada. Ya, önüne bir metin konulmuş, bu metni savunun. Daha önce de bunun örneklerini yaşadık. Sayın Bakanımız kalktı buradan ama aynen Sayın Bakanımızın ilgi alanıyla ilgili olarak burada bürokratlarımızın ne kadar zor duruma düşürüldüğüne tanıklık ettik ve bu bürokratlarımızın o zaman hukukunu ben savundum. Dedim: “Rica ediyorum, bunu tekrar bürokratlarımıza sormayın çünkü kendileriyle tezat pozisyona düşecekler.” Biliyorsunuz, bir düzenleme vardı Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının tasarısında, bakan değişti, bürokratlar da fikir değiştirdiler. Dediler: “Hayır, bu düzenleme yanlıştır.” Bir ay önce, on gün önce siz tersini savundunuz burada. Şimdi, araya maalesef on gün de girmiyor, saatler farkıyla burada bürokratlarımız birbirleriyle tezat teşkil eden konularda savunmak durumunda kalıyorlar. Onların yerinde olmak istemem, açıkça onların yerinde olmak istemem, şu anda yerinizde olmak istemem.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Bitirmedim, müsaade edin.

Şimdi, açıkçası, bugün sendikalardan gelen görüşlere baktığım zaman da yani ben bu kadar düşündüklerini tahmin edemezdim.

TÜRKİYE İŞVEREN SENDİKALARI KONFEDERASYONU DANIŞMANI CENGİZ DELİBAŞ – İşveren sendikaları da mı?

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sendikalar... Bu kadar dağınık düşündüklerini tahmin edemezdim.

BAŞKAN – Böyle bir itiraz hakkınız yok sayın milletvekillerimizin konuşmasına.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Hayır, ben...

BAŞKAN – Size söylemiyorum Sayın Zozani.

Siz kurumunuzun, temsil ettiğiniz kurumun görüşünü ortaya koyarsınız ama bir milletvekilinin söylediğine itiraz hakkınız yok.

TÜRK –İŞ TEMSİLCİSİ FERHAN TUNCEL - İtiraz etmiyoruz efendim.

BAŞKAN – Hayır efendim, avukat bey arkadaşımızın, hukukçu arkadaşımızın bir itirazı oldu.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Şimdi, bugün tanıklık ettiğimiz şeyler üzerinden soruyoruz yani söylediklerimizin maddi bir gerçekliği var. Kendilerine haksızlık ettiğimi düşünen arkadaşlar varsa buranın tutanaklarını çıkarınız, birlikte bakınız, o tezatları birlikte görürüz. Şimdi burada bir görüş dinliyoruz, Sayın Bakan Yardımcısı da diyor ki: “Kendileriyle birlikte müzakere ederek bu hâl e geldi bu madde” diyor. Ee, şimdi biz farklı bir pencereden bakıyoruz, bu düzenlemeyi burada Komisyon üyeleri olarak, milletvekilleri olarak burası yapacak.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – O görüşü aldık Sayın Zozani.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sayın Aydemir, tümünün görüşlerinden istifade edelim diye buradalar, biz bundan tarafız ama lütfen üzerinde tartıştığımız konuyu da arkadaşlarımız iyice bir araştırarak, süzgeçten geçirerek buraya gelirlerse bize daha çok katkı sunarlar. Biz, onlardan istifade etmek için buradayız, onları da bu nedenle gündemimizin başında diyoruz ki “Şu, şu, şu kurumların temsilcileri gelecek, biz onları dinleyeceğiz.” Yani, buraya bunların konulmuş olması, bu listenin buraya konulmuş olmasının bir esprisi var.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Evet, ısrarla istediniz zaten.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Biz de tümünü talep ettik, olmayanları talep ettik, dedik “Onlar da işin içinde olsalar keşke.” Ama, gerçekten birbirleriyle bu kadar tezat teşkil eden düzenlemeleri...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Tabii ki ama ısrarla istediniz.

BAŞKAN – Sayın Aydemir, bir şeyi düzeltiyim burada. Yani, arkadaşlar talep ettiler diye davet edilmeler oraya, rutin olarak zaten bu davetler ilgili bütün taraflara yapılıyor.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Tabii canım.

BAŞKAN – Sanki talep üzerine yapılmış gibi dediniz de kayıtlara öyle giriyor çünkü.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Hayır, olmayan bazı kurumlar vardı, biz ısrarla listeye eklenmesini istedik, onlar geldi.

BAŞKAN – O olmuş olabilir.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – İsrarla gelmesini arzu ettiğimiz kurumlar da vardı, ısrarla da konulmamış... O da kayda geçsin diye söylüyorum.

BAŞKAN – O da olmuş olabilir, evet.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Dolayısıyla, bakın tekrar ifade ediyoruz. Burada düzenlemeyi yapacağımız zaman, yani bir daha, birkaç gün sonra ya da bir yıl sonra, tekrar geri dönüp “Ya, biz yanlış yapmışız.” demeyelim. Üzerinde iyi çalışılmadığı açık, iyi müzakere edilmediği açık. Sadece bizim söylediğimiz doğrudur, illa bizim söylediğimiz şekilde de olsun yaklaşımı içerisinde değiliz. Ama bence bu maddeyi bu hâliyle şimdi bırakalım, üzerinde çalışılsın, tarafların tamamının “Evet, bu ihtiyaca cevap verir.” diyebileceği bir düzenlemeyi buradan geçirelim diyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Başkanım, izin verir misiniz?

BAŞKAN – Buyurun Sayın Keskin.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Şimdi, tartışmaları dinliyorum, mesele geldi dayandı Yargıtaya başvurup vurulmama meselesine. Ama ilgili uygulamadan gelen bir arkadaşımızın verdiği bir bilgi var: Temyize gitsin gitmesin, alınmış olan yargı kararının uygulanmaması hâlinde herhangi bir yaptırım söz konusu değilse bu düzenlemeden ne elde ediliyor? Ben bunu anlayamadım. Yani, arkadaşımız diyor ki: “Bizim Karayolları ile İstanbul Belediyesiyle ilgili almış olduğumuz mahkeme kararları var muvazaanın varlığı konusunda. Bu karar alındığı hâlde mahkeme tarafından verilen muvazaanın varlığına ilişkin kararın uygulanmaması hâlinde muhatap olan taşeron firma veya ana firma herhangi bir yaptırıma muhatap olmadıktan sonra, uygulamadıktan sonra temyize gitse ne olur gitmese ne olur? Asıl burada düzenlenmesi gereken şey bu yaptırım noksanlığının ortadan kaldırılması, alınan mahkeme kararının uygulanmaya mecbur bırakacak bir düzenleme getirilmesi gerekiyor.

Şimdi, “Uygulamanın içinden gelen insanlarla görüşüldü.” deniliyor. Herhâlde bu görüşülme sırasında... Bu büyük bir noksanlık aslında. Ne olacak, bunu düzeltmeseniz ne olacak? “Uymuyorum.” dedi, Yargıtaydan geçti. İctihat meselesine katılıyorum ben de bir içtihat ...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Karayollarında...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) - Bir tanesi uygulamadı diye hiçbiri mi uygulamadı?

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Hiçbiri uygulamadı.

BAŞKAN – Arkadaşlar, müsaade edin Sayın Keskin konuşuyor.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Ya kardeşim, hepiniz hep konuşuyorsunuz. Ya sabahtan beri konuşuyorsunuz ben susuyorum. Bir laf aldım onu da siz bastırıyorsunuz ya! İnsaf edin yani ya!

İki; bu sürecin, buradaki konuşmanın bir kuralı da olmalı ya. Böyle karşılıklı, o ona o ona. Nasıl çıkılacak bunun altından? Bir saattir tartışılıyor ama şu esasa bir türlü girilemiyor. Bence burada bir ara verelim efendim, bunun yaptırımıyla ilgili bir düzenleme getirilsin. Uyulmadığı takdirde, muhatabı olan, mahkemenin tarafı olan kişilere bir müeyyide getirelim. “Uymadım” dediği zaman ne yapacaksınız? Ne elde etmek istiyorsunuz? Şimdi Çalışma Bakanlığı olarak böyle uyulması mecburi olmayan bir kararın alınmasıyla hangi neticeye gideceksiniz siz? Hangi neticeye gideceksiniz Sayın Bakan? Böyle bir hukuk kuralı olabilir mi? Bir düzenleme ve o düzenlemenin doğrultusunda yapılacak olan bir işleme uyulmaması hâlinde hukuk devletinde bir yaptırım söz konusu olmazsa bu düzenlemenin ne anlamı olur? Ne yarar elde etmek istiyorsunuz bununla siz? Ya bundan haberiniz yok, uygulamada buna riayet edilmemesinin herhangi bir yaptırımla karşılaşmaması konusundaki olumsuzluklarla ilgili bilginiz yok.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Var efendim, her gün konuşuluyor.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Ee, var da varsa nasıl bunu böyle getirebilirsiniz ya?

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Hepsini biliyorlar, her gün konuşuldu.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Keskin.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Lütfen bunu geri çekin. Efendim, bu yaptırım meselesini de düzenletelim.

BAŞKAN – Konuşacağım Sayın Keskin, bir şey söyleyeceğim.

Sayın Bakan, siz demin konuşurken, açıklama yaparken bir şekilde bu işin zaten yeniden bir dava süreci ve Yargıtayın konusu olduğunu ifade ettiniz. O kısmı bir daha açıklar mısınız o nasıl oluyor?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI HALİL ETYEMEZ – Şimdi, iş müfettişlerinin raporu sonucunda mahkemeye...

BAŞKAN – Mahkeme, kararını verdi.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI HALİL ETYEMEZ – Mahkeme kararı veriliyor; eğer işe iade veya hakları iade edilmezse tekrar mahkemeye gidip, ondan sonra da o mahkemenin vermiş olduğu karar neticesinde de Yargıtaya gidebiliyor.

BAŞKAN – Peki, diyelim ki o mahkeme aşamasının dışında, öncesinde herhangi bir müeyyide işveren için yok mu?

ADNAN KESKİN (Denizli) - Alt sözleşmesinin muvazaalı olmasıyla ilgili...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI HALİL ETYEMEZ – Şimdi bakın, genel hukuk kurallarında mahkemenin kararlarını uygulamamak, zaten görevini yerine getirmemek bir suç.

BAŞKAN – Onun zaten müeyyideleri var.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI HALİL ETYEMEZ – Var.

ADNAN KESKİN (Denizli) – O ayrı bir şey.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI HALİL ETYEMEZ – Genel hukuki müeyyideleri var. Yani şimdi...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Karayolları Genel Müdürlüğü için ne yaptınız?

BAŞKAN – Müeyyidesi yok denildi, müeyyidesi var oraya gelmek istiyorum.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Sayın Bakan, müeyyidesi olmayan şey, yapılan tasarrufun muvazaalı olup olmadığı konusundaki iş müfettişinin verdiği kararlarla ilgili, mahkemeye gittikten sonra çıkan kararlarla ilgili.

Şimdi, burada uygulamadan gelen arkadaşımız diyor ki: “Muvazaalı olduğu tespit edildiğinde bile uygulanmıyor.”

BAŞKAN – Sayın Keskin, hayır şöyle: Mahkeme kararlarının uygulanmamasından dolayı zaten müeyyideler hukuk çerçevesi içerisinde belirlenmiş vaziyette.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Hayır efendim.

BAŞKAN – Belirlenmiş vaziyette efendim, belirlenmiş vaziyette. Onlar zaten hukukun temel normu.

Buyurun, bir açıklama yapmak istiyordunuz.

HAK-İŞ KONFEDERASYONU HUKUK MÜŞAVİRİ AV. HÜSEYİN ÖZ – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Şimdi “Mahkeme kararlarının uygulanmaması hâlinde bir müeyyide var.” diyor. Sayın Bakanım mutlaka onu açıklarlar, saygı da duyarım görüşüne; ancak uygulamada hem kamu kurumları yönünden hem özel sektör yönünden, özellikle biz kamu kurumları açısından baktığımız zaman mahkeme kararlarının uygulanmamasının özel bir müeyyidesi kesinlikle yok.

BAŞKAN – Özel bir müeyyideden bahsetmiyor.

HAK-İŞ KONFEDERASYONU HUKUK MÜŞAVİRİ AV. HÜSEYİN ÖZ – Ancak ve ancak şöyle bir müeyyide uygulama yöntemine gidebilirsiniz: Mahkeme kararını aldınız, tebliğ ettiniz ve kesinleşmiş mahkeme kararının gereğini yerine getirmeyen kamu görevlisiyle ilgili cumhuriyet savcılığına suç duyurusunda bulunursunuz.

BAŞKAN – Tamam; evet bu işte.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Ceza davası; o kadar.

HAK-İŞ KONFEDERASYONU HUKUK MÜŞAVİRİ AV. HÜSEYİN ÖZ – Bu anlamda bir müeyyideden söz ediyorsanız böyle bir dolaylı yöntem var.

BAŞKAN – Bu müeyyide zaten, bu müeyyidedir.

HAK-İŞ KONFEDERASYONU HUKUK MÜŞAVİRİ AV. HÜSEYİN ÖZ – Bir hususta daha açıklama yapmak isterim:

BAŞKAN – Siz bunu bir müeyyide olarak görmüyor musunuz bir hukukçu olarak?

HAK-İŞ KONFEDERASYONU HUKUK MÜŞAVİRİ AV. HÜSEYİN ÖZ – Sayın Başkanım, böyle bir şeyin uygulama kabiliyeti yok zaten. Yani siz idarenizle ilgili çalışan işçinizin çalıştığı bir müessesenin yöneticisi aleyhine böyle bir yöntemle...

BAŞKAN – Olur mu öyle? Eski Isparta Valisi hakkında bu konuda dava açıldı; bu aynı konuda, mahkeme kararına uymama konusunda.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Müeyyide bu yani!

BAŞKAN – Müeyyide budur.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Görevden alınan bir kişinin göreve iadesiyle ilgili mahkeme kararına uymamasından dolayı valiye bir dava açılıyor; o başka bir şey.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Zaten onu da 81’de çözüyorlar.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Hukuk tanımaz bir ülke!

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Keskin, şöyle yapmıyor muyduk Sayın Başkanım?

BAŞKAN – Buyurun.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Şimdi, mahkeme karar verdi; kesin kararı uygulamak zorundayız kamu olarak veya özel sektör olarak. Ben bunu Yargıtaya götürmek istiyorum, temyiz etmek. Yani Yargıtaya götüreceğim, üst mahkemeye götürmek istiyorum. Bu üst mahkeme yolu kapalı değil mi şu anda? Kapalı değil mi şu anda?

ADNAN KESKİN (Denizli) – Kapalı.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Biz bunu açmak istiyoruz işte. Belki ben haklıyım. Arkadaşlar, niye mahkemede... Bırakın gideyim ben Yargıtaya. Yargıtay ne karar verecekse onu uygulayalım.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Onlar oraya gitmeden de...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Oraya gidelim işte. Biz kendimizi haklı görüyoruz, siz de kendinizi haklı görüyorsunuz bunu kim belirleyecek? Üst mahkeme belirleyecek. Bırakınız mahkeme yolunu açalım.

BAŞKAN – Sayın Aydemir teşekkür ediyoruz.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Ya Karayolları için mahkeme kararı var, kim uyguluyor?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Karayolları haklı görüyor kendisini.

BAŞKAN - Değerli arkadaşlar, kifayeti müzakere önerilerini okutuyorum:

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun.

İZZET ÇETİN (Ankara) – 2008 yılında çok enteresan, o zaman da şimdi bugün rahatsız olan Sayın Çalışma Bakanımız yine Bakan. Tutanaklarından, Medis tutanaklarından bu konuyu getirirken söylediği, yaptığı konuşmayı buldum. İsterseniz bu konuya esas olacağı için...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Şimdi, ben...

BAŞKAN – Sayın Zozani, Sayın Çetin konuşuyor.

İZZET ÇETİN (Ankara) - Sayın Faruk Çelik o zaman da Çalışma Bakanı, 2008’de ve bu konuya ilişkin yapmış olduğu konuşma var sorulan bir soru üzerine.

BAŞKAN – Arkadaşlar, bakın, o kadar bir gürültü ve yoğunluk içerisindeyiz ki mikrofona konuşan arkadaşlarımızın konuşma yaptığının bile farkında olmuyoruz. Lütfen...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Davutpaşa’da 17 kişinin o patlama sonucu ölmesinden sonraki günlere rastlıyor Medis görüşmeleri ve Sayın Bakan diyor ki: “Taşeronlaşmayla ilgili, özellikle bu Tuzla çevresinde gündeme gelen alt işverenle ilgili çok önemli sorunlar vardı. Ben birkaç kez kürsüden de muhtelif şekillerde medyaya da açıklamalarda bulundum; dedim ki: ‘Bu taşeronlaşma bir sorun. Bu sorunu çözmemiz gerekiyor ve bu malum, mevcut sorunlar da buradan kaynaklanıyor ve bu yasada yani şu anda görüştüğümüz istihdam paketi içerisinde alt işverenle ilgili yazılı sözleşme denetim mekanizması ve bunun yanında da ağır ve tehlikeli işlerde çalışanlara meslekî eğitim zorunluluğu getiriyoruz. İnanıyorum ki, bu konuda taşeronlaşmadaki sıkıntıları önemli ölçüde ortadan kaldırma imkânımız olacak.’”

Sayın Bakanın böyle diyerek getirdiği düzenlemeyi aynı Bakanlık şimdi tersyüz ediyor.

Bilgilerinize.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sayın Başkan, Teftiş Kurulu Başkan Yardımcısı da burada; kendisini de bir dinleyelim.

BAŞKAN – Buyurun.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI İŞ TEFTİŞ KURULU BAŞKAN YARDIMCISI ARİF ŞİMŞEK – Şimdi, 4857 sayılı İş Kanunu’nun 3’üncü maddesi ve bu kanuna göre çıkarılan Alt İşveren Yönetmeliği’ne muvazaa incelemesi iş müfettişlerine verilmiştir. İş Teftiş Kurulu Başkanlığına ilgili kurumlardan, sendikalardan gelen muvazaayla ilgili iddiaları inceleme konusu İş Teftiş Kurulu Başkanlığımız tarafından ilgili müfettişlere incelemek üzere verilir. Müfettişler iş yerine gidip işin özelliğine göre -iş yerinde şimdi teknolojik neden gerektiriyorsa tabii ki orada teknik müfettiş, bir de sosyal müfettişin olması gerekiyor, orada teknoloji var mıdır yok mudur- bazen sosyal müfettişler tek başına, bazen de teknik ve sosyal müfettişler heyet olarak incelemelerini yapıyorlar. İnceleme sonucunda bir teftiş raporu tanzim ediyorlar. Teftiş raporları taraflara tebliğ edilmek üzere şimdiki hâliyle Çalışma İŞKUR il müdürlüklerine gönderiliyor. İş müdürlüklerine gönderildikten sonra müfettişin önerdiği şekilde, muvazaa varsa veya yoksa taraflara tebliğ ediliyor. Tebliğ edildikten sonra, tebliğ tarihinden itibaren şu andaki mevcut kanunda yer alan altı günlük süre veya çıkarılmak istenen otuz günlük süre o tarihten itibaren başlıyor. O altı günlük süre içerisinde işveren muvazaaya itiraz etmezse müfettiş raporunun sonucu kesinleşmiş oluyor. Eğer itiraz ederse, altı günlük süre içerisinde itiraz etmesi gerekiyor, itiraz ettiği takdirde de ondan sonra mahkeme süreci başlıyor. Mahkeme sürecinin sonucuna göre mahkeme “muvazaa” demişse tabii ki işçilerin işe girdiği günden itibaren alt işverenin işçileri asıl işverenin işçileri olması gerekiyor ve dolayısıyla burada hak kaybı varsa ki bireysel alacak ve diğer sosyal haklarına yönelik ödenmesi gerekiyor. Ama ondan sonraki süreçte -biz denetim birimiyiz, görevimiz burada bitiyor- uygulanıp uygulanmadığı konusunda bizim herhangi bir yetkimiz söz konusu değil.

Teşekkür ediyorum.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sadece işveren başvuruları mı, işçi başvuruları da oluyor mu size?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI İŞ TEFTİŞ KURULU BAŞKALIĞI BAŞKAN YARDIMCISI ARİF ŞİMŞEK – Taraflara, her iki tarafa da müfettiş raporları yargı denetimine açık, sonuçlar da. Şimdi, biz “muvazaa” demişsek veya “muvazaa değil” dedik varsayalım; başvuran sendika ise veya başka bir tarafsa onlar da aynı şekilde müfettiş raporlarının sonucuna “Hayır, müfettişin incelemediği doğru değildir. Burada muvazaa vardır.” deyip yine mahkemeye itiraz edebiliyorlar, sonuçlarına göre.

Teşekkür ederim efendim, saygılar.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Önergeleri okutuyorum...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Yani kendi süreciyle ilgili problem yok, orada problem yok. Siz problem yaratıyorsunuz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Düzenlemeye ilgili görüşü nedir?

MUSA ÇAM (İzmir) – Bu düzenlemeye ilişkin ne düşünüyor?

BAŞKAN – Yargıtay aşamasına ilişkin ne düşünüyorsunuz?

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Ona gerek yok ki ya. Ona karar verecek olan avukattır, aynı zamanda Yargıtaydır.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI İŞ TEFTİŞ KURULU BAŞKAN YARDIMCISI ARİF ŞİMŞEK – Şimdi, efendim, bu iş mahkemelerinin sonucundaki davalarda varsayalım ki mahkeme aksine bir karar verdi. Burada işçilerin işe girdiği günden itibaren işçilerin de böyle bir iddiası var. Mahkeme kararı kesin olduğu zaman, bu karar Yargıtaya gittiği takdirde bu sefer iş mahkemesinin kesin kararlarında kaybolan hakları Yargıtay kararıyla tekrar iade edilebilir. Yani Yargıtayın ne karar vereceğini bilemeyiz ama bu itirazın sonunda işçiler itiraz etti, diyelim ki “Mahkeme muvazaa değildir.” dedi, işçiler de veya taraflar -ilgili sendika, başvuran sendika- muvazaa konusunda çok ısrarlıysa Yargıtaya başvurduğu zaman iş mahkemesinin kararına aksi bir karar çıkabilir. Dolayısıyla...

BAŞKAN – Çift yönlü olabilir diyorsunuz.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI İŞ TEFTİŞ KURULU BAŞKAN YARDIMCISI ARİF ŞİMŞEK – Evet.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Tamam çıkabilir ve diyoruz ki mesela Karayolları işçileri bu düzenleme olmaksızın nasıl Yargıtaya gitti, karar alırdırlar? Var şimdi, Karayolları işçilerinin elinde Yargıtay kararı var. Neye göre gittiler?

BAŞKAN – Nurcan Hanım, siz bir açıklama yapın.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI İŞ TEFTİŞ KURULU BAŞKAN YARDIMCISI ARİF ŞİMŞEK – Arz edebilir miyim efendim çok kısa bir açıklama.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Kayıtlara geçsin lütfen, açın mikrofonunu.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI İŞ TEFTİŞ KURULU BAŞKAN YARDIMCISI ARİF ŞİMŞEK – Şimdi, muvazaa kararı verdi, işveren de uygulamadı. Orada işçilerin diyelim ki hizmet akdi feshedildi, feshedildiği takdirde bu sefer işçilerin İş Güvencesi Yasası kapsamındaysa eğer, o iş yerinde 30 ve daha fazla işçi çalışıyorsa işe iade davası açabilirler. Onun sonucu tabii ki Yargıtaya kadar gidiyor, evet.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Evet, dolayısıyla böyle bir düzenlemeye ihtiyaç yok.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Yargıtayın verdiği karar veya tazminat veya kadro...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Böyle bir düzenlemeye ihtiyaç yok.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Yargıtay tazminata hükmetti, değil mi avukat bey? Biliyor musunuz onu?

BAŞKAN – Arkadaşlar, bakın, takip edemiyorum. Sonra “Tam tutanaklarda bunlar çıkmadı.” dediğiniz için...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Yoruldunuz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Ben tutanaklara sözler geçsin diye uğraşmayacağım o zaman. Söz isteyen vereceğim, diğerleri havaya gitsin. Buyurun.

HAK-İŞ KONFEDERASYONU HUKUK MÜŞAVİRİ AV. HÜSEYİN ÖZ – Sayın Başkanım, şimdi, muvazaa tespitiyle ilgili işlemler yapıldıktan sonra bu süreç bitiyor. Eğer asıl işveren muvazaa tespit edildiği andan itibaren alt işveren işçileri iş sözleşmelerinin başlangıcından itibaren asıl işveren işçisi olarak tespit edildiği için bu kararın gereği olarak asıl işveren kendi işçisi gibi aynı ücret ve diğer sosyal hakları ödemesi gerekir. Ancak uygulamada bu böyle olmuyor, bu kararın gereği yerine getirilmiyor. Böyle olunca, eğer o iş yerinde işçiler örgütlüyse taraf sendikaya kendi işçilerinden ya vekâlet almak suretiyle ya da bir yetki belgesi almak suretiyle ikinci bir alacak davası açıyor. Alacak davasının neticesinde mahkeme ilk muvazaa kararına atıfta bulunmak suretiyle işçilerin ücret ve diğer sosyal haklarını zaman aşımına bağlı olarak hüküm altına alıyor. Yine benzeri bir şekilde eğer fesih söz konusuysa fesih işleminin geçersizliğine ve işe iadeye karar verilmesi istemiyle işçi veya sendika hem alt işveren hem de asıl işveren aleyhine bir işe iade davası açıyor. Burada da muvazaa kararı verilebiliyor ve bu takdirde zaten doğal olarak Yargıtay süreci işliyor.

BAŞKAN – Ya da sendika yoksa münferiden yapıyor.

HAK-İŞ KONFEDERASYONU HUKUK MÜŞAVİRİ AV. HÜSEYİN ÖZ – Evet, evet.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Ama emsal karar var yani. İstedığınız emsal karar var Yargıtayda. İçtihat anlamına gelebilecek karar var.

BAŞKAN – Önergeyi okutuyorum:

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonuna

Görüşülmekte olan 1/931 Sıra Sayılı "İş Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" nın 8. Maddesinin kanun metninden çıkarılarak diğer maddelerin madde numaralarının buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

İzzet Çetin

Rahmi Aşkın Türeli

Vahap Seçer

Ankara

İzmir

Mersin

Aydın Ağan Ayaydın

İstanbul

Aynı mahiyetteki diğer önergelerin imza sahipleri:

Adil Zozani

Hasip Kaplan

Hakkâri

Şırnak

Sümer Oral

Mehmet Günel

Erkan Akçay

Manisa

Antalya

Manisa

BAŞKAN – Sayın Bakan, aynı mahiyette olan bu üç önergeye katılıyor musunuz?

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI AYŞENUR İSLAM (Sakarya) – Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Peki, her üçünde de gerekçeyi okutuyorum.

1'inci önergenin gerekçesi:

Gerekçe:

Tasarının 8. Maddesinde 4857 Sayılı Kanunun 3. Fıkrasına 2008 yılında Tuzla'da yaşanan olaylardan sonra alt-işveren işçilerini koruyucu olarak getirilen düzenlemeler ve alt işveren yönetmeliğinin yasal dayanağının kaldırıldığı görülmektedir. İş hukukunun ana ilkelerinden biri olan işçiye koruma görevini zedeleyecek nitelikte olan ve alt-işverenlerin yükümlülüklerinin adreslerinin dahi tespit imkanı ile idari tespit yapılabilmesi imkanlarını ortadan kaldıran düzenlemenin kanundan çıkarılması istenmektedir.

2'nci önergenin gerekçesi: (Hasip Kaplan ve arkadaşlarının)

Gerekçe:

Madde bu şekliyle hileli iş durumlarında yargı yolunu alt işveren lehine açmaktadır. Bu durum taşeron sisteminde muvazaalı durumları teşvik edici niteliktedir. Değişiklik ile bu sorunların giderilmesi amaçlanmıştır.

3'üncü önergenin gerekçesi: (Sümer Oral ve arkadaşlarının)

Gerekçe:

AKP, Soma'daki kazadan sonra işçilere; maden ocaklarının güvenli hale getirileceği, madenlerde taşeronluğa son verileceği, yeraltı çalışanlarının mali ve sosyal haklarının iyileştirileceği, yeraltı çalışanlarına erken emeklilik hakkı verileceği yönünde sözler vermişti. Ancak; kaza sonrası hazırlanan torba kanun tasarısında bu düzenlemelerden birçoğu ya yer almamış, ya da eksik olarak yer almıştır.

AKP Hükümeti maden işçilerine taşeronluk sistemine son verileceği yönünde söz vermesine rağmen torba kanunla taşeronluğu yaygınlaştırmaktadır.

Tasarıyla yeraltındaki haftalık 45 saatlik çalışma süresi 36 saate, günlük çalışma süresi ise fiili olarak 6 saate indirilmiştir. Oysa madenlerde çalışan işçilerin mesai yerlerine gidip gelmesi günde ortalama iki saat sürmektedir. Dolayısıyla bir işçi günün 8 saatini yeraltında geçirmektedir. Dolayısıyla yapılan düzenlemeyle işçilerin çalışma süresi azalmamış, aksine artmıştır.

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa göre; madenlerde 20 yıl sigortalı olarak çalışanlar emekli olabiliyordu. AKP, 2008 yılında çıkardığı 5510 sayılı Kanun ile madencilerin emeklilik yaşını 55'e çıkartmıştır. Tasarıyla yeraltı işçilerinde 55 olan emeklilik yaşı 50'ye düşürülmektedir. Oysa 50 yaşındaki bir işçinin yeraltında çalışması mümkün değildir. AKP, "yeraltında sürekli veya münavebeli olarak en az 20 yıl çalışan ve bu işlerde en az 4000 gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödeyen sigortalılar için yaş şartı aranmaması ve bu sigortalılara 8100 gün prim ödemiş sigortalılar gibi yaşlılık aylığı bağlanmasına yönelik önergemizi" reddetmiştir.

Tasarıyla Soma'da hayatını kaybedenlerin ailelerinden birine kamuda istihdam hakkı verilmektedir. Ülkemizde 1950-2014 yılları arasında şehit olan 3402 madenci ailelerine de kamuda iş hakkı verilmelidir. AKP, "13/5/2014 tarihinde Soma'da meydana gelen maden kazasında hayatını kaybeden evli madencilerin ailelerinden iki, bekâr madencilerin ailelerinden ise bir kişinin kamuda istihdam edilmesi, kaza esnasında yeraltında çalışmakta olup da kurtulanlara kamuda iş hakkı verilmesine yönelik önergemizi reddetmiştir.

Tasarıyla kazanın olduğu Eynez Maden ocağında çalışanlara aylık net ücretleri tutarında İşsizlik Fonundan maaş verilmektedir. Bu maaşlar Hazineden verilmelidir. 13 Mayıs 2014 tarihinde Soma Kömür İşletmelerinin Eynez Maden Ocağında meydana gelen kaza sonrası aynı şirketin Atabacası ve Işıklar Maden Ocaklarında da güvenlik gerekçesiyle üretim durmuştur. Bu ocaklardakilerden büyük bölümü hala iş başı yapmamıştır. Bu nedenle Atabacası ve Eynez maden ocaklarında çalışanlara da bu hak tanınmalıdır. Soma Kömür İşletmelerinde yeraltında çalışan maden işçileri ortalama 1200 ile 1400 TL arasında ücret almaktadır. Bir ay boyunca hiç izin kullanmayan madencilere 400 TL üretim primi verilmektedir. Tasarının görüşmeleri sırasında maden işçilerinden aylık net ücretlerinin yanı sıra üretim primi de verilmesine yönelik önerimiz AKP tarafından reddedilmiştir.

Yeraltı maden kazalarının en önemli nedenlerinden biri de iş güvenliği uzmanlarının işverene bağlı çalışmasıdır. AKP, yeraltı maden ocaklarının İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununa uygun hale getirileceğine yönelik söz vermiştir. Tasarıda bu yönde hiçbir düzenleme olmadığı gibi, yeraltında çalışan iş güvenliği uzmanlarının istihdam, aylık, çalışma koşulları mali ve sosyal haklarının Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bütçesinden karşılanmasına yönelik önerimiz AKP tarafından reddedilmiştir.

Yeraltı işlerinde maden ocaklarında çalışanlara 180 gün fiili hizmet zammı uygulanmaktadır. Aynı maden ocaklarında yerüstünde oldukça zor koşullarda çalışanlara fiili hizmet zammından yararlanamamaktadır. Maden ocaklarında yerüstünde çalışanlara yılda 90 gün fiili hizmet süresi zammı verilmesine yönelik önerimiz AKP tarafından reddedilmiştir.

Taşeronluk sorunu, madencilerin çalışma şartları ve maden işçilerinin haklarıyla ilgili düzenlemeler bu kanun temel gerekçesidir. Anılan konularla ilgili olmayan bu madde tasarı metninden çıkarılmalıdır.

BAŞKAN – Evet, Sayın Bakanın katılmadığı üç önergeyi birlikte işleme alıyorum:

Önergeleri kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Evet arkadaşlar, müteakip önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Kanun Tasarısının 8 inci maddesinde yer alan “seri muhakeme” ibaresinin “basit yargılama” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Mehmet Muş

İstanbul

BAŞKAN – Sayın Bakan, önergeye katılıyor musunuz?

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI AYŞENUR İSLAM (Sakarya) – Katılıyorum.

BAŞKAN – Evet, Sayın Bakanın katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Bilgi alabilir miyiz? Öneri nedir?

BAŞKAN – Önerge teknik bir düzenleme.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Sayın Başkan, bir bilgi talebimiz var. Ciddi söylüyorum. Öğrenmek istiyorum.

BAŞKAN – Önergeye ilişkin bilgiyi kim verecek?

ÇALIŞMA GENEL MÜDÜRÜ ALİ KEMAL SAYIN – Efendim, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu’nda “seri muhakeme” diye bir muhakeme yok, onun yerine “basit yargılama” ibaresi var. O teknik düzenleme yapıldı.

Arz ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Seri muhakeme kavramı olarak nedir, basit yargılama nedir? Ben onu öğrenmek istiyorum.

BAŞKAN – Onun için bir hukuk fakültesinde derse gidebilirsiniz.

Önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/931 esas numaralı Kanun Tasarısının 8. Maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

İzzet Çetin

Rahmi Aşkın Türeli

Bülent Kuşoğlu

Ankara

İzmir

Ankara

Vahap Seçer

Mersin

MADDE 8- 4857 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "altı iş günü" ibareleri "otuz iş günü" şeklinde, aynı fıkranın beşinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir."

BAŞKAN – Önergede bir eksik var efendim: "...aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir." diye yazmışsınız ama neyin değiştiğini yazmamışsınız.

Ne yapalım, önergeyi geri çekelim mi?

İZZET ÇETİN (Ankara) – Bu öneriyi geri çektik.

BAŞKAN – Bu önerge geri çekildi.

Müteakip önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/931 esas numaralı Kanun Tasarısının 8. Maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

İzzet Çetin	Rahmi Aşkın Türeli	Bülent Kuşoğlu
Ankara	İzmir	Ankara
Vahap Seçer		
Mersin		

MADDE 8- 4857 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "altı iş günü" ibareleri "otuz iş günü" şeklinde, aynı fıkranın beşinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"İtiraz üzerine görülecek olan dava seri muhakeme usulüne göre iki ay içinde sonuçlandırılır. Mahkemece verilen kararın temyizi halinde Yargıtay iki ay içinde kesin olarak karar verir. Kamu idarelerince bu raporlara karşı yetkili iş mahkemelerine itiraz edilmesi ve mahkeme kararlarına karşı diğer kanun yollarına başvurulması zorunludur."

BAŞKAN – Sayın Bakan, önergeye katılıyor musunuz?

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI AYŞENUR İSLAM (Sakarya) – Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Sayın Çetin, buyurun.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Gerekçe...

ADNAN KESKİN (Denizli) – Muhalifetten gelen önerge. Üç saat konuşuyoruz...

BAŞKAN – Sayın Bakanım, bir sefer de kabul edin o zaman siz de önergeyi.

Sayın Bakanın, kanaatlerini tekrar alayım.

Sayın Bakanım, bu okuttuğum önergeye katılıyor musunuz?

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI AYŞENUR İSLAM (Sakarya) – Takdire bırakıyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakanın takdire bıraktığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/931 esas numaralı Kanun Tasarısının 8. Maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

İzzet Çetin	Rahmi Aşkın Türeli	Bülent Kuşoğlu
Ankara	İzmir	Ankara
Vahap Seçer		
Mersin		

MADDE 8- 4857 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "altı iş günü" ibareleri "on beş iş günü" şeklinde, aynı fıkranın beşinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"İtiraz üzerine görülecek olan dava seri muhakeme usulüne göre bir ay içinde sonuçlandırılır. Mahkemece verilen kararın temyizi halinde Yargıtay üç ay içinde kesin olarak karar verir. Kamu idarelerince bu raporlara karşı yetkili iş mahkemelerine itiraz edilmesi ve mahkeme kararlarına karşı diğer kanun yollarına başvurulması zorunludur."

BAŞKAN – Sayın Bakan, önergeye katılıyor musunuz?

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI AYŞENUR İSLAM (Sakarya) – Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Anayasamızın sosyal ve ekonomik hak ve özgürlükler bölümü yurttaşlarımızın refahını arttırmak için devlete sorumluluk yüklemiştir. Keza Türkiye'nin imzalamış olduğu uluslararası sözleşmeler çerçevesinde de yükümlülükleri bulunmaktadır. Bu yükümlülükler ne yazık ki yerine getirilmemekte, salt rekabet kaygısıyla toplumun çalışan kesimlerinin sorunlarının çözümüne yönelik etkin kanuni düzenlemeler yapılmamaktadır.

Son yıllarda birçok torba yasa geçti ama bu torba yasalarda emekçilerin, ezilenlerin, ekonomik krizlerden mağdur olanların, sendikaların sorunlarına demokratik, sosyal ve kalıcı çözümler bir türlü getirilemedi. 1999 yılı öncesinde emekli olmuş yurttaşlarımıza yönelik "sözde intibak" yasası TBMM tarafından bunun gerçek bir intibak yasası olmadığına dair eleştirilerimize rağmen kabul edildi. Çıkarılan yasanın gerçek bir intibak olmadığı en son Kamu Denetçisi Kurumu tarafından da dile getirildi. Sendikalar Kanunu getirildi, grev yasakları ve baraj uygulaması kalkmadı aksine işkolu barajı ağırlaştırıldı. Yeni yasa ile %1 barajda 12 sendika baraj altında kalmakta, 2018'te ise uygulanacak %3 baraj ile ise 29 sendika baraj altı kalacak duruma geldi.

Ülkemizde son dönemde uygulanan ve yaygınlaşan taşeron sistemi ile neredeyse bir tür taşeron Cumhuriyetine dönüştük. Binlerce işçi taşeron sistemi ile esnek çalışma biçiminde düşük ücret politikası, sosyal haklardan ve iş güvenliğinden yoksun şartlarda kölelik koşullarında çalıştırılırken kamuda ise taşeronlaşma her geçen gün arttı. 2002 yılında 387 bin olan taşeron işçi sayısı, 2014 yılında 1,5 milyonu aşmış durumdadır. Taşeron işçi sayısındaki dikkat çekici artışın en önemli sebebi, hizmet alım yönteminin doğrudan istihdam sağlamaya göre çok daha ucuza gelmesidir. Bu sebeple, Meclis dahil birçok kamu kurumu, hizmetleri taşeron firmalar aracılığıyla yürütmektedir.

Taşeron firmalar, daha çok kâr elde edebilmek için daha az işçi ile daha çok iş yaptırmaktadırlar. Asgari ücret karşılığı alınan ücret, 8 saatte karşılık gelmesine rağmen işçiler daha fazla çalıştırılmakta, çoğu zaman haftalık izin kullandırılmamakta, ücretleri düzenli verilmemekte, devletten alacağını hemen alan firmalar, işçilere geç ödeme yapmaktadır. Tazminat hakkı her yıl sonunda işe girdi çıktı yapılarak, yıllarca bir işte çalışmasına rağmen işçiler tek kurşun kıdem tazminatı dahi alamamaktadırlar. Mesai sınırlaması olmaksızın çalıştırılan bu işçiler, fazla mesai durumunda mesai ücreti alamamaktadır. Yıllarca çalışmalarına rağmen ücretleri hep asgari ücret düzeyinde kalan taşeron işçilerin sorunlarının çözülmesi için adım atması gereken merci Çalışma Bakanlığı olmasına karşın, bugüne kadar taşeron işçilerin sorunlarını çözmek adına somut hiçbir adım atılmamıştır.

Bugün getirilen yasa tasarısı ise sorunu çözmemektedir. Bu nedenle teklifimizle sorun çözmeye yönelik düzenleme yapılmıştır. Teklif ile müfettiş tarafından muvazaa tespiti yapılması halinde müfettiş kararına karşı on beş gün içerisinde işverenlere itiraz hakkı tanınmıştır. Bu itiraz süresi sonunda mahkemenin bir ay içerisinde sonuçlandırılması ve Yargıtay aşamasının da üç ay içerisinde sonuçlandırılarak hızlı bir şekilde muvazaa tespitinin sonuçlanması hedeflenmiştir.

BAŞKAN – Sayın Bakanın katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Önergemiz var esas burada.

BAŞKAN – Yok, bitti önergeler.

...Kabul edilmiştir.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Var arkadaşlar. Önerge var.

BAŞKAN - Hepsini okundu.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Önergeleri atlıyorsunuz arkadaşlar.

BAŞKAN – Asla.

9'uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 9- 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 62 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"e) İdarelerin bu Kanunda tanımlanan hizmetlerden personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımlarında aşağıda belirtilen hususlara uyması zorunludur.

1) İdarelerce kanun, tüzük ve yönetmeliklere göre istihdam edilen personelin yeterli nitelik veya sayıda olmaması halinde personel çalıştırılmasına dayalı yardımcı işlere ilişkin hizmetler için ihaleye çıkılabilir. Bu kapsamda ihaleye çıkılabilecek yardımcı işlere ilişkin hizmet türlerini; idarelerin teşkilat, görev ve yetkilerine ilişkin mevzuatı, yerleşik yargı içtihatları ile 22/5/2003 tarihli ve

4857 sayılı İş Kanununun 2 nci maddesinin yedinci fıkrası dikkate alınmak suretiyle idareler itibarıyla ayrı ayrı veya birlikte belirlemeye işçi, işveren, memur konfederasyonları, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı ve Devlet Personel Başkanlığının görüşü ve Maliye Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu yetkilidir.

2) İdarelerin teşkilat, görev ve yetkilerine ilişkin mevzuatı ile 4857 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin yedinci fıkrası esas alınmak suretiyle, idareye ait bir işyerinde yürütülen asıl işin bir bölümünde idarenin ve işin gereği ile teknolojik nedenlerle uzmanlık gerektiren işlerde hizmet alımı ihalesine çıkılabilir.

3) Danışmanlık hizmet alım ihalelerinde istihdam edilen personelin yeterli nitelik veya sayıda olmaması şartı aranmaz."

BAŞKAN – Madde üzerinde bir bilgi alalım.

ÇALIŞMA GENEL MÜDÜRÜ ALİ KEMAL SAYIN – Efendim, bu maddede özellikle dikkat edilmesi gereken bu muvazaa kararlarının çok olmasının bir nedeni, kamu kurumlarımızın ağırlıklı olarak kamu hizmeti gereklerine dayanarak bir sınırlamaya tabi olmaksızın alt işveren uygulamasına gidebilmesi olarak gördük biz Bakanlık olarak Maliye Bakanlığımızla da beraber yaptığımız çalışmalarda. Bunu sınırlandırmak için, daha doğrusu, nelerin yardımcı işlerin ve nelerin asıl işlerin olduğunu belirlemeye çalışıyor bu kanun. Öncelikle İş Kanunu'nun asıl işlerle ilgili teknoloji ve uzmanlık gerektirmeyen işlerin hiçbir şekilde verilmeyeceğini teyit eden bir cümlemiz var, maddemiz ama daha da önemlisi yardımcı işlerin, her kamu kurumunun yardımcı işlerinin kamu tarafından -ki Bakanlar Kuruluna bu yetki verildi- belirlenmesi yani Çalışma Bakanlığı hangi yardımcı işlerini verebilecek? Yemek, temizlik gibi işlerini mi verebilecek? Bunların her biri tespit edilecek. Bunu tespit ederken de özellikle bir önceki maddede de söyledim, yerleşik yargı kararlarını da, içtihatlarını da dikkate alacağız, konfederasyonlarımızın da, işçi, işveren, memur konfederasyonlarımızın da görüşünü dikkate alacağız ve Çalışma Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, Devlet Personel Başkanlığının görüşü ile Maliye Bakanlığımız bunları hazırlayacak ve Bakanlar Kuruluna sunacak. Onun onayıyla hangi işlerin ihaleye çıkılabileceği, yardımcı işler olarak ihaleye çıkılabileceği belirlenecek. Bu şekilde, amiyane tabiriyle zapturapt altına alınacağı amaçlanmaktadır bu maddede.

Arz ediyorum.

(Oturum Başkanlığına, Kâtip Üye İlknur Denizli geçti)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Çetin, buyurun lütfen.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Başkan, alt komisyonda da çok tartıştık bu maddeyi. Yani maddedeki düzenleme hiç doğru bir düzenleme değil. Her şeyden önce en son söyleyeceğimi ilk önce söyleyeyim ki yasama yetkisinin yürütmeye devri anlamına gelen bir düzenleme doğrudan doğruya müdahale anlamı taşıyor. Bir kere her şeyiyle, alt komisyona geldiği biçimiyle, oraya "işçi sendikaları" ya da "konfederasyonlar" kelimesini yazarak, "...işçi, işveren, memur konfederasyonlarını da Bakanlar Kuruluyla birlikte belirlemeye falan falan bakanlar yetkilidir..." derken belki bir iş birliği yapma süsü verilmiş ama maddenin düzenleniş biçimini işçi sendikaları konfederasyonlarının kabul etmesini benim aklım, mantığım almıyor. Bir kere şöyle başlıyor, diyor ki: "İdarelerce kanun, tüzük ve yönetmeliklere göre istihdam edilen personelin yeterli nitelik veya sayıda olmaması halinde personel çalıştırılmasına dayalı yardımcı işlere ilişkin hizmetler için ihaleye çıkılabilir."

Bir kere sendikalar kamuda yetki vermişler alt işveren çalıştırmaya. Yani alt işverenden birkaç sendika üyesi alt işveren işçi kazanabilmek için Sayın Bakanım, bir önceki maddede de işçilere dolaylı olarak bir kötülük yapmışlar. İşçi sendikalarının "İşçilerin sırtından aidat alacağım." diye onları yoksulluğa mahkûm etmeye, açlığa mahkûm etmeye, uzun zaman çalışmaya mahkûm etmeye, izin haklarından mahrum, dünyadaki en vahşi çalışma biçimini kabul ettirmeye, "Onlardan üç kuruş aidat alacağım." diye teslim etmeye hakları ve yetkileri olamaz. Bu, sınıfa ihanettir. Evet, sınıfa ihanettir. Sadece işçilerin, birkaç işçinin aidatını alabilmek için ihanet etmişlerdir. Burada söylüyorum, Genel Kurulda da söyleyeceğim bunu. Bu madde suça ortak olduklarının alt işverene "Evet." dediklerinin fotoğrafıdır. İlk taslakta böyle bir düzenleme yoktu. Bu, sendikalar ile Hükümetin bir araya gelmesinden sonra "işçi, işveren, memur konfederasyonları" yazılmak suretiyle buraya girdi. Şimdi, nitelikli personel tespit edeceksiniz. Nitelikli personelde ölçüt ne? Soma'da Başbakana laf atan işçiyi tekmelemek midir nitelikli personel? Onu mu seçeceksiniz, sendikalara soruyorum. Tekmeleyen adam... Nedir? İyi tekme atmak mıdır? İşçileri yoksulluğa mahkûm etmek mi ya da en çok işçiyi sömürmek midir? Böyle bir ölçüte sendikalar nasıl "Evet." diyebilir?

Şimdi, geçiyorum öbür maddeye yani ilk düzenleniş biçiminden çok farklı noktalara geldi madde. 4857 sayılı Yasa'nın 2'nci maddesi bununla, arkadaşlar, işlemez hâle gelecek, hizmet alımı yaygınlaşacak. Siz ne yazarsanız yazın. Bundan sonra ana çalışma biçimi, Türkiye'deki İş Kanunu 4857'de değil, sizin "Evet." dediğiniz taşeron sisteminde belirlendiğiniz kurallar olacaktır, sendikaların

onay verdiği kurallar olacaktır. Yani bunu anlatmak da bizim boynumuzun borcudur çünkü biz de sendikacılıktan geldik. Sendikacı dedin mi ben başı öne eğik dolaşmak istemem Türkiye’de. Döneminde sendikacılık yaptım. Dünyada ve Türkiye’de Amerikan üslerindeki yetmiş dokuz günlük grevi, tek grevi yapan adamım ben. Amerika’ya karşı grev yapmışım, Amerikan Hava Kuvvetlerinde, sendikacılığım da o yüzden bitmiş. Hiçbir gün sınıfıma ihanet etmedim 3 tane işçiden aidat alacağım diye.

Yani buralardaki arkadaşlar, düzenlemeler, baktım, aradım, buldum; Hükümet ile TÜRK-İŞ, DİSK ve HAK-İŞ bir araya gelmiş, efendim, şu şu düzenlemeler karşılığında ödünler vermiş. Onlar benim yasa yapmamda belirgin bir ölçüt olmaz Sayın Başkan. Yasama organıyım ben, bağımsız yaparım. Bana ne Sayın Bakan Yardımcısının ne de Bakanlık yetkilisinden herhangi birisinin “Sendikalarla biz anlaştık.” demelerini kabul etmiyorum. Asıl işveren hangi işlerden ihaleye çıkılacağını, sendikaları suç ortağı yapmanızı da kabul etmiyorum. Asıl iş, yardımcı işin ne olduğunu belirleme yetkisi, işini gücünü bırakacak... Çalışma Bakanlığının dünya işi var. İş kazalarından, iş cinayetlerinden veyahut da iş katliamlarından, adına ne dersiniz deyin, her gün işçiler yaşamını yitiriyor. Daha dün Şırnak’ta, Karaman’da önceki hafta, geçen hafta Şırnak’ta 3, yine ondan evvelki hafta Şırnak’ta 1, Soma’da 301... 850’yi geçti ilk altı ayda iş kazalarında yaşamını yitiren işçi sayısı. Eğer işiniz gücünüz yoksa iş yerlerindeki iş sağlığı güvenliği tedbirlerinin alınması için personelinizi seferber edin, oralara gönderin.

Yani diğer taraftan Maliye Bakanlığı teklif yapacak, bir araya geleceksiniz, Bakanlar Kurulu oturacak, hangisi asıl iş, hangisi yardımcı iş, işletme işletme, ihale ihale onun peşinde koşacak. Tabii ki Türkiye’de işler iyi gitmez. Bakanlar Kurulunun “Hangi iş asıl iş, hangi iş yardımcı iş?” diye oylanmaya zamanı olmamalı bu ülkede. İşsizlik had safhada, yoksulluk had safhada; 7,5 milyondan fazla insan yeşil kartlı; 4,5 milyon insan gelir testi yaptırmamış, biraz sonra, ileriki maddelerde gelecek; 3 milyon 700 bin insanı “Gel.” diye affa tabi tutmaya çalışacaksınız biraz sonraki maddelerde; genel sağlık sigortası çıkarmışsınız, yüzde 1’i uymamış; sorunlar diz boyu. Memlekette bu kadar sorun varken kalkıp alt işvereni, üst işvereni Bakanlar Kurulu belirleyecek. Ya, Bakanlar Kurulunun bu ülkede başka işi kalmadı mı yapacak? Sayın iktidar partisi milletvekilleri, Türkiye öyle güllük gülistanlık değil. Dış politika iflas etmiş, Davutoğlu hayal âleminde, Türkiye’yi bir karanlık mecraya doğru sürüklüyor. İç politika seçime endekslenmiş...

AHMET ARSLAN (Kars) – Bizim gerçeklerimiz size hayal geliyor da o yüzden.

İZZET ÇETİN (Ankara) - Millet işsizlikten kırılıyor, yoksulluktan kırılıyor; bizim Bakanlar Kurulu “Hangi işi alt işveren yapsın, asıl iş? Hangi iş yardımcı iş?” onlarla uğraşacak ve bunu da “Gelin arkadaşlar sizlerle birlikte yapalım.” deyip şimdiye kadar dedikleri “Sosyal ortaklarımızla birlikte yaptık.” diyerek işçilerin güvenini iyice bitirecek kurumlar hâline getireceksiniz sendikaları. Böyle bir düzenleme olamaz, bunun çıkması gerekir gerçekten. Yani kabul edilebilir bir yönü yok. Yani gerçekten yazık ya. Eğer bu ülke... Anayasa’nın 128’inci maddesindeki düzenlemelere de aykırı arkadaşlar. Bu maddeye karşılık siz -biraz sonraki maddelerde göreceksiniz- ne yapacaksınız? “Toplu sözleşme yapmak için kamu işveren sendikalarına üye olan alt işverenle sözleşme imzalanırsa patrona fiyat farkı ödenir.” cümlesine geleceksiniz. Daha ileriki bir maddede yine, Ekonomik ve Sosyal Konseye üye olanlar sözleşme yapabilmek için yüzde 3 ya da yüzde 2 değil, yüzde 1’e “Evet.” diyeceksiniz. Bunların hepsi suç ortaklığı, yani teslim oluşunuzun delilleri. Böyle bir şeye hakkınız olamaz.

Maddenin geri çekilmesi gerekir Sayın Başkan, kabul edemeyiz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Akçay, buyurun lütfen.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, tasarının ilk hâlinde alt komisyon görüşmeleri sırasındaki 1’inci ve 10’uncu maddeler...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Çok özür dilerim Sayın Akçay, bir iki cümlem eksik kaldı.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Tabii, lütfen, buyurun. Biz bizyiz, sohbet ediyoruz.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Çok özür dilerim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Estağfurullah, buyurun lütfen.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Hep işçiler yönüyle baktık olaya da yanlış anlaşılmayı bertaraf edebilmek için söylemeliyim ki esas “alt işveren işçileri” dediğimiz çalışanlar devletin asli ve sürekli işlerini yapan devlet memurlarının yapması gereken işleri görenler, yani hizmet alımı yoluyla, memurun yapması gereken işi yapan köleler onlar. Yani memur sayısı stabilize ediliyor, norm kadro uygulamalarından dolayı o işler... Belediyeler Kanunu’nda 2004’te yapılan değişiklik 2007’de yürürlüğe konuldu, her belediyeye nüfusuna göre “Şu kadar memur, şu kadar işçiyle çalışacaksınız.” dedi Maliye, arkasından da belediyelere denildi ki 2007’de: “İşlerini görebilmen için sen hizmet alımı yoluna git.” Yani yasayla zorladınız bu memurların yerine işçilerin çalışmasını, alt işverenin

büyümesini. Şimdi, sendikalar da “Oradan 3-5 üye kapabilir miyiz?” diye size teslim olmuş vaziyetler. Bu ülkeyi nereye götürdüğünüzü bürokrat arkadaşlar da iyi görsünler, iyi düşünsünler lütfen.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

Sayın Akçay, buyurun lütfen.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Evet, bu 1’inci ve 10’uncu maddeler değiştirilmek ve geri çekilmek suretiyle bunu bir olumlu adım olarak görmüştük fakat şimdi bu 9’uncu madde taşeronluğu daha da yaygınlaştırıyor, bunu kabul etmek mümkün değil. Şimdi, İş Kanunu’nun 2’nci maddesindeki taşeronluk İhale Kanunu’na da taşınarak bu yaygınlaştırma yapılıyor ve ayrıca, mevcut zaten 62’nci maddedeki “yeterli nitelik veya sayıda olmaması hâlinde” gibi muğlak ifadeler de var.

Yine, bu 62’nci maddenin (e) bendi aynen yeni düzenlemeye taşındığı gibi, daha da ayrıntıları sayılmış. “İş Kanunu’nun 2’nci maddesinin yedinci fıkrası dikkate alınmak suretiyle...” E, “Dikkate aldım.” diyecek. Önemli olan riayet etmektir kanuna.

Yine, alt ifadelerde 4857’nin 2’nci maddesinin yedinci fıkrasına atıfta bulunarak “esas alınmak suretiyle” deniyor.

Şimdi, efendim, bir örnek, bu Soma tam bir turnusol görevi görüyor, bu, taşeronluk sisteminde, iş güvenliğinde, işçi sağlığında vesairede. 13 Mayıs’tan bugüne kadar bu kadar süre geçti, bütün Türkiye maden ocaklarındaki bu taşeron sistemini sorguluyor, konuşuyor, feryat ediyor, bağırıyor ve bu kadar büyük bir facianın doğmasında madenlerdeki bu başıboşluk, bu taşeronluk... “Ekip başı” dedi sonra şirket, sonra “dayıbaşı” oldu bu sistem. İşte, müfettişlerin olduğunu da biliyoruz. 13 Mayıs geçti, 13 Haziran geçti, daha biz muvazaadan bahsediyoruz. Ya, göz göre göre 301 maden işçisinin katledildiği bir maden işletme sistemi var, bundaki taşeronluk tespit edilememiş. Yani bu müfettişler tamamlamamışlar mı bu raporları Sayın Başkan? Hükûmeti...

BAŞKAN – Hayır, henüz tamamlanamadı.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Tamamlanması lazım. Artık bundan sonra herhâlde savsaklanıyor diye düşünüyoruz. Yani normalde bir haftada bir müfettişin incelemesiyle ortaya çıkabilecek bir durumdur bu. Yani böyle bir ay, bir buçuk ay gecikmez. İsim isim belli bu; kimlerin dayıbaşı olduğu, taşeron olduğu, isimleri belli. Bunların nasıl ücretlerini aldığı, hangi sistemle aldıkları belli. Bir kayıtlı bordroları var bunların, bir de normal bordro dışı hesaplarına yatan bir para var. Daha farklı iddialar da var, aldıkları bu taşeron ücretlerinin bir kısmını da şirketin üst yöneticileriyle paylaştıkları gibi çok vahim iddialar var. Yani bu iddialarla ilgili idare, Çalışma Bakanlığı ne yapıyor, hem biz merak ediyoruz hem kamuoyu merak ediyor. Fakat bu yaşanan faciaya ve beklentilere de saygısızlık bu kadar düzenleme. Yani gerçekten hiçbir derde çözüm olmadığı gibi... İdare ne yapıyor bunun bir açıklamasını alalım bakalım. Bu, maden ocaklarındaki...

ADNAN KESKİN (Denizli) – Kim açıklayacak onu?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Kim açıklayacak, tabii!

BAŞKAN – Hangi aşamada olduğuna ilişkin olarak Çalışma Bakanlığındaki...

ADNAN KESKİN (Denizli) – İdareden 20 miligramlık bir laf çıkmadı.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Ondan sonra biz artık söylemleri de değiştirmeye başlıyoruz.

ADNAN KESKİN (Denizli) – İktidarın bürokrasiyi ne hâle getirdiğini daha iyi görüyoruz burada. Bizim adamlar gelmiş ama boş!

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Bir de bu işlerde büyük birader olduğu gibi...

ADNAN KESKİN (Denizli) – Ne?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – “Büyük birader” kavramı var ya, “büyük dayıbaşı” kavramı da...

ADNAN KESKİN (Denizli) – Aynen öyle. Ne imzalı adıkları tasarıdan haberleri var...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Hiç bu konulara değinen yok, bir Hükûmet yetkilisi, bir siyasi. Hep öteleme, önemsizleştirme, unutturma gayretlerini görüyoruz. Yani bu gidişle çok ağır sözlerimizin geleceğini de ben Hükûmete şimdiden bildiriyorum.

BAŞKAN – Sayın Akçay, teşekkür ediyorum.

Arkadaşlarımızın katkılarını alalım, ondan sonra hangi aşamada olduğuyla ilgili Bakanlıktan arkadaşlarımıza da soralım. Sayın Çetin’in sendikalarla ilgili birtakım düşünceleri vardı. Sivil toplumdan arkadaşlarımız da var, onlardan da görüşlerini alalım diye düşünüyorum.

Sayın Kuşoğlu, buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben bir soru sormak istemişim. Bu, 9'uncu madde gerçekten taşeronluğu genişletiyor, altından çıkılmaz hâle getirilecek. Arkadaşlarım buna değindiler, tekrarlamayayım ama şu (3)'üncü bentte diyor ki: "Danışmanlık hizmet alım ihalelerinde istihdam edilen personelin yeterli nitelik veya sayıda olmaması şartı aranmaz." Bunu anlayamadım, ne demektir? "Olmaması şartı" mı, "olması şartı" mı olacak?

İZZET ÇETİN (Ankara) – Olmaması şartı.

BAŞKAN – Olmaması şartı. Onunla ilgili bilgiyi de alalım arkadaşlarımızdan ama hepsini bir derli toplu toparlayıp hepsini birlikte alalım derseniz.

Buyurun Sayın Türel.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli arkadaşlar; gerçekten çok önemli bir madde. Taşeronluğun kapsamını, hizmet alımıyla iş yaptırmanın önünü tamamen açan son derece belirsiz bir kanun maddesiyle karşı karşıyayız. Ben, burada var olan birtakım aksaklıkları arka arkaya sıralamak istiyorum, söylemek istiyorum. Ondan sonra da zaten üzerine bir tartışma açılacak herhâlde.

Birinci konu şu: Bu kanun maddesiyle asli işler, yardımcı işler tanımını yapma işi Bakanlar Kuruluna veriliyor. Bakın, yani yardımcı işlerin ne olduğu belli, Kamu Personel Mevzuatı'nda da yardımcı hizmetler diye bilinir zaten, Devlet Personelciler de bilir bunu yani burada kanunda var olan, normalde yasamanın kanunla düzenlenmesi gereken, yasamanın yetkisi olması gereken bir alan yürütmeye bırakılıyor ve asli işlerin, yardımcı işlerin neler olduğunu belirleme yetkisi Bakanlar Kuruluna bırakılıyor. Böyle bir şeyi kabul etmek mümkün değil arkadaşlar ve daha da vahimi, her idare için ayrı ayrı belirleme yetkisi de ona veriliyor. Yani bir idare için, örneğin sizin Bakanlığınız için Sayın Bakan asli olan bir iş, başka bir bakanlık için yardımcı iş olabilir yani bu kadar belirsiz, bu kadar sınırları çizilmemiş bir yardımcı iş tanımı olabilir mi? Bugün asli dediğimiz bir sürü işin de gelecekte yardımcı iş diye tanımlanarak Bakanlar Kurulu kararıyla, bunun dışına çıkartılmasına yol açıyor. Birinci husus bu.

İkincisi, diyor ki burada gene: "Yeterli nitelik veya sayıda personel olmaması hâlinde böyle bir işi hizmet alımıyla veriyor." İyi de kamuda norm kadro uygulaması var. Hem bir taraftan kadroları sınırlıyorsunuz, yeni kadro almıyorsunuz, ondan sonra "Yeterli nitelikte, sayıda personel yoktur." diye işte gidiyorsunuz taşerona yaptırıyorsunuz, hizmet alımıyla yapıyorsunuz. Böyle bir şey kabul edilebilir değil değerli arkadaşlar. O zaman kamuya alın, kamunun bu kadar çok çalıştırdığı personeli var, 4/A'lısı, 4/B'lisi, 4/D'lisi yani bu kadar personelin yapamadığı işi dışarıdan hizmet alım yoluyla yapmanın yolunu açıyorsunuz. Böyle bir şey kabul edilebilir değil.

Gene geliyorum, bu (e) bendinin, 2 numaralı alt bendinde diyor ki Sayın Bakan: "Asli işlerin bir bölümü uzmanlık gerektiren işlerde hizmet alım ihalesine çıkılabilir." Eski hâlinde bunun yani bize kanun tasarısı olarak gelen hâlinde gene aynı ifade vardı, 1 numaralı alt bendindeki gibi "Yeterli nitelik veya personelin olmaması..." O da çıktı şimdi, ondan sonra alt komisyonda verilen bir önergeyle burada onu da aramıyorsunuz yani asli işlerde belki yeterli nitelik ya da sayıda personel var, önemi yok, ona bakmıyorsunuz, gidiyorsunuz işin gene hizmet alımı yöntemiyle yapılabilmesinin yolunu açıyorsunuz. Böyle bir şey nasıl kabul edilebilir anlayamıyorum.

Yani işin hem bir tarafından yardımcı işlerin kapsamını genişleten -bir taraftan son derece keyfî bir şekilde bunu başka birtakım kurumlardan görüşler alınıyor ama bunların bir bağlayıcılığı yok- Bakanlar Kurulunu yetkili kılan, asli işin bir bölümünü de personeli olsa bile dışarıya yaptıran bir anlayışla karşı karşıyayız. Böyle bir şeyi kabul etmek mümkün değil. Bu hizmet alım sözleşmesinin taşeronun sınırlarını son derece belirsiz hâle getiren ve genişleten bir düzenlemedir. Sayın Bakan bu, Anayasa'nın 128'inci maddesine açıkça aykırıdır. Bakın, ne diyor 128'inci maddenin birinci fıkrasında: "Devletin, kamu iktisadi teşebbüsleri ve diğer kamu tüzel kişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdiği aslî ve sürekli görevler, memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle görülür." Yani bunu söylüyor. Ha, tabii, burada yardımcı işleri tanımlayarak eskiden asli olan bir işi "Artık o asli değil, yardımcı iş." deyip onu dışarıya yaptırmanın yolu açılıyor burada. Bu açıdan bunu kabul etmek mümkün değil. Anayasa'da eğer böyle bir hüküm varsa bunun da kanunlarda net biçimde tanımlanmasına ihtiyaç vardır. Yani burada eğer asli işler, asli ve sürekli işler diye bir şey geçiyorsa bunların ne olduğu bunun ikincil düzenlemelerinde, kanunlarda, tüzüklerde, yönetmeliklerde sayılmak zorundadır, o zaman olabilir, yoksa o zaman Anayasa'nın bu hükmü kâğıt üzerinde kalır.

Diğer taraftan, kamu personel mevzuatına da aykırıdır yani baktığınızda kamunun kendi personeli var, personel mevzuatı var. Yani buradaki hikâye şu: Kamunun da İş Kanunu gibi, âdeta sanki bir özel iş ilişkisiymiş gibi kamunun çalıştırdığı ilişkilerin de İş Kanunu kapsamında ele alınmasıdır, bu apayrı bir zihniyet değişikliği demektir. Yani kamunun da çalıştırdığı işleri... Bir süre sonra gözüküyor ki hiçbir memur güvencesi kalmayacak yani şöyle bir sonuç çıkacak ortaya: Aynı işi yapan memurlar olacak, bir taraftan da

taşeron olacak yani taşeron memurlar olacak. İki çeşit memur statüsü yaratıyoruz. Çünkü bir yerde asli iş olarak tanımlanacak, orada onu memur yapacak ama başka bir bakanlıkta, örneğin sizin Bakanlığınızda asli iş olacak ama Tapu Kadastroda bu yardımcı iş olabilir, orada memurlara yaptırmayacağız, orada dışarıya hizmet alım sözleşmesiyle bunu yaptıracamız, o zaman o da taşeron memur demektir.

Bu açılardan baktığımızda çok ciddi sakıncalar içeren bir madde olduğunu düşünüyorum. Dediğim gibi kanun tasarısı hâlinde geldiği zaman ki bazı olan o hükümlerin de çıkmasıyla daha da bozulmuştur bu. Bunun madde metninden çıkartılmasının uygun olacağını düşünüyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Çam, buyurun lütfen.

MUSA ÇAM (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bu maddeyle Bakanlar Kuruluna ihaleye çıkılabilecek yardımcı işlere ilişkin hizmet türünü bileme yetkisini veriyor ve Bakanlar Kurulu da bunu alıyor, istiyor. Yani Türkiye'nin bütün sorunlarını, problemlerini, iç ve dış borç meselesini, işsizliğini, Avrupa Birliği meselesini, Kıbrıs sorununu, Orta Doğu sorununu, bütün sorunlarını çözdü; artık yardımcı işlerle ilgili meselede ihaleye çıkıp çıkmamayla ilgili karar verme yetkisini de Bakanlar Kurulu alıyor. Bu da tabii, bu dönemin belki en önemli işlerinden bir tanesi. Her ne kadar alt komisyonda yapılan değişiklikle bu belirleme yapılırken yerleşik Yargıtay içtihatlarının dikkate alınacağı, işçi, işveren ve memur konfederasyonlarından görüş alınacağı eklenmiş olsa da yine arkadaşlar alt komisyonda ilave edilen “dikkate almak” ifadesi AKP'nin gerçek yüzünü ortaya bir kez daha koyuyor.

Ne demek istiyorum bununla? Tasarının ilk metninde İş Yasası'nın 2'nci maddesinin (7)'nci fıkrasının esas alınacağı belirtilmiş olsa da Komisyonda yapılan değişiklikle “esas alınma” çıkarılmış yerine “dikkate alınma” ifadesi eklenmiştir. Hukuksal olarak, esas almak, bağlayıcı bir norm iken dikkate almak tavsiye niteliğinde, bağlayıcı olmayan bir normdur arkadaşlar. Zaten burada iş kopuyor artık, istediğiniz her türlü tasarrufu yapma yetkisini, imkânını, olanağını elinize alıyorsunuz.

Bu düzenlemeye göre, Bakanlar Kurulu, İş Yasası'nın 2'nci maddesinin (7)'nci fıkrasıyla Yargıtay içtihadını dikkate alacak, yani isterse aksini kararlaştırarak aslında asli iş olan işleri yardımcı iş sayabilecek artık. Böylece, işletmenin ve işin gereğiyle teknolojik nedenlerle uzmanlık gerektirme koşulunun etrafında dolaşarak -arkasına dolaşıyor- koşulsuz, şartsız bir taşeronlaştırmanın önünü tamamen açıyor arkadaşlar. Aslında, cümlelerin arasında paragrafların arasında son derece gizli ve son derece ayrıntı gibi gözükse bile şeytan da ayrıntıda gizli olduğu için bu 9'uncu madde açık ve net bir şekilde taşeronlaştırmanın önünü kamuda Bakanlar Kurulu yetkiyle tamamen serbest bırakılır bir hâle getiriyor.

Şimdi, Çalışma Bakanlığının çok değerli Genel Müdürü diyor ki: “Bu 9'uncu maddeyle biz taşeronlaşmayı zapturapt altına alıyoruz.” Hiç alakası yok. Tamamen bunu zapturapt altına alırken “Yani biz istediğimiz gibi taşeronlaştırmanın önünü açıyoruz, istediğimiz gibi taşeronlaşma bize bağlı bir şekilde kuralı bir hâle getireceğiz.” diyor bunu. Bir Çalışma Bakanlığı, ölümlerin bu kadar olduğu tersanelerde, madenlerde bu kadar insanın hayatını kaybettiği, bu kadar kurlsız çalışmanın olduğu bir yerde eğer Çalışma Bakanlığının yetkilileri “Biz bunu böyle bir düzenlemeyle zapturapt altında alacağız.” diyorsa Türkiye'de çalışan işçilerin, emekçilerin vay hâline demekten başka yapacak bir şey yok arkadaşlar.

Bu doğru bir düzenleme değildir. Gün olacak, devran dönecek, bu düzenlemeyi buraya getirenler de tarihin önünde hesap verecekler arkadaşlar. Hiç kurtuluşu yok bunun ve büyük bir sorumluluk ve büyük bir vebal altında bu düzenlemeyi yapanlar. Bunun mutlaka buradan çıkması gerekir arkadaşlar.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Sayın Sarı, siz mi söz istediniz?

Buyurun lütfen.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, bu tasarının bu maddesi en sorunlu olan maddelerden biri ve aslında taşeron ya da alt işveren dediğimiz mekanizmanın ve sistemin daha da yaygınlaşması ve genişlemesine neden olan bir madde. Bu, aslında tasarının ruhunu yansıtan maddelerden biri yani bu tasarı hazırlanırken ya da bu teklif hazırlanırken Hükümet ne düşünüyorsa ya da AKP ne düşünüyorsa taşeron işveren konusunda, alt işveren konusunda nasıl bir bakış açısı varsa onu yansıttığı ve onunla ilgili ipuçlarını bize veren bir madde.

Şimdi arkadaşlarım da söylediler, ben de kayıtlara geçmesi açısından söylüyorum: Bir defa hangi işlerin yardımcı işler ve hangi işlerin asli işler olacağını tanımlıyor bu madde ve bu yetkiyi Bakanlar Kuruluna veriyor. Dolayısıyla, Bakanlar Kurulu bir sabah

uyandığında “Ben şu işleri asli işler, şu işleri de yardımcı işler olarak kabul ederim.” diyebiliyor ve bunun üzerinden de yardımcı işleri taşeronla verme yetkisini elde ediyor. Şimdi bu açık bir biçimde -arkadaşlarım da söylediler- Anayasa’nın 128’inci maddesine aykırı.

İkincisi, daha vahimi “yardımcı işler” biçiminde bir tanımlama yapılmamış bile olsa, o bir asli iş bile kabul edilmiş olsa o asli iş için gerekli olan kriterlerin de, o asli işin tanımlanması için esas teşkil eden kriterlerin de kaldırıldığı bir hüküm getiriyor bu yani ne diyor? İşte nitelik ve sayı bakımından yeterli personelin bulunmaması kriterini de ortadan kaldırıyor. Bu, açık bir biçimde taşeron sisteminin genişletilmesine neden olan bir madde. Biz muhalefet partisi milletvekilleri olarak, Cumhuriyet Halk Partisi milletvekilleri olarak taşeron sisteminin daha da küçültülmesi, kaldırılması, yok edilmesini savunurken, bunun bir emek sömürsü olduğunu savunurken, hatta Sayın Bakan, Çalışma Bakanı da taşeronlaşma sisteminin bir emek sömürsü olduğunu ifade etmişken, böyle bir bakış açısını yansıtırken, tam da insanlarda da böyle bir algı oluşmaya başlamışken yani sanki AKP bu tasarıyla şartları ve koşulları düzeltiyormuş ve dolayısıyla taşeron sistemini kaldırıyormuş gibi bir algı oluşmaya başlamışken aslında hiç de bunun böyle olmadığını, taşeron sisteminin kalıcılığına, derinleşerek devam ettiğini göstermesi bakımından önemli bir madde. Dolayısıyla, bu maddenin buradan çıkartılması ve buradan dönülmesi gerektiğini düşünüyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Sarı.

Sayın Çelebi, buyurun lütfen.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Çok teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, İzzet Bey biraz önce anlattı. O benden daha önce sendikacılığı bıraktığı için ben hâlen kendimi atmosfer olarak sendikanın içinde görüyorum. Burada sendikacıları iyi çarpmışlar yani cin çarpar gibi çarpmışlar.

BAŞKAN – Soracağız şimdi efendim.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Evet. Yani, ne olursa olsun, ben demin işveren temsilcisi arkadaşımıza böyle bir de sataştım, dedim ki: “Ya, bu sizin arkadan bir numaranız.” Özur diliyorum.

Başka işverenle o pazarlığı yapmışlar, araya yeni bir işveren girmiş. Bu işveren sendikasını baypas etmişler. Hükûmeti temsilen bir işveren daha oturmuş orada -kim o bilmiyorum- onunla bunu düzenlemişler. Bu madde buna yönelik bir düzenleme.

Sürekli Hükûmetin söylediği şöyle bir şey var: “Vallahi sosyal taraflarla anlaştık.” Sosyal tarafların başında Demokles’in kılıcı gibi duruyorlar. “Eğer şunu yaparsanız sizde bir tane üye kalmaz, şöyle davranırsanız size hayat hakkı yoktur.” Böyle bağımlı hâle gelen sendikal hareketin bugün içine düştüğü durum olarak görüyorum bunu. Hani devletten bağımsız, siyasi partilerden bağımsız, sermayeden bağımsız kimliğin ötesine dönüşen bir tablo olarak görüyorum bu maddenin düzenlenmesine okey vermişlerse, onay vermişlerse, bu onayın bu anlamda altına imza atılırsa.

Üçüncü söyleyeceğim; hep ILO’ dan bahsediliyor, ILO standartları filan. ILO standartlarıyla ilgili de burada, aslında siyasi kurumun, iktidarın doğru hakemlik yapması lazım, bazen hata da yapabilirler; sendikal hareket de yapabilir, işveren örgütleri de yapar ama bizim altına imza attığımız uluslararası sözleşmeler var. O sözleşmeler Anayasa niteliğindedir. Anayasa’nın 90’ ıncı maddesi de zaten bunu ihtiva ediyor. Bunları dikkate aldığımızda, hani bu bazen söylenir, işte “Kısa çalışma Avrupa Sosyal Şartı’nın bir gereğidir, onun bir yönergesidir.” diye söylenir ama aynı işi yapan insanlara, üç saat de çalışsa, dört saat de çalışsa farklı ücret uygulaması yapılamaz.

Şimdi buradan görüyorum ki, şu düzenleme çerçevesinde birbirine bağlı bir zincir oluşturulmuş, biraz önceki maddede de bunu görüyoruz. Bu maddede de buna benzer bir zincirle, bir atmosferle 2’ nci maddedeki o “muvazaa” eski deyim kalsın diye buradan gedikler açılmış şimdi. Yani, 2’ nci maddedeki o koruyucu hüküm, o düzenleme şu şimdi okuduğumuz 9’ uncu maddeyle bertaraf edilmiş durumda. Hani o zaten bertaraf edilmişti daha önce teklifte, sonra sendikalar onu konuştular, onu geriye çeker gibi oldular ama burada bir yeni uygulamayla burada o tuzağı kurmuşlar. Bu tuzak, özellikle kamu çalışanları açısından bakıldığında, kamuda kamu personeli açısından bakıldığında da çok daha vahim bir tablo oluşturuyor.

Burada şöyle bir yanı daha var işin: Özellikle bundan sonraki hizmet alımları ilişkisinin, tam da işte kamu görevlileri tarafından yapılacağı işlemlerin artık hizmet satın alımıyla yapılacağı bir düzenlemeye giriyor. Daha önce konuşuyoruz, belediyelerde, yerel yönetimlerde norm kadro vardır, 100 kişidir o, herhangi bir belediye 200 kişi, 300 kişi, oysa çalıştırdığı 5 bin kişidir. Neyle ama? Hizmet satın alımıyla. Yani, bunun dışına çıkan belediye başkanına ne olur? Zimmet çıkar. “Norm kadrodan farklı bir yerde istihdam ediyorsun.” diye ona zimmet çıkıyor ve hizmet satın alımıyla bunu yapıyor.

Şimdi, kamu eliyle hizmet satın alımının yani kamuda memur statüsünde görev yapacakların yerine ikame edilen bir düzenlemeyi daha da açan, daha da genişleten, bırakın taşeronlaşmayı azaltan, daha da büyüten bir yapıya gidiliyor. Eğer buna sendikalar onay vermişse bunu gerçekten üzüntüyle karşıladığımı ifade ediyorum verdilerse, altına imza atılırsa. Atmış olsalar bile yanıltan dönmek de bir erdemliliktir. En azından çıksınlar, bir öz eleştiri yapsınlar. Ve burada da siyasi kurumlara görev düşüyor yani bu anlamda da bize de görev düşüyor muhalefetiyle iktidarıyla. “Nasıl olsa bunlara yutturduk.” diye geçirilecek bir düzenleme değil. Bunun mutlaka değiştirilmesi ve kaldırılması gerektiğini bir kez daha söylüyorum ve teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Evet, sendikadan yetkili arkadaşlarımız varsa lütfen size de söz verdim.

Buyurun lütfen.

HAK-İŞ KONFEDERASYONU HUKUK MÜŞAVİRİ AV. HÜSEYİN ÖZ – Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Sayın milletvekillerimizin ifadelerine kesinlikle katılmadığımı ifade etmek isterim. Şöyle ki: Bu tasarı Meclise sevk edilmeden önce burada da gündeme geldi. Biz cuma günü vâkıf olduk. Bizim vâkıf olduğumuz andan itibaren bir gün sonra bu tasarı Meclise sevk edildi. Tasarının Meclise sevk edilmesi anından itibaren 3 işçi konfederasyonu yöneticileri ve uzmanları olarak bir araya geldik ve bir değerlendirme toplantısı yaptık. Özde, tasarının ilk etapta elbette ki Sosyal Güvenlik Kurumuyla ilgili düzenlemeleri bizi ilgilendirmekle beraber, özellikle İş Kanunu’nda, Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu’nda ve Kamu İhale Kanunu’nda yapılan düzenlemeler özellikle konfederasyonlarımız açısından bir değerlendirmeye tabi tutuldu. Bu anlamda, tasarının 1’inci, 10’uncu, 11’inci, 12’nci ve 13’üncü maddeleriyle ilgili 3 konfederasyonun bir mutabakat metni var, isteyen sayın milletvekilimize de verebiliriz, bunu arz etmek istiyorum.

1’inci maddede, özellikle İş Kanunu’nun 2’nci maddesinin sekizinci fıkrası değiştirilmek isteniyor idi. Bu tasarının getirmiş olduğu en temel düzenlemelerden bir tanesi bu. Biraz önce tartışılan, sayın vekilimizin ifadeleri üzerine aslında ifade etmek istedim ama yani, arada uygun olmadı. İş Kanunu’nun özellikle müfettişleri marifetiyle yapılan muvazaa tespitiyle ilgili 3’üncü maddesinin iki, üç ve dördüncü fıkraları tamamen yürürlükten kaldırılmak isteniyor idi. Yine, tasarının şu anda görüşmekte olduğumuz 11’inci maddesiyle ilgili olarak kuruluşların temel kanunları...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Görüşeceğimiz madde mi bu bizim?

HAK-İŞ KONFEDERASYONU HUKUK MÜŞAVİRİ AV. HÜSEYİN ÖZ – Evet efendim.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Gelmedik, geleceğiz daha.

HAK-İŞ KONFEDERASYONU HUKUK MÜŞAVİRİ AV. HÜSEYİN ÖZ – Yok, yok, şu anda görüşüyoruz, görüştüğümüz maddeyle ilgili olarak söylüyorum.

Burada Bakanlar Kuruluna, yardımcı işleri belirleme yetkisi tanınıyor. Yine, 12’nci maddesinde, çok özel muvazaanın tespit edilmesi hâlinde işçileri cezalandıran bir düzenleme var idi, alt komisyon aşamasında çıkartıldı. Yine, 13’üncü maddede de alt işveren işçileriyle ilgili toplu pazarlık süreci düzenleniyor. Biz, bunlarla ilgili 3 konfederasyon, özellikle 1, 10, 11 ve 12’nci madde metinlerinin tasarıdan tamamen çıkartılması hususunda mutabık olduğumuzu ifade ettik. 13’üncü maddeyle ilgili de bir değişiklik önerimiz var, değişiklik önerimiz üzerinden gitmek suretiyle bir değişiklik yapılmasını arzu ettiğimizi ifade ettik. Bu metinle beraber 3 konfederasyon Sayın Başbakanımızdan randevu istedi. Bu randevunun verilmesi üzerine görüşme yapıldı ve konunun tekrar müzakere edilmesi istendi. Bakın, konfederasyonlar olarak önümüze gelen metne baktığımızda -sayın vekillerimiz de burada, vâkıflar konuya- İş Kanunu’nun en temel maddelerinden biri olan 2’nci madde tamamen değiştiriliyor, 3’üncü maddede muvazaa tespiti tamamen yürürlükten kaldırılıyor, 11 ve 12’nci maddeyle 2’nci ve 3’üncü madde yani özellikle 2’nci madde işlevsiz hâle getiriliyor. Böyle bir ortamda yapılan müzakerede konfederasyonlar ne söyleyebilirdi? Yani, bizim böyle bir savunma yapmak zorunda bırakılmış olmamız da doğrusu düşündürücü. Yani, ben hukuk müşaviri olarak şunu söylemek istiyorum: Böyle bir ortamda bu düzenlemelerin Meclisten geçmesiyle karşı karşıya kalmışken ne yapabiliriz? Oturduk, elbette ki konusu üzerinde bir müzakere yapıldı, konuşma yapıldı. Bir müzakerenin içerisinde, özellikle 2’nci maddenin sekizinci fıkrasıyla ilgili düzenleme geri çekildi. 3’üncü maddeyle ilgili olarak iki, üç ve dördüncü fıkraların değiştirilmesiyle ilgili kısımda bu adımı atmak zorunda kaldık, atmamızdan daha doğal da bir şey yok. Zira, orada maddenin yürürlükten kaldırılmasındansa, maddede Yargıtay incelemesine açılması, müfettiş raporunda Yargıtay incelemesi açılmasını doğal olarak biz kabul etmek durumunda kaldık.

Şimdi, görüşülmekte olan 11’inci maddeyle ilgili kanaatimi ifade etmek istiyorum Konfederasyonumun adına.

11'inci maddede esasen bugüne kadar iş hukukunun en temel yargı kararlarıyla oturmuş olan duruma baktığımız zaman yardımcı hizmetlerin neler olduğu biliniyor Sayın Başkanım. Nedir bunlar? Belediyeleri ayırdığımızda, diğer kamu kurum ve kuruluşları veya özel sektör bakımından temizlik, yemek, servis ve güvenlik hizmetlerinin yardımcı işlerden olduğunu herkes bilir iş hukukunda. Bunun ötesinde bir yardımcı iş var mı dersenez, yargının üzerinde veya bu alanda çalışanların üzerinde uzlaştığı böyle bir şey yok. Dolayısıyla, elbette ki bu kaygılara ben de katılıyorum. Her bir kurumun kendi teşkilat yasasında asıl işin ne olduğu, kurumun ana hizmet alanının ne olduğu tanımlanmış durumda ancak burada göz ardı etmemiz gereken bir nokta var. Örneğin, ben belediyelerden örnek vermek istiyorum. Belediyelerin en temel hizmetlerinin ne olduğunu yaşadığımız alandan da biliyoruz, temizlik belediyelerin en temel görevleri, park, bahçe düzenlemeleri, asfalt düzenlemeleri, itfaiye hizmetleri, zabıta hizmetleri, bütün bunlar belediyelerin en temel hizmetleri. Ancak, gelin görün ki 5393 sayılı Belediye Kanunu'nda, İş Kanunu'nun 2'nci maddesinin sekizinci fıkrasıyla tamamen zıt, taban tabana zıt bir şekilde, belediyelere bütün bu asıl hizmet alanlarında alt işverene işlerini yaptırabilme olanağı tanınıyor. Kanun diyor ki 14 ve 15'te: "Bu hizmetleri doğrudan kendisi yapabilir, alt işverenlere yaptırılabilir, kendi kuracağı şirketlere yaptırılabilir veya hizmet alımı suretiyle yapabilir." 68'inci maddeye gittiğinizde, uzun dönemli hizmet alımlarına imkân tanıyor bütün belediye hizmetlerinde.

SALİH KOCA (Eskişehir) – Sayın Başkanım, bu genel bir şey değil. Şu anda, madde üzerinde görüşleri varsa...

BAŞKAN – Madde üzerindeki görüşü diye ifade ediyorlar efendim zaten.

HAK-İŞ KONFEDERASYONU HUKUK MÜŞAVİRİ AV. HÜSEYİN ÖZ – Sayın Başkanım...

SALİH KOCA (Eskişehir) – 68'inci maddeden bahsediyor.

HAK-İŞ KONFEDERASYONU HUKUK MÜŞAVİRİ AV. HÜSEYİN ÖZ – Sayın Başkanım, ben toparlayayım, birkaç cümleyle toparlayayım, istihdam ediyorum.

BAŞKAN – Lütfen, lütfen...

SALİH KOCA (Eskişehir) – 68'inci maddeye geldiğimizde konuşuruz. Biz burada bekliyoruz, siz de bekleyebilirsiniz.

BAŞKAN – Lütfen, bir toparlayabilirsek sevinirim. Lütfen, bir toparlayalım.

HAK-İŞ KONFEDERASYONU HUKUK MÜŞAVİRİ AV. HÜSEYİN ÖZ – Peki, Sayın Başkanım, toparlıyorum.

Burada kaygı duyulan mesele, özellikle yardımcı hizmetlerin belirlenmiş olmasına rağmen burada Bakanlar Kuruluna verilen yetkiyle beraber, Bakanlar Kurulunca bir kısım asıl hizmetler acaba yardımcı hizmet şeklinde gösterilir mi, bu şekilde tespit edilir mi kaygısı var, biz de bu kaygıyı taşıyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sayın Başkan...

RAHİM AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Bizim kaygımız demek ki sendikalar tarafından da taşıyor.

BAŞKAN – Buyurun efendim.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan, demin ben de, İzzet Bey de konuşmamızda bir suçlama amaçlı söylemedik. Ben o belgeleri biliyorum, ilk önce vardıkları mutabakatı biliyoruz ve bu mutabakatı bizle paylaştılar, burada hiçbir sorun yok. O vardıkları mutabakatın özü itibarıyla 3 konfederasyon deklarasyon yayınladı, ona hiçbir itirazımız yok zaten. Yani, o çok ileri bir hüküm değil ama asgariden kırmızı çizgileri belirlenemedi. Ama, o hedefin ötesinde, Başbakanla yapılan görüşmeler sonucu, müzakereler sonucu bugünkü bu düzenlemelerin, şu anda görüştüğümüz düzenlemelerin bir mutabakat içinde olduğu söyleniyor, söylediğimiz budur. Demin Bakan Yardımcısı bunu burada söylerken hiçbir itirazınız olmadı, kastettiğimiz bizim bu. Eğer bunlara TÜRK-İŞ, HAK-İŞ, DİSK imza attıysa yanlış yapılmıştır eleştirisini yapacağız tabii ki, siyaseten de yapacağız.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Bakın, elinizde tuttuğunuz...

HAK-İŞ KONFEDERASYONU HUKUK MÜŞAVİRİ AV. HÜSEYİN ÖZ – Bunun dışında hiçbir yerde imzamız yok, öyle bir şey söz konusu değil.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Hayır, hayır, bir daha söylüyorum: O elinizde tuttuğunuz bildiri ayrı bir şey, şurada ifade edilen, biraz önce de Bakan Yardımcısının söylediği "Bizim en son geldiğimiz nokta böyle bir mutabakattır." diye tanımladığı mutabakat ayrı bir şey. Eğer bu mutabakatta şeyiniz yoksa, daha doğrusu bu değişiklikte mutabakatınız yoksa, bunu çıkın 3 konfederasyon olarak söyleyin, biz de bu söylediklerimizi geri alalım, biz bunları söylemeyelim. Ama, ilk önce Bakan söylediğinde ona karşı çıkmayı bilin.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

Sayın Zozani, buyurun lütfen.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Teşekkür ederim.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Ben şöyle bir şey anladım: Kötünün iyisini tercih ettiler.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sen Kuru Bey’e söylüyorsun onu.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Hayır, hayır, bize öyle bir dayatma yapıldı ki bu dayatmanın karşılığında işçiye daha büyük kazık atılacaktır, ben öyle anladım. Dolayısıyla, kötünün iyisini tercih ettiklerini...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Tabii, devletle işveren birleşmiş, onlar bu yönüyle haklı.

BAŞKAN – Buyurun lütfen Sayın Zozani, buyurun.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sayın Başkan, buraya çağırılan ilgili kurumlar iktidar, muhalefet partileriyle herhangi bir polemik yapmaya gelmezler. Biz onların görüşlerinden istifade etmek için onları çağırıyoruz ve kimin burada kime muhatap olduğu açık ve nettir. Esasında, biz burada bürokrasiyle de muhatap değiliz. Hükûmeti temsilen bir temsiliyet vardır, İç Tüzük çok açıktır, biz eleştirilerimizi, görüşlerimizi, tartışmalarımızı bu mecra içerisinde yürütürüz. Beklerdim ki demin değerli sendika temsilcimiz partilere topyekûn satışmada bulununca bunun burada yapılamayacağını ifade etmenizi isterdim Divan olarak.

BAŞKAN – Nasıl bir satışma, anlayamadım.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Şimdi, benim değerlendirmemin burada muhatabı Hükûmettir, partilerdir, parti temsilcileridir iktidar-muhalefet.

BAŞKAN – Nasıl bir satışmada bulundular, anlayamadım.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – “Milletvekillerinin söylediklerine katılmıyorum.” demek bir değerlendirme unsuru değildir. “Bir önceki değerlendirmemde söyleyecektim ama olmadı...”, o da bana dönük bir değerlendirmeydi, onu da anlayabilirim.

BAŞKAN – Ben o sırada yoktum sizinle ilgili olan bölümde, bilemiyorum onun için.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Şimdi, biz çok açık, net ifade ediyoruz, Sayın Çelebi ifade etti. Demin Sayın Bakan Yardımcısı burada 8’inci maddeye ilişkin olarak açık bir değerlendirme yaptı. Biz bunu ilgili taraflarla görüşerek, “okey”lerini alarak, kendi tabiriyle ifade ediyorum...

BAŞKAN – Bütün maddeler için mi söyledi Sayın Bakan Yardımcısı bunu?

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Hayır, bu 8’inci maddesiyle ilgili olarak, bunu söylüyorum.

BAŞKAN – Ha, 8’le ilgili söyledi.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Müzakere ettiğimiz kısmı tartışıyorum ilerisi içinde. Ama bizler de buraya gelmeden önce hem kendi bilgi dağarcığıma hem sivil toplum örgütlerine, ilgili kurumların görüşlerine müracaat ederek buraya geliyoruz. Burada bir tartışma yapılıyor, burada bir madde görüşülüyor “Siz bu konuda ne diyorsunuz?” diye soruyoruz biz hepsine, “Var mı bir görüşünüz, siz bunu nasıl değerlendiriyorsunuz?” diye soruyoruz.

Mesela Radyo Televizyon Kuruluyla ilgili olarak bir düzenleme var, ben yerel televizyonları aradım, dün aradım “Böyle bir madde var.” Maddeyi kendilerine okudum, “Siz ne diyorsunuz?” diye. Görüşlerinden istifade etmek için çünkü işin muhatabı onlardır. Doğruyu bulabilmek için bunu yapıyoruz. Dolayısıyla, buraya gelen değerli konuklarımız, Komisyonun konukları, eğer Komisyonla polemik içerisine girerlerse biz onların görüşlerinden istifade edemeyiz.

BAŞKAN – Evet, arkadaşlarımızı bu konuyla ilgili bir kez daha hassasiyete davet edelim.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Bir çelişki vardı, biz bu çelişkilere işaret etmek durumundayız. Arkadaşlarımız şunu anlamalılar ki biz onların hukukunu burada koruyoruz. Hükûmet temsilcisi burada onlar adına bir şey söylediğinde elbette ki biz üzerine gideceğiz ve bunun doğru olup olmadığını açığa çıkarmak durumundayız. Ama bugün tanıklık ettiğimiz bir şeyi söyleyeyim, bakın, bu raporda olmayan bir şeyi bir sendika temsilcimiz bu raporda varmış gibi ifade etti, bizim bu raporu okumadığımızı varsaydı. Ama okuduk, yok işin içerisinde. Dikkat çekmek istediğimiz şey bu. Yani, bu tür durumlarda da yani biz burada hiçbir Komisyon konuyla bu tarz bir diyalog içerisinde olmak istemeyiz. Biz onların görüşlerinden istifade etmek için onları buraya çağırıyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sağ olun Sayın Zozani.

Gelen temsilci arkadaşlarımıza da bu konuda biraz daha hassas olmaları yolunda ricada bulunalım.

Kısaca, ondan sonra lütfen Hükûmetten arkadaşlarımıza da söz verdim.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Hükûmete şey yapmadan bir soru soracağım.

BAŞKAN – Buyurun lütfen, buyurun.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Şimdi, “asıl iş, yardımcı iş” deyince, tabii, ben sektör olarak herhangi bir başka sektörü değil de, savunma sanayi sektöründe uzun yıllar hem çalıştım hem sendikacılık yaptım. O nedenle oradan bir örnek vereceğim.

Şimdi, Millî Savunma Bakanlığının ya da Genelkurmay Başkanlığının asli görevi nedir? Savunma yani savaş hâlinde ülkeyi savunma. Peki, orada çalışan işçi ya da memurların görevleri nedir? Onlara yardımcı olmaktır; tamir, bakım, onarım, vesaire işler yapmaktır.

ADNAN KESKİN (Denizli) – İmalat.

İZZET ÇETİN (Ankara) – İmalat çok yok, tamir, bakım daha çok. İmalat da var uçak sanayisinde, gemi sanayisinde ama ben o yardımcı hizmetler sınıfına yönelmek istiyorum.

Peki, siz bu yardımcı hizmetler sınıfını ihaleyle, hizmet alımı yöntemiyle yapmaya kalkabilir misiniz? Kalktığınızı düşünün. Bir de yabancı bir firma girdi, -artık Avrupa Birliği üyesisin de, girebilir de- aldı. Ya, nasıl yapacaksınız bu işi arkadaşlar? Nasıl güvenceniz, nasıl vereceksiniz? Hizmet alımı o kadar ucuz, o kadar basit bir şey değil ki ya.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Bakanlar Kurulu müsaade etmeyecek işte, gece gündüz çalışacak.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Nasıl güvenceniz?

ADNAN KESKİN (Denizli) – Çalışacak sabah akşam.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sabah akşam değil mi? İş gücü bırakacak, yardımcı işin peşinde seyricecek. Memleketin işleri ne olacak?

ADNAN KESKİN (Denizli) – Ne diyor Başbakanımız? “Oturun Cumhurbaşkanı olmayacağım, dağları deleceğim.” diyor.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Pes yani bu düzenlemeyi yapanlara helal olsun.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

Evet, Bakanlıktan arkadaşlarımıza da... Notlarınızı aldınız zannediyorum.

Buyurun lütfen.

ÇALIŞMA GENEL MÜDÜRÜ ALİ KEMAL SAYIN – Efendim, öncelikle, son vekilimizde söylendi, asıl iş-yardımcı işleri Bakanlar Kurulu belirliyor anlamında bir şey anladık ve bir vekilimiz zaten bunu direkt söyledi. Öncelikle buna ilişkin bilgilendirme yapmak istiyorum.

Asıl işler, yasaya göre de İş Kanunu’nun tanımına göre de amaç şudur: İş yerinde yapılan üretimle ilgili asıl işin işverenin kendi işçileriyle kendi imkânlarıyla yapılmasıdır. Ancak yasa buna bir imkân veriyor. Nedir? İşin bir bölümünde ileri teknoloji...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sadece işçi değil, memuru kat, memuru.

ÇALIŞMA GENEL MÜDÜRÜ ALİ KEMAL SAYIN – Efendim, söyleyeceğim.

Asıl iş yerinde uzmanlık gerektiriyorsa yani kendi teknolojiyle yapamıyorsa, buna yasa bir imkân veriyor yani. Asıl işte sadece bu istisna söz konusu.

İkincisi: Ayrıca iş yerinde yürütülen bu mal ve hizmet üretiminin esas unsurlarından olmamakla birlikte, üretimin işleyişini kolaylaştıran, doğrudan üretim organizasyonu içinde olmayan bazı işler var, ona “yardımcı işler” diyoruz. Onlar ne olabilir? Temizlik, yemek, güvenlik, taşıma, yükleme, teknik bakım gibi hizmetlerdir. Ancak bunları da birebir sayamayız çünkü temizlik firmasının asıl işi temizliktir, yemek şirketinin asıl işi yemektir ama bu organizasyon içinde kendi asıl işi buysa, zaten buna “yardımcı iş” diyemeyiz. O yüzden bunları tek tek sayamıyoruz ama bunlar belli. Peki, Bakanlar Kuruluna hangi yetki veriliyor? Bu bahsettiğim yardımcı işlerin hangisinin kamu kurumu tarafından yapılacağı veriliyor. Bu bahsettiğim temizlik, yemek, güvenlik, taşıma ve benzeri işlerde - Çalışma Bakanlığımızı örnek verdim- Bakanlar Kurulu diyebilir ki: “Bizim güvenliği belki vermek istemeyeceğiz.” veya Bakanlar Kurulu diyecek ki: “ Çalışma Bakanlığı güvenlik yardımcı işini vermesin, kendi elemanıya, kendi memuruyla yapsın varsa öyle bir memur kadromuz.” Onlara karar vermesi açısından yani orada benim söylediğim yani Bakanlar Kurulu bunu...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Yani daraltıyor musunuz?

ÇALIŞMA GENEL MÜDÜRÜ ALİ KEMAL SAYIN – Efendim, zaten bunlar şu anda yardımcı iş ve bunlara ilişkin yargıda bir sorunuz yok. Biz onları da sınırlamak daha doğrusu hangi işlerin olacağını Maliye Bakanlığımız bu bahsettiğim kurumlarımız ve konfederasyonlarımızla birlikte belirlesin ve bunu Bakanlar Kuruluna sunsun, ondan sonra bu yardımcı işler verilebilsin, burada bir sınır var.

İkinci soru var, bir soru daha, asıl işlerde yeterli nitelikte personel olmaması şartı kalktı. Tekrar ediyorum, asıl işler zaten ileri teknoloji gerektirmedikçe verilmeyecek. Dolayısıyla, ileri teknoloji gerektirecek veya uzmanlık gerektirecek bir elemana ihtiyaç olmadığı için o kalktı ama ilk fıkradaki durumu Maliye Bakanlığımızdaki arkadaşlar izah edecektir.

Teşekkür ediyorum. Arz ediyorum.

(Oturum Başkanlığına Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç geçti)

İZZET ÇETİN (Ankara) – Bir küçük soru...

BAŞKAN – Sayın Çetin, buyurun.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Üniversite mezunuyum yani bunu söylememe gerek yok. Otuz sefer okudum, bir türlü anlayamadım, Sayın Kuşoğlu da sordu az önce. “Danışmanlık hizmet alım ihalelerinde istihdam edilen personelin yeterli nitelik veya sayıda olmaması şartı aranmaz.” Olmaması şartı... Ya, “Yeterli nitelik veya sayıda olma şartı aranmaz.” diyebilirsiniz, “şartı aranır” diyebilirsiniz, nasıl bir yazım? Yani, yasalar anlaşılır olmalı, ilkokul mezunu bir vatandaş okuduğunu anlayabilmeli. Niye böyle yazdınız? Ya, Bilal de anlayacak bunu!

BAŞKAN – Sayın Çetin, neden böyle yazdıklarını bir anlayalım.

Evet.

KAMU İHALE KURUMU TEMSİLCİSİ İBRAHİM BAYLAN – Herkese iyi akşamlar diliyorum.

Efendim, hâlihazırda mevcut 62’nci maddenin e bendinde, danışmanlık hizmetlerine ilişkin olarak yeterli nitelik ve sayıda personel aranmaz kuralı mevcut.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Olmaması şartı. İki yanlış bir doğru yapmıyor, o yanlışı gördün, düzelt.

KAMU İHALE KURUMU TEMSİLCİSİ İBRAHİM BAYLAN – Şimdi bunun temeli, dokuzuncu beş yıllık kalkınma planında danışmanlık hizmetlerinin ihale yoluyla alınmasına yönelik bir karar alındı ve bu karar 5812 sayılı Kanun’un 4’üncü maddesi, 48’inci maddesi ve 62’nci maddesinde değişiklikler yapılarak hayata geçirildi.

Danışmanlık hizmetleri neler diye baktığımızda, 48’inci maddede şöyle sayılmış bunlar: Mimarlık ve mühendislik, etüt ve proje, harita ve kadastro, her ölçekte imar planı, imar uygulama, ÇED Raporu hazırlanması, plan, yazılım, geliştirme, tasarım, teknik şartname hazırlanması, denetim ve kontrolör gibi teknik, mali, hukuki veya benzeri alanlardaki hizmetler olarak tanımlanmıştır.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Onlar nitelikli işler değil, değil mi?

KAMU İHALE KURUMU TEMSİLCİSİ İBRAHİM BAYLAN – Bunlar danışmanlık hizmetleridir. Bunlar zaten bizim anladığımız anlamda, burada tartışılan alt yüklenicilik ilişkisine konu edilebilecek işlerden de değildir. Bunlar zaten öteden beri idareler tarafından dışarıdan hizmet satın alma yani danışmanlık hizmeti satın alma yoluyla gördürülen işlerdendir. Dolayısıyla, mevcut yapının devamı sağlanmaktadır söz konusu düzenlemeyle. İlave, yeni bir düzenleme bulunmamaktadır.

Arz ederim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ama bu kanun yapılıyor, düzelmesi gerekmez mi?

İZZET ÇETİN (Ankara) – Bu yazımı bir düzeltin arkadaşlar.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Siz bunun düzgün olduğunu mu savunuyorsunuz? Doğru olduğunuzu mu savunuyorsunuz? Kanun yapıyoruz burada, burada düzeltelim yani.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Bu yazım, üçüncü, son fıkra... Allah aşkına bir bakın ya, hangi vatandaş anlayabiliyor bunu ya? Bir daha okuyun arkadaşlar, biz belki önyargılıyızdır.

İLKNUR DENİZLİ (İzmir) – Aynı fikirdeyiz efendim, ben de anlamadım.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Anlamadınız değil mi?

İLKNUR DENİZLİ (İzmir) – Anlamadım.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Zaten teknik konu, siz anlayamazsınız ki.

İLKNUR DENİZLİ (İzmir) – Öyle mi?

İZZET ÇETİN (Ankara) – Bir kişi anlar burada...

ADNAN KESKİN (Denizli) – Herkes anlarsa kıymeti kalmaz.

İLKNUR DENİZLİ (İzmir) – Bizim gibi sıradan insanlar, doğru, anlamaz.

BAŞKAN – İbrahim Bey, bir kez daha anlaşılır biçimde anlatır mısınız?

KAMU İHALE KURUMU TEMSİLCİSİ İBRAHİM BAYLAN – Efendim...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Anlatmasınlar, ben okuduğumu anlayayım, yazsınlar.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sayın Başkan, maddenin yazımında sorun var.

BAŞKAN – Sayın Türel, buyurun.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Şimdi...

KAMU İHALE KURUMU TEMSİLCİSİ İBRAHİM BAYLAN – Efendim...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Var mı, ekleyecekse eklesin arkadaşımız.

BAŞKAN – İlavenizi yapın İbrahim Bey.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Yapın ilavenizi.

KAMU İHALE KURUMU TEMSİLCİSİ İBRAHİM BAYLAN – Efendim, normalde bir ihaleye çıkılabilmesi için cümlelerin öncesinde, mevcut hâlinde...

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen bir sessizlik.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Bir baştan alalım filmi.

KAMU İHALE KURUMU TEMSİLCİSİ İBRAHİM BAYLAN – 62'nin (e) bendinin mevcut hâlinde “İdarece kanun, tüzük ve yönetmeliklere göre istihdam edilen personelin yeterli nitelik veya sayıda olmaması hâlinde bu kanunda belirtilen hizmetler için ihaleye çıkılabilir.” Bu 4'üncü maddede sayılan hizmetlerdir. Devam cümle bitiminde ise “Ancak danışmanlık hizmet alım ihalelerinde istihdam edilen personelin yeterli nitelik veya sayıda olmaması şartı aranmaz.” Çünkü az önce okumuş olduğum 48'inci maddede sayılan hizmetler zaten...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Onu da düzelt, onu da düzelt. Ben ondan da bir şey anlamıyorum. Ya, Türkçe bu kadar zor bir dil değil.

KAMU İHALE KURUMU TEMSİLCİSİ İBRAHİM BAYLAN – Mevcut taşınmış, yeni bir şey getirmiyor.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Oradan oraya yanışı taşıyip durma. Arkadaşlar, ben anlayamadığıma göre gerçekten Bilal oğlan hiç anlayamaz!

BAŞKAN – Sayın Türel, buyurun.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, şimdi bakın, siz açıklama yaptınız, danışmanlıkla ilgili söylediniz. Biz onu sormadık. Bizim burada bu (e) bendinin 2 numaralı alt bendinde asli işin bir bölümünde, idarenin ve işin gereğiyle teknolojik nedenlerle uzmanlık gerektiren işlerde hizmet alımına çıkılabiliyor. Bu daha önce geldiği hâlinde, gene burada da yeterli nitelik ve sayıda personel olmaması vardı. Şimdi, olmuş olsa dahi çıkılacak.

Şimdi burada Çalışma Genel Müdürümüz cevap verdi, biz anlamadık yani ne dediğinizi ben anlamadım. Yani burada o elemanınız olsa bile, yeterli elemanınız, “Kardeşim bana ne, varsa var.” deyip çıkabiliyorsunuz. Böyle bir şey alıyorsunuz asli işin bir bölümünde. 2 numaralı alt bent bunu söylüyor.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Varsa niye çıkıyor? Yoksa yazım doğru.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Var, olduğu hâlde de çıkabilirsiniz. Yani bir kere, demin de söyledik, yeterli nitelikte personel yoksa... Niye yok? Alın yeterli nitelikte personeli kardeşim, alın. Kamudan daha önemli bir şey var mı? Bütün ülkeye kamu hizmeti yapıyoruz. Hem almıyorsunuz elemanları hem de ondan sonra bir bahane bulup gerekçe bulup ondan sonra işi dışarıya yaptırıyorsunuz. Bu yüzden kapsam genişliyor diyoruz.

Bir de ayrıca, 1 numaralı alt bendi tekrar söyleyeyim. Burada asli işlerle yardımcıyı tanımlarken kapsamı daraltmıyor, kapsamı genişletiyor. Hangi işlerin yardımcı işler olacağını belirleme yetkisini idareler bazında “birlikte ve ayrı ayrı” diyor burada. Bakanlar Kurulunu yetkili kılıyor burada. Bu kapsam genişliyor. Asli iş olan geçmişteki bir iş, burada artık yardımcı iş olarak tanımlanabilir, kapsam genişliyor. Normalde asli iş yaptırıyorsunuz ama ona “yardımcı iş” derseniz, o zaman yaptırmanın yolu açılıyor, o yüzden kapsam genişliyor, bunu söylüyoruz. Sizin söylediğiniz cevapların bununla hiç ilgisi yok.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Taşınmış oradan oraya. Kolay bir iş.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – İzzet Bey, şöyle...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Anladın mı?

BAŞKAN – Sayın Muş, böyle bir usul yok.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Nasıl bir usul?

İLKUR DENİZLİ (İzmir) – Basarsanız, söz isterseniz...

BAŞKAN – Söz isterseniz... Tam tutanak var.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – İzzet Bey'e...

BAŞKAN – İzzet Bey'e değil.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Yakalandın.

BAŞKAN – Bakın, yani stenograf arkadaşlarımız maalesef perişanlar yani sizi takip etmekten yorulmuşlar.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Biz ilk defa soruyoruz.

BAŞKAN – “Sizi” derken şahsınızı kastetmiyorum Sayın Muş.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Bana bakarak konuştunuz.

BAŞKAN – Sayın Arslan, buyurun lütfen.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Bana söz verdiniz.

BAŞKAN – Hayır efendim, Sayın Arslan bastı, bekliyor.

AHMET ARSLAN (Kars) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Sayın Muş arka tarafı görmediği için, benim tuşa basarak, düğmeye basarak beklediğimin farkında değil. O yüzden, müsaade etsin ben bir konuşayım.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Ben de bastım. Sayın Bilgiç söylediklerime müdahale ettiği için...

AHMET ARSLAN (Kars) – Sayın Başkanım, birincisi, düzenlemelerin kendi içerisindeki tutarlılığı anlamında “olmaması” ifadesi kullanılıyor, daha sonra buna bağlı olarak aynı ifade devam ettiriliyor. Cümle devrik gibi gözükmeyle birlikte hepsini bir arada değerlendirdiğiniz zaman devrik değil; bir.

Sayın Çetin'in anlamaması bizim anlamamamız anlamına gelmiyor. Çok hakaretvari bir ifade kullandılar. Tamam mı? Piyasadaki herkes bunu gayet iyi anlıyor ve yıllardır da bu gayet iyi işliyor.

İkincisi de, bir iş vardır ki belli bir süre bir adam, bir kişi istihdam ederseniz, sonra benzer bir iş yoksa elinizde o kişi boş çıkar. Kamuda geçmişte böyle oldu, “Bana bir günlüğüne bir adam lazım.” dendi, alındı, sonra yirmi beş yıl kambur olarak devam etti. Bu yirmi beş yıllık kamburu taşımak zorunda değiliz.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Bunun ne alakası var bu maddeyle?

AHMET ARSLAN (Kars) – Özel bir iş var ise o işle ilgili belli bir süreliğine özel statüdeki, özel bilgideki bir kişi istihdam edilecekse bu yola gidilir ve gidilmeye de devam edilmek durumunda.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – 4/C'yi açıklıyor Sayın Arslan.

AHMET ARSLAN (Kars) – Siz Marmaray gibi bir projeyi yaparsanız, denizin altından tünel delerseniz, siz gider başka bir benzer projeyi yaparsanız, orası için özel bilgiye sahip –Ovit Dağı'nı delerseniz- birini istihdam edersiniz. Az önce de benzer bir ifade geçti. Bu tip büyük projelerle ilgili hiç ağza alınmaması gereken laflar edildi burada.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Neydi?

AHMET ARSLAN (Kars) – Ben polemik olmasın, iş uzamasın diye müdahale etmiyorum ama müsaadenizle, yani bu kadar da hakaretvari olmasın ifadeler diye özellikle belirtmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Arslan.

Sayın Muş...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Hakaret yok, herkes düşüncesini belirtiyor. Yani hakaret gibi algılamayın. Böyle, şahsınıza yönelik bir şey yok.

AHMET ARSLAN (Kars) – Hayır, az önce...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Hayır, yok yok.

AHMET ARSLAN (Kars) – Az önce Sayın Çetin'in kullandığı bir ifade vardı, kaçırdınız o zaman.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Yok, tartışıyoruz konuları.

BAŞKAN – Müsaade eder misiniz.

Sayın Muş, buyurun.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, yani benim de ifadem, anladığımı ben ifade etmek istiyorum.

Şimdi, “Danışmanlık hizmet alım ihalelerinde istihdam edilen personelin yeterli nitelik veya sayıda olmaması şartı aranmaz.” diyor. Yani yeterli nitelik ve sayıda personel olsa dahi danışmanlık hizmet alım ihalesi yapılabilir. Bunu kastediyorsunuz.

KAMU İHALE KURUMU TEMSİLCİSİ İBRAHİM BAYLAN – Kesinlikle.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Biraz zor anlaşılıyor ama... (Gülüşmeler)

BAŞKAN – Yani bu açıklama için teşekkür ediyoruz.

Sayın Kuşoğlu, buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ben bir teklifte bulunacağım, kendi ifademi –madem böyle bir sıkıntı var- düzeltelim.

Evet, “İdarece kanun, tüzük ve yönetmeliklere göre istihdam edilen personelin yeterli nitelik ve sayıda olmaması hâlinde bu kanunda belirtilen hizmetler için ihaleye çıkılabilir ancak danışmanlık hizmet alım ihalelerinde bu koşul aranmaz.”

Şimdi, bu, bu kadar basitken niye bu hâle getirdik? Oldu mu bu şekilde, anlaşılır mı?

Tekrar okuyayım.

BAŞKAN – Lütfen...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – “İdarece kanun, tüzük ve yönetmeliklere göre istihdam edilen personelin yeterli nitelik veya sayıda olmaması hâlinde bu kanunda belirtilen hizmetler için ihaleye çıkılabilir ancak danışmanlık hizmet alım ihalelerinde bu koşul aranmaz.” Bu kadar. Yani kulağı böyle göstermenin şeyi yok. Bunu tek başına görünce de hiç anlayamadık, karıştırılıyor. Bu kadar. İçeriği ayrı; içeriğiyle ilgili de ayrıca tartışabiliriz tabii.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Kuşoğlu'nun önerisine ne diyorsunuz İbrahim Bey?

KAMU İHALE KURUMU TEMSİLCİSİ İBRAHİM BAYLAN – Efendim, o şekilde düzeltme yapılabilmesi için 1'inci ve 2'nci fıkraya atıfta bulunulması gerekir. İfade sayın milletvekilinin belirttiği şekilde olduğu zaman gene eksik olacak. “1'inci fıkrada belirtilen yeterli nitelik ve sayı koşulu aranmaz.” gibi bir ifade. Gene aynı yere geleceğiz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Çetin, siz mi söz istediniz?

İZZET ÇETİN (Ankara) – Hayır.

BAŞKAN – Sayın Seçer, buyurun.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Ben de bir anlamadığımı, bir de anladığımı anlatmaya çalışayım. (Gülüşmeler)

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Önce hangisi?

VAHAP SEÇER (Mersin) – Önce anladığımı.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Anladığını sandığı.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Yani ben metni doğru buluyorum, arkadaşlarıma katılmıyorum.

Şöyle anlıyorum: İstihdam edilen personelden yeterli nitelik ve sayı bulamıyorsa yardımcı işler için hizmet alımı yapacağız. Doğru mu?

KAMU İHALE KURUMU TEMSİLCİSİ İBRAHİM BAYLAN – Evet.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Peki, anlamadığıma geleyim: Danışmanlık hizmetlerinde niçin böyle bir özellik aramıyoruz? Yani personel yeterliyse, sayısal olarak, nicelik olarak, nitelik olarak yeterliyse niçin bu şartı kaldırıyoruz?

BAŞKAN – Sayın Kuşoğlu, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ahmet Bey, sizin söylediğiniz var ya, yani nitelik olarak da yeterli personel var, nicelik olarak da ama biz yine de dışarıdan alacağız. Bunun gerekçesi yok. Yani bir günlük bir personel var elinizde, nitelik olarak da var, nicelik olarak da var ama yine de dışarıdan alırım diyor.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Ahmet Bey, yirmi beş yıl sırtınızda taşıdığınız kamunun şimdi böylece elimizde istihdam ettiğimiz personelde yeterli nitelikte personele sahipsek sayısal olarak da niçin ilave hizmet alımı yapıyoruz, onu anlamaya çalışıyorum.

AHMET ARSLAN (Kars) – Bir sürü projeniz varsa sayısal olarak nasıl yeterli olabilirsiniz?

VAHAP SEÇER (Mersin) – Ama öyle diyor yani var burada ama diyor.

AHMET ARSLAN (Kars) – Sayın Başkanım, özür dilerim. Soru bana doğru geldiği için uygun görürseniz.

BAŞKAN – Size doğru geldi.

Buyurun.

AHMET ARSLAN (Kars) – Sadece iki cümleyle söyleyeyim: Projeler planlıyorsunuz ve her bir proje dört beş sene sürüyor. O gün için yeterli personel elinizde olabilir ama siz proje sayınızı artırdıkça bu personel yetersiz olacak; bir.

İkincisi, böyle bir personel ihtiyacı ortaya çıktığında süreci başlattığınız zaman da bu tip işlerde biliyoruz ki beş ay, altı ay geçiyor.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Tamam, o şartı kaldırın o zaman.

AHMET ARSLAN (Kars) - Beş ay, altı ay işi bekletemezsiniz.

BAŞKAN – Anlaşılmıştır, teşekkür ediyorum.

Sayın Sarı, buyurun.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Ben de anlamadığım bir şeyi sorarak anlamak istiyorum. Şimdi, bu yardımcı hizmetler, asli hizmetler biçimindeki ayrımı yapma yetkisi, hangi hizmetlerin yardımcı, hangi hizmetlerin asli hizmetler olacağına ilişkin yetkiyi biz Bakanlar Kuruluna veriyoruz ya, şimdi biraz önce sizin açıklamalarınızı biraz hayretle dinledim. Şimdi, biz bu uygulamayla taşeron hizmetlerin alanını genişletiyor muyuz, daraltıyor muyuz, daha doğrusu, genişletme ihtimali yaratıyor muyuz? Bakanlar Kurulu aslında asli olan bir hizmeti “Bu, yardımcı hizmetler.” diyerek “Ben bunu taşerona vereceğim.” deme yetkisine sahip oluyor mu olmuyor mu? Bu konuya açıklık getirir misiniz.

BAŞKAN – Sayın Genel Müdür...

ÇALIŞMA GENEL MÜDÜRÜ ALİ KEMAL SAYIN – Efendim, onu vermeye çalıştım. Asıl işleri belirleme yetkisi Bakanlar Kuruluna verilmiyor efendim, hangi yardımcı işlerin olacağı veriliyor. Tekrar ediyorum, asıl iş, İş Kanunu’nun 2’nci maddesindeki tanıma göre...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Asiyi veriyorsun, yardımcıyı veriyorsun, Bakanlar Kurulu o kadar mı işsiz güçsüz?

ÇALIŞMA GENEL MÜDÜRÜ ALİ KEMAL SAYIN – Efendim, her kurumun kendi yardımcı işinin ne olduğunu bilemiyoruz. Ben tekrar söylüyorum: Temizlik, yemek, güvenlik, taşıma, yükleme, teknik bakım gibi işler yardımcı işler niteliğindedir. Yargıtay kararlarında da bu içtihatlarla genellikle kabul edilen işlerdir ama bilgisayar programı işletimi gibi işlerin teknoloji gerektirip gerektirmediğini... Örneğin, Bilim, Sanayi Bakanlığında gerektirmez ama Tarım Bakanlığında gerektirebilir. Onun gibi işler asıl işlerin bir bölümü İş Kanunu’ndaki. Asıl işleri vermiyor. Asıl işler, diyor ki 2’nci maddede, 4857 sayılı Kanun’un ikinci fıkrasında, yedinci fıkrası esas alınmak suretiyle verilir yani o üç unsur aranmak suretiyle. Orada Bakanlar Kurulunun bir etkisi yoktur, sadece hangi yardımcı işlerin verilebileceği... Çalışma Bakanlığı “Güvenliği, yemeği, temizliği verebilir.” diye önerir Bakanlar Kuruluna veya Maliye Bakanlığımıza, görüş bildirir. Maliye Bakanlığımız onu kabul eder ve Bakanlar Kuruluna sunar ve ona göre biz Çalışma Bakanlığı olarak bu işlerde ihaleye çıkabiliriz.

Arz ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Önergeler var, önergeleri sırasıyla okutuyorum:

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/931 sıra sayılı İş Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısının 9. Maddesinin kanun metninden çıkarılarak diğer maddelerin madde numaralarının buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

Vahap Seçer

Rahmi Aşkın Türeli

İzzet Çetin

Mersin

İzmir

Ankara

Aydın Ağan Ayaydın

İstanbul

BAŞKAN – Aynı mahiyette iki önerge daha var, imza sahiplerini okutuyorum:

Hasip Kaplan

Adil Zozani

Şırnak

Hakkâri

Diğer önergenin imza sahipleri:

Erkan Akçay

Mehmet Günel

Sümer Oral

Manisa

Antalya

Manisa

BAŞKAN – Sayın Bakan, aynı mahiyetteki bu üç önergeye katılıyor musunuz?

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI AYŞENUR İSLAM (Sakarya) – Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Gerekçeleri okutuyorum:

Gerekçe:

Madde bu haliyle kamuda taşeron sistemini yaygınlaştırmakta, alt işverenlik kriterlerini daha da genişletmektedir. Yeterli personel olmaması durumunda alt işverenliğin devreye konması, kamuda taşeron sisteminin yaygın istihdam rejimine dönüştürülmesine neden olacaktır. Bu durum başta Anayasa olmak üzere temel haklara da aykırıdır. Değişiklik ile bu sorunların giderilmesi amaçlanmıştır.

Gerekçe: Yasama yetkisinin yürütmeye devri anlamına gelen hükümler içeren ve Anayasa'ya aykırılık taşıyan kamu hizmetlerinin tamamının taşeron eliyle gördürülebilmesine imkân tanıyan düzenlemenin kanundan çıkarılması talep edilmektedir.

Gerekçe: AKP, Soma'daki kazadan sonra işçilere, maden ocaklarını güvenli hâle getireceği, madenlerde taşeronluğa son verileceği, yer altı çalışanlarının mali ve sosyal haklarının iyileştirileceği, yer altı çalışanlarına erken emeklilik hakkı verileceği yönünde sözler vermiştir. Ancak, kaza sonrası hazırlanan torba kanun tasarısında bu düzenlemelerden birçoğu ya yer almamış ya da eksik olarak yer almıştır. AKP Hükûmeti, maden işçilerine taşeronluk sistemine son verileceği yönünde söz vermesine rağmen torba kanunla taşeronluğu yaygınlaştırmaktadır.

Tasarıyla, yer altındaki haftalık beş saatlik çalışma süresi otuz altı saate, günlük çalışma süresi ise fiilî olarak altı saate indirilmiştir. Oysa, madenlerde çalışan işçilerin mesai yerlerine gidip gelmesi günde ortalama iki saat sürmektedir. Dolayısıyla, bir işçi günün sekiz saatini yer altında geçirmektedir. Dolayısıyla, yapılan düzenlemeyle işçilerin çalışma süresi azalmamış, aksine artmıştır.

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'na göre madenlerde yirmi yıl sigortalı olarak çalışanlar emekli olabiliyordu. AKP, 2008 yılında çıkardığı 5510 sayılı Kanun ile madencilerin emeklilik yaşını 55'e çıkarmıştır. Tasarıyla, yer altı işçilerinde 55 olan emeklilik yaşı 50'ye düşürülmektedir. Oysa, 50 yaşındaki bir işçinin yer altında çalışması mümkün değildir. AKP yer altında sürekli veya münavebeli olarak en az yirmi yıl çalışan ve bu işlerde 4 bin gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödeyen sigortalılar için yaş şartı aranmaması ve bu sigortalılara 8.100 gün prim ödemiş sigortalılar gibi yaşlılık aylığı bağlanmasına yönelik önergemizi reddetmiştir.

Tasarıyla, Soma'da hayatını kaybedenlerin ailelerinden birine kamuda istihdam hakkı verilmektedir. Ülkemizde 1950-2014 yılları arasında şehit olan 3.402 madenci ailelerine de kamuda iş hakkı verilmelidir. AKP, 13/5/2004 tarihinde Soma'da meydana gelen maden kazasında hayatını kaybeden evli madencilerin ailelerinden iki, bekâr madencilerin ailelerinden ise bir kişinin kamuda istihdam edilmesi; kaza esnasında yer altında yaşamakta olup da kurtulanlara kamuda iş hakkı verilmesine yönelik önergemizi reddetmiştir.

Tasarıyla, kazanın olduğu Eynez Maden Ocağı'nda çalışanlara aylık net ücretleri tutarında İşsizlik Fonu'ndan maaş verilmektedir, bu maaşlar hazineye verilmelidir. 13 Mayıs 2014 tarihinde Soma Kömür İşletmelerinin Eynez Maden Ocağı'nda meydana gelen kaza sonrası aynı şirketin Atabacası ve Işıklar maden ocaklarında da güvenlik gerekçesiyle üretim durmuştur. Bu ocaklardakilerden büyük bölümü hâlâ işbaşı yapmamıştır. Bu nedenle Atabacası ve Eynez maden ocaklarında çalışanlara da bu hak tanınmalıdır. Soma Kömür İşletmelerinde yer altında çalışan maden işçileri ortalama 1.200 ile 1.400 Türk lirası arasında ücret almaktadır. Bir ay boyunca hiç izin kullanmayan madencilere 400 TL üretim primi verilmektedir. Tasarının görüşmeleri sırasında maden işçilerine aylık net ücretlerinin yanı sıra üretim primi de verilmesine yönelik önergemiz AKP tarafından reddedilmiştir.

Yer altı maden kazalarının en önemli nedenlerinden biri de iş güvenliği uzmanlarının işverene bağlı çalışmasıdır. AKP, yer altı maden ocaklarının İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'na uygun hâle getirileceğine yönelik söz vermiştir. Tasarıda bu yönde hiçbir düzenleme olmadığı gibi, yer altında çalışan iş güvenliği uzmanlarının istihdamı, aylık çalışma koşulları, mali ve sosyal haklarının Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bütçesinden karşılanmasına yönelik önergemiz AKP tarafından reddedilmiştir. Yer altı işlerinde maden ocaklarında çalışanlara 180 gün fiilî hizmet zammı uygulanmaktadır. Aynı maden ocaklarında yer üstünde oldukça zor koşullarda çalışanları fiilî hizmet zammından yararlanamamaktadır. Maden ocaklarında yer üstünde çalışanlara yılda 90 gün fiilî hizmet süresi zammı verilmesine yönelik önergemiz AKP tarafından reddedilmiştir.

Taşeronluk sorunu, madencilerin çalışma şartları ve maden işçilerinin haklarıyla ilgili düzenlemeler bu kanunun temel gerekçesidir.

Anılan konularla ilgili olmayan bu madde tasarı metninden çıkarılmalıdır.

BAŞKAN – Sayın Bakanın katılmadığı aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeyi okutuyorum:

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/931 esas numaralı Kanun Tasarısının 9. Maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Vahap Seçer

Bülent Kuşoğlu

Rahmi Aşkın Türeli

Mersin

Ankara

İzmir

İzzet Çetin

Ankara

MADDE 9- 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 62 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"e) İdarelerin bu Kanunda tanımlanan hizmetlerden personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımlarında aşağıda belirtilen hususlara uyması zorunludur.

1) İdarelerce kanun, tüzük ve yönetmeliklere göre istihdam edilen personelin yeterli nitelik veya sayıda olmaması halinde personel çalıştırılmasına dayalı yardımcı işlere ilişkin hizmetler için ihaleye çıkılabilir. Bu kapsamda ihaleye çıkılabilecek yardımcı işlere ilişkin hizmet türlerini; idarelerin teşkilat, görev ve yetkilerine ilişkin mevzuatı ile yerleşik yargı içtihatları 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununun 2 nci maddesinin yedinci fıkrası dikkate alınmak suretiyle idareler itibarıyla ayrı ayrı veya birlikte belirlemeye işçi, işveren, memur konfederasyonları, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı ve Devlet Personel Başkanlığının görüşü ve Maliye Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu yetkilidir."

BAŞKAN – Sayın Bakan, önergeye katılıyor musunuz?

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI AYŞENUR İSLAM (Sakarya) – Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Sayın Çetin...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Gerekçe...

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Anayasamızın sosyal ve ekonomik hak ve özgürlükler bölümü yurttaşlarımızın refahını arttırmak için devlete sorumluluk yüklemiştir. Keza Türkiye'nin imzalamış olduğu uluslararası sözleşmeler çerçevesinde de yükümlülükleri bulunmaktadır. Bu yükümlülükler ne yazık ki yerine getirilmemekte, salt rekabet kaygısıyla toplumun çalışan kesimlerinin sorunlarının çözümüne yönelik etkin kanuni düzenlemeler yapılmamaktadır.

Son yıllarda birçok torba yasa geçti ama bu torba yasalarda emekçilerin, ezilenlerin, ekonomik krizlerden mağdur olanların, sendikaların sorunlarına demokratik, sosyal ve kalıcı çözümler bir türlü getirilemedi. 1999 yılı öncesinde emekli olmuş yurttaşlarımıza yönelik "sözde intibak" yasası TBMM tarafından bunun gerçek bir intibak yasası olmadığına dair eleştirilerimize rağmen kabul edildi. Çıkarılan yasanın gerçek bir intibak olmadığı en son Kamu Denetçisi Kurumu tarafından da dile getirildi. Sendikalar Kanunu getirildi, grev yasakları ve baraj uygulaması kalkmadı aksine işkolu barajı ağırlaştırıldı. Yeni yasa ile % 1 barajda 12 sendika baraj altında kalmakta, 2018'te ise uygulanacak %3 baraj ile ise 29 sendika baraj altı kalacak duruma geldi.

Ülkemizde son dönemde uygulanan ve yaygınlaşan taşeron sistemi ile neredeyse bir tür taşeron Cumhuriyetine dönüştük. Binlerce işçi taşeron sistemi ile esnek çalışma biçiminde düşük ücret politikası, sosyal haklardan ve iş güvenliğinden yoksun şartlarda kölelik koşullarında çalıştırılırken kamuda ise taşeronlaşma her geçen gün arttı. 2002 yılında 387 bin olan taşeron işçi sayısı, 2014 yılında 1,5 milyonu aşmış durumdadır. Taşeron işçi sayısındaki dikkat çekici artışın en önemli sebebi, hizmet alım yönteminin doğrudan istihdam sağlamaya göre çok daha ucuza gelmesidir. Bu sebeple, Meclis dahil birçok kamu kurumu, hizmetleri taşeron firmalar aracılığıyla yürütmektedir.

Taşeron firmalar, daha çok kâr elde edebilmek için daha az işçi ile daha çok iş yaptırmaktadırlar. Asgari ücret karşılığı alınan ücret, 8 saatte karşılık gelmesine rağmen işçiler daha fazla çalıştırılmakta, çoğu zaman haftalık izin kullandırılmamakta, ücretleri düzenli verilmemekte, devletten alacağını hemen alan firmalar, işçilere geç ödeme yapmaktadır. Tazminat hakkı her yıl sonunda işe girdi çıktı yapılarak, yıllarca bir işte çalışmasına rağmen işçiler tek kurşun kırım tazminatı dahi alamamaktadırlar. Mesai sınırlaması olmaksızın çalıştırılan bu işçiler, fazla mesai durumunda mesai ücreti alamamaktadır. Yıllarca çalışmalarına rağmen ücretleri hep asgari ücret

düzeyinde kalan taşeron işçilerin sorunlarının çözülmesi için adım atması gereken merci Çalışma Bakanlığı olmasına karşın, bugüne kadar taşeron işçilerin sorunlarını çözmek adına somut hiçbir adım atılmamıştır.

Bugün getirilen yasa tasarısı ise sorunu çözmemektedir. Bu nedenle teklifimizle sorun çözmeye yönelik düzenleme yapılmıştır. Kamu kesiminde sadece yardımcı işlerle sınırlı olmak kaydıyla hizmet alım ihalelerinin yapılması hedeflenmiştir.

BAŞKAN – Sayın Bakanın katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeyi okutuyorum:

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/931 esas numaralı Kanun Tasarısının 9. Maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Vahap Seçer

Bülent Kuşoğlu

Rahmi Aşkın Türeli

İzzet Çetin

Mersin

Ankara

İzmir

Ankara

MADDE 9- 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 62 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"e) İdarelerin bu Kanunda tanımlanan hizmetlerden işçi çalıştırılmasına dayalı hizmet alımlarında aşağıda belirtilen hususlara uyması zorunludur.

1) İdarelerce kanun, tüzük ve yönetmeliklere göre istihdam edilen personelin yeterli nitelik veya sayıda olmaması halinde personel çalıştırılmasına dayalı yardımcı işlere ilişkin hizmetler için ihaleye çıkılabilir. Bu kapsamda ihaleye çıkılabilecek yardımcı işlere ilişkin hizmet türlerini; idarelerin teşkilat, görev ve yetkilerine ilişkin mevzuatı ile yerleşik yargı içtihatları 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununun 2 nci maddesinin yedinci fıkrası dikkate alınmak suretiyle idareler itibarıyla ayrı ayrı veya birlikte belirlemeye işçi, işveren, memur sendikaları konfederasyonları, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı ve Devlet Personel Başkanlığının görüşü ve Maliye Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu yetkilidir.

BAŞKAN – Sayın Bakan, önergeye katılıyor musunuz?

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI AYŞENUR İSLAM (Sakarya) – Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Sayın Keskin...

ADNAN KESKİN (Denizli) – Gerekçe...

BAŞKAN – Gerekçe efendim.

Gerekçe:

Anayasamızın sosyal ve ekonomik hak ve özgürlükler bölümü yurttaşlarımızın refahını arttırmak için devlete sorumluluk yüklemiştir. Keza Türkiye'nin imzalamış olduğu uluslararası sözleşmeler çerçevesinde de yükümlülükleri bulunmaktadır. Bu yükümlülükler ne yazık ki yerine getirilmemekte, salt rekabet kaygısıyla toplumun çalışan kesimlerinin sorunlarının çözümüne yönelik etkin kanuni düzenlemeler yapılmamaktadır.

Son yıllarda birçok torba yasa geçti ama bu torba yasalarda emekçilerin, ezilenlerin, ekonomik krizlerden mağdur olanların, sendikaların sorunlarına demokratik, sosyal ve kalıcı çözümler bir türlü getirilemedi. 1999 yılı öncesinde emekli olmuş yurttaşlarımıza yönelik "sözde intibak" yasası TBMM tarafından bunun gerçek bir intibak yasası olmadığına dair eleştirilerimize rağmen kabul edildi. Çıkarılan yasanın gerçek bir intibak olmadığı en son Kamu Denetçisi Kurumu tarafından da dile getirildi. Sendikalar Kanunu getirildi, grev yasakları ve baraj uygulaması kalkmadı aksine işkolu barajı ağırlaştırıldı. Yeni yasa ile % 1 barajda 12 sendika baraj altında kalmakta, 2018'te ise uygulanacak %3 baraj ile ise 29 sendika baraj altı kalacak duruma geldi.

Ülkemizde son dönemde uygulanan ve yaygınlaşan taşeron sistemi ile neredeyse bir tür taşeron Cumhuriyetine dönüştük. Binlerce işçi taşeron sistemi ile esnek çalışma biçiminde düşük ücret politikası, sosyal haklardan ve iş güvenliğinden yoksun şartlarda kölelik koşullarında çalıştırılırken kamuda ise taşeronlaşma her geçen gün arttı. 2002 yılında 387 bin olan taşeron işçi sayısı, 2014 yılında 1,5 milyonu aşmış durumdadır. Taşeron işçi sayısındaki dikkat çekici artışın en önemli sebebi, hizmet alım yönteminin doğrudan istihdam sağlamaya göre çok daha ucuza gelmesidir. Bu sebeple, Meclis dahil birçok kamu kurumu, hizmetleri taşeron firmalar aracılığıyla yürütmektedir.

Taşeron firmalar, daha çok kâr elde edebilmek için daha az işçi ile daha çok iş yaptırmaktadırlar. Asgari ücret karşılığı alınan ücret, 8 saatte karşılık gelmesine rağmen işçiler daha fazla çalıştırılmakta, çoğu zaman haftalık izin kullandırılmamakta, ücretleri düzenli verilmemekte, devletten alacağını hemen alan firmalar, işçilere geç ödeme yapmaktadır. Tazminat hakkı her yıl sonunda işe girdi çıktı

yapılarak, yıllarca bir işte çalışmasına rağmen işçiler tek kuruluş kıdem tazminatı dahi alamamaktadırlar. Mesai sınırlaması olmaksızın çalıştırılan bu işçiler, fazla mesai durumunda mesai ücreti alamamaktadır. Yıllarca çalışmalarına rağmen ücretleri hep asgari ücret düzeyinde kalan taşeron işçilerin sorunlarının çözülmesi için adım atması gereken merci Çalışma Bakanlığı olmasına karşın, bugüne kadar taşeron işçilerin sorunlarını çözmek adına somut hiçbir adım atılmamıştır.

Bugün getirilen yasa tasarısı ise sorunu çözmemektedir. Bu nedenle teklifimizle sorun çözmeye yönelik düzenleme yapılmıştır. Kamu kesiminde sadece yardımcı işlerle sınırlı olmak kaydıyla hizmet alım ihalelerinin yapılması hedeflenmiştir.

BAŞKAN – Sayın Bakanın katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeyi okutuyorum:

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/931 esas numaralı Kanun Tasarısının 9. Maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Vahap Seçer

Bülent Kuşoğlu

Rahmi Aşkın Türeli

İzzet Çetin

Mersin

Ankara

İzmir

Ankara

MADDE 9- 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 62 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

" e) İdarelerin bu Kanunda tanımlanan hizmetlerden personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımlarında aşağıda belirtilen hususlara uyması zorunludur.

1) İdarelerce kanun, tüzük ve yönetmeliklere göre istihdam edilen personelin yeterli nitelik veya sayıda olmaması halinde personel çalıştırılmasına dayalı yardımcı işlere ilişkin hizmetler için ihaleye çıkılabilir. Bu kapsamda ihaleye çıkılabilecek yardımcı işlere ilişkin hizmet türlerini; idarelerin teşkilat, görev ve yetkilerine ilişkin mevzuatı ile yerleşik yargı içtihatları 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununun 2 nci maddesinin yedinci fıkrası dikkate alınmak suretiyle idareler itibarıyla ayrı ayrı veya birlikte belirlemeye işçi, işveren, memur sendikaları konfederasyonları, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı ve Devlet Personel Başkanlığının görüşü ve Maliye Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu yetkilidir.

BAŞKAN – Sayın Bakan, önergeye katılıyor musunuz?

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANİ AYŞENUR İSLAM (Sakarya) – Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Sayın Keskin...

ADNAN KESKİN (Denizli) – Gerekçe...

BAŞKAN – Gerekçe.

Gerekçe:

Anayasamızın sosyal ve ekonomik hak ve özgürlükler bölümü yurttaşlarımızın refahını arttırmak için devlete sorumluluk yüklemiştir. Keza Türkiye'nin imzalamış olduğu uluslararası sözleşmeler çerçevesinde de yükümlülükleri bulunmaktadır. Bu yükümlülükler ne yazık ki yerine getirilmemekte, salt rekabet kaygısıyla toplumun çalışan kesimlerinin sorunlarının çözümüne yönelik etkin kanuni düzenlemeler yapılmamaktadır.

Son yıllarda birçok torba yasa geçti ama bu torba yasalarda emekçilerin, ezilenlerin, ekonomik krizlerden mağdur olanların, sendikaların sorunlarına demokratik, sosyal ve kalıcı çözümler bir türlü getirilemedi. 1999 yılı öncesinde emekli olmuş yurttaşlarımıza yönelik "sözde intibak" yasası TBMM tarafından bunun gerçek bir intibak yasası olmadığına dair eleştirilerimize rağmen kabul edildi. Çıkarılan yasanın gerçek bir intibak olmadığı en son Kamu Denetçisi Kurumu tarafından da dile getirildi. Sendikalar Kanunu getirildi, grev yasaları ve baraj uygulaması kalkmadı aksine işkolu barajı ağırlaştırıldı. Yeni yasa ile % 1 barajda 12 sendika baraj altında kalmakta, 2018'te ise uygulanacak %3 baraj ile ise 29 sendika baraj altı kalacak duruma geldi.

Ülkemizde son dönemde uygulanan ve yaygınlaşan taşeron sistemi ile neredeyse bir tür taşeron Cumhuriyetine dönüştük. Binlerce işçi taşeron sistemi ile esnek çalışma biçiminde düşük ücret politikası, sosyal haklardan ve iş güvenliğinden yoksun şartlarda kölelik koşullarında çalıştırılırken kamuda ise taşeronlaşma her geçen gün arttı. 2002 yılında 387 bin olan taşeron işçi sayısı, 2014 yılında 1,5 milyonu aşmış durumdadır. Taşeron işçi sayısındaki dikkat çekici artışın en önemli sebebi, hizmet alım yönteminin doğrudan istihdam sağlamaya göre çok daha ucuza gelmesidir. Bu sebeple, Meclis dahil birçok kamu kurumu, hizmetleri taşeron firmalar aracılığıyla yürütmektedir.

Taşeron firmalar, daha çok kâr elde edebilmek için daha az işçi ile daha çok iş yaptırmaktadırlar. Asgari ücret karşılığı alınan ücret, 8 saatte karşılık gelmesine rağmen işçiler daha fazla çalıştırılmakta, çoğu zaman haftalık izin kullandırılmamakta, ücretleri düzenli verilmemekte, devletten alacağını hemen alan firmalar, işçilere geç ödeme yapmaktadır. Tazminat hakkı her yıl sonunda işe girdi çıktı yapılarak, yıllarca bir işte çalışmasına rağmen işçiler tek kurş kadem tazminatı dahi alamamaktadırlar. Mesai sınırlaması olmaksızın çalıştırılan bu işçiler, fazla mesai durumunda mesai ücreti alamamaktadır. Yıllarca çalışmalarına rağmen ücretleri hep asgari ücret düzeyinde kalan taşeron işçilerin sorunlarının çözülmesi için adım atması gereken merci Çalışma Bakanlığı olmasına karşın, bugüne kadar taşeron işçilerin sorunlarını çözmek adına somut hiçbir adım atılmamıştır.

Bugün getirilen yasa tasarısı ise sorunu çözmemektedir. Bu nedenle teklifimizle sorun çözmeye yönelik düzenleme yapılmıştır. Kamu kesiminde yardımcı işlerle sınırlı olmak kaydıyla hizmet alım ihalelerinin yapılması, bu çerçevede yardımcı işlerin belirlenmesinde işçi, işveren, memur sendikaları konfederasyonlarının görüşlerinin alınması amaçlanmıştır.

BAŞKAN – Sayın Bakanın katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Müteakip maddeyi okutuyorum.

MUSA ÇAM (İzmir) – Bir dakika Sayın Başkan.

Sayın Başkan, saat on birde başladık, şu an saat on iki, bir saati çıkarırsak neredeyse on iki saattir çalışıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Evet.

MUSA ÇAM (İzmir) – Buranın da bir çalışma usulünün olması gerekiyor.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Bak, madencilere en fazla altı saat getiriyoruz.

MUSA ÇAM (İzmir) – Yani, bu kadar bürokrat, bu kadar insanlar var. Biz de insanız sonuç itibarıyla ve bizim de bir sabrımız var yani.

BAŞKAN – Çok doğru.

MUSA ÇAM (İzmir) – Siz bu kanunu yetiştireceksiniz diye saatlerce burada çalışma hakkınız yok ya, olur mu böyle ya?

İZZET ÇETİN (Ankara) – Asla yetişmeyecek.

SALİH KOCA (Eskişehir) – Türkiye için de bu yasaları çıkarmamız lazım.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Asla çıkaramazsınız, asla da çıkaramazsınız.

MUSA ÇAM (İzmir) – Olur mu böyle bir şey arkadaşlar ya? Böyle bir çalışma koşulları olabilir mi ya?

BAŞKAN – Evet...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Ne burada çıkarabilirsiniz bu hâliyle ne de aşağıda çıkarabilirsiniz.

BAŞKAN – Maddeyi okutuyorum.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Siz böyle yaparsanız, biz de böyle yaparız.

MUSA ÇAM (İzmir) – Arkadaşlar, bu böyle olmaz, böyle çalışma koşulları olmaz, ayıptır! Burası bir taşeron şirket değil, Türkiye Büyük Millet Meclisi arkadaşlar.

BAŞKAN – Evet, maddeyi okutuyorum:

“**MADDE 10-** 4734 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Uygun görüş alınması ve görevlilerin sorumlulukları”

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan, ayıptır yahu! On birde başladık, saat kaç yahu!

“EK MADDE 8- 62 nci maddenin birinci fıkrasının (e) bendi kapsamında personel çalıştırılmasına dayalı hizmetler (danışmanlık hizmet alımları hariç) için ihaleye çıkılmadan önce;”

MUSA ÇAM (İzmir) – El insaf yahu!

“a) 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (I), (II) ve (IV) sayılı cetvellerde yer alan idareler ile bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşların, Maliye Bakanlığından,”

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Başkanım, müdahale edin ya.

“b) 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname uyarınca yayımlanan Genel Yatırım ve Finansman Programı Kararı çerçevesinde, 8/6/1984 tarihli ve 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye tabi Kamu İktisadi Teşebbüsleri ve bağlı ortaklıklarının Hazine Müsteşarlığından, 24/11/1994 tarihli ve 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun çerçevesinde özelleştirme

kapsamında veya programında bulunanlardan sermayesinin %50'sinden fazlası kamuya ait işletmecî kuruluşların ise Özelleştirme İdaresi Başkanlığından,

uygun görüş alması zorunludur.”

MUSA ÇAM (İzmir) – Olmaz Başkanım, böyle olmaz.

(Oturum Başkanlığına Başkan Recai Berber geçti)

BAŞKAN – Mecburen okuyoruz, verdiğiniz önergeyi okuyoruz, başka bir önerge gelmiyor yani.

MUSA ÇAM (İzmir) – Başkan, uyuma ya, uyuma!

BAŞKAN - Maddeyi okuyalım, ondan sonra biz devam edelim biraz daha.

RAHİMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Hangi maddeyi?

BAŞKAN – 10'uncu maddeyi.

“Uygun görüş alınmadan bu hizmetler için ihaleye çıkılamaz.”

MUSA ÇAM (İzmir) – Böyle bir şey olur mu ya!

“62 nci maddenin birinci fıkrasının (e) bendinin (1) numaralı alt bendinde yer alan hizmet alımlarında niteliği gereği sözleşme süresi altı ayı aşmayan işlerde uygun görüş şartı aranmaz.”

İZZET ÇETİN (Ankara) – Yarın hiçbir şekilde ilerleyemeyeceksiniz.

BAŞKAN – Öbür türlü nasıl ilerleyeceğiz?

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan, olur mu ya, bir kural koyalım ya, bir kural koyalım.

“62 nci maddenin birinci fıkrasının (e) bendi uyarınca yapılan personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı ihaleleri çerçevesinde çalıştırılan personel, ihale ve sözleşme konusu iş dışında başka bir işte çalıştırılmaz ve görevlendirilemez. Bu kapsamda, personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı ihalesine çıkılmaması gerektiği halde ihaleye çıkılması, uygun görüş alınması gereken hallerde alınmadan ihaleye çıkılması, ihale kapsamında çalıştırılan personelin sözleşme konusu işler dışında çalıştırılması, 4857 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin yedinci fıkrası hükmüne aykırılık teşkil edecek şekilde işlem ve eylemler yapılması nedeniyle idare aleyhine zarar ortaya çıkması halinde, oluşan bu zararlar, bu zarara neden olduğu tespit edilenlere rücu edilmek suretiyle tahsil edilir. Ayrıca, bu kişiler hakkında uygulanacak ceza ve disiplin hükümleri saklı kalmak üzere, bu kişilere her türlü aylık, ödenek, zam, tazminat dahil yapılan bir aylık net ödemelerin beş katı tutarında idari para cezası uygulanır.”

İZZET ÇETİN (Ankara) – Uzlaşıyla getirebilirdiniz bu işi, böyle bir şey olabilirdi.

MUSA ÇAM (İzmir) – Arkadaşlar, biz aynı zamanda sizin haklarınızı savunuyoruz.

“4857 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasında öngörülen itiraz veya diğer kanun yollarına başvurmayan kişilere ise her türlü aylık, ödenek, zam, tazminat dahil yapılan bir aylık net ödemelerin iki katı tutarında idari para cezası uygulanır.”

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Başkan, meşru mu yaptığınız iş, okunuyor, kim duyuyor?

BAŞKAN – Bir saniye... Sizin yaptığınızdan dolayı duyulmuyor, lütfen.

“Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Hazine Müsteşarlığının görüşü ve Maliye Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu tarafından yürürlüğe konulan yönetmelikle düzenlenir.”

İZZET ÇETİN (Ankara) – Ya, böyle olur mu ya!

BAŞKAN – Ne yapalım?

İZZET ÇETİN (Ankara) – Böyle olur mu ya, insanız ya!

MUSA ÇAM (İzmir) – Örnek olacağız biz bu ülkeye, örnek olacağız.

BAŞKAN – Evet.

MUSA ÇAM (İzmir) – Çalışma koşulları, çalışma saatlerinde örnek olacağız.

BAŞKAN – Böyle mi olacağız?

MUSA ÇAM (İzmir) – Böyle mi olacak yani? Sabah 11'de başladı, 24 oldu, var mı böyle Sayın Başkan yahu?

BAŞKAN – Bu tavırla mı olacağız?

MUSA ÇAM (İzmir) – Biz bunun neresinde...

BAŞKAN – Genel Kurulda yirmi dört saat çalıştığımız günleri de biliyoruz.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Rezilliğini çıkardınız Meclisin ya.

MUSA ÇAM (İzmir) – Ayıp yahu!

BAŞKAN – Lütfen yani...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Rezilliğini çıkarıyorsunuz, her şeyin bir haddi, hududu var.

BAŞKAN – Evet...

MUSA ÇAM (İzmir) – Böyle çalışma koşulları olur mu arkadaşlar ya?

BAŞKAN – Doğru söylüyorsunuz yani.

MUSA ÇAM (İzmir) – Yapmayın Sayın Başkan ya! Yarın devam edelim, devam edilecekse cumartesi edelim.

BAŞKAN – Devam edeceğiz, yarın da devam edeceğiz zaten.

MUSA ÇAM (İzmir) – Olur mu yahu!

BAŞKAN – E, tamam, 10' uncu madde de okutuldu, onu görüşelim ondan sonra...

İZZET ÇETİN (Ankara) – “Görüşelim.” ne demek?

MUSA ÇAM (İzmir) – Neden görüşelim ya!

BAŞKAN – Lütfen...

MUSA ÇAM (İzmir) – Yarın görüşelim, ne olacak?

BAŞKAN – Buyurun Sayın Türel.

MUSA ÇAM (İzmir) – Bir maddeyi görüşsek ne olur, görüşmesek ne olur yani.

BAŞKAN – Bir saniye, Aşkın Bey'e söz verdim.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Bir dakika arkadaşlar, bir dakika...

MUSA ÇAM (İzmir) – Olur mu ya! Tansiyonumuz var ya, tansiyonumuz var, daha yeni anjiyo olduk, stent taktık ya, ayıp denen bir şey var ya.

BAŞKAN – O zaman biraz sakin olun lütfen ya.

MUSA ÇAM (İzmir) – Ayıp ama ya!

BAŞKAN – Ama sakin olun biraz o zaman.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Neden sakin olacağım ya?

MUSA ÇAM (İzmir) – Nasıl sakin olalım ya?

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Ya, arkadaşlar...

BAŞKAN – Evet...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Nasıl sakin olalım, saati görmüyor musun? Oturup oturup geliyorsun, dinlen dinlen gel, biz de insanız hepimiz.

BAŞKAN – Biz de çalışıyoruz herhâlde.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Nerede çalışıyorsun?

BAŞKAN – Bütün o önergeler benim tek tek elimden geçiyor, yapmayın yani.

MUSA ÇAM (İzmir) – Olabilir Başkan, siz de kendinize zulüm yapmayın.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Oturduğum yerde kölelik yapacağım öyle mi?

BAŞKAN – Ne köleliği? Lütfen, yani, buradaki çalışma...

MUSA ÇAM (İzmir) – Zulüm yapmayın kendinize, insanız ya.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Bu şekilde çalışamaz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Çalışma süremiz bu şekilde.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Bu şekilde çalıştıramazsın.

BAŞKAN – O zaman buyurun çalışmayın.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Çalıştıramazsın bizi.

BAŞKAN – Ne yapacağız, ne zaman görüşeceğiz?

İZZET ÇETİN (Ankara) – Bu şekilde çalışamazsın.

BAŞKAN – Bu kadar önerge var, ne yapacağız? Bir maddeyi üç saatte...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Eğer öyle yaparsanız, böyle 60 maddelik... Eğer, amacınız Soma'ysa... Soma'ya ihanet etmemiş olsan, o maddelerden başka önerge kabul etmezsin.

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Bu nasıl ifade ya, böyle şey olur mu ya?

BAŞKAN – Mecliste zaten şu anda -biliyorsunuz- son bir kanun çıkarıyoruz.

SALİH KOCA (Eskişehir) – Soma için bu yasaları derhâl çıkarmamız lazım.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Bu hâlinizle, bu adaletinizle, bu anlayışınızla buradan geçirip Genel Kurula gidemezsiniz.

BAŞKAN – Aşkın Bey, buyurun.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Şimdi, Sayın Başkan, gerçekten, çalışma saatleri... Bakın, saat on birde başladık, saat on iki oldu, çok uzun, on üç saatlik bir çalışma var. Bugün, artık, bunun bir anlamı yok. Yani, biraz, bir saat, iki saatte zaten olacak bir iş değil. Burada önemli olan karşılıklı bir çalışma ortamı içinde biz burada düşüncelerimizi belirteceğiz, elbette konuları konuşacağız. Şu an saat on ikidir, artık yeter, kapatalım bunu çünkü bundan sonra çalışılmaz. Bir de böyle bir gergin ortamda çalışmak yanlış, yani hiç uygun değildir.

BAŞKAN – Ama yani...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Hayır, bitsin Başkan, yarın yeniden zaten geleceğiz, hiç şeyimiz yok. Yarın da saat on bir gibi geldim, birlikte tekrar kaldığımız yerden devam edelim.

BAŞKAN – Şimdi, gergin ortam...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Hayır, Başkan, konuştuk, biraz önce zaten birlikte de...

BAŞKAN – Yani, bu gergin ortam yarın sabah geldiğimizde geçmeyecek ki, arkadaşlarımızın...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Yarın da geçmeyecek, yarın da geçmeyecek.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Ya, arkadaşlar, on üç saat oldu, on üç saat oldu Başkan.

BAŞKAN – E, o zaman...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Yetiştiremeyeceksiniz bu hâlinizle, bu anlayışınızla.

SALİH KOCA (Eskişehir) – Sabaha kadar çalışırız.

BAŞKAN – Nasıl, hangi anlayışımızla? Yapmayın ya.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Bu yaklaşımınızla!

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – O zaman yarın çalışmayız. Yani, bunun bir şeyi yok yani bu belli bir saat olacak, bunun şeyi yok ki.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Bu saate kadar çalıştırırsanız...

BAŞKAN – Sayın Çetin, bu maddelerin hepsi alt komisyonda aynı şekilde müzakere edildi. Burada aynı şeyleri beş saatte...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Genel Kurulda milletvekillerini bile toplayamıyorsunuz, aşağıdan geçiremeyeceksiniz. Genel Kurul niye kapandı bugün?

SALİH KOCA (Eskişehir) – Biz burada çalıştığımız için.

BAŞKAN – Sayın Akçay, buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, hepinize tekrar iyi akşamlar.

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Madde üzerinde mi?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Madde ve aynı zamanda usul üzerinde.

Hepimiz sabah on birden bu yana komisyon, Genel Kurul, hepimiz bir faaliyet içerisindeyiz ve geldiğimiz saat yirmi dört. On üç saatir bu yasama faaliyetiyle meşgulüz. Bu çalışma düzeni her şeye aykırı. Yani, insan tabiatına aykırı, çalışma şartlarına aykırı, sizlerin de siniri allak bullak -bunu da biliyorum ben- Başkanlık Divanı olarak. Hiç inatlaşmaya da gruplar olarak gerek de yok. Kaldı ki, bazı düzenlemelerin bir an evvel çıkmasını sürekli, elli defa, yüz defa de tekrarladık ama bu çalışma usulünü uhuletle götürelim. Şimdi, bunu geciktirmek yarını da bozmak demektir ve diğer hususları da.

Ben, o nedenle, şimdi, bırakalım yarın on birde tekrar devam edelim, ondan sonra onu görüşelim diyorum.

İZZET ÇETİN (Ankara) – On birde gelip on ikide ayrılacaksınız yani, niye on bir?

BAŞKAN – Niye ayrılacağız?

İZZET ÇETİN (Ankara) – Yarın “Cumaya gideceğiz.” diye.

BAŞKAN – Öğlen ne kadar ara veriyorsak; bir saat, bir buçuk saat gene ara vereceğiz o kadar. Niye yani?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Tamam İzzet Bey, siz de önerinizi söyleyin, ben bir an on bir olarak ifade ettim.

BAŞKAN – Lütfen yani, böyle bir şey olur mu? O zaman yarın saat onda başlayacağız yani eğer...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sabahleyin beşte başla ya, senin keyfine göre değil mi bu işler?

BAŞKAN – Niye benim keyfime göre olsun?

İZZET ÇETİN (Ankara) – On birde başladık Sayın Başkan, daha uzatma boşu boşuna.

BAŞKAN - Biz bu kanunla ilgili çalışmayı yapacak mıyız, yapmayacak mıyız? Değerli arkadaşlar, yapmayın yani.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Değerli meğerlisi yok ya.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Çalışmaları yapacağız Sayın Başkan. Yani çalışmaları yapacağız ama...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Böyle verim alamazsın.

BAŞKAN – Yani, siz, bu konuyu alt komisyonda -Sayın Çetin ben de çoğuna katıldım- burada tartıştığınız her şeyi 3 misli olarak tekrar konuşuyorsunuz.

İZZET ÇETİN (Ankara) – 5 misli konuşacağım yarından itibaren.

BAŞKAN – E, tamam, o zaman biz de devam edeceğiz, başka çaremiz yok ki. Başka çaremiz var mı, nasıl bitecek bu kanun? Bir ay mı devam edeceğiz?

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan, çalışma saatleri olsun, konuşmayız. Çalışma saatleri olsun, biz de kendimizi ona göre ayarlayalım.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Sabah on, gece iki!

MUSA ÇAM (İzmir) – Ucu açık bir şekilde... Olmaz ki ya!

SALİH KOCA (Eskişehir) – Günlük geçireceğimiz maddeler olsun.

MUSA ÇAM (İzmir) - Böyle bir çalışmaya karşı, olmaz ki!

İZZET ÇETİN (Ankara) – Ne demek?

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Öyle şey olur mu? Burası dayıbaşının yönettiği taşeron işletmesi mi bu? “Şu kadar madde” diye... Her maddenin önemine göre şey yapılıyor. Böyle öneri olmaz.

SALİH KOCA (Eskişehir) – Arkadaşlar, bakın, sayın vekilim, istediğinizi kadar konuşun ama burada maddeyi çıkartmamak için konuşuyorsunuz, çıkarmak için konuşun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Yeri gelir bir maddeyi bir ay tartışırız, yeri gelir 100 madde çıkartırız.

BAŞKAN – Zaten o şekilde oluyor. Bakın, bazen bir maddeyi bir gün tartışıyoruz ama daha sonra, anlaştığımız maddeleri daha hızlı gidiyoruz arkadaşlar. Şimdiye kadar bu böyleydi, gene aynı şekilde.

İZZET ÇETİN (Kocaeli) – Hiçbir maddede anlaşma yok!

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Yeri geldi 50 madde çıktı Komisyondan.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Şimdi, arkadaşlar, eğer iş yükü varsa, bunun, yapılacak olan, daha uzun, daha uzun yani bir günde çalışma saatlerini artırmak değil, başka günlerde çalışmaktır.

BAŞKAN – Yalnız Komisyon değil, Genel Kurulda da bunu yaptık, yirmi dört saat çalıştık.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Ya, bu kural değil mi? Burada oturup çalışma saatlerini ayarlıyoruz bütün kamunun, şeyin, burada çalışma saatini artırıyor. Böyle bir şey var mı yani. Buradan öyle...

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Sayın Türelî, böyle bir tartışmaya girmeseydiniz, 10’uncu maddenin görüşmeleri bitirmiştik.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Bitmez, böyle bitmeyecek!

BAŞKAN – Ya 10’uncu maddede zaten...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – 10’uncu maddede birçok... Gerek yok.

BAŞKAN – Üç tane önerge var yani, bizim önergemiz...

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Sayın Başkan, kayıtlara geçsin, ben konuşma istiyorum.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sen konuşun ya!

BAŞKAN – Üç tane önerge var, lütfen ya! 10’uncu maddeyi bari görüşelim arkadaşlar, yapmayın. Okuttuk zaten.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Buranın çalışma düzenini sen bozdun!

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Ben becerdim mi o işleri?

BAŞKAN – Okuttuk. İki tane aynı mahiyette önerge var, okutayım.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Yok arkadaş, yok öyle bir şey!

BAŞKAN – Nasıl yok?

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Bir tek önergeyi okutmakla...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Ya, saat kaç oldu Başkan, Allah aşkına, el insaf ya! Delirtmeyin adamı bel!

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Sayın Başkan, söz istiyorum.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Delirtmeyin ya!

BAŞKAN – Ama o bir maddeden de zaten...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Derdin ne ya?

BAŞKAN – Yani, bu çalışmayı bir şekilde...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Ya, saate baksana arkadaş ya!

BAŞKAN – Ben görüyorum saati İzzet Bey, lütfen ya!

İZZET ÇETİN (Ankara) – Ne demek otur ya?

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Yani, sağlık problemleri mi arkadaşlarımızın çıksın? Böyle bir... Yani, bu mudur Allah aşkına, bu mu yani olay?

BAŞKAN – Evet...

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Sayın Türelî, bir adım atsanız bu tarafa doğru.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Neyi bir adım...

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Bir adım atsanız, bakın, müsaade edin, bir adım atsanız...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Kamu çalışanlarının...

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Müsaade eder misiniz? Sizin talepleriniz doğrultusunda bizim kaç adım attığımızı biliyorsunuz.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Hiçbir talebimize karşılık vermediniz.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Ama biz sizden sabahtan beri rica etmemize rağmen, tek bir adım dahi atmadınız. Netice itibarıyla, bakın ben size daha önce, bakın...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Pazarlık yapmıyoruz yasa yapıyoruz beyefendi!

BAŞKAN – Buradaki önergelerin bir kısmı neyle ilgili?

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Siz yasa yapıyorsunuz ama siz bu yasayı...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Pazarlık yok diyorum, pazarlık yok.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Bakın, çalışmanızı yasayı engellemek üzerine yapıyorsunuz.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Siz engellemek üzere yaptınız. 60 maddelik tasarımı 106'ya ben çıkarmadım.

BAŞKAN – Sayın Çetin, lütfen...

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Onun içindir ki vermiş olduğunuz önergelerde okutturmuş olduğunuz gerekçelerde, makbul gerekçelerle on dakika, her bir önergede, her bir maddede bir saatini çalışıyorsunuz bu Komisyonun.

İZZET ÇETİN (Ankara) – ...şeyinizi temizliyorsunuz.

BAŞKAN – Sayın Çetin, lütfen...

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Sayın Çetin, her maddede bir saatini çalışıyorsunuz Komisyonun.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Yeni madde yazıyorsunuz.

BAŞKAN – Ya lütfen ya, Sayın Çetin.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Sizin buradaki çalışmayı engelleme, bu şekilde engelleme hakkınız yok.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Siz engelliyorsunuz!

BAŞKAN – Sayın Çetin...

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Siz engelleme yapıyorsunuz sürekli!

BAŞKAN – Sayın Çetin, bunları konuşacağınıza maddeyle ilgili görüşlerinizi söyleseydiniz şimdiye kadar, bitmişti madde.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Hayır... Maddeyle ilgili her konuda...

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Böyle şey olmaz!

İZZET ÇETİN (Ankara) – Böyle şey olmaz tabii ki!

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Evet, olmaz!

İZZET ÇETİN (Ankara) – Hiçbir şekilde böyle bir şey olmaz!

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Siz bir hakkı suistimal ediyorsunuz ve demokratik hak kullanımı açısından...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Siz, hakkı suistimal eden sizsiniz.

BAŞKAN – Bir saniye... Sayın Mehmet Bey, buyurun.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Komisyonda 105'e çıkaran...

BAŞKAN – Sayın Yüksel, buyurun.

MEHMET YÜKSEL (Denizli) – Arkadaşlar... İzzet Bey, müsaade eder misiniz.

BAŞKAN – Sayın Yüksel, buyurun. Sayın Çetin, siz biraz oturur musunuz yerinize, sakın olun.

MEHMET YÜKSEL (Denizli) – Sayın Çetin...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Yok arkadaş, ben oturmayacağım bu saatten sonra ya! Gün bitmiş, daha neyin çalışmasından bahsediyorsun ya?

MEHMET YÜKSEL (Denizli) – Sayın Çetin, müsaade eder misiniz?

İZZET ÇETİN (Ankara) – Bugün bitmiş, yeni bir gün başladı, yeni bir gün...

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Siz konuşun Sayın Yüksel.

MEHMET YÜKSEL (Denizli) – Sayın Çetin, müsaade eder misiniz.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Buyurun.

MEHMET YÜKSEL (Denizli) – Şimdi...

BAŞKAN – Lütfen oturun, sakın olun.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Yok, arkadaş, ben oturmayacağım. Daha iyi duyuyorum, biraz da sağırlık var.

BAŞKAN – Onun için yüksek sesle konuşuyorsunuz.

MEHMET YÜKSEL (Denizli) – Çok değerli arkadaşlar, burada biz işçilerimizin hakkını, hukukunu, dolayısıyla insanların hakkını hukukunu korumak için yaparken...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Tabii...

MEHMET YÜKSEL (Denizli) – Bir saniye Sayın Çetin, bir dinler misiniz.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Taşeron sistemi kölelik sistemi diyen sizin Bakanınız ya, yapmayın!

MEHMET YÜKSEL (Denizli) – Sayın Çetin...

BAŞKAN – Tamam, onunla ilgili düzenleme yapıyoruz. Sayın Bakan öyle diyorsa neden siz böyle yaklaşıyorsunuz.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Daha da köleleştirmeye çalışıyorsunuz.

BAŞKAN – Bir tek doğru sizin görüşünüz mü? Yapmayın ya!

MEHMET YÜKSEL (Denizli) – Arkadaşlar, Sayın Çetin, şimdi biz burada...

BAŞKAN – Bunun üzerinden böyle ajite ediyorsunuz.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Ne demek ajite etmek ya?

BAŞKAN – Senin görüşün öyleyse benim görüşüm farklı, oradaki arkadaşın görüşü farklı. Senin görüşün mü doğru illa yani?

İZZET ÇETİN (Ankara) – Günüm bitti bugün, yeni bir gün başladı. Bir günde iki kere toplantıya çağırılamazsınız. Artık yeni bir gün başladı.

MEHMET YÜKSEL (Denizli) – Sayın Türel, lütfen bir şey yapın da bir iki kelime bir şey konuşalım.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Tamam.

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET YÜKSEL (Denizli) – Şimdi, burada, arkadaşlar, hep beraber, sizler, bizler, burada bir işçimizin, işçilerimizin haklarını koruyoruz yani insanın haklarını koruyoruz.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Geçin bu işleri...

MEHMET YÜKSEL (Denizli) – Bir saniye... Kendi haklarımızı... Bir saniye... Ama bir şey söylüyorum: Kendi hakkımızı koruyamıyoruz, bu çok acı.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Doğru oldu işte.

MEHMET YÜKSEL (Denizli) – Şimdi burada, ben saat veriyorum, tamam bu saatten sonra çalışalım veya çalışmayalım, onu tartışırız ancak, gün boyu, üç gündür ancak 10'uncu maddeye gelebildik. Diyeceksiniz ki: Biz muhalefet olarak elimizdeki argümanları kullanıyoruz, muhalefet hakkımızı kullanıyoruz, önergeleri elimizden geldiği kadar olayı renklendiriyoruz, engelliyoruz, her şeyi yapıyoruz. Doğru. Ama, bu süreci uzatan olaylar bunlar. Dolayısıyla, üç gündür 10'uncu maddeye gelebildiğimize göre, biz de bu işi ancak sabaha kadar çalışarak uzatmak zorunda kalırız. Bu duruma düşmeyelim. Mutlaka eleştirilerinizi yapın.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Onu 61'i 105'e çıkarırken düşünecektiniz.

MEHMET YÜKSEL (Denizli) – Sayın Çetin...

İZZET ÇETİN (Ankara) – 61'i 105'e çıkarırken...

MEHMET YÜKSEL (Denizli) – Ya, çıkabilir bu...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Ne demek çıkarabilir. Engelleyen sizsiniz.

MEHMET YÜKSEL (Denizli) – Önergeyle çıkar.

BAŞKAN – Daha ilk defa yapmıyoruz böyle bir kanun.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Biz de onun için söylüyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Yüksel.

MEHMET YÜKSEL (Denizli) – Sayın Çetin, ihtiyaçtandır, gelir, çıkar.

BAŞKAN – Sayın Yüksel, teşekkür ederim.

İZZET ÇETİN (Ankara) – O çıkarsa, burada tartışılır, konuşulur.

BAŞKAN – Tamam, tartışırız.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, söz istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

MUSA ÇAM (İzmir) – Ertuğrul Bey, hekim olarak konuşmayacak mısın?

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Çam, müsaade eder misiniz?

Şimdi, Komisyon, Plan Bütçe Komisyonu farklı dönemlerde toplanıyor yani gündemimize bir yasa tasarısı veya teklifi geldiği zaman onu görüşmek üzere toplanıyoruz. Ben burada, hatırlıyorum, biz, öyle tasarılar geldi ki sabah iki buçuğa kadar...

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Yediye kadar...

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Yedi buçuğa kadar çalıştığımız hatırlıyorum, yedi buçuğa kadar. Hatta, İzzet Bey yedi buçuğa kadar tek başına orada, en son Komisyonda herkes yoruldu, yedi buçuğa kadar bütün önergeler üzerinde konuştu, bütün önergeler üzerinde konuştu, hatırlıyorum ve yasayı bitirdik ve Genel Kurula sevk ettik.

İZZET ÇETİN (Ankara) – O zaman gençtik, şimdi kocadık.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Ya bu dediğiniz üç ay önce. Bütün konuşmalarınız...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Üç ay çok önemli.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Şimdi, Sayın Başkan, şunun için söylüyorum: Yani, gerektiği zaman, Komisyon...

İZZET ÇETİN (Ankara) – O türlü sözlerle beni kandıramazsın, geçti o. Trafikle alakalı ne demiş...

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, gerektiği zaman Komisyon zaman limiti koymadan, zaman mevhumu ortaya koymadan çalışabiliyor. Bunu hep beraber burada yaptık. Sayın Türel de biliyor, Sayın Çetin de biliyor. İki buçuk oldu, yedi oldu, yedi buçuk oldu, sabahladığımız günler oldu. Şimdi, burada bu tasarının bir an önce bitirilmesi lazım.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Niye?

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Ben muhalefetten de...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Böyle şey olmaz.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Genel Kurula indirmemiz lazım. Alt komisyonda, Sayın Başkan...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Bu mantıkla bir şey olmaz.

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Bak, en büyüğümüz Sayın Bakanımız ağzını açıp bir şey mi söylüyor?

BAŞKAN - Sayın Bakanım söylemiyor çünkü tartışmayla geçiyor. Şimdiye kadar 10'uncu madde bitmişti arkadaşlar.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, alt komisyonda biz detaylı bu tartışmaları yaptık. Orada da başlıyorduk, işte, "Yarına bırakalım bunu..." Yarına bırakıyorduk, "Ya, işte, akşam oldu, yorulduk, bir sonraki güne bırakalım." Ya, bu uzadıkça uzuyor. Bu böyleydi Sayın Çetin, yapmayın ya. Lütfen, bitirelim bunu.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Şimdi, bakın...

BAŞKAN – Tamamlayın.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Sayın Başkanım, verdiğiniz bilgi, Sayın Yüksel'in ve Muş'un... Bakın arkadaşlar, biz, çalışmaya karşı değiliz. Yarın gene çalışacağız. Bir gün çalışmayla bitecek bir iş değil bu. Burada normal saatler içinde çalışalım. Bakın, on üç saat oldu, bunu söylüyoruz. Yani, sekiz saat, yedi saat, sekiz saat değil, on üç saat oldu. Yarın gene çalışacağız, öbür gün gene yani bu devam edecek bir işte sabaha kadar çalışmanın bir anlamı yok. Sabaha kadar çalışsak ertesi gün çalışamazsınız. Yani, bir şeyi yapalım, bu kadar uzun çalışma saatleri yeter. Anlamı yok bunun. Daha fazlasının bir anlamı yok yani. Yarın o zaman çalışamayız. Bir anlamı yok. Bugün burada yapılması gereken, bunu bitirelim, yarın gene gelip gene devam edeceğiz. Bizim çalışmaya itirazımız yok ama çalışmayacak olsak yarın, sabaha kadar çalışalım ama hiç bitmiyor, devam edecek. Başka bir sürü madde var. O yüzden bugün bitirelim, yarın tekrar çalışalım. Makul olanı söylüyoruz burada, söylediğimiz budur.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Madde üzerinde söz talebim var.

BAŞKAN – 10'uncu maddeyi tamamlayalım, ondan sonra, yarın saat 10'da başlayıp tekrar devam ederiz. Gerçekten, bir yarım saatlik bir iş.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Bakın, yanlış yapıyorsunuz.

BAŞKAN – Gerçekten...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Bunu konuştuk. Lütfen... Bunu konuştuk ama sizinle beraber konuştuk. Şimdi bu şekilde niye ısrar ediyorsunuz?

BAŞKAN – Ama, burada...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Neden ısrar ediyorsunuz? Sayın Başkan, neden ısrar ediyorsunuz?

BAŞKAN – Ama arkadaşların tavrı yani arkadaşların tavrı...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Ama yani, böyle bir şey...

BAŞKAN – Biz çalışmıyoruz... O zaman...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Yani karşılıklı...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakan. (CHP sıralarından gürültüler) Bir saniye...

SÜMER ORAL (Manisa) – Çok değerli arkadaşlar, şu saate kadar bir çalışma yapıldı. Şimdi, aşağı yukarı yarım saattir, bu usul tartışması diye, "Çalışalım mı, çalışmayalım mı?" diye bir yarım saat daha gitti. Şimdi, öyle anlaşıyor ki şu saatte, bundan sonra çok faydalı bir mesai olmayacak. Şu ana kadar faydalı çalışmalar yapıldı. Eğer uygun bulursanız, bence bugün, bunu, her şeyi tatlı şekilde bırakalım, birbirimizi de kırmayalım çünkü bir ahenk içinde çalışma ortamı var. Ama yarın, kaçta çalışmaya karar veriliyor ise arkadaşlar, her partiden birer ikişer arkadaş bir araya gelsin, gündemimize göre, Meclisin gündemine göre, bir çalışma programı hazırlansın. Yani, "Bu, şu gün bitecek." deyip ve ona göre her grup mevzisini alır ve o şekilde bitiririz. Şimdi, şu tartışma uzayacak, bir yarım saat daha geçecek, "şu 10'uncu madde" derken, derken, ne 10'uncu maddeyi görüşeceğiz ve bir de saat de ilerleyecek. Onun için, yarın, sizin Başkanlığınızda, partililerin arkadaşları, grupları temsil eden arkadaşlar bir araya gelsin, "Kardeşim, şu kadar maddemiz var, biz bunu şu güne kadar çıkarmak mecburiyetindeyiz..." Bir mutabakat sağlanır, ona göre de çalışma saatleri de belki belirlenir, belki o zaman önergeler veya konuşmalar da çok fazla olmayabilir, daha iyi olur, yani ne birbirimizi kıranız ne de vakti öldürürüz, amacımıza da ulaşırız. Yani şu tartışmalarla bir netice elde edemiyoruz ki. Dün de hatırlıyorsunuz, on buçuktan sonra yine bıraktık.

Bence, şu saatten sonraki tartışmaların bir faydası olmayacak, öyle görünüyor veya hakikaten on iki, on üç saattir de çalışılıyor, yani o da bir gerçek. Bence, şu ahengi bozmayalım, zaman zaman atışmalar oluyor ama bir ahenkle gidiyor.

Sayın Başkan, sizin de tecrübeniz az değil, siz bunu bir şekilde sonuçlandırırırsanız herhâlde Komisyonumuz için hayırlı bir iş olur.

Teşekkür ederim.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Süreyya Bey'e uymayın.

BAŞKAN – Sayın Zozani, buyurun.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Kime uymayın dediniz? Mikrofon açıldı...

BAŞKAN – Tutanakları isterim şimdi.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sayın Başkan, gerçekten, yarın tutanaklara bakarsınız, bir satışma olmuşsa yarın devam edelim o satışma üzerinden.

Ama, herkes yoruldu, Sayın Bakan yoruldu, bürokratlarımız yoruldu, konuklarımız pasif dinleyici olarak burada uzun süredir bekliyorlar, bizler yorulduk, sizler yoruldunuz. Bence bir saat daha usul tartışmasını sürdürmektense yarın zinde...

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Millet sizi yorulun diye gönderdi buraya, yatin diye göndermedi.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – ... bir duruşla çalışmalarımıza kaldığımız yerden devam edelim.

Yani 1 maddenin pek bir faydası yok, yani ben kendi namıma söyleyeyim, yani bu çalışma ortamının biraz daha verimlilişmesinden tarafım, sizlerin de müzakereye açık olmanızı arzu ederim.

Sayın Bakanımın demin ifade ettiği görüşü ben de paylaşıyorum, sizler de uzlaşya açık bir tutum içerisinde olursanız bu tasarımı daha verimli bir şekilde çıkarma şansına sahibiz. Şu ana kadar olup bitenler, üç gündür buradaki tartışmalarımız bizim esasında bundan sonra nasıl yol almamız gerektiğine ilişkin ipuçları da verdi bize. O konuda, bu uzlaşya arayacak kişi de Komisyon Başkanı olarak da sizsiniz, size bu konuda görev düşüyor. Bence de bu saatten itibaren artık çok verimli bir çalışma yapamayız.

Teşekkür ederim.

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Sayın Başkan, AK PARTİ Grubu adına da ben söz istiyorum.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Ben de siz alabilir miyim?

BAŞKAN – Herkes şahsı adına konuşuyor galiba, şahsı önerilerini söylüyor.

Buyurun.

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Efendim, biz, Sayın Bakanım MHP adına konuştu gibi düşündük, beyefendi BDP adına konuştu.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sümer Bey’den sonra konuşma olmaz aslında.

AHMET ARSLAN (Kars) - Sümer Bey’den sonra konuşma olmaz, onun dediğini yapalım, yeterli.

SÜMER ORAL (Manisa) – Aynı nitelikte olacak ama yarın bir program yapalım...

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Müsaade eder misiniz...

VAHAP SEÇER (Mersin) – Sümer Bey’in program yapalım önerisi var.

BAŞKAN - Program yapalım diyor.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sayın Bakan uzlaşma çağrısı yaptı, o uzlaşma çağrısını Komisyon Başkanlığı...

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Sayın Zozani, konuşabilir miyim?

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu, günün ilk dakikalarında beraberiz yine, zinde ve çalışmaya devam ediyoruz.

Sayın Bakanım, tabii ki uzlaş önemli, uzlaş bir kültür ama uzlaş monolog olan bir şey değil, bir diyalogla oluşabilecek bir şey ve mümkün olduğunca da hızlı bir şekilde yol alınması adına, ağırlıklı olarak Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun itiraz etmiş olduğu 1-2 maddeyle ilgili olarak, biz kendi grubumuzla bu görüşmeleri sürdürüyoruz. Bu sürecin nasıl yürüdüğünü...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Biz itiraz etmiyor muyuz onlara? Niye muhalefet partisine hemen mal ettiniz?

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Müsaade edin, bir şey söylüyorum.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Biz, Milliyetçi Hareket Partisi olarak devamlı olarak söylüyoruz.

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (İstanbul) – Efendim, tamam, sizin de, Sayın Erkan Akçay’ın da itirazları var, Milliyetçi Hareket Partisi Grubunun itirazları var.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Defaatle de söyledik.

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Sayın Hasip Kaplan’ın, Sayın Kurt’un da, onların da itirazları var.

Rahat olun Sayın Akçay, yani ben bir şey... Müsaade ederseniz...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Hayır, tahrik ediyorsun konuşmada.

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Yok, hayır, hayır, tahrik anlamında değil canım.

Burada şunu söyleyeyim, yani ifade etmek istediğim...

İLKNUR DENİZLİ (İzmir) – “Ağırlıklı olarak” dedi.

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Yani, ifade etmek istediğim...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Tamam Sayın Başkan, devam edelim, sabah altı olur, daha hâlâ 10’uncu maddede oluruz.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Akçay, size tehdit yakışmıyor ya.

BAŞKAN - Öyle bir şey kastetmedi.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Tehdit yani, her sefer bizi tehdit ediyorsunuz.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (İsparta) – Burada yol almak istiyor isek hakikaten bunu karşılıklı bir anlayış içerisinde hep beraber götürmemiz gerekiyor. Bunu yapmadığımız takdirde, maalesef, iş bu noktalara geliyor, kilitleniyor, sınırlar bozuluyor, yorgunluk emareleri iyice ortaya çıkıyor ve birbirimizi kırıyoruz.

Evet, tamam, yarın sabah toplanılsın Sayın Başkan ama hiç olmazsa, yarın sabah toplanıldığında hakikaten karşılıklı adım atabilecek bir platformu oluşturacak ve Plan Bütçeye yakışacak bir şekilde bu işi yapmanın yolunu arayalım.

BAŞKAN - Yalnız, şöyle yapalım arkadaşlar:

Sayın Bakanım, değerli arkadaşlar; Sayın Bakanın söylediği... Biz, tabii, kendi aramızda ara sıra görüşüyoruz, adım atabilmek için, Sayın Akçay'la Sayın Zozani'yle, Türelî'yle, yarına bırakmayalım... Daha doğrusu, biz çalışmamıza yarın saat onda başlayalım ama biz şimdi yarına bırakmadan, bu akşam...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sabah onda gelinmez Başkanım, baksana, kaç oldu saat?

BAŞKAN - Ya, lütfen...

İZZET ÇETİN (Ankara) – İstirahat edeceğiz...

BAŞKAN - Tamam, on saat var işte.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Erken değil mi on?

BAŞKAN - Şimdi, yarın saat on buçuk diyelim, çünkü, gerçekten on bir dediğimiz zaman günün yarısı geçmiş oluyor Sayın Bakanım, yarısı geçiyor yani, saat on buçukta toplanalım.

Ben şimdi toplantıya ara vereceğim yarın saat on buçukta toplanmak üzere ama yarına bırakmadan biz arkadaşlarımızla bir araya gelelim, görüşelim Sayın Türelî, olur mu?

Teşekkür ediyoruz arkadaşlar.

Kapanma Saati : 00.17